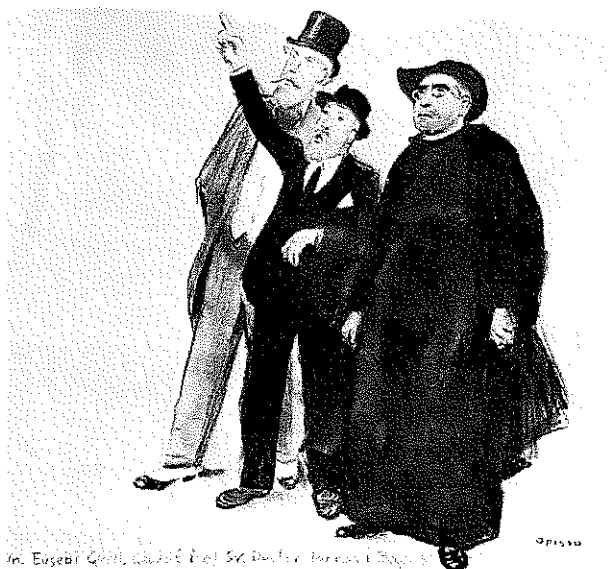

EPISTOLARI DE JOSEP TORRAS I BAGES

V

BIBLIOTECA
ABAT
OLIBA

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

Com digué el pare Ignasi Casanovas, l'epistolari del bisbe Josep Torras i Bages és «una part essencialíssima de la seva obra», alhora que «un gran tresor». D'ençà de la mateixa data de la seva mort no han mancat els qui han anat recollint els milers de cartes escrites per Torras i Bages al llarg de la seva vida i hi ha hagut diversos intents de publicar-les d'una manera sistemàtica. Fins ara, però, no ha estat possible d'emprendre aquesta gran empresa, que consta de cinc volums. Josep Benet ja posà en relleu el 1967 que «la publicació d'aquest epistolari és necessària per a conèixer la personalitat» del doctor Torras i Bages. «Però, a més, afegia, l'epistolari proporciona documentació molt important per a situar el doctor Torras en el marc del seu temps i per a comprendre els esdeveniments i la mentalitat de la seva època a Catalunya». Estem segurs que aquest epistolari constituirà una eina de primer ordre per a totes les persones que s'interessen per la història política i religiosa de Catalunya durant els segles XIX i XX.

EPISTOLARI DE JOSEP TORRAS I BAGES

Biblioteca Abat Oliba, 199

**EPISTOLARI
DE
JOSEP TORRAS I BAGES**

*Transcripció i anotació de
Jaume Medina*

Volum V

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
1998

Aquesta obra ha estat publicada amb el suport del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Primera edició, setembre de 1998

La propietat d'aquesta edició és de
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona

ISBN: 84-7826-535-X (obra completa)

ISBN: 84-7826-968-1 (volum V)

Dipòsit legal: B. 23.678-1998

Imprès a Novagràfik, S.L. - Puigcerdà, 127 - 08019 Barcelona

2019. A Ramon Corbella.

Vic, 29 d'agost de 1913.

Illtre. Dr. Ramon Corbella.

Estimat Mossèn Ramon: li escric dues ratlles enviant a V. i als de cal Martí, lo pèsam per la mort del seu cunyat Anton, que al cel sia. Que per molts anys lo puguen encomanar a Déu. I encara que pèsam i felicitació sembla que no poden anar junts, li desitjo que el gloriós Sant Ramon en lo seu dia l'ompli de les benediccions celestials. Memòries als de cal Martí i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

2020. A Soledad Santigosa.¹

Vic, 5 de setembre de 1913.

Muy apreciada Señora Profesora: hasta ayer, que leí en el *Universo* de Madrid, no tuve noticia de la digna carta de V. a Dn. Lorenzo Portet, contestando a la remisión que le había

hecho éste del catálogo de las obras que publica para propagar el ateísmo en las escuelas.

Contestó V. como digna maestra y buena cristiana, y no podía menos de ser así, dada la Fe católica que resplandece en toda su vida y en todos sus escritos. Dios se lo premiará con la eterna gloria.

Y al felicitarla con paternal satisfacción el Prelado de V. le envía su bendición más afectuosa.

El Obispo de Vic.

F

1. Professora de Roda de Ter.

2021. A Alfons Muñoz.

Vic, 13 de setembre de 1913.

Rt. Mossèn Alfonso Muñoz, Pvre.

Estimat Alfonso: desitjaria que tinguesses una conferència amb uns sacerdots que aquí van a establir un camp d'esport, i donguesses una mirada al lloc en què va a establir-se. Són los joves de la Congregació de Sant Lluís i els de S. Estanislau en benefici de qui es fa principalment la institució. Me donaries un gust si venies a Vic amb aquest objecte, i com jo a últims de mes, si Déu vol, sortiré de Visita convidria que pugesses a no tardar i que abans m'escrivisses.

Te saluda i beneeix amb paternal afecte

Lo Bisbe de Vic.

M

2021 bis. A Emeterio Valverde Téllez.

Vic, 13 de setembre de 1913.

Sr. D. Emeterio Valverde Téllez.

Mi venerado y querido Hermano: recibo con agradecimiento el volumen primero de sus Discursos que V.I. ha tenido la amabilidad de dedicarme, y correspondiendo a ella le remito mis Pastorales puestas en castellano. Manifiesta esta mutua comunicación el afecto íntimo que nace de nuestra hermandad, que procede de la comunidad de nuestra fe, y de nuestra raza. — Aprovechando la ocasión para ofrecerse de V.S.I. amigo y servidor en Cristo q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

V

2022. A Ignasi Casanovas, S.J.

Vic, 17 de setembre de 1913.

Estimat amic: li quedo agraït per la fina atenció d'enviar-me les fotografies, i la carta del P. March refents al Cardenal Vives, de santa memòria. Lo tenia per home de virtut molt sòlida, de pietat molt tendra, d'activitat apostòlica, i amantíssim de la seua terra i de les coses d'ella. Que al cel tots lo podam veure. Jo crec que ell ha caigut per l'excés de treball i per la moritificació de si mateix. És clar que ha caigut per a pujar més alt.

De totes maneres com V. porta també a sobre molta feina, convé que es prenga una mica d'expansió. Un sacerdot vell, ja mort, i molt sensat, a qui jo quan era jove havia conegut, deia que al frare li convenia terrejar. L'Eudald Serra pujarà, ¿no podria V. aprofitar la seua companyia?

Li desitja bona salut, si així convé, i s'encomana a les seues oracions

Lo Bisbe de Vic.

F

2023. A Salvador Vilarrúbias, C.M.F.¹

Vic, 22 de setembre de 1913.

Estimat Salvador: m'alegro que hages sigut admès a la professió en eixa piadosa Congregació de l'Immaculat Cor de Maria.

Procura ara correspondre a la gràcia de la vocació, fer-la fructificar i aprofitar lo temps per a sortir un bon fill de l'Immaculat Cor de nostra divina Mare, i perfet deixeble del Venerable Claret.

Tots los de casa s'alegren de que la vida religiosa te sia agradable i que et provi i desitgen que cada dia sies més sant.

Amb la humilitat, paciència, abnegació i oració trobaràs lo consol de la vida, i la seguretat de la salvació eterna.

Dóna moltes memòries al teu Pare Mestre i encomana a Déu a ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Antic familiar del doctor Torras.

2024. A Sor Maria Eulàlia Anzizu, Menoreta del Monestir de Pedralbes.

Vic, 23 de setembre de 1913.¹

Molt apreciada en Cristo Sor Eulàlia: Déu ha volgut que Vostra Reverència fos encarregada d'escriure la vida de l'Eminentíssim Senyor Cardenal de la Iglésia Romana i Bisbe de Barcelona, Dr. Salvador Casañas, i jo m'alegro d'aquesta voluntat de l'Altíssim. A ningú pertocava més l'escriure aquesta vida que a una religiosa, i encara més a una menoreta, filla de la piíssima Santa Clara, perquè lo difunt Cardenal era certament un teòleg insigne, de clara intel·ligència qui penetrava fàcilment en les misterioses qüestions dogmàtiques, fou Prelat zelosíssim de la glòria de Déu i de la salvació de les ànimes, que lo mateix en les serres pirenenques, quan era Bisbe d'Urgell, lluitant amb glaces i pluges, pujant i baixant horribles muntanyes, que a Barcelona, enmig de les passions, que naturalment se desencanden en los grans centres de població, més temibles encara que no pas lo torb del Pirineu, servà sempre l'ànima serena i suau, semblant en aquell altre Cardenal, fill com V.R. del gran Pare Sant Francesc, lo gloriós Sant Bonaventura, del qual se deia que no havia pecat en Adam, com també podria dir-se de la inalterable igualdat d'ànim del Cardenal Casañas. Ell, seguint l'ensenyança que el gloriós príncep de l'Apòstol Sant Pere donà als bisbes, dominà al clero i als fidels no amb violència, sinó amb la dolça norma de la seva vida, plena de la unció del Sant Esperit; però encara més, que no pas per totes aquestes raons, és providencial que sia una monja la que ha ja d'escriure la Vida del Cardenal Casañas, perquè en aquest Príncep de la Iglésia entre totes les seves virtuts, entre totes les seves obres de zel, entre totes les aficions del seu cor apostòlic, la que predominava era l'amor, lo zel de formar ànimes santes, qui consagressin tota la seva vida al sant servei del Senyor, comprenia que la santedat forma l'objecte de

la vinguda al món del Fill de Déu, puix que en un grau més o menys elevat, tots els cristians estem obligats a participar d'ella, i així és que en les cartes dels apòstols als cristians, de qualsevol estat o condició que sien, se'ls anomena sants. Lo mateix Sant Jeroni, doctor màxim, com se'l sol anomenar, escriptor qui intervenia en les grans qüestions de la Fe i en los assumptes generals de la Iglésia, no obstant dedicà una bona part de l'activitat de son enèrgic esperit a la formació de santes esposes de Jesús, lo nostre dolcíssim Senyor. — Vostra Reverència mateixa havia tingut ocasió d'experimentar aquesta predilecció del Cardenal Casañas per a la formació d'ànimes consagrades totalment a l'amor diví. Lo món actual no comprèn la transcendència d'aquest misteri. No sap entendre la sabiduria evangèlica que consisteix en vendre tot lo que es té, en desposseir-se de totes les coses, per a, amb son preu, comprar la perla preciosa de la santedat. I no obstant així s'ha format lo cristianisme, i aquest serà sempre lo fonament del regne de Déu en la terra. Los ulls grossers i carnals, la sabiduria del món, no sap veure aquest misteri que Déu revela als petits i despreciables segons el món, i amaga a les mirades interessades dels superbos. — Aquesta afició a les ànimes santes suposa la santedat en qui la posseïx; un esperit mundà no gusta de les coses celestials, però com l'esperit del Nostre estimadíssim Senyor Cardenal estava després de les mundanes aficions, amb Sant Pau podia dir: la nostra conversa és de coses del cel. Així aficionava les ànimes al pur amor a Déu Senyor nostre; i de la seva sagrada persona s'exhalava aquella bona olor de Cristo que edificava a tots los qui el tractaven, encara que fossin gent profana, i els portava al dolç seguici del nostre amantíssim Jesús. I, ¿quina és la missió apostòlica sinó fer dels hòmens amics del nostre Redemptor, amb l'atracció de la seva suavíssima gràcia?. — És cert que les exterioritats en nosaltres los hòmens, compostos d'ànima i de cos, tenen molta eficàcia, que l'acció externa és necessària en la Iglésia de Déu, i és lo primer grau en lo procés de la santedat, perquè la fe entra per

l'orella; però és indubtable que l'edificació espiritual del Cristianisme és obra de l'Esperit Sant, essent la santedat la substància de la Iglésia, de manera que així com en l'home l'ànima és la que promou l'activitat de la vida, fins la corporal, en la Iglésia de Déu totes les operacions, tots los pensaments, tots los afectes, tots los actes de virtut, tota l'abnegació, tots los sacrificis, tots los carismes, totes les il·luminacions sobrenaturals, tota la seva vida, en una paraula, prové de l'esperit de Santedat, que per això los teòlegs ensenyen que la santedat és una de les notes de la verdadera Iglésia. — I si la santedat és la substància de la Iglésia és evident que els bisbes han de conreuar les ànimes a qui Déu crida a la perfecció de vida. Aquestes mai són en gros nombre, són lo *pussillus grex* de què parla l'Evangelí, però constitueixen lo nucli de la Iglésia, i la força d'aquesta, fins en les manifestacions i actes exteriors de la seva vida, dependeix enterament de la santedat interior que es conté en ella. Per això, en la visió profètica de la Iglésia que tingueren los Sants de l'Antic Testament ja resultava que la seva bellesa era interior. La bellesa arquitectònica dels temples, la majestuosa litúgia, l'harmonia de la música sagrada, la poesia dels càntics i oracions, l'hermosura de les estàtues i pintures que representen los misteris i els sants, no són altra cosa que una dèbil expressió de la bellesa interior de la Iglésia, que és la santedat, de què ella és una font que mai s'estronca, perquè ix del costat sacratíssim del nostre Redemptor Jesús, segons ensenyen los sants Pares i Doctors. — Aixís és que el Prelat qui ha treballat en la santificació de les ànimes, en la formació del petit ramat dels escollits, qui ha contribuït a la perfecció, qui ha purificat los esperits i els ha acostat i unit a Déu amb vincles d'amor, ha fet més per la Iglésia, pel llinatge humà que vol perfeccionar-se identificant-se amb Jesús, amb qui han de conformar-se tots los qui es volen salvar, que no pas aquell qui ha edificat temples admirables, ha protegit les arts religioses o ha fet esplèndides fundacions piadoses. Davant dels homes és clar que l'ofici de perfeccionar les ànimes no

apareix amb magnificència; haurà de desaparèixer lo present, lo mundà, les tenebres de la nostra ignorància, i resplendir la llum de l'eterna Veritat, per a que se faça evident la bellesa sobrenatural de la gràcia interior. L'excel·lència de l'amor diví, a l'home qui no és espiritual, li costa de comprendre, perquè no es veu amb els ulls de la carn, ni es palpa amb les mans. És un foc intern que mou tota la màquina de la Iglésia i totes les seves operacions, però és invisible; i no obstant aquest foc és l'essència de la nostra santa Religió, de manera que deia lo nostre diví Redemptor que Ell per això havia vingut al món per a portar-hi aquest foc i encendre'l. I abundant en aquest pensament de que l'amor diví és l'essència de la santedat, i ha d'ésser lo principi directiu de totes les accions del cristià, l'apòstol Sant Pau deia que la pietat era útil per a tot. — Per això lo nostre venerable i estimat Cardenal Casañas més encara que no pas per la seva ciència teològica, més encara que no pas per lo seu acert en manejar i resoldre los assumptos eclesiàstics, serví a la Iglésia de Déu fomentant la pietat quan amb son dolcíssim influx personal, amb sos coneixements de la ciència dels sants, treballava ànimes electes, preparant-les per a l'exercici de l'amor. Així cooperava lo fidelíssim ministre de la Iglésia a la missió de son diví fundador, l'amantíssim Jesús, d'encendre la terra amb lo foc de l'amor, i així la Providència que governa lo món ha portat les coses de manera que ha volgut fos una monja menoreta, una filla del seràfic Pare sant Francesc, l'home de l'amor l'encarregada d'escriure la vida d'un Cardenal, qui entre tots los dons de la naturalesa i de gràcia amb què Déu volgué enriquir-lo, sobreeixia una eminentíssima i suavíssima pietat. Era impossible estar prop d'ell i no sentir l'encís que exercia fins quan tractava matèries que no eren pròpiament piadoses; i era perquè la pietat formava lo fonament i base de la seva vida; i desaparegut ell d'aquesta vall de llàgrimes convenient és que la seva aroma de pietat continuï edificant als fidels cristians i que la seva acció pastoral, la influència del seu esperit s'allargui tot lo

que sia possible dins de la contingència i varietat d'aquest món. Avui la santedat viu arraconada i fins perseguida, les magnificències materials del món tenen enlluernats a molts cristians, i la preciosa perla de la santedat queda oblidada, quan l'Evangelí ensenya a l'home a vendre tot lo que té per a comprar-la i posseir-la. Que Vostra Reverència, doncs, qui tants col·loquis espirituals havia tingut amb lo difunt Cardenal publiqui la seva pietat i la seva virtut per a edificació dels fidels cristians, i sobretot per a que servezca d'estímul als qui estem consagrats a Déu, encenent-nos amb l'amor celestial que purifica els cors i eleva les ànimes fins a unir-les amb l'Altíssim, a on se troba la plenitud de la Veritat i de la Vida. I que el bon Déu comuniqui a Vostra Reverència i a totes les menoretetes d'eix religiós monestir de Pedralbes, l'esperit seràfic de la seva mareta Santa Clara, com li demana encomanant-se a les seves oracions i enviant-li la més afectuosa salutació

Josep, Bisbe de Vic.

Vic, 23 de setembre de 1913, festa dels gloriosos dolors de Nostra Senyora.

F

1. Carta-pròleg a la Biografia del Cardenal Casañas, escrita per Sor Eulàlia Anzizu.

2025. Al Regent de Sallent.

Vic, 25 de setembre de 1913.

Estimat Dr. Duran: em sembla que Mossèn Ricard anirà bé per lo que es necessita a Sallent, i per lo tant li pot escriure. Com jo he de sortir de Santa Visita, demà el faré venir per parlar-li i donar-li instruccions. I aleshores que es posi amb comunicació amb la Secretaria per a proveir lo

corresponent. — S'encomana a les seves oracions i li envia la benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

R

2026. A Sor M. Eulàlia Anzizu, Religiosa del Monestir de Pedralbes.

Vic, 25 de setembre de 1913.

Apreciada Sor Eulàlia: corresponent a lo que em demana en la seva carta, jo n'hi escric una que li envio amb aquesta, referent al nostre estimadíssim Sr. Cardenal.¹ Com he de sortir molt aviat de Santa Visita, i estic ple de feina, l'he poguda corregir poc; per lo qual, si s'ha d'estampar, li demano que m'enviïn les proves, per a donar-li una mirada amb més tranquil·litat. — Moltes memòries a la R. Mare Abadessa, i s'encomana a les seves fervents oracions

Lo Bisbe de Vic.

R

1. Vid. vol. XVIII (XIII ?) de les Obres Completes. (Nota de Fortià Solà.)

2027. A Celestino Ribera.

Vic, 29 de setembre de 1913.

Muy querido amigo: antes de salir mañana de Santa Visita no quiero dejar de poneros dos líneas, en sustitución de la visita que pensaba haceros en La Garriga, que no he podido realizar por varias atenciones que en estos días me

han ocupado, y especialmente por un Discurso que me he visto obligado a aceptar para el próximo Congreso de Arte Cristiano en Barcelona. Como tenía la Visita atrasada, y no quiero dejar de dedicar a ella este mes de octubre, hasta dejo el Discurso para la imprenta en estado algo imperfecto, en cuanto a la forma, confiando no obstante en que el Dr. Dachs lo tendrá a la vista e interpretará bien mis difíciles cuartillas.

Cuando entrando más en años veo con mayor evidencia el *unum necessarium* del Evangelio me encuentro que tengo de hablar de poesía y de arte, que aún siendo cristianos, son débiles instrumentos, y no sé utilizar el orden sobrenatural de la gracia, cuya aplicación a los hombres constituye la esencia de nuestro sagrado ministerio. Que Dios nos ayude para saber cumplirlo. Deseo que Él con su asistencia os haga menos pesada la cruz de la enfermedad, y os consuele, y encomendándose a vuestras oraciones os saluda con el mayor afecto

El Obispo de Vic.

F

2028. A Pere Santacana.

Vic, 29 de setembre de 1913.

Estimat Peret: demà, si Déu vol, a primera hora sortiré cap a Igualada per Santa Visita per aquelles comarques. Per lo tant, encara que em pot escriure, perquè me remetien les cartes, no envii estat de collites, ni altres que deguen guardar-se, puix, com V. comprèn, amb lo contínuo trànsit d'un poble a l'altre i amb poc bagatge, tot embarrassa i fàcilment se perd. — Memòries a les seues famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2029. Als Igualadins.

Igualada, 2 d'octubre de 1913.

Estimats igualadins: só volgut venir a passar entre vosaltres la festa del Roser de tot lo món, perquè la devoció al Sant Rosari fou lo distintiu en la vida espiritual dels vostres avantpassats, que en deixaren un monument de perpètua memòria erigint la Iglésia del Roser; i havent vosaltres sabut interpretar bé la mística significació del Rosari organitzant una copla musical per a cantar-lo. Perquè el Rosari és un càntic angelical, qual harmonia serena lo cor del creient aquí a la terra, i és en lo cel delícia filial dels benaventurats amb què se comuniquen amb la virginal Mare del Redemptor, i Mare de tots los hòmens.

Per això vos exhortam a ser fidels continuadors d'aquesta piadosa devoció, que venç als sigles i mai se fa vella, que és regional i universal, que es practica en totes les llengües de la terra, que és pròpia de lletrats i de gent sens lletra, del peccador que acaba d'eixir de l'enfangament del vici, i de l'ànima pura que després del baptisme mai més ha conegut lo peccat.

Procureu que en la vostra casa mai falti aquesta saludable devoció, practiqueu-la amb la deguda reverència, i la nostra Mare celestial, la Immaculada Verge Maria, titular de quasi tots los temples d'Igualada, serà la vostra protectora en lo camí de la vida, i en l'hora de la mort vos introduirà en l'eterna Pàtria.

Josep, Bisbe de Vic.

En poder d'Ignasi i Josefina Castelltort i Poncell (Igualada).

2030. A Josep Dachs.

Massana, 14 d'octubre de 1913.

M.I. Dr. Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: sento la malaltia de Mossèn Codina de què em parlas i si creguesses que se'l devia afavorir pecuniàriament ho faríem, puix més hem d'atendre a un sacerdot que a un altre, i en tal cas te pots entendre amb Mossèn Jeroni. En quant a fer-lo substituir a la Mora per Mossèn Canelles no ho crec convenient, perquè per allà hi ha gent una mica forta, i dexant Mossèn Canelles a si mateix dat lo seu temperament fóra exposat. Ademés no convé, puix està reconegut que no serveix per la vida parroquial, que vaja passant en ella, sinó que miri fora d'ella de cercar-se alguna col·locació. Potser se li podria dir que si ell trobava algun Rector que el volgués, li deixariem anar.

Respecte del Discurs d'Art cristià vigila que estiga ben guardat, i que ningú s'enteri d'ell, puix ja fa molts dies que vaig llegir en lo *Correo Catalán* que el Bisbe de Vic abans de sortir de Visita havia entregat a la impremta lo seu Discurs, lo qual me desagradà molt. I la culpa no és del Diari, sinó del qui els donà la notícia.

Agraesc los bons records de la teua família, i quan tingues ocasió los saludaràs també.

Avui havem anat de Castellfollit a Grabolosa, i de Grabolosa a Massana, que són unes cinc hores de camí, que en alguns punts és molt dolent; però hem tingut la sort de que ha fet bon temps.

Digues al Dr. Tomàs que parli amb los professors sobre quin jove se podria enviar a Roma, en cas de que no pogués anar-hi, per raó de la quinta lo qui havíem pensat, i que tinguen també en compte lo servei militar, i que en lo possible sia jove. De tots modos per a la resolució definitiva me sembla podrà fer-se quan jo torni a Vic, dat que no pugui anar-

hi el qui estava indicat, puix me sembla que el curs a la Gregoriana no comença fins entrat novembre. Dóna moltes memòries al Sr. Vicari general, a Mossèn Jeroni, al Pere, al Genís, i als nois, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Suposo que rebries les fulles d'estadístiques que demanen a Roma, i que et vàrem tornar a remetre, per a que anésseu preparant los datos i demés necessari a fi de que quan jo torni se puguen complimentar. Documents per l'estil més val que no els enviïs, puix en Santa Visita no es pot correspondre, i fins és molt fàcil extraviar-se, i d'altra banda no tenen pressa, i la dilació és molt justificada.

F

2031. A la Rda. Mare Superiora de les Religioses Reparadores de Manresa.

Prats de Rei, 15 d'octubre de 1913.

Reverenda Madre: recibo la suya, participándome la muerte de la venerable Madre Superiora General del Instituto, y a pesar de encontrarme en Santa Visita y lleno de atenciones y dificultades, propias de la Visita en parroquias rurales, no quiero dejar de poner-les dos líneas de pésame. Conocí a la difunta en Roma, y me hizo el efecto de una santa y discreta Religiosa, cuya vida de sacrificio habrá Dios premiado con la inmortalidad gloriosa; y pido a Dios dé a esa querida Congregación una nueva Superiora, que sea digna continuadora de la que salió de este mundo, como fiel Esposa del Señor de nuestras almas, el dulcísimo Jesús.

Encomendándose a las oraciones de V.R. y de toda

esa querida Comunidad, les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

R

2032. A Ramon Nogués.

Sant Ramon del Portell, 20 d'octubre de 1913.

Estimat amic: acabo de visitar les relíquies del gloriós Sant Ramon, patró de V., i li só demanat que intercedís per V. davant de Déu, i no vull deixar de posar-li dues ratlles, abans de sortir d'aquest Convent, dedicat al gran Sant català, per a continuar la Santa Visita a les parròquies del contorn, havent passat unes quantes hores en lo santuari. — Memòries a la Francisca i a les nebodes, i encomanin a Déu a son afm. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2033. A Lluís Albert.¹

Vic, 23 d'octubre de 1913.

Rdo. Dn. Luis Albert.

Muy querido amigo: puedo ya participarle que el nuevo alumno que irá a Roma para cubrir la vacante del Dr. Pous será Francisco Soler, aventajado y virtuoso estudiante. Ha pedido prórroga del servicio militar, y a pesar de que estaba fuera del tiempo en que debía pedirse, se la han concedido.

No tiene sin embargo aún el documento justificativo de la gracia, por lo cual no puede emprender el viaje.

Esta Ley militar va a darnos muchas amarguras y a poner muchos obstáculos a la formación del clero. La respuesta de la Santa Sede manifestando la oportunidad de no conferir a los jóvenes las órdenes sagradas hasta concluido el servicio es una nueva muestra de la Sabiduría de la Sede apostólica, pues el cuartel y aun el hospital militar tienen una atmósfera moral que no puede menos de influir desventajosamente en el espíritu.

Me dice el Dr. Pous que en el viaje a Tierra Santa ha cogido una hernia, que desea, y hace bien, operar para su curación radical, y que vacila entre hacer la operación en Roma o en Barcelona. Creo que V. está en situación de juzgar lo que sea mejor, y puede decirle de mi parte, que difiero al juicio de V. pues considero que está enterado de los profesores médicos que existen en Roma.

Deseándole muy buena salud y abundancia de consuelos del Señor para proseguir su santa misión de formar buenos e instruidos sacerdotes, se encomienda a sus oraciones, y le saluda con el mayor afecto su amigo

El Obispo de Vic.

Saludos a nuestros colegiales.

F

1. Director del Col·legi Espanyol de Sant Josep a Roma.

2034. A Tomàs Carreras i Artau.

Vic, 29 d'octubre de 1913.

Estimat amic: avui só mirat la Tradició Catalana i vostè tenia tota la raó de que jo dic que tinc un exemplar dels *Apuntes* d'en Llorens, esmenats de la seva pròpia mà. I és clar que així seria; però ara jo no en tic cap idea, ni sé on paren, puix havia oblidat fins l'existència de dits *apuntes*.

De totes maneres si em venien a la mà, amb molt gust los faria enviar a vostès.

Espero que ho farà present al Dr. Daurella, i a l'altre company, i perdonin a la meva memòria sa flaqueza.

De vostès afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2035. A Josep Daurella.¹

Vic, 30 d'octubre de 1913.

Estimat amic: no sé si el Sr. Carreras i Artau li haurà dit que li só escrit per a manifestar-li que ell tenia raó en lo que deia que havia llegit en la Tradició Catalana. No em recordava de res d'això; però és clar que quan ho escriguí tenia jo els *apuntes* a què fa referència, i que ara no sé a on paren, puix fa molts anys que no els he vist, i és possible que la referència de la Tradició sia als *apuntes* que els digué jo tenia, i que me'ls hagués donat lo mateix Llorens (a.c.s.) havent-hi fet alguna correcció de sa pròpia mà. — Lo més fàcil és que sien a Vilafranca a on deixí los papers i llibres que no havia de menester. Sento per ara no poder-los servir, encara que no em penso que dits *apuntes* los poguessen treure d'apuros. —

Desitjant que el Senyor beneixi a V. i a tota la seva amable família, és sempre seu afm. servidor i amic en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Catedràtic de la Universitat de Barcelona.

2036. A Antoni Vila.¹

Vic, 31 d'octubre de 1913.

Lo Bisbe de Vic saluda molt afectuosament al Sr. Rector de Castellgalí, li agraeix l'obsequi literari que acaba de rebre, i li envia sa benedicció.

F

1. Rector de Castellgalí.

2037. A Gabriel Palau, S.J.

Vic, 2 de novembre de 1913.

R.P. Gabriel Palau, S.J.

Muy querido amigo: con gusto repito lo que otras veces he dicho acerca de la Acción Social Popular, y de la utilidad de su empresa. La considero la práctica social de la doctrina del Evangelio, que se dirige al bien corporal y espiritual de aquellos que en el mundo necesitan el auxilio de sus hermanos, la realización de las enseñanzas de San Pablo para alcanzar el equilibrio entre las distintas clases que integran el mundo social.

Que Dios Señor nuestro bendiga la benemérita Institución y a sus dignos directores, como se lo pide su afmo. servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

2038. A Ferran Puig.¹

Vic, 2 de novembre de 1913.

Estimat Mossèn Puig: també jo sento que vostè hagi sortit del Bon Consell, puix de des que el coneguí li tenia simpatia. Mes aquesta lo seguirà a l'Institut Frenopàtic i a onsevulla que vaja. Amb un bon esperit, a tot arreu se pot fer bé, i en son actual càrrec podrà molt fructuosament exercir la misericòrdia. — Recordi's en ses oracions de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Capellà de l'Institut Frenopàtic de Les Corts (Barcelona).

2039. A Tomàs Carreras i Artau.

Vic, 7 de novembre de 1913.

Sr. Dn. Tomàs Carreras i Artau.

Estimat amic: só rebut la carta en què em demana si puc proporcionar-los alguna cosa que faça per a la publicació de les *Lliçons* de D. X. Llorens (a.c.s.). En *La Veu de Montserrat* que es publicava a Vic, hi vaig posar un article me sembla in-

titulat «Records d'un filòsof català», pels volts de l'any 80 de la centúria passada, més aviat abans que després. Com sens dubte a Barcelona hi ha col·leccions de dit setmanari, los serà fàcil trobar-lo.

Res més los puc prometre, puix los *Apuntes* no sé a on paren; i les notes que jo prenguí, lo primer any, de les explicacions del professor eren tan poca cosa que més aviat los endarien en cas de que les trobés, que no és fàcil, puix de des que coneguí la *Summa* de S. Tomàs mon enteniment fou absorbit per ella, contentant-me amb lo record de les fondes impressions que en mon esperit deixaren les explicacions de l'eminent psicòleg, que em professà tota la vida un gran afecte.

Memòries a l'antic amic Sr. Daurella, i a l'estimat Sr. Serra, i és de V. afm. servidor en Jesús, Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2040. A Pere Mir i Ràfols.

Vic, 7 de novembre de 1913.

Estimat: l'Enric Vidal, amic meu, m'escrivi per encàrrec de la Maria, la mort de la respectable Àvia; que al cel sia i allà tots la podam veure. Concedesc cinquanta dies d'indulgència als meus diocesans qui preguen per l'estimada difunta, en la forma acostumada per la Iglésia, i jo pregaré també al Senyor per l'etern repòs de la respectable senyora, i pel consol de tota la família, amb la qual me lliguen los vincles de la sang.

I a V. cap de la casa d'un modo particular envio lo pèsam, esperant que el farà extensiu a tota la família.

Jove encara li ha tocat fer la direcció del seu patrimoni i

casa; però amb la confiança en Déu, seguint los camins qui ensenya la fe cristiana, no li faltarà aquella llum i discreció que asseguren l'èxit per moltes dificultats que s'hagen de vèncer.

Moltes memòries a la seva Mare, i a la bona Maria i demano a Déu beneesca a la seva Casa i família

Son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2041. A Pere Santacana.

Vic, 13 de novembre de 1913.

Estimat Peret: vaig rebre a son dia la carta de V. de 29 d'octubre, encloent l'estat de la collita del vi a Les Cabanyes, Viladellops i Santa Oliva, i desitjaria també saber alguna cosa de la de Montmell, a veure lo que han fet del vi. De consegüent, quan V. pugui, ja ho escriurà, per a estar enterat. — Veig lo mal causat per l'aiguat a Santa Oliva. Temps enrere, ja fa alguns mesos me sembla, lo masover de Santa Oliva es-crigué, dient que desitjava veure'm, per a parlar d'algun assumpto. Li vaig fer contestar que amb molt gust lo veuria; però que si es tractava d'assumptos d'interessos o d'administració, que es vegés amb V.. No he sabut res més, ni vingué. ¿Li ha parlat a V. d'alguna cosa particular? — Suposo que ja hauran sembrat, i que ho hauran fet amb bones condicions. — Memòries a les seves famlies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2042. A Francesc Raspall.

Vic, 14 de novembre de 1913.

Estimat amic: desitjo que el càrrec de Capellà del Bon Consell te vaja bé, i que per molts anys en ell pugues servir a Déu i al pròxim.

Lo diumenge pròxim, si Déu vol, en lo tren que ix de Vic a les quatre tocadés, penso anar a Barcelona, per a ésser al funeral de dilluns en sufragi de l'Emm. Cardenal Vives (q.a.c.s). Espero que seràs a rebre'm, si no tens impediment, i que ho participaràs, si et ve bé, a cal Senyor Nogués.

Moltes memòries a la Mare Elena i Comunitat, i encomana a Déu a ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2043. A Francesc Abadal i altres Senyors del Montepio de Súria.

Vic, 15 de novembre de 1913.

Estimats: só rebut l'exposició, que juntament amb el Reglament del vostre «Montepio», amb fetxa de 8 de l'actual novembre m'haveu dirigit.

Com podeu pensar, só vist amb molta satisfacció que us hagueu constituït en Societat per a afavorir-vos mútuament, puix això és la pràctica de la doctrina de l'Evangeli de Jesucrist Senyor nostre; i demano a Déu us dongui constància en la realització d'aquesta obra tan útil al treballador, que us assisteixi amb les seves llums, a fi de que la vostra Societat vaja ben regida, i que us inspire a tots sentiments de concòrdia i unió, de manera que tots els qui formeu la

Societat, més encara que no pas socis, us pogueu anomenar germans.

Encara que són moltes les obligacions d'aquest bisbat, estrictament necessàries, molt gustosament envio, per una sola vegada, la quantitat de cent pessetes per al fondo social, i més desitjaria poder enviar a l'estimada vila de Súrria.

En quant al desig que em manifesteu de tenir-me com a soci honorari, agraint la vostra bona voluntat, no m'és possible accedir a ell, i en diferents ocasions així ho só manifestat a altres societats similars a la vostra, que m'oferien igual honor. Lo Prelat, a mon entendre, no ha d'ésser soci honorari de cap societat de la seva Diòcesi, per la raó de què és cap espiritual de totes les associacions cristianes d'ella, no devent-se immiscuir en la vida econòmica, ni en la direcció administrativa, que pertoca als qui, segons el Reglament, la tinguin encomanada. Al Prelat toca solament procurar que les associacions no s'apartin mai de les regles de l'Evangelí de Jesucrist, i visquin sempre amb conformitat a la justícia i caritat, i amb el degut respecte a nostra Santa Mare la Iglésia; coses que devem esperar del «Montepio» de Súrria, atenent a l'esperit catòlic que manifesten la vostra exposició i el Reglament de la Societat.

I al saludar amb el major afecte a la Junta i a tots els socis del «Monte-pío» de Súrria, us envia a tots la seva paternal benedicció

Josep, Bisbe de Vic.

F

2044. Als fidels cristians de la parròquia de Taradell.

Vic, 15 de novembre de 1913.

Estimats: aneu a començar la santa Missió, i convé que us feu càrrec de la importància d'ella. Els predicadors de la paraula evangèlica són enviats de Déu, que vénen a recordar-vos les veritats eternes i el camí únic de salvació. La vida passa, però l'eternitat mai s'acaba, i convé assegurar la sortida d'aquest món, que sigui per la porta de la Glòria. Aproveiteu, doncs, aquests dies de santa Missió, per a rectificar la vida, purificar els costums i alçar els cors a Déu, oint la paraula evangèlica amb reverència i atenció, i rebent els sagraments amb rectitud de cor. Que la Verge Santíssima intercedeixi per vosaltres, i us alncanci, amb la gràcia divina, la pau i amor en les famílies i en la població, a fi de que, seguint les ensenyances de la Religió, i essent bons deixebles de Jesucrist, pugueu passar la vida amb consol espiritual i assegurar la recompensa eterna.

I al pregar a Déu perquè així siga, us envia la seva més afectuosa benedicció,

El Bisbe de Vic.

R

2045. A Antoni Vila.¹

Li desitja bon èxit i el saluda afectuosament i el beneeix

Lo Bisbe de Vic.

F

¹. Rector de Castellgalí.

2046. A Josep Estrada i Anglora.

Vic, 29 de novembre de 1913.

Estimat: sento la mort de la seva Tia, i prego a Déu que tinga en glòria la seva ànima, i donga a V.V. lo celestial consol que suavitza les ferides de l'ànima. La seva vida pia-dosa i passada en la pràctica cristiana li haurà servit d'introducció a la Pàtria eterna, a on tots devem dirigir nostres passos.

Donga mon pèsam a tota la família de part de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Concedesc cinquanta dies d'indulgència als meus feligresos que preguin per l'estimada difunta.

F

2047. A Pere Santacana.

Vic, 30 de novembre de 1913.

Estimat Peret: rebí oportunament la seva carta, i deixant al major coneixement que V. té de les coses agrícoles lo que crega oportú, me sembla, no obstant que no tenint embotat sinó al cup, lo vi de Montmell, tal volta la seva conservació perilla. — Però avui no li escric per res de l'administració, sinó que havent tingut carta avui mateix del senyor Degà participant-me que el Tomàs Mestre ¹ ha sigut viaticat, espero que V. anirà a casa del malalt en nom meu oferint tot lo que necessari sia, o convenient per a aquest cas. Que Déu Senyor nostre li torni la salut, si li convé.

Moltes memòries a les seves famílies de part de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Cunyat del Dr. Torras. (Nota de Fortià Solà.)

2048. A Pere Santacana.

Vic, 5 de desembre de 1913.

Estimat Peret: só rebut la seva carta.¹ — Li envio la present perquè no sé qui és lo qui l'escriu, ni sé lo que vol o lo que demana. Si fos algun rabasser meu, com presumeixo, i estigués en necessitat, faça lo que a V. li sembli, regatejant o donant segons l'import de la cosa. Si no fos dependent meu, ja és altra cosa. — De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. La carta de referència és d'un rabasser de Vilarrodona, que demana al doctor Torras, amo seu, que l'ajudi en la restauració de la casa que habita. (Nota de Fortià Solà.)

2049. A Francesc Muñoz.¹

Vic, 6 de desembre de 1913.

Muy querido amigo: quiero por mí mismo contestar a la carta circular de V. participando la muerte del inolvidable Señor Laguarda que Dios ha querido para sí. Le he enco-

mendado a Dios en su enfermedad y en su muerte, y deseo una muerte como la suya.

La muerte del Prelado no entibia el afecto que a V. le profesa

El Obispo de Vic.

F

1. Canonge Secretari del Bisbe de Barcelona.

2050. A Josep Sala i Bonfill.¹

Vic, 7 de desembre de 1913.

Estimat: certament és de doldre el que no hagi estat apreciada la seva bona intenció, a l'admetre anar en candidatura.

Tenint la consciència tranquil·la, com V. ha de tenir, per no haver fet cap mancament, prengui tal contrarietat com un favor del cel; mediti en la Passió del Redemptor amantíssim; pensi que Ell sofrí els més grans impropis, i recordi's que no és en aquest món, encara que tard o dejorn hi brilli la veritat, on se rep el premi de les bones obres.

Espero saludarà als seus pares de part meva, com a V. el saluda amb el major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Advocat de Barcelona.

2051. A la Rvda. Mare Carme Alsina, o a altra de les Mares del Consell de les Carmelites de la Caritat.

Vic, 8 de desembre de 1913.

Muy apreciada madre Carmen Alsina: pongo a las manos de V. la adjunta carta que escribo a la M. Rnda. Madre General, con motivo de su jubileo quincuagenario, a fin de que V. se la entregue en la ocasión que juzgue más oportuna. Me uno a la alegría y a las oraciones de esas buenas religiosas y a todas envía su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

2052. A la Molt Rvda. Mare Margarida Arolas.¹

Vic, 8 de desembre de 1913.

Muy Reverenda y estimada Madre: acabo de salir de los solemnes Maitines de esta Catedral en la vigilia de la fiesta de la Inmaculada Concepción de María, y durante aquella oración que la Iglesia dedica a Nuestra Señora, le he pedido a la celestial Madre que sea siempre Madre de V. R. y del Instituto que con tanta discreción dirige, uniéndome en espíritu a la alegría de que rebosan las hijas de V.R. con motivo de celebrar mañana el quincuagésimo aniversario de vida religiosa en el amado Instituto de Carmelitas de la Caridad. Hijo éste de un Obispo de Vic, de santa memoria, que lo puso bajo la protección de la Virgen del Carmen, todos sus sucesores lo han mirado con predilección, y han participado de las alegrías y de las contrariedades de las Carmelitas de la Caridad. Por esto yo, en la solemnidad presente, considerando al Instituto como familia religiosa mía, uno mis bendi-

ciones y mis felicitaciones a las del que es Pastor de los Pastores, y deseo que la larga vida religiosa de V.R. consagrada toda al servicio del Señor, sea símbolo de larga y próspera vida espiritual en la Congregación que preside, a fin de que las hijas de la virtuosísima Joaquina de Vedruna cumplan santamente los ministerios que la Providencia y la Iglesia de Dios les han encomendado.

Y aunque personalmente iré a ver a V.R. no quiero que se pase el día de la Inmaculada Concepción, cumpleaños de su dedicación a Dios en el Instituto de que Él quería fuese Superiora, sin que reciba la manifestación de mi aprecio, y el testimonio de mis afectos y bendiciones; y mañana, en la Misa Pontifical, que, Dios mediante, celebraré en la Iglesia Catedral, pediré que la colme de sus inefables dones para santificación de V.R., de sus hijas las Carmelitas de la Caridad, y de todas las obras y ministerios que ellas realizan en la Iglesia de Dios.

Que Él la tenga a V.R. en su santa guarda, como se lo pide

El Obispo de Vic.

F

1. Superiora General de l'Institut de Carmelites de la Caritat.

2053. A Ignasi Casanovas, S.J.

Vic, 13 de desembre de 1913.

Molt estimat amic: després de rumiar molt, me sembla que la *nota* de la pàgina 6 referint-se a la nota de la pàgina 382 és una equivocació provenint de què el Discurs se publicà en la *Revista Tomística* (me sembla que així s'anomenava) que eixia aleshores a Barcelona, i se refereix a la pàgina d'ella. He mirat lo Sermó i me sembla que la nota a

què al·ludeix la de la pàgina 6 és la 2 de la pàgina 17. Miri si a V. li sembla lo mateix i aleshores corregeixi en aquesta conformitat.

Li repetesc lo que ja li vaig dir: si en lo sentit, en la doctrina i en l'estil hi troba quelcom que corregir, lo qual és segur que succeirà, faça-ho amb tota llibertat, que em farà favor.

Moltes mercès pel Discurs que em promet, però que encara no ha arribat.

S'encomana a les seves oracions, i el saluda amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

He rebut lo Discurs i moltes mercès per l'obsequi, i bones i santes festes de Nadal.

F

2054. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 22 de desembre del 1913.

Exmo. e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico en Madrid.

Mi venerado Señor y Hermano: envío a V.E. mis felicitaciones con motivo de las próximas solemnidades del Nacimiento del Señor, y de Año nuevo.

Que la augusta misión que desempeña en España le sea agradable, fácil y útil, como lo pide a Dios su afmo. s.q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

ASV

2055. A Pere Pi.¹

Vic, 22 de desembre de 1913.

Muy querido amigo: recibo su cariñosa felicitación; y yo también le envío a V. la expresión de mis deseos de que el Nacimiento del Señor que vamos a celebrar le sea manantial de bienes de todo género. — Me parece que en el dulce reposo de Sarrià se ha exagerado V. lo del Regente. No vino a hacerle ninguna acusación; pero es claro que cuando se deja la administración de un cargo, aún conservando derecho al mismo, conviene dejar amplia libertad al que lo administra, para evitar confusiones y divergencias. Y esto aún cuando sea un Cura que haya sido gran bienhechor de la parroquia, como es V. — Siempre suyo y se encomienda a sus oraciones

El Obispo de Vic.

R

1. Rector retirat de Sallent.

2056. A la Rvda. Mare Prjora del Convent de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 22 de desembre de 1913.

Madre Priora: entregue la adjunta; pero si cree mejor antes cerrarla lo hace. Me dice V. sabe que me escribe. — Le deseo mucha paz y mucha paciencia, y espero que el dulce Jesús le hará estos dones. Piense que nunca le faltará su asistencia, y que con su ayuda llegará al puerto, sin que jamás le falten contradicciones, porque son necesarias para la propia

santificación. Le saluda, se encomienda a sus oraciones y le bendice

El Obispo de Vic.

V

2057. A Francisco Ragonesi, Nunci Apostòlic a Espanya.

Vic, 26 de desembre de 1913.

Exm^o y Rm^o Sr. Nuncio Apostólico en Madrid.

Muy venerado Señor Nuncio y querido Hermano: quedo confundido por los sentimientos de que se halla poseído hacia mí nuestro Santísimo Padre Pío X,¹ y aumentan en mi espíritu la veneración y afecto, que se derivan de la fe católica, con el natural sentimiento de la correspondencia: el proyecto que me comunica V.E. de elevarme a la Silla Metropolitana de Valencia significa en el augusto Pontífice un concepto de mi persona que no merezco, y que me creo en el deber de aclarar dando explicaciones a V.E. que espero comunicará a la Sede Apostólica antes de tratar el asunto con el Gobierno de S.M. el Rey.

Mi traslación a Valencia me espanta porque no tengo las fuerzas, ni espirituales ni corporales, que aquella Sede exige. Tengo ya 67 años cumplidos de edad, sin ser enfermizo tampoco soy de los más fuertes, estoy acostumbrado a una diócesis pacífica y en que el trabajo no es excesivo; aún por temperamento natural y por costumbre de toda la vida, la multitud de los negocios me abrumba, y si he tenido alguna aptitud en escribir ha sido sin duda por un cierto recogimiento que hasta ahora me ha sido posible guardar, y que en Valencia perdería irremisiblemente. De modo que en el servicio de la Iglesia creo que puedo ser más útil en Vic, que en Valencia o que en otra Diócesis de vida más complicada.

Además me permitiré hacer a V.E. otra observación que creo tiene también su importancia. Existe en Cataluña un movimiento nacionalista, que como todos los movimientos políticos modernos tiende al radicalismo, y sin querer darme ninguna importancia, y sin que me haya metido en lo más mínimo en la política activa, me parece que mi influencia en el orden de las ideas, ha contribuído a que el movimiento no perdiera del todo el tono tradicional, siempre favorable, en España, a la conservación de los principios católicos. Si yo saliera de Vic esta influencia no sólo desaparecería, sino que fácilmente mi salida sería interpretada en un sentido desfavorable a la Iglesia.

Y no es que yo esté aferrado a esta Diócesis más de lo conveniente, pues si mi presencia en Vic, o el ejercer autoridad eclesiástica en Cataluña, pudiese ocasionar dificultades a la Santa Sede, estoy dispuesto a presentar al Sumo Pontífice dimisión de mi Diócesis, sin tener que pedir al Gobierno de S.M. pensión alguna, siempre difícil de alcanzar, porque mis padres me dejaron en desahogada posición económica.

La confianza que tengo en V.E., digno representante del Padre común de los fieles, me mueve a hablarle con esta libertad, esperando que así no se realizará el proyecto de mi traslación a Valencia, con lo cual ganará aquella ilustre Diócesis, y el que suscribe.

Con sentimientos de viva gratitud y respeto soy de V.E. amigo y servidor en Cristo q.l.b.l.m.

José, Obispo de Vic.

F

1. Monsenyor Ragonesi havia enviat una carta a Torras i Bages, amb data de Madrid, 21 de desembre de 1913, dient-li: «Muy Venerado Hermano: Sería de grande satisfacción para nuestro Beatísimo Padre Pío X, que vuestra Excelencia fuera promovido a gobernar el Arzobispado de Valencia. Con este objeto, dentro de pocos días trataré con el Gobierno de S.M.C. el Rey sobre el particular, y creo

que no se encontrarán dificultades, constándome que el mismo Conde de Romanones estaba dispuesto para semejante traslación. / Me es muy grato hacerle esta *reservada* comunicación, y presentarle al mismo tiempo mis personales felicitaciones, por la alta distinción con que S. Santidad honra tan merecidamente a V.E. Rma. / Con sentimientos de singular aprecio y cariño, me reitero de V.E. afmo. Hermano y Amigo, / M. Ragonesi N.A.»

2058. Al Cardenal Secretari d'Estat a Roma.

Vic, 26 de diciembre de 1913.

Eminentísimo Señor: me participa el Excmo. Sr. Nuncio de S.S. en Madrid, que siguiendo los sentimientos de nuestro venerado Pontífice, va a proponerme al Gobierno de S.M. Católica para la Silla Metropolitana de Valencia.

Esta dignación del amadísimo Padre espiritual de toda la Cristiandad me llena de agradecimiento, pero me creo obligado a hacer algunas observaciones sobre mi insignificante persona, que tal vez expuestas por Vuestra Eminencia al Padre Santo las acepte dejando sin efecto el aludido proyecto.

Mi traslación a Valencia me espanta porque no tengo las fuerzas ni espirituales ni corporales, que aquella Sede exige. Tengo ya 67 años cumplidos de edad; sin ser enfermizo tampoco soy de los más fuertes, estoy acostumbrado a una Diócesis pacífica, y en que el trabajo no es excesivo; aún por temperamento natural, y por costumbre de toda la vida, la multitud de los negocios me abrumba, y si he tenido alguna aptitud en escribir ha sido sin duda por un cierto recogimiento que hasta ahora me ha sido posible guardar y que en Valencia perdería irremisiblemente. De modo que en el servicio de la Iglesia creo que puedo ser más útil en Vic que en Valencia o que en otra Diócesis de vida más complicada.

Además me permitiré hacer a Vuestra Eminencia otra observación que creo tiene también su importancia. Existe en Cataluña, como ya sabe, un movimiento nacionalista que como todos los movimientos políticos modernos, tiende al ra-

dicalismo; y sin querer darme importancia y sin que me haya metido en lo más mínimo en la política activa, me parece que mi influencia en el orden de las ideas ha contribuido a que el movimiento no perdiera del todo el tono tradicional, siempre favorable en España, a la conservación de los principios católicos. Si yo saliera de Vic esta influencia no sólo desaparecería sino que fácilmente mi salida sería interpretada en un sentido desfavorable a la Iglesia.

La confianza que tengo en Vuestra Eminencia, digno auxiliar del Padre común de los fieles en el gobierno de la universal grey cristiana me mueve a hablarle con esta libertad esperando intercederá delante del Pontífice para que no se lleve a efecto mi traslación, con lo cual ganará la ilustre silla valenciana y el obispo que suscribe.

Con sentimiento de profunda y afectuosa veneración a Vuestra Eminencia Reverendísima, le besa la Sagrada Púrpura su servidor en Cristo

José, Obispo de Vic.

F

2059. Al Rector de Sant Pere de Torelló.

Vic, 27 de desembre de 1913.

Rt. Sr. Rector de Sant Pere de Torelló.

Estimat Sr. Rector: m'alegro de que en lo dia de Nadal en lo temple hi haja hagut la reverència i cultura pròpia de tot poble cristià, que deu honrar al Senyor amb l'adoració i respecte que requereix lo culto diví.

Saludi i beneeixi en mon nom a la Joventut catòlica que coopera a totes les obres de pietat de la parròquia, i a tot lo que sia enaltir al poble i al bé públic, a les autoritats i als eclesiàstics de Sant Pere i a tots los feligresos, als quals jun-

tament amb l'estimat Pàrroco envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

2060. A Manuel Guasch i Estalella.

Vic, 27 de desembre de 1913.

Sr. Dn. Manuel Guasch i Estalella.

Estimat amic: t'escric avui perquè som encara a les festes del Naixement del Senyor, i s'acosta lo teu Sant, i ara penso a felicitar-te i potser a l'hora oportuna no hi pensaria. Que Déu te concedesca les gràcies i felicitats que necessites, i beneesca la teua família, a fi de que podau fer lo camí de la vida amb la pau del Senyor i a son dia arribar a la Pàtria.

Memòries a la Maria i al Noi i ja saps que t'estima

Lo Bisbe de Vic.

F

2061. A la Rvda. Mare Superiora de les Reparadores de Manresa.

Vic, 29 de desembre de 1913.

Rda. Madre Superiora de las Reparadoras de Manresa.

Muy apreciada Madre: hoy han llegado las prendas de ropa para uso del Santísimo Sacramento, que V. me anunciaba en su carta de felicitación por las fiestas del nacimiento del Señor. Dios se lo pagará y yo les quedo muy reconocido.

Las distribuiremos por las parroquias en que el dulce Jesús está más pobre y esas buenas religiosas que han trabajado las ropas tendrán la satisfacción de hacer limosna a la Luz y alegría de nuestras almas, nuestro adorable Redentor, que siendo infinitamente rico por nosotros quiso hacerse pobre.

Van a venir unos días de mucho consuelo espiritual, de tierna devoción al Niño Jesús, y en ellas de un modo particular les pido que pidan por mí, que mucho lo necesito.

Y que esas buenas almas reparadoras que consagran la vida a la adoración de Jesús Dios y Hombre, padre y hermano nuestro, reciban la bendición que les envía con paternal afecto

El Obispo de Vic.

F

2062. A Pere Santacana.

Vic, 30 de desembre de 1913.

Estimat Peret: agræsc la seva felicitació, i també desitjo que el diví Redemptor Jesús donga a V. i a la seva família les seves benediccions i gràcies.

M'alegro de que el Tomàs Mestre vaja aguantant-se, i desitjo que Déu lo millori, i li donga paciència i consol per a suportar lo seu estat.

M'està bé lo que em diu que ha fet respecte al rabasser de Vilarrodonà.

Los dies que V. me diu que el termòmetre a Vilafranca estava a dos sota zero, aquí estava a nou, i a quatre i cinc hi està molts dies. De consegüent ja veu que no es pot queixar. Comprenc que la falta de pluja los preocupi; puix aquí mateix, no pels usos domèstics ni per les terres, però sí per la indústria, també dóna cert cuidado.

Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2063. Al Rvnd. P. Superior del Convent de Sant Tomàs.¹

Vic, 31 de desembre de 1913.

Rdo. P. Superior del Convento de Santo Tomás, de la Orden de San Camilo de Lelis.

Rndo. Padre: siento gran satisfacción por el pensamiento que me expone de solemnizar en esa querida Casa-Noviciado el tercer centenario de la gloriosa muerte del insigne filántropo y amigo de Jesucristo San Camilo. Me honro contener en mi Diócesis el plantel de los futuros ministros servidores de los enfermos, que dedican la vida al bien del prójimo, y la solemnidad centenaria del fundador ha de tener para ellos una ejemplaridad eficaz. Si la caridad, como enseña San Pablo, no envejece, sino que es eterna, la memoria del gran héroe de la caridad hará revivir los grandes sentimientos de amor al prójimo que enseñó Nuestro Señor Jesucristo y principalmente en favor de los enfermos.

Por esto bendigo el piadoso proyecto, deseo que mis fieles cooperen a la solemnidad proyectada, les exhorto a dar una limosna para contribuir a la misma y para las necesidades de esa Casa; y por mi parte les envío cien pesetas, sintiendo que mis muchas atenciones no me permitan ser más generoso hacia una orden tan merecedora, como la de San Camilo de los afectos cristianos de todos los que profesamos la doctrina del Evangelio.

Y como mañana comienza ya el año jubilar del Centenario de San Camilo, envío a Vuestra Reverencia y a todos

los religiosos de esa querida Casa, y aun a toda la Orden, la expresión de mis afectos y el deseo de toda suerte de prosperidades, a fin de que puedan dedicarse al alivio de los que sufren; y encomendándose a sus oraciones, envía a V.R. y a todos sus alumnos la bendición que solicita

José, Obispo de Vic.

F

1. El convent està situat a mig camí entre Calldetenes i Folgueroles.

2064. Al Comte de Güell.

(sense data) (1913).

Exmo. Conde Güell. — Parque Güell. — Concedo las indulgencias que solicita, y envía su pésame a toda esa querida familia

El Obispo de Vic.

V

2065. A ?

(sense data) (1913).

Me sembra que el P. Provincial deia en la carta que publicarien lo meu escrit del Butlletí en *català*. Si així és, l'equivocació vindria d'haver-lo vist traduït i ell pensar-se que jo l'havia escrit en català. Veges al P. Frederic, i si la carta diu com sembla fes-li notar l'equivocació i que l'adverteixi al P. Provincial.

V

2066. A Santiago López.

(sense data) (1913).

D. Santiago López. — Casa Marqués de Comillas. — Barcelona.

Siento muerte del hermano, le encomendaré a Dios, concedo indulgencias pedidas enviando pésame a familia

Obispo de Vic.

V

2067. A Antoni Vila.¹

Moltes gràcies i que Déu li pagui lo treball de popularitzar les vides dels Sants.²

El Obispo de Vic.

F

1. Rector de Castellgalí.

2. Al·lusió a la «Vida popular de Sant Joan de Déu» escrita pel doctor Vila. (Notes de Fortià Solà.)

2068. A Antoni Vila (?).

Li desitja bon èxit i el saluda afectuosament i el beneeix

El Obispo de Vic.

F

2069. A la Rnda. Mare Elena, Superiora de la Casa de Nostra Senyora del Bon Consell, de Les Corts.

Vic, 2 de gener de 1914.

Muy apreciada Madre Elena: sírvase dar las gracias a la muy reverenda Madre Superiora general de su Instituto de Hermanas dominicas de la Caridad, por el interesante libro «Mère Marie Poussepin», que por conducto de V. ha tenido la amabilidad de remitirme.

La narración de la vida de la Fundadora de una Congregación religiosa, es siempre un capítulo de la Historia de la Iglesia, y el interés sube de punto cuando el Instituto ha soportado las tormentas revolucionarias y a pesar de ello ha ido creciendo, y se ha extendido casi por todo el mundo.

La frondosidad del árbol indica la fecundidad de la semilla, y yo, antes de conocer la virtud del primitivo gérmen, conocía ya por experiencia personal e inmediata, la excelente misión que tanto en la enseñanza, como en la beneficencia, las hermanas dominicas de la Presentación de Tours, desempeñaban en España.

Esa Casa de Las Corts es como una colmena de laboriosas abejas, que elaboran continuamente el dulce panal de la caridad cristiana, en las distintas necesidades que sufre la juventud femenina, enseñando a distintas clases de niñas, siempre bajo la unidad de espíritu, que nos enseñó Jesucristo Señor nuestro, poniendo por base la fe, como hijas del gran atleta de ella Santo Domingo de Guzmán.

Y de Las Corts el Instituto se ha ido extendiendo, brotando nuevas Casas, que han merecido singular aceptación de las familias cristianas, y V., Madre Elena, puede dar fe del nacimiento de tantas obras de enseñanza y de beneficencia, que han salido, como de su manantial, de la Casa de Las Corts, que V. hace tantos años preside.

Que Dios continúe protegiendo la Institución, que la Virgen Maria, su divina Madre le preste el suave calor de la pie-

dad, para que las dominicas de la Caridad de Tours, por muchos años y siglos puedan continuar en servicio del prójimo su misión benéfica.

Y rogando a V. transmita a la M. Rda. Madre Superiora general mis afectuosos sentimientos para ella y para la Congregación que tan dignamente preside, aprovecha la ocasión para encomendarse especialmente a las oraciones de esas Casas, su antiguo confesor y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

2070. A la Germana Florentina de Sant Estanislau.

Vic, 2 de gener de 1914.

Hermana Florentina de San Estanislao.

Apreciada Hermana Florentina: también yo deseo muchas felicidades a V. y a las demás Hermanas, y ruego al dulce Jesús las tenga bajo su especial protección.

Aplíquense mucho al trabajo para aprovechar el tiempo que han de pasar fuera de la Comunidad, sin descuidar el ejercicio de la perfección religiosa, estén alegres pensando que el sacrificio que hacen ha de ser para mayor gloria de Dios, y el Señor las bendecirá y santificará.

Encomiéndenme al Señor, y reciban la bendición más afectuosa que envía a todas esas buenas Hermanas

El Obispo de Vic.

F

2071. A Josep Dachs.

Vic, 3 de gener de 1914.

Estimat Dr. Dachs: mira si trobes lo Mapa geològic de la Província del Dr. Almera, i porta'l. També si tens ocasió de veure els breviaris nous fes-te'n càrrec per a resoldre si és convenient esperar més, i ara se poden adquirir.

Memòries a la teua família i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2072. A Pere Santacana.

Vic, 11 de gener de 1914.

Sr. Dn. Pere Santacana.

Estimat Peret: li envio aquesta comunicació de l'Alcalde i secretari d'Olèrdola i es pot dir que V. serveix de resposta, a qual fi no contesto la seua atenta carta, puix ells ja comprendran les meues moltes ocupacions. V. podrà enterar-se de lo que donen los altres propietaris per a l'edificació de l'estudi, de què parla la carta, i donar-los, quan sia l'ocasió, proporcionalment lo que a ell li sembli bé i que a mi me pertoca.

Só rebut la seua carta, i per ella penso que ja haurà vist als de l'acensament de Les Cabanyes. — Donga memòries al Tomàs i que desitjo que millori. — Ara no s'espanti. Aquí al Palau s'ha glaçat l'aigua en tres quartos de dormir diferents, i a la cuina l'aigua del remull del bacallà. — Memòries a les seues famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

.Donga lo pèsam a la família del Sr. Martí, cerer, i que l'encomanaré a Déu.

M

2073. A Josep Maria Sert.

Vic, 13 de gener de 1914.

Sr. D. Josep Mª Sert.

Estimat Josep Maria: rebo la teva carta i sento les contrarietats i consegüents amargures que has passat i de què em parles. És clar que tota obra d'importància en la seva execució importa dificultats i treball, però per lo mateix convé no estendre l'activitat, ni esmerçar lo temps en altres treballs, que naturalment sempre són en detriment de l'obra principal. Tu ja estàs convençut de la transcendència de la pintura que vas executant, transcendència per a aquesta Iglésia i per a tu mateix, com artista. Jo no t'he importunat respecte del temps, perquè comprenc que és obra que n'exigeix, però tu comprendràs també que una obra que té un caràcter d'interès col·lectiu tan marcat, no convé que vaja allargant-se per molts motius; i encara tingues per cert que altre Capítol canonical que no fos ló de Vic, influint en favor teu, i de si mateix pacífic, hauria sigut més exigent respecte al temps en què l'obra havia d'ésser realitzada. — Me parles de dificultats econòmiques. Jo precisament de des d'un principi ja et diguí que per res volia que comprometesses la teva fortuna, i en aquest mateix sentit vaig parlar a algú de la teva família, puix per cap interès, ni per l'esplendor de la Iglésia a la qual tinc consagrada la meva vida, vull jo perjudicar a ningú, i menos encara a tu, a qui de des que eres molt jove te tinc un especial afecte. — La vida parisenca és clar que ha d'ésser cara, si es vol seguir als qui viuen en una certa elevació i pertoneixen a les classes altes; i de consegüent tu, que tens un es-

perit que sap transcendir les vanitats mundanes, i trobar lo goig en altra categoria de dignitat, inaccessible a la vulgaritat humana, sabràs trobar dins d'una vida modesta, i tranquil·la, que encara facilita la intuïció artística, la manera d'anar treballant, sens que quedi compromès lo teu pervenir econòmic. — Tingues aquesta abnegació, encara que et costi per raó dels hàbits de vida social contrets amb la teva posició, i pensa que aquesta modèstia de vida, no sols és convenient per l'execució de l'obra de pintura que estàs treballant, sinó per tot lo teu pervenir. — Te parlo amb aquesta llibertat perquè comprenc los forts estimulants de la vida parisenca sobre d'un jove artista, de bona posició, aïllat de la família enmig del gran món i perquè t'estimo. Rep estimat Josep M^a l'expressió dels més vius afectes que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

V

2074. A Pere Santacana.

Estimat Peret: li remeto l'adjunta carta, que podrà llegir a les Autoritats, si V. ho creu convenient, cridant-los oportunament. — Suposo que no hi ha novetat, i que el vi venut ja estarà tret, o s'anirà traient. — Aquí fa molt fred. Lo termòmetre arribà dies enrere a 14 sota zero, i avui així deu anar. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2075. A Pere Santacana.

Vic, 14 de gener de 1914.

Estimat Peret: acabo de rebre la present carta, subscripta per les autoritats de Les Cabanyes, que li remeto,¹ per a que V. cridi als senyors firmants, i els manifesti que desitjaria molt complaure'ls, però que tinc lo principi, en lo que atany al patrimoni dels meus Pares, de simplificar la seva administració lo més que pugui; i com un acensament importa no sols una variació, sinó que també una complicació en la constitució del dret, en fer-lo efectiu i en administrar-lo, no crec convenient lo que se'm proposa, majorment tenint en compte que a Les Cabanyes hi ha molt terreny per a edificar de propietaris que, essent en lo país, poden sens dificultat executar-ho, i és natural que a ells s'acudi i no a mi. — Donant moltes memòries a dits Senyors, lo saluda també a V. afectuosament

Lo Bisbe de Vic.

F

1. En la carta al·ludida es proposa al doctor Torras l'acensament d'una peça de terra seva del lloc dit Muntanya de Sant Pau, en la qual edificaria una casa un veí de Les Cabanyes, qui ha estat despedit de la casa que habitava, i no troba altra casa en el poble. (Nota de Fortià Solà.)

2076. A Joaquim Sarret.¹

Vic, 14 de gener de 1914.

Estimat Sr. Sarret: no em recordo si li vaig contestar la seva amable carta de 23 de desembre, enviant la bella fotografia de l'Escolania de N^a S^a de Montserrat. — La devoció a la Verge Maria baix dit títol, és obligatòria als bons catòlics

de Catalunya, puix per decret Pontifici n'és patrona. A V. li pagarà els seus generosos esforços per a obsequiar-la, com a tots els socis de la Lliga espiritual, i, als petits escolanets, la celestial Senyora els tindrà baix el seu patrocini en el camí de la vida, que ara comencen. — Manresa més que qualsevol altra població, deu ésser devota de Maria de Montserrat. Digui als seus companys que els envia la benedicció més afectuosa, i especialment a V.

El Bisbe de Vic.

F

1. Arxiver Municipal de Manresa.

2077. A Victoriano Guisasola.¹

Vic, 25 de gener de 1914.

Mi venerado Hermano y caro amigo: no contesté a su primera carta por las alusiones que en ella hacía a un hecho o proyecto que a mí me aturdió, e hice esfuerzos para impedir. La segunda que me obliga a contestar por no parecer poco amigo de V. a quien quiero mucho, reincide en sus benévolos deseos, y me encuentra a mí en una situación de inquietud porque no sé si mis razones se han juzgado atendibles.

Suyo afmo. q.l.b.l.m.

El de Vic.

F

1. Arquebisbe de València i Primat electe de Toledo.

2078. A la Rda. Mare Superiora de les Saleses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1914.

Muy apreciada Madre Superiora: no quiero que se pase el día del glorioso San Francisco de Sales, sin que ese querido Monasterio reciba de mí cuatro líneas de felicitación por la fiesta del Santo Padre, Doctor y Obispo. Así yo gano porque las buenas Salesas movidas con mi carta es más fácil que se acuerden de mí en sus oraciones al Santo de cuya protección estoy muy necesitado. Y como él es muy amable y amante de sus hijas condescenderá a sus súplicas y rogará a Dios por mí.

Necesitamos los Obispos, y también las Salesas, el amor de Dios, y San Francisco de Sales es un vivo monumento de este amor que con sus palabras y sus obras se manifiesta de una manera suavísima y atractiva. Por el amor de Dios triunfó él de la seducción universal, que el mundo y nuestros sentidos ejercen sobre nuestra pobre alma, incapaz de elevarse al amor santo sin una atracción divina. Y estas atracciones nos las enseña San Francisco de Sales, y con sus enseñanzas vencemos con mayor facilidad nuestros sentidos y nuestro amor propio que son incompatibles con el amor de Dios.

Nuestra santificación es nuestra transformación, obrada al influjo del amor. Y esta transformación por medio del amor en pocos santos es tan visible como en San Francisco de Sales. Dicen de él que era un temperamento colérico, pero Jesús Señor nuestro amansa aun a los espíritus más bravos, y San Francisco uniéndose a Jesús, haciendo vida común con Él, llegó a una mansedumbre y dulzura de carácter que es proverbial en la Iglesia de Dios extendida por todo el mundo. Y esta suavidad y dulzura del Santo Obispo, vuestro amantísimo Padre, significa el colmo de la virtud humana, y de la gracia divina, porque es la demostración de tener domadas y rectamente regidas todas las pasiones de nuestro

corazón. Y con esta victoria de sí mismo haber obtenido la paz y el consuelo del alma que constituyen la delicia de la vida devota.

Que vosotras y yo podamos llegar a esta situación espiritual, que es el fin del Evangelio de Jesucristo, del cual San Francisco de Sales es un ejemplar práctico y completo. Vosotras que pasáis la vida meditando sus enseñanzas y continuamente imploráis su protección, en su próxima fiesta redoblad vuestras súplicas, y rogadle no sólo por vuestro querido Monasterio, por vuestra venerable orden, por la Diócesis en que la Providencia os ha traído para vuestra santificación, y por el necesitado Prelado que os envía a todas la bendición pastoral más afectuosa

José, Obispo de Vic.

F

2079. A Josep Sala Bonfill.¹

Vic, 1 de febrer de 1914.

Estimat: rebo la seua carta participant-me la mort de la seva bona Mare. Que al cel sia i allà tots la vegem. Concedesc cinquanta dies d'indulgència als meus feligresos qui preguin per la seva ànima, i jo pregaré també per ella, com V. me demana, i per tots V.V. a fi de que el Senyor concedesca a la piadosa difunta l'etern repòs i als seus, qui queden en lo món, l'espirtual consol que cura les ferides del cor.

Afortunadament la seva exemplar Mare tenia fe, i esperava en lo Redemptor Jesús, i això ha d'ésser per V.V., junt amb la seua virtuosa vida i piadosa mort, un motiu poderós per a suavitzar la separació temporal, sempre amarga.

Espero donarà lo pèsam de part meva al Seu Senyor Pare i demés família de part de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Advocat, de Barcelona.

2080. A Ignasi Casanovas, S.J.

Vic, 3 de febrer de 1914.

Estimat amic: avui han vingut les Carmelites de la Caritat demanant-me amb molta instància una carta de recomanació pel Duc de Norfolk en favor de les que han d'anar a Londres per a practicar-se en la llengua anglesa.

Li envio quatre ratlles perquè algú de V.V. les posi en forma de carta anglesa, i me l'enviïn per a firmar-la. Per això li poso paper meu timbrat. Suposo que hi haurà algú de V.V. a Barcelona que podrà fer aquest favor. Jo no sé lo tractament que té dit personatge, un dels primers de l'Aristocràcia britànica.

Dispensi aquesta nova feina i encomani a Déu a son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2081. A Rufino Blanco¹

Vic, 6 de febrer de 1914.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: recibo con agradecimiento el libro «Visitas al Santísimo Sacramento por Don Andrés Manjón» que V. por encargo del autor ha tenido la amabilidad de remitirme. Espero se servirá felicitar-

le de mi parte por el poderoso estimulante de la devoción a la Eucaristía que se contiene en los ejercicios y oraciones de su libro. Monseñor Gerbert, ilustre Obispo que fue de Perpignan, publicó un libro en que demuestra como la Eucaristía es el dogma generador de la piedad cristiana; el libro del Señor Manjón, el insigne educador que conoce todos los pliegues del alma, contiene el procedimiento práctico para adquirir esta piedad y sobrenaturalizar la vida, que es el fin que Jesús Señor nuestro se propuso en la institución del venerable Sacramento. Tengo la seguridad de que quien use devotamente el interesante libro, y con constancia practique sus Visitas, alcanzará grandes aumentos en su vida espiritual, y con la suavidad que emana de la amistad íntima con Jesús Sacramentado, se le facilitará el ejercicio de las virtudes cristianas. Por ésto concedo cincuenta dias de indulgencia, en la forma acostumbrada, a los fieles de mi Diócesis, por cada Visita al Santísimo Sacramento que practiquen según se contiene en el libro que será recomendado en el Boletín.

De V. atento servidor en Cristo q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

1. Director d'«El Universo», de Madrid.

2082. A Dionisio Morató.

Vic, 8 de febrer de 1914.

Mi querido Señor Morató: recibo su grata de 30 de enero con el documento que le devuelvo, sintiendo no poder complacerle. V. comprende que siempre es inconveniente la intervención extrajudicial en un litigio que cursa ante los tri-

bunales y más lo es para un prelado, y sobre todo en un asunto de la naturaleza del presente. Lo que yo siento es que haya tal cuestión en familias como la de Morató y de Cortés. ¿No sería posible arreglar el asunto si se encargase a personas tan relacionadas con ambas partes como el abogado Fábrega o el buen sacerdote D. José Morató?

Deseando a V. y a toda su amable familia buena salud le envía a toda esa respetable casa la bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

V

2083. A Francesc Nabot i Tomàs.

Vic, 8 de febrer de 1914.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: al conceder las indulgencias que solicita para los que rueguen por su Señora Madre (q.e.p.d.) no sólo hago la concesión sino que le envío mi pésame a V. y a toda la familia, rogando al Señor el eterno descanso de la querida difunta y el consuelo de los suyos que quedan en este mundo.

Queda agradecido al obsequio de sus libros y le saluda con el mayor afecto

El Obispo de Vic.

F

2084. Al P. Andrés de Ocerín Jáuregui, O.F.M.¹

Vic, 9 de febrer de 1914.

Reverendo Padre: recibo la atenta invitación de V.R. al Congreso Nacional de Terciarios Franciscanos que se ha de celebrar en Madrid, en el próximo Mayo, en conmemoración del séptimo centenario de la venida a España del gran Patriarca de la Pobreza evangélica. Es muy oportuno este congreso y es de esperar sirva para reanimar el espíritu franciscano, que es de perfección evangélica, entre los fieles de nuestro país. Las enseñanzas y exhortaciones pontificias demuestran como las terceras órdenes, que fueron medios de edificación en los pasados siglos, pueden ser remedio eficaz en nuestros tiempos para encender el amor cristiano entre los distintos elementos sociales, hoy por desgracia en discordia, favoreciendo la armonía entre los mismos.

Cumpliendo con gusto los deseos de V.R. se anunciará en este Boletín la celebración del Congreso y se publicará en el mismo el Reglamento, y los temas en que se han de ocupar los señores congresistas, no pudiendo responder de mi asistencia a la piadosa Asamblea, a que me invita, por razón de varias ocupaciones que he de tener en aquella temporada.

Pidiendo a Dios bendiga el futuro Congreso, que ha de rendundar a mayor gloria de su gran siervo Francisco y a la mayor divulgación del espíritu evangélico, aprovecha la ocasión para saludar a V.R. encomendándose a sus oraciones y ofrecérsele servidor en Jesús Señor Nuestro

José, Obispo de Vic.

F

1. De la Junta Organitzadora del Congrèrs Nacional de la V.O.T., celebrat a Madrid.

2085. A Manuel Blanxart.¹

Vic, 9 de febrer de 1914.

Sr. Dn. Manuel Blanxart.

Mi querido Señor Blanxart: concedo cincuenta días de indulgencia, como V. solicita, a mis feligreses que rueguen por la niña de V. que Dios ha querido para sí. Ella rogará por sus padres y en el pensar cristiano, por doloroso que sea para los padres, su muerte en la inocencia y fervor de la vida ha sido una gracia del Señor.

A V. y a toda su familia envía la más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

V

1. De Sant Joan de les Abadesses.

2086. A A. Lugán.¹

Vic, 14 de febrer de 1914.

Muy querido Sr. Lugán: recibo su carta, y antes las pruebas de imprenta, y agradezo los buenos recuerdos de V. como yo los conservo muy agradables del ilustrado sacerdote de Albí.

Mucho quisiera complacerle, pero no puedo porque tendría que romper una regla de conducta que vengo observando desde mucho tiempo. Varios amigos míos, escritores españoles, me han pedido lo mismo que V. y no he condescendido a sus deseos, porque como V. en su carta reconoce, las obligaciones pastorales embargan toda la atención. De consiguiente ya ve V. que mis amigos podrían justamente quejarse de mí, si hiciera lo que V. desea.

Que Dios le vaya favoreciendo con sus luces para la defensa de nuestra Santa Religión, y le bendiga con sus gracias inefables, como se lo pide su afmo., que se encomienda a sus oraciones y le saluda con el mayor afecto

José, Obispo de Vic.

F

1. Missioner, d'Albí.

2087. A Carme Mascaró.¹

Vic, 14 de febrer de 1914.

Apreciada Mare Carme: rebo la seua atenta carta i la relació de la projectada expedició a l'estranger per motius d'instrucció pedagògica. Me sembla bé, sobretot tenint en compte que la intervenció dels P.P. Jesuïtes és garantia d'acert, pels coneixements que ells tenen i jo no, de l'estranger, i el bon esperit religiós que posseeixen. Que Déu Sr. nostre les beneeixi i que la pietat i perfecció religiosa guanyin igualment que la instrucció en lo viatge projectat. És necessari armar-se de tots los medis per a posar-se enfront de la impietat que pretén apoderar-se de l'educació de la Joventut en oposició a l'ensenyança religiosa. — Encomanant-se a les seues oracions li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Religiosa Carmelita de la Caritat.

2088. A Marian Font i Aliguer.

Vic, 15 de febrer de 1914.

Estimat: sento la desgràcia i la contrarietat de què em parles, i desitjant ajudar-te en la teua situació, com me demanes en la teua carta, encarrego al Sr. Canonge Corbella, escriga al Sr. Capità general, amb qui ell té relacions d'amistat, demanant-li la gràcia que tu desitges.

Te saluda amb paternal afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2089. Al Duc de Bailén.¹

Vic, 17 de febrer de 1914.

Exmo. Sr. Duque de Bailén.

Señor Duque: recibo la atenta circular de esa Junta Central de Acción Católica, exponiendo el pensamiento de que, a imitación de lo practicado por los católicos italianos, se exija a los candidatos que se presenten a las elecciones políticas, la aceptación de un programa mínimo en la esfera de la vida religiosa, si quieren obtener el sufragio de los electores católicos.

Creo, como esa Junta, que el proyecto es excelente *donde sea posible y conveniente*; pero que hoy con la multiplicidad de divisiones políticas, y con la falta de un ambiente amplio y práctico que abarque en la esfera religiosa a los hombres de distintos partidos y escuelas es difícil encontrar *el organismo adecuado para su propaganda y ejecución*.

Quizás sería conveniente, antes de entrar en vías de realización, que la prensa divulgase la idea, para familiarizar con

ella los ánimos; así se vería como lo tomaba la opinión y se prepararía el camino de la práctica, evitándose quizás un pretexto de división a que desgraciadamente tienen una evidente propensión nuestros conciudadanos.

Sólo por corresponder a la consulta de V.E. hago estas manifestaciones, con alguna vacilación, pues me falta la aptitud natural y la práctica que son necesarias para el acierto en la política activa, tan compleja en los tiempos y sistemas modernos.

Aprovecha esta ocasión para saludar a V.E. y demás Señores de esa Junta Central y atentamente l.b.l.m.

José, Obispo de Vic.

F

1. Vicepresident de la Junta Central d'Acció Catòlica de Madrid.

2090. A Pablo Sáenz.¹

Vic, 24 de febrer de 1914.

Sr. Dn. Pablo Sáenz.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: no puedo menos que juntarme espiritualmente a toda manifestación de duelo por la muerte del malogrado Dr. Dn. Juan Laguarda, inolvidable Obispo de Barcelona. Cumplió lo de la sentencia evangélica: «Bonus Pastor animam suam ponit pro ovibus suis». Su vida pastoral fué un sacrificio continuo, y su muerte el holocausto que ofreció a Dios. Se hizo todo del prójimo para ganarle por Cristo, en cuya compañía hemos de pensar reinará eternamente.

En homenaje a su bendita alma he ofrecido a Dios el homenaje de mis pobres oraciones, que es de todos los tributos el más cristiano.

De V. afmo. servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1. Advocat President del «Centre de Joves per a la Defensa Social» de Barcelona.

2091. A Josep Alabern.¹

Vic, 26 de febrer de 1914.

Estimat Senyor Arxipreste: li remeto aquesta carta, per si V. creu convenient fer lo pas que indica Mossèn Vidal. Jo, per lo mateix que só autoritat, no m'agrada ni l'ombra d'imposició en lo que és lliure. Però potser V. podrà fer alguna cosa en favor de la iglésia del nostre Sant Patró.

Li desitja bona i santa Quaresma, i li envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Arxipreste de Manresa.

2092. A Miquel Junyent.¹

Vic, 28 de febrer de 1914.

Muy querido amigo: recibo su grata invitándome a escribir sobre la cuarta palabra de Cristo Señor nuestro en la Cruz para un número extraordinario de su Periódico que

piensa dedicar a la conmemoración de la Sagrada Pasión y muerte de nuestro adorable Redentor.

Es cierto que en todo lugar y tiempo deberíamos hablar a los fieles del gran misterio del amor divino que se reveló tan inefablemente en el Calvario; pero la necesidad de poner un límite en las obras que no son propiamente inherentes al sagrado ministerio ha hecho que repetidas veces no haya accedido a petición semejante a la de V. que me han venido de parte de distintas publicaciones. Sólo he condescendido en los periódicos de mi diócesis para los cuales acostumbro cada año escribir algunas líneas sobre la Pasión de nuestro Señor en lengua catalana, y que ellos publican, todos el mismo texto; y aun alguna vez les indico que tomen algún párrafo de mi Pastoral de Cuaresma, cosa que tal vez también haga en el presente año.

Por lo demás téngame siempre por servidor suyo y muy amigo q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

1. Director d'«El Correo Catalán».

2093. A Nazari Alibés.¹

Febrer de 1914.

La perseverància és una necessitat de la vida cristiana. No n'hi ha prou de fer Exercicis espirituals una vegada. Per a assegurar la collita, lo cel ha de negar la terra diferents vegades, i la terra ha d'ésser convenientment conreuada a fi de que l'aigua s'aprofiti. La pràctica de la perserverància, lo dia de reunió espiritual per a mantenir lo bon esperit adquirit en los Exercicis, és una necessitat perquè la virtut fructifiqui,

perquè la planta sembrada en lo cor arribi a dar fruit espiritual. La vida és una batalla, i ningú serà coronat a la glòria, si no ha obtingut victòria. I per a obtenir victòria és necessari exercitar-se amb les armes. En les batalles de la vida, per a obtenir victòria contra de la impietat, los vicis i passions, nos havem de valdre d'armes espirituals, que Jesús nos proporciona en los Sants Exercicis. Les armes se rovellen si no són cuidades, i en lo dia de reunió per a la perseverància, se trau lo rovell de les armes espirituals, necessàries per a la vida cristiana, les pràctiques de pietat, si s'han debilitat, se reforcen, i l'esperit se renova. Acudiu, doncs, a la reunió de perseverància, i Jesús, nostre dolcíssim Redemptor, vos donarà aquella fortalesa que es necessita per a obtenir la victòria de la vida, la pau del cor i la salvació eterna.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Del mas Masot, de Mojà.

2094. Al President de la «Sociedad Española de Amigos del Arte».

Barcelona, 7 de març de 1914.

Exmo. Sr. Presidente de la «Sociedad Española de Amigos del Arte».

Excmo. Señor: recibo con satisfacción la carta de V.E. y correspondiendo a los nobles deseos de la Sociedad de su digna presidencia, les propongo para asociar al Excmo. Señor Conde de las Almenas en las investigaciones y estudios sobre muebles antiguos españoles, el conservador de este Museo Episcopal, Don José Gudiol, muy entendido y diligente en materia arqueológica y artística.

Al saludar a V.E. y a la benemérita Sociedad que preside
l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

2095. A la Rnda. Mare Superiora del Convent de Maria
Reparadora de Manresa.

Vic, 7 de març de 1914.

Madre muy apreciada en Jesús Señor nuestro: recibo la
suya, y espero que las elecciones de que me da cuenta han de
resultar en provecho espiritual de la amada congregación de
Reparadoras.

Así vaya siempre creciendo en santidad y amor a Jesús sa-
cramentado, que es como la substancia espiritual peculiar
del Instituto.

Aunque el religioso o religiosa está bien en todas partes
en que la Providencia le coloque, no obstante comprendo
perfectamente esté muy contenta en Manresa. Estas ciuda-
des pequeñas nos tienen más alejados del bullicio mundano,
y de consiguiente nuestras almas están con mayores facili-
dades para comunicarse con Dios; y tampoco es tan fácil sa-
lir del camino natural de la vida religiosa que consiste en
gran parte en el trabajo individual de perfeccionar nuestra
vida. Es claro, repito, que siempre la Providencia divina que
rige los acontecimientos de la vida es el árbitro que con más
sabiduría dispone los caminos que nos son más prove-
chosos.

Salude mucho a la Madre Santo Tomás de Aquino, y hoy
con mayor motivo, por ser la fiesta de su celestial Patrón de
quien soy muy devoto. Que ofrezca mis respetos a la Rdma.
Madre General, ahora elegida, que tenga un feliz viaje y que

si Dios quiere que vuelva de Roma, iré a verlas. La recuerdo perfectamente.

Y también muy afectuosos recuerdos a toda la Comunidad, a cuyas oraciones me recomiendo, enviándolas mi más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

2096. A Xavier Schoepfer.¹

Vic, 10 de març de 1914.

Muy venerado y querido Señor Obispo: recibo su amable y fervorosa carta, invitándome al Congreso Internacional Eucarístico que ha de reunirse en Lourdes en el próximo mes de julio, y que constituirá el vigésimoquinto aniversario de la celebración de esas augustas Asambleas. Con razón V.E. aplica a la próxima solemnidad el título de *Bodas de Plata*, pues el misterio eucarístico es en realidad la mística boda del alma cristiana con el Verbo encarnado. Y V.E. me invita a esta boda, y no quiero excusarme de asistir a ella, aunque por tener en mi Diócesis en aquella fecha algunas atenciones importantes, no puedo asegurarle mi asistencia, reservándome el hacerlo oportunamente.

El Comité Internacional de los Congresos Eucarísticos sin duda ha interpretado el sentir unánime de la Cristiandad, al escoger los santuarios de Lourdes como lugar para la celebración de tan interesante aniversario, y las razones que expone el Sr. Obispo de Namur, y que V.R. reproduce en su carta, están seguramente en la conciencia de los católicos de todo el mundo.

No dejaré de rogar a Dios, para que la veneranda Asamblea eucarística alcance los felices éxitos espirituales que de-

seamos; se dará a la misma la mayor publicidad posible por medio del *Boletín Eclesiástico*, recomendando a los fieles su asistencia, y mi Diócesis se unirá a ella espiritualmente, como ya escribí al Ilmo. y Rdmo. Sr. Obispo de Namur, practicando los actos de piedad indicados, a fin de que el homenaje de amor a Nuestro Señor Sacramentado que reciba a la otra parte de los Pirineos, corresponda como un eco fidelísimo el que de la parte de acá le tributan estas poblaciones, como en demostración de que el amor a nuestro dulcísimo Redentor Jesús no tiene fronteras, sino que es como un océano que se extiende por todos los pueblos.

Correspondiendo a las indicaciones de V.E.I., designo como delegado para esta Diócesis de Vic, a mi Secretario de Cámara el M.I. Sr. Dr. D. José Dachs, Arcipreste de esta Santa Iglesia Catedral, quien se pondrá en comunicación para el desempeño de la comisión que se le ha encargado, con los Señores de que hace mención V.E.I., en su carta.

Agradeciendo a V.E.I. los sentimientos de personal estima, tiene el gusto de ofrecérsele con fraternal afecto servidor en Cristo q.l.b.lm.

José, Obispo de Vic.

F

1. Bisbe de Tarba i Lorda.

2097. A Francesc Cambó.¹

Vic, 10 de març de 1914.

Estimat amic: la victòria electoral dels Regionalistes, que a V. l'haurà omplert de goig, m'impel·leix a posar-li quatre ratlles.

Crec que amb la deguda oportunitat, presentant-se ocasió, deuria V. fer declaració explícita de la necessitat de que l'escola sia cristiana. Avui corren veus en altra direcció, però

la superficialitat moderna exigeix afirmacions precises, i aquestes s'imposen, majorment si es fan amb l'elegant austeritat que caracterisa l'oratoría de V.

Un home resolt arrastra als altres que no tenen moviment propi, i aquests són los més. D'altra banda treta l'opinió sectària, la defensa de l'escola cristiana harmonitza amb lo comú sentir del país, i convé traure del terreno de la democràcia l'escola neutra que es pretén és una necessitat d'ella.

Tinc la seguretat de que l'home polític amb suficients facultats que es presentés com deixeble de Jesucrist en les lluites parlamentàries, no confonent la Religió amb cap sistema polític, sinó derivant l'acció política de la doctrina de l'Evangeli, que obtindria una supereminència i prevaleixeria sobre les misèries dels molts i sobre la malícia sectària dels pocs. La mateixa tenacitat d'aquests contra l'escola cristiana prova que aquesta és una necessitat per a l'educació popular que ells volen separar de la influència divina, i Déu no pot separar-se de cap moment de la vida humana, i menos encara quan l'home se va formant.

Ja em penso que no necessitava cridar-li l'atenció sobre la qüestió de l'escola, que és la pedra de toc no solament de la política, sinó que fins també de la sociologia cristiana; però en les presents circumstàncies tan satisfactòries per V. li he volgut fer aquest memento, esperant que hi posarà atenció puix se tracta d'una qüestió de vida o mort, perquè lo cristianisme és l'orientació de la vida, i per les classes populars, en los temps moderns, l'orientació de l'esperit se rep en l'escola.

Desitjant-li que s'haja reposat de les fatigues d'aquests dies i que Déu Senyor nostre li donga les seues benediccions, lo saluda amb l'afecte d'amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

I. Diputat a Corts per Castellterçol.

2098. A Jaume Raventós.

Vic, 16 de març de 1914.

Amic caríssim: só sabut que van a publicar-li els escrits de vostè, lo qual m'ha causat una verdadera satisfacció. Vostè és home pràctic, home de professió dedicada als elements materials de la vida humana, però potser per això mateix posseeix l'aptitud de proporcionar l'esperit als homes del sigle, i sobretot als homes de la nostra terra. La doctrina evangèlica és el pa de l'universal llinatge humà; però per lo mateix que és una doctrina divina predicada pel Fill de Déu, és per a tots els pobles de la terra i per a tots els sigles. És la gràcia multiforme de què parlen les Sagrades Escripures, és aquella paraula que cada u entén en la seva llengua: i així és que jo en els escrits de vostè, de caràcter moral, social i religiós, hi trobo el gust del pa de casa. I en temps de fam de les ànimes, com és el nostre, aquest pa fa molt profit. Per això convé que s'estengui. Tinc la seguretat de què els seus escrits fins han d'ésser útils al clero parroquial, puix la Veritat, que nodreix les ànimes està presentada a l'estil de la terra i del temps, de què vostè s'ha revestit per la seva convivència amb el poble, i els sacerdots poden aprendre en ells la manera d'aquesta comunicació que exigeix una aptitud difícil.

Com vostè i jo hem respirat l'aire de la mateixa comarca, i hem sigut criats en cases molt similars, me vénen a la imaginació fórmules de les cases de pagès; vostè fins ara ha sembrat les bones idees a eixams, ara la bona llavor serà sembrada a solcs. Jo espero que la llavor ha de fructificar en moltes ànimes, puix continguda la doctrina en un volum, el lector la rep en forma més reflexiva, i la reflexió és la que fecunditza les idees. De totes maneres, jo li envio per endavant l'enhonorabona, i, pregant a Déu li dongui la seva santa benedicció, el saluda amb molt afecte son amic i conterrani,

El Bisbe de Vic.

F

1. Carta recollida d'un retall de premsa sense datar.

2099. A Francesc Cambó.

Vic, 16 de març de 1914.

Estimat amic: ja creia jo que V. estava convençut de la necessitat de que la religió fos ensenyada a l'escola, puix la religió és l'essència de la vida; però per això mateix lo mestre deu també ensenyar la religió. La legislació en aquest punt me sembla equilibrada; lo mestre farà aprendre als nois la doctrina cristiana, i el pàrroco cada setmana l'explicarà i repassarà. La idea del Ministre actual de que pot haver-hi mestre qui no sia catòlic és inexacta; puix encara que el mestre no ensenyàs lo text del catecisme, com la religió abarca tot l'home, lo criteri que es va formant en lo deixeble ha d'ésser religiós, i de conformitat amb la doctrina del catecisme, puix si no resultaria un dualisme, que no seria constructiu, i portaria a l'escepticisme. I això no significa un principi cohibitiu, i que impedeixi o limiti al ciutadà espanyol, per a que no pugui ésser mestre qui no és catòlic, puix l'ensenyança és un ministeri especial, i que l'Estat pot i deu posar-hi condicions per a que resulti fructuós. Si l'Estat és catòlic deu ésser-ho amb sinceritat amb totes les conseqüències que es deriven del concepte. La falta de sinceritat en tot l'horitzó de la vida humana, se tradueix per necessitat intrínseca, en falta de solidaritat. D'altra banda l'experiència ensenya que si bé desgraciadament, hi ha mestres que són anticatòlics, aquests són escassíssims i per tan rares excepcions no deu modificar-se la llei, que és discreta, racional i pràctica. Un mestre que no vol ensenyar la doctrina cristiana perquè no creu en ella, ja és un escàndol pels nois, i l'*scandalum pusillorum*, lo diví mestre Jesús lo anatematitzà amb terrible energia. — Tinc ganes de publicar alguna coseta sobre aquesta qüestió, de vital importància, i si ho faig tindrè lo gust d'enviar-li a V. — Hauria tingut molt gust ahir de veure'l, puix sé que estigué a Vic, però ja em faig càrrec que no el deixen viure. — Que el Bon Jesús, nostre dolcíssim i diví mestre, li dongui la sanitat,

la pau i la llum de la vida, per a que pugua treballar en favor d'aquest poble català, que és obra de gràcia d'Ell, com li demana son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2100. Al Secretari d'Estat al Vaticà.

Vic, 18 de març de 1914.

Italia. — Roma.

Eminentísimo Cardenal Secretario de Estado de Su Santidad. — Envía al Padre Santo, Pío X, el homenaje de su amor y obediencia, y cordiales felicitaciones, en unión de su Clero y fieles

Obispo de Vic.

F

2101. A Claudi de Rialp.

Vic, 18 de març de 1914.

Sr. Dn. Claudi de Rialp.

Estimat amic: moltes vegades havia pensat escriure-li quan fou víctima de l'atemptat que posà en perill sa vida, però potser també perquè ignorava son domicili, i per les contínues atencions del sagrat ministeri no ho havia fet quan he rebut la carta de V.

Li dic perquè veja que si V. no m'oblida a mi, jo tampoc a V.

Desitjo que es posi enterament bé, i que Déu lo beneesca a V. i a tota la seva família, com li demana son amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2102. A Ramon Rucabado.

Vic, 19 de març de 1914.

Sr. Dn. Ramon Rucabado.

Estimat: ahir vaig rebre la seua carta i avui l'opúscul que en ella me participa que m'enviava, com també la seua pròxima visita lo dilluns de Pasqua. Dia molt a propòsit, puix és dia d'alegria per a veure's les persones estimades.

Li don gràcies per son obsequi literari, i esperant tenir aviat lo goig de veure'l a Vic, lo saluda amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

N

2103. A Miquel Vilatimó.¹

Vic, 20 de març de 1914.

Estimat Mossèn Vilatimó: m'alegro de que et vaja bé aquest país, i de que t'apliquis a l'estudi, com me dius en les teves cartes. Però per lo mateix que el temps i la pensió corresponent de què disfrutes no és il·limitada, convé que tu reflexionis, i procuris adoptar al temps de què pots disposar los estudis que emprengues. És a dir que no comencis un tre-

ball que exigeixi molt temps, i que després te resulti inútil. — L'estudi de llengües té una finalitat pràctica, i me sembla pot proporcionar fins un modo de viure un eclesiàstic, puix avui, i cada dia més, forma part important de la instrucció. Te faig aquesta observació de caràcter utilitari, perquè ja saps tu les condicions de la nostra modesta Diòcesis, que obliga a molts joves eclesiàstics a cercar fora d'ella la manera de poder subsistir, que aquí pot dir-se que es redueix a la carrera parroquial en parròquies rurals. — De tots modos aprofita el temps, i mira de que los coneixements que aquí adquireixis se lliguen amb la ciència tradicional, que és la corrent ver-daderament civilitzadora en l'ordre literari i racional. No deixis mai lo tracte amb Sant Tomàs qual estudi és en gran manera educatiu de la intel·ligència, i infondeix principis de gran il·luminació. — També te recomano la vida espiritual, les pràctiques de pietat, que ens alcancen l'assistència divina, i faciliten la sobrenaturalització de la vida tant en l'ordre científic com en lo pràctic. I el gran perill modern, lo modernisme, consisteix en l'eliminació de lo sobrenatural en lo llinatge humà. — Encomana'm a Déu i rep la benedicció més afectuosa que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Estudiant a Lovaina.

2104. A Sor Maria de Santa Cecília Coll i Bacardí.¹

Vic, 20 de març de 1914.

Muy apreciada Sor Cecilia: te agradezco las felicitaciones, y más aún, las oraciones. Puesta ante Jesús y María, por fuerza has de ser santa, y de seguro lo serás, si dejas tu jui-

cio propio y sigues a los que por disposición de la Providencia han de regir tu vida. — Sobre todo procura la tranquilidad de espíritu, base necesaria de todo progreso espiritual. Renuncia a toda inquietud; aunque sea inquietud para alcanzar la perfección. Hasta con nuestros propios defectos, procurando, no obstante, corregirlos, hemos de tener paciencia, porque a veces Dios permite que caigamos en ellos para conservarnos en la humildad. — Veo que te preocupas mucho de mí, y que caes en frecuentes ilusiones con este motivo.² Procura ser muy santa, y no olvides delante de Dios a tu antiguo confesor, que te saluda a ti y a tus respetables Superioras con íntimo y piadoso afecto

El Obispo de Vic.

F

1. Religiosa de Jesús i Maria.

2. Es refereix als rumors de si el Dr. Torras passaria a València. (Notes de Fortià Solà.)

2105. A Fr. Robert Sala.¹

Vic, 23 de març de 1914.

A Fray Roberto Sala, monje cisterciense.

Muy querido Fray Roberto: leí con sumo gusto su carta no sólo por sus afectuosas felicitaciones, sino que aún más por la paz y espiritual satisfacción que manifiesta encuentra en la vida monacal. Que Dios confirme con su gracia soberana los Santos sentimientos de V. y le dé perseverancia en una vida que siempre la Iglesia ha mirado con singular predilección, y que viene a ser como el meollo de la vida católica en la tierra, y un preámbulo de la vida eterna, cuya substancia es la gloria y felicidad resultante de la contemplación divina.

No se canse de dar gracias a Dios por el beneficio de esta vocación, sea perseverante en ella a pesar de las dificultades que le suscitarán la naturaleza, amiga del capricho, y el maligno espíritu, cobjese bajo el manto de María Santísima que es la gran Madre del Císter, y no olvide en sus oraciones a su afmo.

El Obispo de Vic.

F

1. Monjo cistercenc.

2106. A Luis Albert.¹

Març de 1914.

Rdo. Dn. Luis Albert.

Muy querido amigo: V. me tiene mucho afecto y yo también se lo profeso a V., y a su dulce y piadosa Valencia la quiero también mucho, y hace años escribí con encomio de algunos de sus principales hombres en talento y santidad. Pero crea V. que Valencia habrá ganado en que no se cumplan los deseos de V. Que todo sea a mayor gloria de Dios.

Siento que Soler no tenga buena salud, cosa que no sabía, y hasta presumía que debía ser un muchacho sano. Quizás sea efecto del cambio de sistema de vida, y después se ponga bien. En fin ya V. estudiará el caso y propondrá lo más conveniente.

Al Dr. Pous lo tenemos de maestro de colegiales en el Seminario, y está contento y los otros de él.

Deseándole unas piadosas y felices solemnidades de la Sacratísima Pasión del Señor, y de su gloriosa Resurrección le saluda con el mayor afecto.

El Obispo de Vic.

Memorias a mis colegas y que sean buenos muchachos.

F

1. Director del Col·legi Espanyol de Sant Josep, a Roma.

2107. A Francesc Mª Colomer.¹

Vic, 29 de març de 1914.

Estimat Dr. Colomer: pots estar tranquil i quedes autoritzat per a llegir el periòdic de què tu parles. Conserva't bo, encomana'm a Déu i rep la benedicció més afectuosa que t'envia

El Bisbe de Vic.

F

1. D'Igualada.

2108. A Salvador Vilarrúbias, C.M.F.

1914.

Estimat Salvador: t'agraesc les oracions, i me satisfà veure lo content que estàs en la vida religiosa. Que Jesús i Maria te donguen perseverància en son Sant servei per a santificació pròpia i del pròxim.

T'envia la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

2109. A Josep Guitart.¹

Vic, 31 de març de 1914.

Estimat Mossèn Josep Guitart.

Estimat Mossèn Guitart: li agraeisc molt l'interès que es pren per les bones i senzilles religioses del Sagrat Cor, i Déu li pagarà lo que faça per elles, puix les ànimes humils i pobres són les preferides del Senyor.

Só llegit i pensat en lo que V. m'exposa en la seua carta, i en los projectes formats, però existeix una Instrucció i Decret de la *S. C. de Religioses*, inserta en lo Butlletí 1920, número de 15 d'octubre de 1909, que li aconsello llegesca, que impossibilita lo projecte que V. proposa. I d'altra banda jo sempre só enemic de gastar diners que no es tenen; i a Manresa, d'a on me vingueren tantes acusacions contra eixes pobres monges, suposant-les d'indiscretes, i que daven ocasió a murmuracions per no pagar deutes contrets, encara hem d'anar més amb cuidado de no fer una segona edició, que per la magnitud del projecte, resultaria augmentada.

Que elles vagen estalviant, que V.V. amb son bon zel mirin si poden obtenir almoines, o subvencions per l'execució del projecte, i quan se tinga la quantitat necessària aleshores se podrà procedir a lo convenient sens faltar a les instruccions i ordres de la Santa Sede, dictades amb una serenitat i formalitat que suposen una voluntat molt terminant.

Aprofita aquesta ocasió, estimat Mossèn Guitart, per a enviar-li sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

V

1. Pvre. de Manresa.

2110. A Bonaventura Grases i Hernández.

Vic, 1 d'abril de 1914.

Muy querido Sr. Grases: he pedido informes al Seminario del joven sacerdote Don Pedro Orriols, que los han dado excelentes, tanto en lo que se refiere a sus estudios, como a su carácter y virtud. De consiguiente puede V. tener confianza de que irá bien para la colonia industrial de Santa María.

Deseando para V. y para toda su familia las bendiciones del Señor le saluda con afecto y l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

2111. A Tomàs Carreras i Artau.

Vic, 1 d'abril de 1914.

Estimat amic: remenant papers só trobat los *Apuntes* que li remeto, i que em sembla són lo que ja li diguí a V. havent-me D. Xavier Llorens (q.a.c.s) demanat los que jo havia escrit dictant ell, a l'aula, i havent-los perdut, me donà aquests que envío, i que em sembla pels noms que hi ha a la darrera plana, que són escrits d'un deixeble que l'eminente professor estimava molt.

Moltes memòries als seus *companys de filosofia* que junts me vingueren a veure a Barcelona, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Li advertesc que en Llorens molts anys canviava los *Apuntes*.

F

2112. A Pere Santacana.

Vic, 4 d'abril de 1914.

Estimat Peret: espero que la setmana de Pasqua pròxima, passat lo dilluns, lo dia que a V. li vinga bé, pujarà per a pasament de comptes, puix després de Pasqüetes, si Déu vol, penso sortir de Santa Visita, encara que no tinc fetxa precisada. Així quedarem amb més llibertat. — He rebut les seves darreres cartes, i desitjant que estiguen amb bona salut, saludarà a les seves famílies de part de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Millor que escriga abans lo dia que vindrà.

F

2113. A J. Morera Mestre.¹

Vic, 6 d'abril de 1914.

Molt Sr. meu i de ma major consideració: contesto al seu atent ofici de 28 de març, rebut ahir, en carta particular, puix a pesar de que sempre m'agrada de complaure als meus feligresos, en el cas de V. em veig en dificultats per a fer-ho. Recordo que quan les festes del centenari de la batalla del Bruc, en què prenguí part, vaig notar divisions i divergències polítiques entre l'Ateneu de què V. és president i altres entitats i particulars d'Igualada, fins atribuint-se a l'Ateneu, a lo menos en algunes de les èpoques de la seva vida social, tendències divergents dels principis catòlics.

V. comprèn la significació que pot dar-se als meus actes, com Pastor espiritual que só de la Diòcesi, i com m'he de mantenir en una independència i superioritat entre totes les

entitats, i evitar, que recordant fets passats i divergències ocorregudes, l'ofertament d'un premi per part meua no pugua ésser objecte de comentaris. Per això, amic com só de situacions clares i concretes, no crec convenient accedir als desigs de V., molt naturals en un president de les bones condicions seves. Això no obstant, és sempre servidor de V. en Crist

El Bisbe de Vic.

F

1. President de l'«Ateneo Igualadino de la Clase Obrera» d'Igualada.

2114. A Xavier Vergés.¹

Vic, 6 d'abril de 1914.

Estimat Sr. Vergés: mereixedor és en Mistral de que els catalans se recordin d'ell i l'encomanin a Déu; ell que merescué en los darrers temps de la seva vida que en nom del Sant Pare li escrivís lo Cardenal-Secretari una carta molt laudatòria, i que el Cardenal-Bisbe de Montpeller, provençal com lo poeta, li dirigís paraules eloqüents d'amor i admiració. Lo lloc en què V. i els seus companys volen reunir-se és propi pels records de Mossèn Cinto i per ésser lo santuari de la Patrona de la Comarca, i procuraran posar-se d'acord prèviament amb lo Sr. Capellà-custodí de la Gleua. — Saludant a V. i als seus companys, los envia a tots la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Torelló.

2115. A Eudald Muntadas.¹

Vic, 7 d'abril de 1914.

Estimat Sr. Arxiprest: em semblen molt oportunes les raons de vostè per a no prendre part en els Jocs Florals de l'Ateneu. Però tingui cuidado en què la resposta no els mortifiqui, puix el caràcter complex de la Institució, que vostè indica, fa que no sigui convenient deixar-los agraviats. A mi també m'ha demanat el President en molt atent ofici un tema i un premi, i li só respost en la forma que vostè veurà per la còpia que li envio.

Desitjo que aquests sants dies de la Sacratíssima Passió de N. Senyor Jesús siguin de profit espiritual per vostè i els seus feligresos, i encomanant-se a les seves oracions li envia sa afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

F

1. Arxipreste d'Igualada.

2116. Al Rector de Rajadell.

Vic, 14 d'abril de 1914.

Rt. Sr. Rector de Rajadell.

Estimat Sr. Rector: m'alegro de les solemnitats que em participa en honor del Sagrat Cor de Jesús en la parròquia de Rajadell. Queda V. autoritzat per a la benedicció solemne de la Imatge, concedesc cinquanta dies d'indulgències als qui devotament assistesquen, per cada una de les funcions que se celebraran, en la forma acostumada per la Iglésia, i prego al bon Jesús que beneesca als bons cristians de la

parròquia de Rajadell, a fi de que mai s'apartin del camí de la vida cristiana, que és l'únic que porta a la vida eterna.

La devoció al Sagrat Cor purifica, fortifica i consola los nostres cors, per això devem los sacerdots exhortar a practicar-la, perquè si som amics de Jesús, i contribuïm a que los altres també ne sien, l'hora del judici etern és menos temerosa.

Diga als seus feligresos que conservo molt bona memòria d'ells, i en especial del coro i del seu amable Mestre i director, i al participar los meus sentiments, V., estimat Sr. Rector, los farà present que a tots envia la seua benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

2117. Al P. F. Joaquim de Llavaneres, O.C.

Vic, 16 d'abril de 1914.

Mi querido amigo: recibí su carta de felicitación en los días de mi santo Patrón, el glorioso Patriarca San José y le agradezco sus sentimientos afectuosos y sus santas oraciones. Yo le correspondo pidiendo al Señor, en estos días de Resurrección gloriosa, colme a V.R. de dones y gracias celestiales y le llene el corazón de sobrenatural consuelo ya que le quitó el gozo fraternal, que era de seguro el sentimiento más fuerte de su corazón en el orden de los afectos humanos más nobles. — Con la presente le remito mil pesetas para la obra de Preservación de la fe en Roma, cuya importancia conozco, y más desearía enviarle si lo permitiesen las múltiples atenciones que sobre mí pesan, mayormente en una Diócesis que tiene muchas necesidades y pocos recursos. — Deseo que le vaya bien su viaje a la Ciudad eterna, y

que en ella su espíritu encuentre aquella paz que Dios da a todos los que dedican la vida a su santo servicio. — Desde allá, como desde todas partes, ya sabe que tiene un amigo que se encomienda a sus oraciones, y se le ofrece y repite servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

2118. A Maria Roberta Ribatallada.¹

Vic, 17 d'abril de 1914.

Molt apreciada Dª Roberta: és molt natural que vulguen celebrar lo quinquagèsim aniversari de la professió de la seva benemèrita Abadessa. Fou mestra de novícies de quasi tota l'actual Comunitat, i sempre tingué lo bon zel de restituir lo cerimonial i les observàncies de la venerable orde cisterciense, i ara és digna mare espiritual de totes. — Com V. ja indica és clar que aquest aniversari s'ha de celebrar en conformitat a l'esperit monacal, que és lo revés de la medalla de l'esperit mundà. I quan més relaxat és lo món, més s'hi ha d'oposar l'ordre monacal perquè té per ofici fer de contrapès. — És un bon pensament lo de que se donguin a la Comunitat algunes instruccions sobre la sagrada Litúrgia, a fi de que les monges facin amb més devoció les cerimònies del culte i de la vida conventual. Però no en diguen *conferències*, sinó *instruccions*, puix aixís com V.V. no diuen que portin faldilles sinó hàbit, així convé també, que aquest nom profà i avui molt profanat de conferències, no es fiqui pels Convents. Les tals instruccions han d'ésser enterament privades, sens cap classe de publicitat, solament per a les monges, i ningú més i que no serveixin de motiu de vanitat, pensant que les monges s'han de contentar de no tenir més espectadors, ni admi-

radors que els àngels, que no adulen i que amb sa puresa d'amor no s'avergonyeixen de nosaltres. — Per això convé també que els sacerdots que donguen les instruccions, no ho facin amb esperit d'erudició i pompa mundana, sinó amb el sant fi d'enfervoritzar a les monges, i fer-les més amantes del sistema de vida regular de Sant Benet i Sant Bernat. Lo P. Sunyol que té una germana a Valldonzella fóra molt a propòsit per a això, puix ell no solament coneix lo cant i el sistema litúrgic de l'orde sinó que viu cantant i practicant l'*opus Dei*, en conformitat a la Santa Regla. Si ell no pogués fer-ho han de cercar algun altre sacerdot de bon esperit, i V.V. les monges no pensar-se mai que la santetat consisteix en saber, sinó en obrar i viure segons les màximes de l'Evangeli de Jesús Senyor Nostre. — No serà mal que en la proximitat de la festa V. m'ho recordi, per la carta que desitgen, puix així no m'oblidaré de fer-la. Agraint les seves oracions i bons afectes, diga a les monges que altra volta los demana l'encomanin a Déu, a l'enviar-los la seva benedicció més afectuosa.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Monja cistercenca del monestir de Valldonzella.

2119. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 24 d'abril de 1914.

Estimat Agustinet: só rebut la teva carta i el teu llibre, que et torno, de mans del Dr. Lluís Puig.

La teva carta, com pots pensar, m'ha omplert de goig al veure com Déu ha beneït la teva Casa i la teva família, tenint tu la ditxa de veure't voltat de fills i néts, complint-se les benediccions que et varen dar lo dia del teu matrimoni, quan lo

sacerdot en nom de la Iglésia t'augurava que vegessis una llarga descendència.

Una família cristiana és la realització que es proposa lo Criador a l'instituir sobre la terra lo llinatge humà; és un estat de santificació, de dolça preparació per a la vida eterna, i al mateix temps d'edificació social. Que per molts anys pugues exercir aquesta piadosa influència sobre la teva ja numerosa família, que és la principal missió que has rebut de Déu per a mentres fas lo pelegrinatge d'aquesta vida transitòria envers la vida eterna, i que la pau del Senyor regne sempre en lo teu cor, i en la teva Casa.

Lo llibre és l'eco de la teva vida, dels teus sentiments, i una revelació de la vida de Casa teva, que em descrius en la carta. Has fet bé d'emparrar-te amb l'arbre frondós i florit del B. Ramon Llull, cor tan ple d'amor a Déu, que no parà fins a morir d'amor sofrint lo martiri per Jesucrist. No el só pogut llegir tot perquè dilluns he de pujar a la mula i emprendre una llarga expedició de Santa Visita, i els darrers dies abans de la sortida sempre porten atencions imprescindibles. D'altra banda baix l'aspecte literari jo no só prou competent, i baix l'aspecte dogmàtic, que no és fàcil hi haja res que retocar, és necessari, segons les lleis de la Iglésia, que demanis Censor al teu Prelat o Superior eclesiàstic, al teu propi i no altre.

Lo teu llibre és per ànimes escollides, perquè l'amor místic, no és per tots; però en tu, Pare de famílies, té una oportunitat; los teus fills, i néts, esperonats per l'amor natural al poeta, entendran més fàcilment los teus versos, dictats per l'amor sobrenatural a Déu Senyor nostre.

Dóna memòries a tota la teva gent, de dalt i de baix, de la dreta i de l'esquerra, i disposa sempre del teu afm.

Lo Bisbé de Vic.

A l'istiu heu de pujar.

F

2120. A Josep Mª Pericas.¹

Vic, 24 d'abril de 1914.

Estimat Josep M^a: só sabut que pels volts de Boixadors, o Calaf, o alguna altra d'aquelles poblacions, hi ha alguna companyia de mestres de cases, que han construït alguna Iglésia de la comarca. Li escric això perquè sempre seria una ventatge econòmica fer l'obra amb gent del país, que d'altra banda també coneixen més les conveniències de l'ofici. Podrà enterar-se'n per l'arxipreste de Calaf, pel pàrroco de Boixadors, o algun altre d'aquella terra.²

Lo saluda i li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Arquitecte diocesà del bisbat de Vic.

2. Aquesta carta fa referència als preparatius per una nova església parroquial del terme de Boixadors, que encara en l'actualitat no ha passat d'ésser un projecte. (Notes de Fortià Solà.)

2121. A Josep Dachs.

La Tallada, 29 d'abril de 1914.

Estimat Dr. Dachs: si n'hi ha prou exemplars de la *Carta*,¹ després de repartida als personatges, i persones acostumades en publicacions per l'estil, envia-la també als alcaldes de la Diòcesis. Si no n'hi hagués prou per tots aleshores suprimeix los municipis menos importants que en aquesta Diòcesis són molts. No serà mal que en quedin alguns exemplars, per si convenia enviar-ne alguns altres que ara no ens acuden. Per exemple catedràtics d'Universitats. — També és convenient que mireu a son dia si en donen

compte los periòdics a qui es remeti, puix convé saber com l'han presa.

Ja havem visitat cinc parròquies i una sufragànea.
Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Es tracta de la *Carta a los Señores Senadores y Diputados por los pueblos de la diócesis de Vic acerca los anunciados proyectos de enseñanza primaria*, datada de 26 d'abril de 1914, carta indicada en la correspondència epistolar sostinguda amb el senyor Cambó durant el passat mes de març. (Nota de Fortià Solà.)

2122. A Josep Dachs.

Bellmunt, 1 de maig de 1914.

Estimat Dr. Dachs: escriu a Don Lluís en nom meu i envia 25 pessetes per a la formació del capital necessari per la publicació a què es refereix, i *una* subscripció,¹ basta que el Sant Pare hi tinga interès. — Pots treure-ho a la reserva. — En quant a enviar la carta a tots los diputats no convé, puix hi hauria republicans que tal vegada ne farien escarni. — Publiqueu-la en lo Butlletí perquè los pàrrocos la puguen veure, puix convé que en tinguen coneixement. Suposo que en lo número d'ara hi haurà l'al·locució pel Mes de Maria.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Es tracta d'una revista llatina que es publicava a Roma, fent honor a la llengua oficial de l'Església, i que hagué de suspendre's víctima de les divisions del modernisme, però que el Sant Pare té interès que aparegui novament. (Nota de Fortià Solà.)

2123. A Josep Dachs.

Santa Coloma de Queralt, 6 de maig de 1914.

Estimat Dr. Dachs: te retorno la carta del Rector de Boixadors, i aquesta, i l'altra que tracta del mateix assumpte, i que et vaig retornar me sembla ahir, podràs ensenyar-les o donar-les al Sr. Vicari gral., puix convé que estiga enterat. Li diràs que ho fas per encàrrec meu. També te retorno la carta del Sr. Nunci que guardaràs convenientment.

Encara que amb molta fatiga la Visita fins ara l'hem poguda fer amb bon temps, i sens calor, fora d'algun dia. I la gent estan contents perquè en tota aquesta comarca hi ha bona collita. Ara me'n vaig a fer una plàtica al clero, perquè aquí ja són alguns sacerdots.

Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Correponent a la petició del Sr. Nunci envia-li alguns exemplars de la Carta si ja no ho haguesses fet.

F

2124. A Enric Prat de la Riba.¹

Talavera, 10 de maig de 1914.

Exm. Sr. President del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya.

Senyor President: estant en Pastoral Visita per aquesta Segarra, rebo l'atenta de V.S. oferint-se en nom dels seus companys de Consell, i demanant la benedicció per l'obra de reconstitució social, que tant honra a V.S.

Sempre dins del c rcol de la meua influència doctrinal he

procurat enaltir lo foment dels aglutinants naturals, que són los qui amb més suavitat i eficàcia junten els hòmens entre si, i com l'obra de la Mancomunitat representa un generós esforç en aquest sentit, ja pot pensar que té les meues simpaties i les meues benediccions.

De V.S. i dels seus companys de Consell a mic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

N

1. President del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya.

2125. A Pere Santacana.

Talavera, 10 de maig de 1914.

Estimat Peret: rebo les seves cartes amb les que li retorno. — Deixo al criteri de V. la resolució de l'assumpte, puix V. coneix més que no pas jo lo que és. Potser seria bo condescendir en alguna cosa, però fent constar que jo seria generós més encara si es tractés d'una obra de bé públic, i no d'una d'interès d'alguns particulars. En fi, V. pot dir que jo li deixo a V. com encarregat meu, i que V. fa lo que creu ha de fer en virtut de la confiança que jo tinc en V., fent constar, com dic abans, que sempre só generós quan se tracta d'interès públic, dat cas que això no ho sia. De totes maneres, en cas de cedir lo pas sens indemnització, tinga V. present que si és terra a *rabassa morta*, això no es pot fer sens la voluntat del rabasser, a qui se damnificaria. — Ahir vaig tomar la pluja una hora i mitja seguida, i pensava si plouria pel Penedès. Ara veig per la carta de V. que plogué abans, i desitjo que la pluja haja millorat la terra. La Segarra que fins ara havem seguit té els camps molt bonics, de grans, llegums i farratges, perquè

ací és terra més fresca, li costa més de patir; de tots modos la gent està molt contenta amb aquesta pluja. — Gràcies a Déu, a pesar de la meua edat, aguanto les fatigues i molèsties de la Santa Visita. I ahir fins a l'hora de sortir plovent, me va caure la mula i jo amb ella, però sens danys. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2126. A Josep Dachs.

Sant Antolí, 10 de maig de 1914.

Estimat Dr. Dachs: envia en nom meu a les Hermanites de Manresa 1.000 (mil) pessetes demanant-les al Dr. Jaume. Convé dar lliçons de generositat a aquella gent, en matèria d'afavorir als pobres.¹ — Enviaràs al President de la Mancomunitat la meua carta que t'encloc, copiant-la abans al dors de la d'ell, i la guardaràs. — També t'envio una carta del Sr. Segalà de Sendomir referent al projecte d'iglèsia a l'estació de Sant Guim, que guardaràs en son lloc corresponent.

Ahir vàrem tomar la pluja molt abundant, i per espai d'una hora i mitja, amb vent, i a l'hora de sortir a l'entrada de la Rectoria de Rauric caigué la mula amb una relliscada i jo amb ella, però sens danys, gràcies a Déu. Per ara aguanto bé les fatigues i molèsties de la Santa Visita a pesar dels meus anys.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton amic afm

Lo Bisbe de Vic.

A la Segarra seguida fins ara hi ha molt bones collites.

F

1. Aquest donatiu respon al desig d'engrossir la subscripció que la ciutat de Manresa acaba d'obrir per a instal·lar la calefacció central en la Casa-Asil de les Germanetes dels Pobres. (Nota de Fortià Solà.)

2127. A Josep Dachs.

Arquells, 11 de maig de 1914.

Estimat Dr. Dachs: só rebut dos plecs atrassats per raó de les pluges, i en un d'ells me dius que la Santa Cecília seria cosa quasi ridícula per a un Certamen com lo de la Calassància, i tens raó, majorment quan me sembla que els donàvem un tema una mica difícil. De consegüent pensa en enviar-los un premi de més importància, i obra amb llibertat. — Te retorno l'ofici de l'Associació per a los emigrants, i guarda'l per a contestar-lo quan tornin. — També te retorno la carta i els bitllets de les senyores de Madrid, a les quals contestaràs en nom meu que tinc moltíssimes obligacions en mon bisbat que no és ric i no puc distraure almoines &. — També te retorno la carta i l'horari del P. Provincial dels Caputxins, i guarda-ho en lo lloc de les Caputxines de Manresa. Potser que tu posessis dues ratlles al Provincial dient-li que lo que ell m'envia m'està bé, i que ho fas per encàrrec meu, perquè estic en S^a Visita. Així com te deia que ja a Vic contestaria a l'Associació de S. Rafel, ho só fet ara, i tu hi posaràs lo sello per a donar-hi més autenticitat, i l'enviaràs. I així nos traiem feina del davant. — Memòries a tots.

Lo Bisbe de Vic.

Aquesta tarda han vingut a l'entrada de Visita gran número de missioners de Cervera, entre ells lo Salvador, i han dat molta solemnitat a l'acte. — M'està bé lo que em dius sobre la provisió de Sobremunt. — Digues al Sr. Vicari gral.

que avui só rebut sa carta i que m'està bé lo que em diu. —
Copieu l'ofici als de S. Rafel.

F

2128. A Josep Dachs.

L'Ametlla, 13 de maig de 1914.

Estimat Dr. Dachs: rebo la teua, i te retorno la d'en Pericas a fi de que la guardes. Has fet bé d'evitar que vinguessen puix ja en tenim prou amb la Visita. Ja els direm lo dia que podran venir. Respecte a la monja que demana confessor particular digues a la seua Superiora que no hi tinc dificultat, si a ella li sembla bé, però que no serà lo Dr. Mariano Serra, per ésser ja confessor ordinari de tota una comunitat, i haver-me ell dit que tenia massa feina, i ademés per ésser professor del Seminari, i no vull que els professors admetin l'ésser confessors d'una religiosa particular, puix la missió d'ells és formar als joves Seminaristes, i no s'han de carregar, puix feina tenen, si l'han de fer bé. Digues que d'altra banda a Vic hi ha molts altres sacerdots seculars i regulars a qui acudir per aqueixos casos.

M'alegro de lo que em dius del Sebastià i felicita'l en nom meu. Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2129. A Agustí Bernaus i Serra.¹

Vic, 20 de maig de 1914.

Ilm. i Rm. Sr. Bisbe Vicari Apostòlic de Guam.

Estimat Germà i amic: só sabut que està en l'any jubilar, de 25 anys, de sa ordenació sacerdotal, i no vull que li manqui la meua felicitació, pregant al Senyor pel bon amic que en llunyanes terres exerceix lo sacerdocí enmig de privacions i contrarietats, però sens dubte també amb interns consols.

Que per molts anys pugua oferir la divina víctima que trau los pecats del món, alcanza les gràcies que es necessiten i santifica les ànimes.

No s'oblidi en lo sant sacrifici, i en les seues oracions, de son afm. amic i germà i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Bisbe titular de Milopotamos, Vicari Apostòlic de Guam.

2130. A Pere Santacana.

Vic, 20 de maig de 1914.

Estimat Peret: ahir vespre vaig tornar de Visita a trenta i tantes parròquies de Segarra, un xic fatigat, i me vaig enterar de la seva. Diga als propietaris de Montmell que avui ha anat a Barcelona lo doctor Dachs, i recomanarà al seu cunyat en nom meu, lo seu projecte, del qual ha pres nota. — Respecte al senyor Palau, m'està bé lo que em diu; però em sembla que cedint la terra, ja s'és generós, sens necessitat de contribuir desembolsant a una obra de què no es rep utilitat, ni és pel públic en general. No obstant faça V. lo que crega

més oportú. — Respecte a acompanyar als de Montmell a veure el President, faça també lo que crega oportú, i en cas afirmatiu, pot dar-se a conèixer com administrador meu. — M'alegro de la bona companyia vilafranquina que tindrem a Lourdes. — De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2131. A la Mare Superiora General de les Germanes Carmelites de la Caritat.

Vic, 21 de maig de 1914.

Rda. Madre: creo muy acertado el pensamiento que me comunica, de solicitar como protector de la Congregación al Eminentísimo Sr. Cardenal Vico. Aun además de las distinguidas cualidades que adornan a este Personaje, tiene la ventaja de poseer la lengua castellana, lo cual facilitará la necesaria comunicación del Protector con el Instituto. — Encomendándose a sus fervorosas oraciones les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

ACC

2132. A Joan Net.

Vic, 22 de maig de 1914.

Estimat Joanet: anant de Visita per les muntanyes rebí la teva carta i el recordatori de la teva ordenació sacerdotal, i al tornar a Vic t'escric aquestes ratlles per a felicitar-te i demanar a Déu que et faça un sant sacerdot.

La teva memòria sempre en mi va unida a la del meu amic de l'ànima, lo Sr. Bisbe Cortès, i tu participes de l'amor que professava a l'amic que ha ja sortit d'aquest món de misèries. Encomana'm a Déu i rep l'afecte que des de que eres un nen te professa

Lo Bisbe de Vic.

F

2133. A Dolors Vilaclara.

Vic, 1 de juny de 1914.

Apresiasi Dolores: ja que no li vaig escriure al temps de Passió com altres anys, li escric per la solemnitat de l'Esperit Sant, corresponent així a les seves afectuoses cartes.

Que l'Esperit Sant li donga consol i fortalesa per a continuar lo camí de la vida i la condueixi a la immortalitat que ha d'ésser lo nostre únic desig. Espero que no hem de tardar molt a veure-la a Vic.

S'encomana a les seues oracions i li envia la seva benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

2134. A Esperança Roca.¹

Vic, 2 de juny de 1914.

Apresiasi Sra. Abadessa: ni la separació, ni els anys, han esborrat del meu esperit l'afecte al monestir de Valldonzella, en qual direcció espiritual vaig passar la major part de la meua joventut. Així és que tant les tribulacions com les sa-

tisfaccions de la Comunitat, les sento com pròpies meues. — De des que la Providència li ha donat a Vostra Senyoria la maternitat espiritual del Monestir han passat tribulacions molt grosses, però després han vingut consols, i ara ha arribat una ocasió de donar gràcies a Déu, per un fet que és sempre una benedicció celestial; los cinquanta anys de la professió religiosa de Vostra Senyoria. Jo m'uneixo amb les bones religioses en obsequiar a sa Mare espiritual, que després d'haver sigut mestre de quasi totes elles en lo Noviciat, ara és Prelada de totes, amb la bona fulla de serveis de mitja centúria de vida religiosa. — Lo nou Monestir amb vella Abadessa són com un símbol d'aquella immutabilitat de la vida contemplativa, que Jesús Senyor nostre califica en la persona del gran contemplatiu, més que tots los altres, Sant Joan Evangelista. Aquella immutabilitat que la fa com un començament de la vida que mai s'acaba de la glòria celestial: viure en comunitat amb Déu i amb la Verge Maria, i amb tots los seus celestials, àngels i homes i dones glorificats. — Que per molts anys pugui la Vostra Senyoria ésser la Prelada de Valldonzella, i que el seu Abadiat continuï essent un temps de santificació per les ànimes que fugin del món cerquen en lo Monestir, i en la vida claustral, una manera més fàcil de pujar a la perfecció evangèlica, que al separar del món, uneix amb Déu. — Lo dia 5 en la Santa missa que ajudant Déu celebraré, en aquell primer divendres consagrat al Cor de Jesús, li pregaré a l'amantíssim Senyor de les nostres ànimes, que encenga encara més en son amor a la Prelada de Valldonzella, a fi de que amb un cor sempre nou pugui per molts anys regir la Comunitat que fa ja tants sigles canta les alabances del Senyor. — I al cantar-les no s'oblidin, Abadessa i Monges, de son antic confessor i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Abadessa del monestir de Valldonzella.

2135. A Josep Puig i Cadafalch.¹

Juny de 1914.

Só rebut la comunicació de V.S. recordant-me la reunió a Vic, l'any vinent, del segon Congrés d'Art cristià, qual obra té per objecte fomentar la vida espiritual en les nostres terres. I m'és agradable lo projecte que em participen, com una expansió del pensament generador dels Congressos d'Art cristià a Catalunya, de celebrar a Montserrat lo juliol de l'any vinent un Congrés de Litúrgia.

La litúrgia és l'Art cristià per excel·lència, perquè la litúrgia és l'Art de comunicar a l'home la influència divina, i d'aquest art la Iglésia en dóna una pauta humil i soberana, i en conformitat amb ella alimenta al poble cristià, amb nodriments vivificants. No hi ha nodrició més sòlida per a la pietat que la de la sagrada litúrgia; perquè aquesta ve a ésser com los venerables pits maternals amb què la nostra mare divina, la Santa Iglésia catòlica, alimenta als fills que en lo Baptisme engendra i amb lo suc nutritiu d'aquests pits simbòlics los manté tota la vida, fins al darrer badall, i després de la mort valent-se de formes litúrgiques honra i ajuda lo cos i l'ànima dels qui han sortit d'aquest món.

Tot lo que sia, doncs, facilitar al poble cristià la nodrició maternal de la Santa i catòlica Iglésia, la comunicació sua-víssima i autèntica entre la Mare i els fills, és afavorir una robusta vida espiritual dels cristians; per lo qual la popularització de la Sagrada litúrgia, la divulgació de son amor, que V.S. me manifesta se proposen, mereix la meua aprovació. Per aquesta mateixa raó aplaudesc lo projecte de publicar en la nostra llengua catalana los llibres litúrgics, en los quals hi ha condensada d'una manera sempre apetitosa l'oració cristiana, medi de comunicació entre Déu i l'home, ensenyat pel mateix Esperit Sant, puix les fórmules dels llibres litúrgics que usa la Iglésia són gairebé sempre extretes de les Sagrades Escripures, divinament inspirades.

Sobre aquesta matèria alguns distingits eclesiàstics han fet meritoris i dignes treballs, coneixent les aspiracions de moltes ànimes electes, que desitjaven poder-se aprofitar d'un medi tan eficaç de Santificació, que ara eixa Junta permanent de la presidència de V.S. se proposa fomentar, i generalisar.

No és necessari indicar a la catòlica il·lustració de V.S. que tots aquests treballs litúrgics, que tota la seua acció en la difusió de l'Art cristià, han de fer-se baix la pauta de l'Autoritat diocesana del lloc a on resideix i treballa la Junta Permanent, donant seguretat de que així se procedeix, i fins de l'oportuna iniciativa de l'obra, són penyora no solament lo talent i pietat dels eclesiàstics, que juntament amb V.S. firmen la Comunicació, sinó que també lo procedir de la digna Junta diocesana de la Diòcesis de Barcelona.

A l'augurar a la ponència que V.S. presideix un èxit felíç en sos treballs d'organització del Congrés litúrgic a Montserrat, los envia el tribut de viva simpatia a l'obra projectada, i se'ls ofereix afectuosament servidor en Jesús Senyor nostre

J., &

F

1. President del Primer Congrés d'Art Cristià.

2136. A Alexandre Carles i Abril.¹

Vic, 5 de juny de 1914.

Estimat: estava jo cregut que la nena Margarida combregaria lo diumenge pròxim; però ara resulta que l'acte s'allarga, i com està manat pel Sant Pare, i jo de consegüent ho manó també als pàrrocos, que es faça la comunió ja als set anys, i les altres nenes del col·legi així l'han feta, no vull que

es puga dir que jo m'aparto de la llei del Papa, i fins dels meus propis preceptes. Així és que só fet dir a les monges que diumenge pròxim, festa de la Santíssima Trinitat, la Margarida rebrà la sagrada Comunió, per la qual està degudament preparada, de les meues mans.

I encara que la nena haja ja combregat, espero que un dia, com V. desitjava i jo tindré gust en fer-ho, pare i mare, fill i filla, rebin en aquesta Capella la sagrada Comunió de les meues mans, juntant-se tota la família en Nostre Senyor Jesucrist, havent ja complert la nena amb lo manat per la Santa Mare Iglésia.

Memòries a la Teresina i al nen, i molt afectuoses també a la Senyora Marquesa de part de son afm. amic i parent

Lo Bisbe de Vic.

En poder d'Oriol Colomer i Carles (Calella).

1. Nebot d'Emília Carles Toldrà, marquesa de Sentmenat, i marit de Modesta Rossell i Bages, cosina germana del bisbe Torras.

2137. Al Vicari Capítular de Girona.

Vic, 6 de juny de 1914.

Vicario Capítular. — Gerona.

Mi pésame al Cabildo y a la familia por la muerte del querido Hermano.¹ Iré a Gerona mañana domingo en tren de nueve y media tarde,

Obispo de Vic.

F

1. El Germà traspasat és l'Ilm. Dr. Francesc de Pol. (Nota de Fortià Solà.)

2138. A Angel Ponti.¹

Vic, 12 de juny de 1914.

Estimat Sr. Ecònomo: considerant que els Sacerdots que van a prendre les aigües hem de judicar que tenen mala salut, i a que la seva permanència en lo Balneari és insegura, i que les misses assenyalades són a hora que els pertobaria en lo seu règimen, pot V. continuar binant en los dies permesos en aquest bisbat.

S'encomana a les seves oracions i li envia la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Ecònom de Montsoli.

2139. A Lluís Coll i Espadaler.¹

Vic, 12 de juny de 1914.

Sempre m'és grata la memòria del gran poeta de la fe catòlica i de la nostra pàtria, Mossèn Jacinto Verdaguer, que Vostès se proposen honrar pròximament, amb homenatges literaris. Que aquests homenatges contribueixin a sostenir en l'esperit públic la nostra fe i el nostre patriotisme, que l'excels poeta cantà tan meravellosament. I al beneir l'acte, com V. li demana, els saluda amb el major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

1. President de l'Associació «Rafael de Casanova» de Manlleu.

2140. A Francesc Raspall.

Vic, 13 de juny de 1914.

Estimat mossèn Francisco: espero que a no tenir impediment, lo dimecres vinent, al tren que arriba a les tres de la tarda, seràs a esperar-me a l'estació; puix, ajudant Déu, penso arribar-hi, per a sortir lo dia següent cap a Lourdes amb la Pelegrinació. Mira abans de veure't amb D. Ramon Nogués; puix és convenient. — Desitjo que la Mare Elena i tota la Comunitat estiguen bé, i les saludaràs de part de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2141. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 14 de juny de 1914.

Estimat Sr. Arxipreste de Santa Coloma de Queralt: com V. demana en la seua carta de 14 del corrent só escrit a Tarragona en lo sentit que V. desitja.

S'encomana a ses oracions i li envia la benedicció

El Obispo de Vic.

F

2142. A Carme Mascaró.¹

Vic, 15 de juny de 1914.

Apreciada Sor Carme: amb gust me só enterat per la carta de V. de la vida que porten en la seua expedició pedagògica per eixes terres de l'estranger, lo mateix en quant a les pràctiques espirituals, que en quant al treball d'instrucció en diferents rams.

Fam bé de mirar sempre la distribució ascètica de la vida, perquè és la base de la professió religiosa, i la que ha de donar eficàcia pràctica al seu ministeri, lo que d'altra banda, avui, dades les corrents que imperen en la societat, exigeix també en les religioses de vida activa, com són les Carmelites de la Caritat, una bona preparació per exercir amb profit l'ensenyança. — Així és que penso que realment és convenient que les religioses abans de sortir a exercir son ministeri passin un notable temps de preparació religiosa i pedagògica. És quan se forma la religiosa, i l'èxit de tota edificació dependeix principalment dels fonaments que se li posin.

Tot lo que V. crega convenient de manifestar-me pot fer-ho per escrit puix una conferència de paraula, si bé resulta més explícita i complerta, és difícil d'assegurar, no tenint V. la residència a Vic, i en lo dubte de que encara que V. alguna vegada vinga aquí, jo també m'hi trobés, dat que sovint he de sortir, per exigències del meu ministeri.

Així jo amb les informacions de vostè tindrè més elements per a judicar i respondre a les consultes que de vegades me fan les Superiores de l'Institut, i fins perquè amb les meues instruccions i consells tinga majors antecedents per al degut acert.

Convé que V. en aquesta expedició pedagògica se fixi principalment en lo aplicable al nostre país; puix és clar que el medi social nostre no és igual que el d'Anglaterra o Bèlgica, i de consegüent la vida s'ha d'adaptar al medi en què es desarrolla.

Desitjant-li bona salut i la gràcia abundant del Senyor a V. i a les seues bones germanes, s'encomana a les seues oracions i els envia la benedicció paternal

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Carmelita de la Caritat.

2143. A Esteve Canadell.¹

Vic, 26 de juny de 1914.

Estimat Dr. Canadell: rebo amb gust la seva carta i els sentiments que em manifesta dels familiars i pròxims parents de l'inolvidable Sr. Bisbe Pol, a qual consagració i sepultura he pres activa i trista part, sentint la mort del Prelat que, encara que d'edat que no arribava a vell, Déu l'ha cridat a son amorós costat. Alabat siga sempre el Senyor. — Així mateix agraeixo el record que em participa vol dedicar-me la distingida família del difunt Prelat, que amb la relació que V. em fa, serà doble record, i tindrè molt gust de rebre'l de mans de la família de Pol. — En quant a la benedicció de l'Església de Lloret de què em parla, diga al Sr. Vicari Capitular que desitjaria complaure'l, però que, a més de diferents obstacles, sempre em só negat a practicar aquests actes fora de la Diòcesi, puix em sembla natural que ho faci l'Autoritat eclesiàstica respectiva. Fa poc que no vaig condescendir amb els Salesians de Barcelona. — De V. afm. en Jesús Senyor nostre,

El Bisbe de Vic.

F

1. Secretari Canceller del Bisbat de Girona.

2144. A Miquel Vilatimó.¹

Vic, 26 de juny de 1914.

Estimat: ja m'havia dit el Dr. Eudald Serra que volia concedir-te pel curs vinent la quantitat de què em parles; de lo qual li has de donar moltes gràcies, i aprofitar-te espiritual i literàriament de tan generós auxili. — No tinc cap dificultat, al revés, que passis un altre any a Lovaina, així com me sembla bé que aprofitis lo temps de les vacances per a aprendre la llengua alemanya. Per a ajudar-te en lo teu gasto t'envio amb la present cent francs. Més voldria dar-te però tinc moltes obligacions. — Fa pocs dies a Lourdes, a la taula, estiguí entre els professors de filosofia social, i de filosofia experimental, en eixa Universitat, i els vaig parlar de tu. Si se't presenta oportunitat, pots saludar-los en mon nom. — Desitjo que els exàmens te vagin bé i quan estaràs examinat envia lo resultat, a fi de que consti en la Secretaria de la Diòcesis. — Te desitja bona salut i abundant gràcia espiritual, i t'envia sa paternal benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Estudiant a Lovaina.

2145. A Lluís Millet.

Vic, 1 de juliol de 1914.

Estimat amic: com V. porta la carga de l'Orfeó, i ha de tenir en la seua direcció les inevitables contradiccions pròpies de la lleugeresa humana, ara que V. ha tingut la satisfacció dels èxits a París i a Londres li vull enviar la meua enhora-

bona. Fins l'expedició ha sigut consagrada per la mort de la noieta que deixaren baix la protecció dels innumerables sants de l'Illa dels sants. La mort augmenta la solemnitat, perquè no hi ha cap solemnitat com ella. — De V. amic afm. en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2146. A Pietat Renom.

Vic, 7 de juliol de 1914.

Senyoreta: acabo de saber que està V. meditant l'acabament de la Creu monumental definitiva, que tingué el bon pensament de dedicar al cim de Matagalls. — L'ombra beneïda del Signe de la humana Redempció la protegirà a V., a qui en lo sant Baptisme se li imposà un nom lligat íntimament amb la Creu. La Verge de la Pietat és la Verge de la Creu. — Al saludar-la afectuosament, li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

2147. A Pere Bolet, S.J.

Vic, 8 de juliol de 1914.

R.P. Pere Bolet, S.J.

Estimat Pare Pere: com s'acosta la festa de Sant Ignasi t'envio la meua felicitació, que t'ha de servir per totes les felicitacions que cauen dintre de l'any. De Sant Pere, Pasqua,

Nadal &. Que Déu Senyor nostre te donga perseverància en lo seu Sant servei, i vida per a portar ànimes al cel, i així tu merèixer l'eterna glòria. Suposo ja sabràs que el Pare Pio Pi ha sigut operat feliçment. A casa teua no tenen novedat, puix só tingut carta fa poc del Peret Santacana. També m'escriu ton cosí, també Pare Pere Bolet, que el dia 4 professà de vots solemnes en l'ordre de N^a Senyora de la Mercè, d'un convent d'Aragó. Tinc notícies de que els seus superiors estan molt contents d'ell.

Rebràs una Pastoral que só escrit ara amb motiu del Centenari del restabliment de la Companyia. Per aquest aniversari t'envio també la meua enhorabona. Que per molts altres sigles pugua la vostra ordre servir a Déu, i a la seua Santa Iglésia.

Desitjo que tingues bona salut, i encomana a Déu a ton parent i amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2148. A Ramon Roma.¹

Vic, 13 de juliol de 1914.

Estimat Mossèn Roma: te recomano a la teva caritat la pobre dona Carme Costa i Casals, d'aquesta ciutat de Vic, que va a eixa Santa Casa de Sant Boi. Com pots pensar, tinc interès per ella, puix és feligresa meua, i mereix compassió. — Conserva't bo, i que Déu te pagui la caritat que tens amb els malalts, com li demana a l'enviar-te la seva benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Capellà del Manicomí de Senyores de Sant Boi de Llobregat.

2149. A Teresa Salvador Sivilla.

Vic, 21 de juliol de 1914.

Muy Señora mía y de mi mayor consideración: comprendo la preocupación de V. en el grave asunto de que me habla y desearía poder servirla en lo que me pide.

Conozco a uno de los jóvenes de la familia que se llama Miguel y por las buenas relaciones que con él he tenido me hizo el efecto de un buen joven. Es el que vive en el Subirá y creo que por allá es apreciado. Al otro no le conozco. De todas maneras las interioridades que V. desea saber, las ignoro.

Sé que la familia posee fincas importantes, que hay dos hijos, nada sé en contra de los mismos. Pero ya comprende V. que las noticias cuestan de llegar al Palacio episcopal, y más a mí que soy hombre de estudio y que tengo el concepto de que no le conviene al Prelado vivir vida de pueblo.

Es para mí halagüeño el recuerdo de su venerable Señor Tío a quien tanto quise, y envió a toda la familia mis más afectuosos recuerdos pidiendo al Señor derrame sobre ella sus bendiciones

El Obispo de Vic.

V

2150. A Lluís Albert.¹

Vic, 21 de juliol de 1914.

Rdo. Dn. Luis Albert.

Muy querido amigo: recibo la suya conteniendo la carta de mis colegiales, y las notas de los mismos, y me satisfacen los buenos informes que de ellos me participa. Soler llegó ya

y le encontré animado y hasta me parece que los aires natales le devolverán el vigor, que quizá perdió por una vehemencia de estudio. — Le desea, mi buen Don Luís, un feliz verano, su amigo afm. que se encomienda a sus oraciones,

El Obispo de Vic.

F

I. Director del Pontifici Col·legi Espanyol de Roma.

2151. Als Col·legials de Roma Dou i Vilaplana.

Vic, 21 de juliol de 1914.

Estimats: vos felicito per l'èxit dels exàmens del grau de llicenciat, i pels bons informes del vostre comportament. — Ara a l'istiu reposeu dels vostres estudis, però no del sant servei de Déu, per qual mai hi ha d'haver vacances.

I rebeu la benedicció que vos envia amb paternal afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2152. A l'Abadessa de Valldonzella.

Vic, 22 de juliol de 1914.

Apreciada Sra. Abadessa: rebo la notícia de la mort de Sor Maria, monja exemplar, d'una vida de virtut i abnegació, ja més que l'ordinària, fins dins de la vida claustral. — Demà, si Déu vol, li aplicaré la santa missa com faig per les

meues antigues penitentes. — Memòries a totes les monges, que m'encomanin a Déu, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2153. Al Bisbe de Solsona.

Vic, 24 de juliol de 1914.

Il·lm. i Rdsim. Sr. Bisbe de Solsona. — Molt estimat germà i amic: só pres antecedents sobre de l'assumpto d'aquest Museu Episcopal de què em parles en la teva carta, i resulta que segons la seva llei constitutiva tots els objectes que en ell hi ha o són propis del Museu o depositats en ell; donant-se sempre en aquest últim cas un resguard al qui fa lo dipòsit. De consegüent, encara que sentint-ho molt, si se presenten los resguards corresponents jo parlaré a la Junta del Museu, i com pots pensar jo m'inclinaré del costat de la justícia com procuro fer-ho sempre en ma conducta. — Suposo que els objectes depositats seran molt pocs puix lo Canonge Corbella que fou lo intermediari me diu, que en primer lloc no són gaires los objectes que es recolliren de la Diòcesis de Solsona, que quasi sempre fou pagant, altres vegades donant una compensació, que en donà moltes lo Il·lm Sr. Morgades, i que els objectes que es recolliren sens pagar eren de poca importància, o bé abandonats. Só preguntat també a D. Anton d'Espona, qui era conservador del Museu en aquells temps, i me diu també que ell que rebia los objectes que anaven al Museu sempre cregué que eren propis del Museu, i que al Sr. Morgades li costaren quantitats importants. — De totes maneres, repetesc, que quan se demostrí que en aquest Museu existeixen objectes de Solsona purament depositats, amb l'exhibició del resguard, taló, o rebut,

estès pels qui podien estendre'l, com sempre s'ha fet al rebre depòsits, jo parlaré davant de la Junta en conformitat a la que dicta la justícia. — Desitjo que l'expedició Pastoral que vas a emprendre te sia profitosa i *ad majorem Dei gloriam*; guarda't de la calor i disposa sempre de ton afm. amic i Germà

Lo Bisbe de Vic.

P.S. Temps enrere se preguntà des de Solsona per unes Capes pluvials que se suposava eren a Vic, perquè havien desaparegut de la iglésia que les posseïa; i no eren ni havien estat a Vic. ¿Aquest fet no demostra que hagen sortit de Solsona objectes que no sortiren per mediació del Sr. Morgades?

V

2154. A Ignasi Casanovas, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1914.

Estimat amic: amb doble motiu avui li escric per a felicitar-lo amb ocasió de la festa de Sant Ignasi, de V. pare i padrí de fonts. Que el gloriós Patriarca li alncanci totes les gràcies que necessita, consol i salut per a treballar molts anys en la Companyia de Jesús en la terra i després disfrutar de la mateixa companyia en lo cel. Espero que de part meva felicitarà també al P. Rector i a la Comunitat, a quals oracions m'encomano.

¿No el veurem algun dia per aquí dalt, a esbargir-se de la contínua vida de treball, afluintant l'arc que no convé que sempre estiga tibant?

De V. amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2155. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa.

Vic, 29 de juliol de 1914.

Apreciada Mare Abadessa: m'està bé el que em diu de l'entrada de noves monges que volen ésser caputxines. Que Déu les dongui perseverància en son sant propòsit. — Respecte de lo que em parla sobre la finestra i combregador, pot parlar-ne amb Mossèn Casas, i facin el que a ell li sembli convenient. Sento la mort de l'hermana, però Déu proveirà. — M'encomano a les oracions de la Comunitat, i els envia amb el major afecte la benedicció

El Bisbe de Vic.

R

2156. A Marian Codina.¹

Vic, 1 d'agost de 1914.

Estimat: la seva molta pietat li donarà a V. força per a suportar la prova que Déu li acaba d'enviar. Ell posa la carga i dóna la força. Afortunadament V. i tota la família tenen l'esperança de la immortalitat, que ens meresqué lo dolcíssim Redemptor Jesús, i saben que la separació és sols temporal. Déu ajudarà a la piadosa viuda i als tendres fills, i consolarà a tota la família per la qual prega, i envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. En la mort del fill de Don Marian, esdevinguda al mas Solà de Sant Cugat de Gavadons (Collsuspina). (Nota de Fortià Solà.)

2157. A Gaietà Barraquer.¹

Vic, 7 d'agost de 1914.

M.I. Sr. Dr. Dn. Gaietà Soler.

Estimat amic: que el teu Sant Patró t'alcanci de Déu les gràcies i beneficis que necessitis per a la pau i el consol de la vida terrenal, i la felicitat eterna.

Desitjo que tingues bona salut i que els anys no et pesin, puix ja som vells, i l'últim tros de camí és lo més pesat.

S'encomana a les teues oracions i et saluda amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

I. Dignitat de Xantre de la Catedral de Barcelona.

2158. A Josep Alabern.¹

Vic, 8 d'agost de 1914.

M.I. Sr. Arcipreste de Manresa.

Muy querido Sr. Arcipreste: he tenido carta de la Madre María Gallifa en que me habla del asunto de su dote y del de su hermana también Religiosa, que ascendiendo de mucho al que tiene señalado la Comunidad, fué gravado en cuanto al exceso con una fundación piadosa.

Como desea que esto conste en un documento fehaciente puede V. redactarlo y aun autorizarlo por comisión mía, y que se guarde en el archivo del Convento, para que conste a los venideros, y no hay necesidad de más. Y puede obrar como notario y la Madre Priora y los Hermanos Gallifa como otorgantes.

En cuanto a lo atrasado procure V. inducir a las dos Hermanas a perdonarlo, como sabe se hace con frecuencia con las pensiones que no se han satisfecho; y en este caso aún es más edificante ver esta generosidad hacia la propia Comunidad.

En fin, procure V. arreglarlo de la manera más conveniente, evitando voces, y diga a la buena Madre María Gallifa que tome la presente como dirigida a ella, como en su carta me indica lo haga y la saludará de mi parte.

Se encomienda a sus oraciones y le envía su afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

V

1. Arxipreste de Manresa.

2159. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 9 d'agost de 1914.

· Sr. Dn. Agustí Valls.

Estimat Agustinet; moltes mercès al pare i al fill que han honrat a l'Espòs de Sang, que per nosaltres morí. Ell vos pagarà l'obsequi. La lletra m'ha agradat molt i molt; de la música no en puc parlar perquè per mi les solfes són inintel·ligibles. L'envio a Igualada perquè lo posin en l'arxiu del Sant Crist.

Quan vos veurem? Rep tu i tota la teva Casa los més afectuosos sentiments i la benedicció que us envia lo teu amic i servidor en Cristó

Lo Bisbe de Vic.

En poder d'Agustí Valls i Solà (Barcelona).

2160. A Francesc Viñas.¹

Vic, 9 d'agost de 1914.

Estimat senyor Viñas: dec correspondre a la seva amabilitat de la invitació que primer personalment me féu, i ara per escrit, d'assistir a la festa de l'arbre fruiter que estan preparant a Moià, amb motiu de la Festa Major, que la vila dedica a la seva Patrona la Verge Maria en son misteri de l'Assumpció. — Jo els envio la meva simpatia per la festa; Sacerdot de Déu, autor de la naturalesa, en la qual hi resplendeix la seva infinita hermosura, no puc menys d'interessar-me per una institució que té per objecte despertar en el públic l'amor a la naturalesa. — Vostè, artista, amb la seva iniciativa, ha demostrat no solament posseir el sentiment artístic, sinó que també sentir dins de la seva ànima la bellesa de la naturalesa, perquè el sentiment de l'art i el sentiment de la naturalesa són dos sentiments bessons. I l'arbre fruiter és l'expressió més adequada de l'elegància i de l'opulència de la naturalesa, que Déu ha criat per al servei de l'home. Mediànt els arbres fruiters, la campinya se converteix en un immens i magnífic jardí, al qual no poden comparar-se els jardins més rics del monarca més poderós de la terra. I aquest jardí és de tothom, perquè tothom participa de la seva hermosura. No té tanques, és un passeig obert per a tota classe i condició de persones; i els arbres carregats de fruit són el seu principal ornament. Perquè no hi ha ramell que es pugui comparar per la seva hermosura amb un arbre quan està guarnit de fruits. Les flors mateixes, que són un encant, no tenen una hermosura completa; perquè la flor, per a ésser completa, ha d'acabar en fruit. I el fruit és aleshores el complement de la planta. Per això el fruit, com obra del sapientíssim Autor de la nostra naturalesa humana, complau a l'ànima i al cos de l'home. Amb la seva hermosura complau el sentiment de la bellesa, que Déu ha posat en el nostre esperit, i amb la delícia de la seva sabor, satisfà el nostre paladar.

— I així és que l'himne d'acció de gràcies que nosaltres devem al Criador, pels immensos beneficis que la seva mà generosa envia a la terra, d'una manera particular li devem dirigir al contemplar l'arbre carregat de fruita, que delecta la nostra ànima i el nostre cos. I devem reconèixer la bondat divina en què, essent aqueix món pel nostre llinatge un lloc de desterro, l'hagi suavitzat amb el tresor dels fruits que cada any ofereix a l'home la terra que ell conrea; i hem de fortificar la nostra fe, pensant que si en aquest món, on sols estem de trànsit, i per a merèixer amb la pràctica de la virtut, sempre difícil a la nostra flaca naturalesa, Déu dóna a l'home motius de consol i de satisfacció, ¿què serà en l'altre, que és el lloc de l'eterna permanència, si nosaltres ens en fem mereixedors amb el respecte a les lleis que Ell ens ha posat? — I el respecte a la naturalesa és una llei del Criador; el malmetre una obra és una espècie d'irreverència al seu Autor; i de consegüent difundir en el poble el respecte a l'arbre fruïter, obra predilecta de Déu, que Ell ha criat per l'home, peixent-lo amb els seus fruits, com una mare carinyosa peix als seus fills amb aliments agradables; infundir aquest respecte als infants, predicar-lo als grans, és servir a Déu, és cooperar a l'elevació del poble, és afinar els sentiments humans, és de consegüent contribuir a la civilització pública i general, per la qual sempre s'ha interessat la nostra Santa Mare Iglésia, catòlica, apostòlica i romana. — Així és que aplaudesc la institució de la Lliga de l'Arbre Fruïter, la felicito pels resultats obtinguts, desitjo que aquests vagin augmentant, i amb gust veig la celebració de la festa dins de les solemnitats amb què la piadosa i molt estimada vila de Moià obsequia cada any a la seva Patrona la Immaculada Verge Maria, que és la personificació perfecta de la bellesa humana, i que la Iglésia simbolitza amb l'arbre que produï el fruit de vida eterna, mediant la qual els homes poden obtenir la immortalitat, Jesús Senyor nostre, que és el fruit més preciós que ha produït la terra a l'influx de l'Esperit Sant. — I amb paternal afecte, corresponent al desig que em manifesta en les seves lletres,

que acabo de rebre, envio la meva benedicció pastoral a Vostè, a tots els Senyors de la Junta, a tots els associats i als qui per qualsevol concepte tenen part en l'associació, a tots els assistents a la festa i a tots els estimats moianencs, desitjant-los ademés una felïç Festa Major, santa i dolça, com la Patrona a qui va dedicada, Nostra Senyora de la Misericòrdia, titular del sumptuós temple parroquial de la vila.

Josep, Bisbe de Vic.

F

1. Fundador de la «Lliga de l'Arbre Fruiter».

2161. A Pere Vidal.¹

Vic, 10 d'agost de 1914.

Estimat Peret: rebo los raïms primerencs que envieu, amb la teva carta. Desitjo que hi haja una bona collita, i que tingueu perfecta salut i la pau i gràcia del Senyor, per a passar amb tranquil·litat la vida present, i així arribar a la vida eterna, que és lo fi de l'home. — Memòries al teu Pare i a tota la família de part de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De les Cabanyes.

2162. A Tomàs Carreras i Artau.

Vic, 12 d'agost de 1914.

Estimat amic: só sabut que V. és fill polític del Sr. Bonmatí, que Déu Senyor nostre s'ha emportat al cel, i li envio lo meu pèsam esperant lo darà també de part meva a la distingida família de l'estimat difunt.

Era bon cristià, esperava en lo Redemptor Jesús la vida immortal, i ell lo tindrà al costat en la glòria.

Pregarà a Déu pel difunt i pel consol dels que deixa en lo món, son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2163. A Pere Santacana.

Vic, 18 d'agost de 1914.

Estimat Peret: quedo enterat de la seva carta del 9 del present, i fan molt bé d'anar a cercar aigua a la meva casa, estant Vilafranca en tan gran sequedat. — Desitjo que la collita del vi vaja bé, ja que la del gra ha sigut se pot dir nul·la. — També aquí la guerra té sos efectes; los pellaïres, que a Vic és indústria important, han quedat sens poder treballar, i són alguns cents. Que Déu nos ajudi. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Com veig que no em parla de venir amb lo noi, suposo que la guerra l'ha fet retirar, tenint por d'acostar-se a la frontera.

F

2164. A l'Abadessa de Valldonzella.

Vic, 18 d'agost de 1914.

Senyora Abadessa: no vull trencar la costum d'escriure a l'inolvidable Convent de Valldonzella pel dia del gloriós Sant Bernat. Així les seues monges se recordaran de mi, i m'encomanaran a Déu, qual assistència tant necessito. I jo parlant de Sant Bernat me recordaré de les seues grans virtuts que són ensenyança per tothom; però d'un modo particular per les seues filles a les quals Déu Senyor nostre ha donat una vocació semblant a la que tingué lo gloriós Abat de Claravall. Vocació d'apartament del món, d'amor a la soletat, i de fervor i constància d'oració. — Lo cor apartat del món tots los cristians li havem de tenir, perquè lo Sant Baptisme ja ho importa, i així és que el padrí en nom de la criatura ho promet. — Perquè qui té lo cor posat en alguna cosa terrenal, no posseeix la llibertat d'esperit, sens la qual és impossible estimar a Déu. Així és que constantment hem de treballar en trencar los llaços que lliguen lo nostre cor. *Soli Deo*. Solament Déu ha d'ésser lo objecte del nostre cor. Per això Sant Francisco de Sales deia que si sabia que en lo seu cor hi havia una fibra que no fos per Déu, se l'arrencaria. — El consol de la criatura és oposat al consol espiritual i sobrenatural, i els sants tenien tants consols espirituals perquè s'havien després de tota humana consolació. Felices vosaltres si sabeu aprofitar la vida claustral per a separar de vostre cor los sentiments que ens aferren a les criatures, si sabeu adquirir la llibertat d'esperit. Aleshores la vostra ànima volarà envers Déu i trobarà en Ell son repòs. Fora d'Ell lo nostre esperit mai reposa. — Pregueu per mi perquè sàpia cercar també a Déu, i en Ell sol reposar, i aprendre en la seua Summa Sabiduria la virtut que jo dec practicar i ensenyar als altres, i davant de Déu nos trobarem. — En la Santa Missa de Sant Bernat vos encomanaré a Déu. I rebi,

Sra. Abadessa, amb tota la Comunitat, la més afectuosa benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2165. A Francesca Bonnemaison.¹

Vic, 19 d'agost de 1914.

Molt apreciada i bona amiga: rebo amb agraïment la seva amable carta i el Programa pel curs de 1914-15 que ha tingut la bondat de remetre'm, i envio com V. demana la meva benedicció a l'interessant Institut a què V. presta una calor tota maternal. — Veig ha introduït la reforma de què em parla per a evitar abusos en matèria econòmica, que sempre són deplorables, i més en una institució tan generosa com és aquesta. Déu li pagarà les fatigues que V. dedica a una obra que es pot titular de caritat general, i especialment envers la joventut femenina que ha de guanyar-se la vida. Això sempre és molt agradable a Déu, i més encara quan se cerca la cooperació per a avesar al pròxim a fer bé als altres. — Ha de vigilar no obstant perquè en obra tan excel·lent no hi haja infiltracions racionalistes. El racionalista és aquell que rebutja per norma de la vida la direcció de la Fe, que sempre està aliada a la raó recta, però que no sofreix les seves imposicions, quan per voler entrar en un camp que no li és propi, deixa d'ésser recta; o quan vol arrambar a la Fe i prescindir d'ella, inseparable de l'esperit cristià. — En fi Vostè, tan amant del bon Jesús, per qui treballa, i tan devota de la nostra Patrona, la Senyora de Montserrat, ja serà l'ombra protectora d'aquesta institució cristiana. — Demanant a Déu li donga salut i forces, i el consol de l'esperit,

la saluda amb lo major afecte, son servidor en Jesús, Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Directora de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona.

2166. A Manuel Guasch.

Vic, 22 d'agost de 1914.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: moltes mercès per la cartera que em sembla anirà molt bé per les necessitats de la Visita Pastoral. Perdona que fins ara no t'haja acusat rebut, puix de moment tenia altres atencions que em privaven de fer-ho, i després me n'havia oblidat.

Ara escriuré també a Mossèn Raspall perquè passi a satisfer-te l'import no fos cas que després també me fugís això de la memòria.

Ja veus quantes tribulacions plegades a aquesta Europa: la guerra amb ses conseqüències i la mort del Sant Pare en aquestes difícils circumstàncies. Però Déu Senyor nostre ajudarà. — Memòries a la Maria i al noi, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

La setmana entrant estaré en Exercicis espirituals.

F

2167. A Francesc Raspall.

Vic, 22 d'agost de 1914.

Estimat amic: espero que el dia que et vinga bé, aniràs a casa D. Manuel Guasch, i li pagaràs l'import d'un encàrrec que li vaig fer. No és d'importància. — I tu i mossèn Alfons que heveu desertat? Jo em figurava que ja haurieu vingut. Per lo que podria ser, t'adverteixo que aquesta setmana entrant seré fora de casa a practicar Exercicis Espirituals. — Dóna moltes memòries a la Mare Elena i demés monges, i que m'encomanin a Déu. Ja em figuro que han de sentir molt la guerra del seu país, en la qual tindran germans i altres parents. Déu nos ajudi a tots. — Memòries també a mossèn Alfons i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2168. A Pere Santacana.

Vic, 22 d'agost de 1914.

Estimat Peret: rebo la carta del Pepet Esteva, demanant-me que dongui lo de costum pel gasto de la festa de Sant Fèlix. Me sembla que els donàvem 25 pessetes; V. potser se'n recordarà millor. Vegi's, doncs, amb lo senyor Degà, i si ha de servir, com jo crec, per la festa religiosa, benèfica o popular, podrà donar la cantitat acostumada. — Memòries a les seves famílies, al senyor Degà, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2169. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 23 d'agost de 1914.

Estimat Agustinet: t'escric avui la felicitació de Sant Agustí, ton patró, perquè demà, si Déu vol, entraré a exercicis fins lo divendres al vespre per a celebrar de pontifical lo dissabte lo funeral pel nostre Sant Pare, que per diferents raons no podem celebrar abans.

Desitjo que estigieu més tranquils en la tempestat financiera de què em parlaves, puix comprenc les angúnies que heu de passar. Procura no perdre la serenitat, tan necessària en tot conflicte gros, i Déu ajudarà a sortir d'ell.

És clar que verdaderament sembla que el món s'enfonsi, però moltes vegades lo món s'enfonsa per alçar-se després encara més.

Aquesta carta escrita amb motiu de la festa de Sant Agustí, me fa recordar lo que el gloriós Sant escrigué «De ex-cidio Urbis» quan la ciutat de Roma fou destruïda pels barbres del Nord, en lo seu temps.

Però aquests records són massa tètrics per una carta de bones festes. Que tu i la teva esposa i tota la vostra descendència, i especialment l'altre Agustinet, tingueu l'abundància de les celestials benediccions, pau i consol espiritual.

Lo vostre càntic serà inclòs en una història del Sant Crist d'Igualada que es va a estampar, i el Mestre de Capella d'aquí lo fa aprendre à la seva escola per a cantar-se en certes funcions. Me sembla que lo mateix faran a Igualada.

Sempre afectíssim amic teu i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2170. A Carme Mascaró.¹

Vic, 24 d'agost de 1914.

Apreciada Mare Carme: aprofito un moment que tinc per a contestar a la seua carta que acabo de rebre, puix avui d'aquí a poques hores, he d'entrar en Exercicis espirituals. — Accepto lo pèsam per la mort del nostre estimat Sant Pare que Déu se l'ha emportat perquè la sua bona ànima no hagués de veure les amargures de les grans guerres que el món sofreix pels pecats dels hòmens, que cada dia s'allunyen de Jesucrist, en la falta de fe i en la depravació de les costums. Però hem de demanar molt al Senyor que no deixi a la seua Iglésia a la terra i la proveeixi de son Pastor universal com més aviat millor.

La unió amb la Iglésia sempre l'hem de tenir però molt més en temps de discòrdies; i de consegüent aquest amor i obediència, aquesta submissió a les seues direccions han d'inspirar les mestres a les seues deixebles, perquè fora de la Iglésia divinament establerta a la terra, no hi ha cap més guia segura. — Los devers envers la Pàtria és clar que existeixen i la Iglésia sempre lo ha respectat com a provinents del dret natural, i ara mateix veiem religiosos de les ordres més exemplars, perteneixents a diferents nacions, que se'n van al seu país, sobretot per a auxiliar amb son benèfic ministeri als ferits de la seua nació. — Ara mateix se m'acaba de despedir un respectable religiós d'una de les nacions bel·ligerants, que se n'hi va, i m'ha manifestat que miraria d'anar a un lloc en què pogués auxiliar als ferits de les dues parts. Aquest me sembla que té l'esperit evangèlic, en què se concilia l'amor a la pàtria amb la caritat universal de Jesucrist.

Procuri sempre inspirar-se en lo bon sentit cristià més que no pas en teories; la fe i la caritat, la humilitat i la submissió a les direccions de la santa Mare Iglésia, inspiraran sempre la conducta de l'home quan procura seguir-les amb

puresa d'intenció. I sobretot no disputar ni discutir, puix així s'evita lo dir disbarats i faltes de sentit comú.

No tinc més temps per a escriure, sinó per dir-li que saludi molt afectuosament a la Mare Superiora gral. i demés religioses i totes que m'encomanin a Déu, que jo amb gran afecte los envio la meua benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Carmelita de la Cartitat.

2171. A Manuel Guasch.

Vic, 24 d'agost de 1914.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: abans d'entrar en Exercicis, ara mateix, vull dir-te que si te semblés que havies de fer alguna observació, estant com estàs tu en contacte amb lo món financier, respecte dels nostres assumptos econòmics, que tu coneixes, ja la pots fer, aguantant, en quant sia possible, la meua sortida d'exercicis (divendres al vespre). Si creus, considerant-ho tot, que lo millor és no sortir de la forma actual no hi ha necessitat de que digues res.

Ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2172. A Agustí Bernaus i Serra.¹

Vic, 25 d'agost de 1914.

Il·lm. i Rm. Sr. Bisbe, Vicari Apostòlic de Guam.

Estimat amic: li escric mentres estic practicant Exercicis espirituals, perquè escriure a un bisbe missioner a l'altra part del món, en una illa perduda pels mars més llunyans, ja és també un exercici espiritual, que tonisa l'ànima dels qui vivim enmig de la seducció mundana, que ni encara que siam vells deixa de tenir la seua influència corruptora.

I li escric per a donar-li les bones festes del seu Sant Patró Sant Agustí. És clar que rebrà la present quan ja farà molt que haurà passat, però los Sants no passen mai, i una carta de felicitació amb motiu de la seua festa és una espècie d'oració, que arriba de dret al seu objecte i fi.

Doncs que el gloriós Bisbe d'Hipona li alncanci moltes mercès d'ànima i de cos, bona salut i gràcia per a treballar en la vinya del Senyor, desitjant iguals beneficis per a lo seu bon secretari, i demés religiosos fills del Pare Sant Francesc, que lo ajuden a V. a salvar les ànimes que Déu li ha destinat.

I no es descuidin d'encomanar a Déu al seu germà, i amic en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Bisbe titular de Milopòtamos, Vicari Apostòlic de Guam.

2173. A l'Ecònom de Sant Pau de Segúries.

Vic, 29 d'agost de 1914.

Rt. Sr. Ecònomo de Sant Pau de Segúries.

Estimat Dr. Roca: vaig rebre carta del Sr. Pujador dient-me que aniria a passar una temporada a la seua finca, i me demanava hi pogués celebrar en la capella un sacerdot extradiocesà. Me vaig pensar que era algun amic de la família que anava a passar amb ella una temporada de vacació, i li vaig contestar afirmativament, majorment quan me semblava que el seu Pare m'havia dit, que lo més essencial de la capella ja ho havien arreglat. No em digueren res en contra de tu; però jo a l'escriure ara al fill, donant-li autorització pel sacerdot extradiocesà, li vaig dir que t'ho participessin.

Estigues tranquil, i quan nos vegem ja parlarem d'això.

Te saluda afectuosament i t'envia la benedició

Lo Bisbe de Vic.

F

2174. Al Regent de Sallent.

Vic, 1 de setembre de 1914.

Concedesc permís per a l'exposició del Santíssim a fi de pregar per a la pau, procurant (i sols en aquest sentit val el permís), que sempre hi hagi fidels en oració fins a la reserva.

Lo Bisbe de Vic.

F

2175. A José Hermida.¹

Vic, 2 de setembre de 1914.

Muy querido Señor Coronel: quedo agradecido a sus buenos afectos y a sus esfuerzos para condescender a los deseos de las familias de los soldados. Supongo se hará V. cargo que mis recomendaciones sólo son para ejercitar la caridad hacia unos padres cuyos hijos ausentes en el ejército son ocasion de quebrantos muy sensibles; así como yo me hago cargo que V. no podrá corresponder a las demandas de tantos que piden lo mismo; sencillamente en tales casos se hace lo que se puede por medios naturales y justos y si no se puede hacer, no se hace. — Deseo que V. y los demás jefes oficiales y soldados sigan bien y queda pidiendo a Dios les tenga bajo su santa protección, su afm. amigo y servidor en Jesús Señor nuestro

El Obispo de Vic.

F

1. Cap del Batalló d'Alfons XII.

2176. A Dolors Sert.

Vic, 5 de setembre de 1914.

Senyoreta Dolors Sert.

Apreciada Senyoreta i bona amiga: tinc molta angúnia per no saber res del nostre Josep M^a amb les coses que passen a París. ¿Podria V. dir-me'n alguna cosa?

De V. afm. servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

V

2177. Al Governador Eclesiàstic de l'Arquebisbat de Tarragona.

Vic, 10 de setembre de 1914.

Hemos recibido el atento oficio de V.S. por el que Nos participa otro del Exmo. Sr: Nuncio de Su Santidad en estos Reinos, comunicando la elección del Sumo Pontífice Benedicto XV, verificada el día 3 del actual.

Tenemos el gusto de comunicar a V.S. que hemos dado ya las órdenes oportunas para que tan feliz acontecimiento sea celebrado en todas las iglesias de Nuestra jurisdicción con solemnes acciones de gracias al Todopoderoso, y rogando por el Pontificado que ahora empieza a fin de que sea próspero y fecundo en bienes para la Santa Iglesia católica.

Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

T

2178. A Leonci Soler i March.

Vic, 11 de setembre de 1914.

Estimat amic: me sembla que demà és lo Sant de V., i demano a Déu li concedesca la plenitud de les seues gràcies, bona salut i vida llarga, i que faça extensius aquests beneficis a tota la seua apreciable família.

I al saludar-lo, envia a Vostè i a tota la seva Casa la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

SM

2179. A Jaume Collell.¹

Vic, 25 de setembre de 1914.

Habiendo acudido a Nos el Rdo. Guardián de los religiosos franciscanos de esta ciudad, llamamos la atención sobre un artículo titulado Intemperancias que se publicó en la Gazeta Montanyesa del día 22 del corriente y en el que se molesta a la Rda. Comunidad que preside el referido P. Guardián, recordamos a V. la prevención que ya otra vez le hicimos, de abstenerse de desprestigiar a eclesiásticos y religiosos, dando así un mal ejemplo de falta de respeto al clero, hoy por desgracia tan injuriado; recordándole asimismo, la regla de conducta dictada por la sabiduría pontificia de no sostener polémicas entre sí los periódicos católicos, y menos promoverlas, como parece indicar el artículo de referencia; habiéndonos indicado el P. Guardián que en el artículo de la Fulla Antoniana no se quiso aludir para nada a la Gazeta; esperando que atemperará V. a la referida regla pontificia su conducta periodística que de otra parte emana del mismo espíritu eclesiástico. — Dios guarde a V. muchos años.

José, Obispo de Vic.

F

1. Director de la «Gasetta Muntanyesa» de Vic. Joan Anglada i Vilardebó, *El canonge Jaume Collell. El periodista. El catalanista*, Vic, 1983, p. 26, explica de la següent manera aquell moment en què fou posada a prova públicament la companyonia entre el bisbe Torras i Bages i el canonge Collell: «Era ja a l'any 1914. Collell era director de la *Gasetta Muntanyesa*. El dia 22 de setembre es publicà una Fulla editada per la Joventut Antoniana, arrecerada en el Convent de Franciscans, en el qual un redactor anònim fa una crida als joves, tractant als vi-gatans de cors de pedra, de dormilegues, i coses per l'istil; s'hi arribava a dubtar de l'actitud del poble de Vic en cas d'una revolta com la del 1909 a Barcelona. Collell s'indignà, defensor com era a ultrança de l'honor de la ciutat i des de la *Gasetta* donà una llistada a "l'enfutimat redactor" (frase d'ell). Feia poc que els Jesuïtes havien demanat al Canonge els fes el sermó d'una festa solemne a celebrar a Manresa. Ell s'excusà però el Bisbe Torras li va encarregar, mogut pels Jesuïtes. Collell no pogué defugir-ne i el Bisbe li va deixar un exemplar del

"Monumenta Historica S.J." a fi que es documentés. / El P. Guardià dels franciscans es queixà de l'actitud de la *Gaseta* envers aquella Fulla. El bisbe Torras, el dia 25 de setembre, dirigí i publicà en el "Butlletí Oficial" del Bisbat una amonestació al Director de la *Gaseta* a fi que s'abstingués de campanyes com aquella. El dia 26 la *Gaseta* publicava l'article de la *Fulla Antoniana*, justificant amb el seu contingut la seva resposta. El bisbe, en 28 de setembre, dirigeix i publica també un ofici a l'Altre. Jaume Collell, director de la *Gaseta*, en el qual li prohibeix continuar en la direcció i publicar una declaració franca d'adhesió. Llavors la *Gaseta Muntanyesa*, en una fulla de comiat apareguda en 10 d'octubre, fa història de l'assumpte i diu que o bé hauria d'ésser desobedient al prelat o cedir en la defensa de l'honor de la ciutat i que, davant d'aquest dilema, prefereix caillar i desaparèixer. Així morí *Gaseta Muntanyesa*. Pocs dies més tard sortia l'actual *Gaseta de Vic*. / Mentrestant el Canonge, que era a La Garriga, rebia l'avis del prelat que el rellevava de l'encàrrec del sermó que li havia encomanat. Pocs dies més tard, el canonge Collell arriba a Vic i torna al Palau Episcopal el llibre que el Dr. Torras li havia deixat, i quan molts es creien que hi havia conflicte per temps, el bisbe Torras li fa tornar ben aviat aquell formós llibre i ell mateix hi escriu una dedicatòria que fa així: "A Jaume Collell, amic quasi d'infància, Josep, Bisbe de Vic". Poc després, el canonge tornava a dirigir *Gaseta de Vic* amb més autoritat que mai".

2180. A Jaume Collell.

Vic, 27 de setembre de 1914.

Vista la desobediencia de V.S. a Nuestro oficio del 25 del corriente, agravada aún en el número de ayer de la *Gazeta Montanyesa*, sembrando antipatías y malevolencias en la Ciudad de Vic contra su convento de religiosos de N.P.S. Francisco, conducta siempre reprehensible, y mayormente en persona revestida de carácter eclesiástico como es V.S. por el presente le prohibimos continuar en la dirección de la *Gazeta Montanyesa*, y asimismo le ordenamos se abstenga de publicar escrito alguno sin obtener previamente la oportuna licencia del Ordinario. — Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

2181. A Josep Dachs.

Estimat doctor Dachs: encara que no té importància, guarda el full d'aquesta carta entre els documents de mossèn Camps. — T'envio la carta al senyor Bisbe de Madrid pel doctor Vigo. — Envia, quan estigui, un Butlletí a les monges de Santa Teresa, dient-los que després ja els hi darem exemplars separats.¹ Així mateix pot enviar un Butlletí a les Associacions Teresianes, o als seus directors, potser encara més bé que a elles; puix Santa Teresa s'acosta, i podran fer-ne l'ús que vulguen, o tal vegada les enfervoritzarà un xic per la festa.² — Aquesta tarda hem confirmat uns 400 nois amb bastanta calor. — M'està bé lo que em deies de mossèn Vilatimó. — Memòries al Senyor Vicari General, a tots els de casa i a les minyones, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. En el Butlletí de referència s'hi insereix l'al·locució a les Associacions Teresianes del Bisbat.

2. Deu referir-se a la Pastoral «Les Verges Contemplatives». (Notes de Fortià Solà.)

2182. A Josep Dachs.

Vilomara, 1 d'octubre de 1914.

Estimat Dr. Dachs: he rebut la teua carta. No faces cas de paraules i frases. Havem d'anar seguint los camins de la justícia i de la religió amb serenitat, i deixar dir al món, que sempre té que dir. Envia als cantors i músics del Rosari d'Igualada uns quants exemplars de la Pastoral sobre del Rosari per a animar-los en sa pietat.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2183. A Narcís Sabadell.¹

Castellet, 2 d'octubre de 1914.

Estimat: te retorno l'hermosa carta del P.N. a qui Déu Senyor nostre hem d'esperar donarà constància en sos bons propòsits. Quan se n'anà a la Trapa ja em semblà que el seu esperit indòmit, però generós, podria ser matèria d'un bon monjo. Ara anirà al mateix un altre sacerdot jove del Bisbat. Encomana'm a Déu i rep la benedicció més afectuosa que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

(En Santa Visita).

F

1. Vicari de Santa Coloma de Queralt.

2184. Telegrama a Sa Santedat el Papa Benet XV.

Italia. — Roma. — Secretario de Estado de Su Santidad. — En nombre del Clero y fieles de la Diócesis envía al Santo Padre Benito XV el homenaje de su obediencia y amor

El Obispo de Vic.

F

2185. A Jaume Collell.

Vic, 9 d'octubre de 1914.

Tengo la orden del Ilmo. Prelado de manifestar a V.S. en ausencia del Sr. Secretario de Cámara, que queda sin efecto el encargo que S.S. Ilma. le había hecho de predicar en la solemnidad centenaria del restablecimiento de la Compañía de Jesús, en Manresa; y que aún le prohíbe hacerlo, por considerar desedificante en boca de V.S. en las presentes públicas circunstancias de la ciudad de Vic, el elogio de una Orden Religiosa que profesa la obediencia en sublime grado. — Dios guarde a V.S. muchos años. — Ramon Casadevall, Pbro., Vice-Srio.¹ — Iltre. Dr. D. Jaume Collell, Arcediano de Sta. I. Catedral. — Es copia del original. — Jacobus Garreta. Not. sust.

F

1. El Canonge Collell, que en tenir notícia d'aquesta comunicació relacionada amb l'afer de *Gazeta Montanyesa*, es troba a la Garriga, va de seguit a Vic, i no triga a tornar al Doctor Torras, posant-lo ell mateix en mans d'un dels seus familiars, un llibre que el Prelat li havia deixat per al sermó de referència. I al cap de poc d'arribat el Canonge al seu domicili, el familiar episcopal li retorna el mateix llibre, que el senyor Bisbe ara regala al seu amic avaluat amb una afectuosa dedicatòria. (Nota de Fortià Solà.)

2186. A Josep Casabosch.¹

Vic, 11 d'octubre de 1914.

Estimat Ecònomo: seria convenient que tinguessis una idea del cost de cobrir la casa en construcció, i que aleshores te deixessis veure algun dia de la setmana, mentres no sia lo de Santa Teresa, per a parlar de l'assumpte, puix comprenc que hi estigues preocupat.

Te saluda i envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Ecònom de Taradell.

2187. A Josep Mª Pericas.¹

Vic, 11 d'octubre de 1914.²

Estimat Josep M^a: al tornar d'una pesada expedició de Santa Visita contesto a la seua, manifestant-li que el criteri de V. de que el dictamen ha d'ésser consegüent i no antecedent a la consulta, me sembla lo racional i natural.

Desitjo que el temps de la verema li sia agradable i que V. i la seua esposa disfrutin d'aquesta temporada de vida rústica, que és la més agradable de l'any, per les terres del Penedès.

De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Arquitecte diocesà del Bisbat de Vic.

2. Aquesta carta es refereix a una consulta de caràcter legal, que ha de fer-se abans de formular el dictamen relatiu als perjudicis probables que poden esdevenir a la fàbrica del temple de Campdevàrol, a conseqüència de les obres del carril transpirenaic que passa tocant a la paret posterior del dit temple. (Nota de Fortià Solà.)

2188. Al Rector de Tous.

Vic, 15 d'octubre de 1914.

Estimat Sr. Rector: sento la llarga malaltia que ha de passar lo seu Sr. Vicari, i diga-li de part meua que si necessita algun recurs, o vostè sap que en té necessitat, estic disposat a proporcionar-lo, i li farà present que m'interesso per ell. Que Déu i la Verge Maria li donguen força i consol per a portar la tribulació.

Encomanant-se a les oracions de V. lo saluda i envia la més afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

V

2189. A Joan Llimona.¹

Vic, 17 d'octubre de 1914.

Sr. President del Círcol Artístic de Sant Lluç.

Senyor President: los molts anys d'absència no em fan oblidar lo Círcol de Sant Lluç, que constitueix un dels més dolços records de la meua vida. Per això lo dia de la festa del Sant Patró, és també per a mi una festa, i unit espiritualment amb lo Círcol, prego a Déu per la seua prosperitat, en cerca de la Bellesa plàstica, que és com una manifestació limitada de la Bellesa infinita.

A V., Senyor President, i a tots los socis envia lo saludo més afectuós

Lo Bisbe de Vic.

F

1. President del «Cercle Artístic de Sant Lluç».

2190. A l'Ajuntament de Vic.

Vic, 19 d'octubre de 1914.

Excm. Sr.: he rebut l'atent ofici de V.E. de fetxa 16 del corrent, donant-me trasllat d'una proposició que fou aprovada per l'Excma. Corporació de vostra digna Presidència, i en la que es demana sia pres l'acord de protestar respectuosament davant de la meua autoritat d'un escrit publicat en la «Fulla Antoniana», per creure'l injuriós pels habitants de Vic. — En contestació a dit ofici, dec manifestar a V.E. que he ordenat se manifestés als Religiosos Franciscans del Convent del Remei la conveniència de donar explicacions que desvanixin el mal efecte que hagi pogut produir el citat article; havent-nos manifestat dits Religiosos que l'article era degut a un jove Antonià, i que no hi va haver cap intenció de molestar en lo més mínim als ciutadans de Vic. — Alabo, amb motiu del citat acord d'eixa Excma. Corporació Municipal, el zel manifestat en la defensa de la religiositat de la ciutat, i espero del bon sentit i dels arrelats sentiments piadosos dels Srs. Concejals, que aquest petit incident no serà causa de què s'afuixin en lo més mínim els llaços d'amor i simpatia que sempre han unit aquesta catòlica ciutat amb l'ordre de Sant Francesc, tan mereixedora d'alabança pel molt bé espiritual que fa en la societat cristiana. — Déu guardi a V.E. molts anys.

Josep, Bisbe de Vic.

F

2191. Al P. Miquel d'Esplugues.

Vic, 22 d'octubre de 1914.

M. Rt. P. Miquel d'Esplugues, Provincial dels Caputxins.

Estimat P. Provincial i bon amic: avui surto cap a Manresa, i dimecres vinent, si Déu vol, consagramem la nova Iglésia de les Caputxines.

Vostra reverència que tan íntimament ha contribuït en aquella Comunitat, ¿hi podrà assistir?

Ja pot comptar que amb això donaria gust a son amic afm. que s'encomana a les oracions de V.R. i dels altres religiosos seus

Lo Bisbe de Vic.

C

2192. Als Novicis de la Companyia de Jesús de Gandia.

Manresa, 26 d'octubre de 1914.

Muy queridos Novicios: recibo vuestro don, tan espiritual, vuestro ramillete de actos virtuosos que habéis ofrecido por mí a Dios Señor nuestro. La participación de vuestros actos sobrenaturales me es muy agradable, y ha de serme también muy provechosa, pues el fervor de Novicio es el fervor típico, el fruto primerizo de la Santidad, y siendo como sois en vuestra mayor parte jóvenes, hijos de Dios, y los hijos jóvenes suelen ser más acariciados por los Padres, y así será también con el Padre de las luces y Dios de toda consolación. Os encargo que continuéis favoreciéndome con vuestras oraciones; ya tengo carta de hermandad con la Compañía, pero por esto no quiero dejar de haceros esta súplica. — Os escribo desde Manresa y al día siguiente de la conmemoración solemne del restablecimiento de la Compañía, en que la bendita imagen de San Ignacio fue pa-

seada triunfalmente por las calles de la ciudad, que él había pisado tantas veces. — Pedidle que comunique una centellica de su puro celo *ad maiorem Dei gloriam* a vuestro afmo.

El Obispo de Vic.

F

2193. A Narcís Verdaguer i Callís.

Vic, 2 de novembre de 1914.

Sr. Dn. Narcís Verdaguer Callís.

Estimat amic: agraeisc lo pèsam de V. i dels seus amb motiu de la mort de la Maria Torras, que al cel sia. Ademés de parenta, ella i son difunt marit, estigueren amb íntimes relacions amb la gent, ja difunta, de casa meua; i era una santa cristiana.

També li agraeisc l'interès que pren pel petit assumpto de què em parla. És un cas de manteniment de la disciplina eclesiàstica, dolorós per recaure amb un home, amb qui em lliguen llaços d'afecte de des la primera joventut. Perquè se'n faça càrrec li envio l'adjunt número del *Butlletí*.¹

Crec que més val no parlar-ne més, perquè com V. sap en les ciutats petites, la *chismografia* té més importància que les mateixes realitats, i lo millor és evitar tot lo que puga engreixar-la. De tots modos li agraeixo molt los seus oferiments, i no sols en aquest cas, sinó que també en tots los que puguen presentar-se, compto amb la seua bona amistat. Moltes memòries a la Paquita, i a la boníssima Mamà, i disposi de son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

N

1. Al·lusió a l'amonestació del bisbe al canonge Collell, publicada al «Butlletí Oficial» del bisbat el 25 de setembre.

2194. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa.

Vic, 2 de novembre de 1914.

Apresiasi M. Abadessa: rebo el pèsam que m'envien per la mort de Dª Maria Torras, que al cel sigui. Era una santa cristiana i les oracions de les Caputxines l'ajuden a l'altre món.

Digui a Sor Maria Gràcia que li agraeixo la carta i els bons sentiments que manifesta envers la família Torras, i que encomani a Déu a més de la difunta als qui queden en aquest món.

Encomanant-se a les oracions d'eixa estimada Comunitat els envia la benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

F

2195. A Francesc Matheu.

Vic, 5 de novembre de 1914.

Sr. Dn. Francesc Matheu.

Mon estimat i antic amic: gràcies per l'obsequi dels exemplars que m'envia del quadern de la Lectura popular. No em sap greu de la publicació, però sí que en lo pròleg m'alabin massa. I demanant a Déu que beneeixi a V. i a les seues bones Esposa i Filles, i a tota la seua Casa, lo saluda amb lo major afecte, son amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

BC

2196. Al Rector de Tous.

Vic, 5 de novembre de 1914.

Rt. Sr. Rector de Tous.

Estimat Sr. Rector: que Déu tinga en la seua santa glòria al jove sacerdot que surt del món purificat amb llarga i dolorosa malaltia i fortificat amb los Sants Sagraments. Així nosaltres pugam tenir una semblant fi. Concedesc cinquanta dies d'indulgència als qui preguin per l'estimat difunt, Mossèn Trabal. Déu li pagui a V. la caritat que ha tingut amb ell, i rebí l'afectuosa benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2197. A Carme Mascaró.¹

Vic, 5 de novembre de 1914.

Apreciada Sor Carme: rebí la carta de V. escrita des de Vilafranca agraint-li la delicadesa d'escriure'm d'aquella vila a on vaig passar la infància i part de la joventut. Cert és que ara que m'acosta a l'eternitat tot record mundà, per innocent i noble que sia perd lo valor, o a lo menos queda molt debilitat. A Vilafranca ademés tinc los ossos de tots los meus, que sortiren d'aquest món. Comprenc perfectament les esperances i els temors de V. respecte a l'ensenyança, que és part tan principal de la missió de V.V., i crec també que avui les religioses que tenen escoles necessiten una ferma formació pedagògica. En aquest sentit parlo jo sempre a les Superiores de l'Institut, perquè tinc la convicció de que les mestres seglars van progressant en aquest sentit i convé que les religioses no quedín enradere. I tinga V. la seguretat de que en

aquest sentit continuaré parlant. És clar que hi ha escoles de pobles rurals que no necessiten tant; i de consegüent potser seria del cas fer distinció entre unes i altres religioses. — Però també convé molt que les que sien dedicades a estudis més superiors sien molt fundades en la humilitat i la pietat; puix sens aquestes virtuts l'ensenyança perd tota l'eficàcia cristiana. Vaja V. treballant amb paciència i constància, que l'aroma de la pietat embalsami sempre la seua obra, que el desig de santificar les ànimes sia sempre viu en lo seu cor; i tot lo demés vindrà per sos propis passos.

Desitjant-li bona salut, consol espiritual i fervor amb la seua santa missió de cooperar a la formació de les joves religioses, s'encomana a les seues oracions i envia a V. i a les religioses de la Comunitat la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Carmelita de la Caritat.

2198. Al Rector de Rajadell.

Vic, 8 de novembre de 1914.

Rdo. Sr. Cura-Párroco de Rajadell.

Muy querido Señor Cura Párroco: puede V. celebrar el día de Santa Lucía en la Capilla de la Santa, a pesar de ser domingo de Adviento, procurando previamente participarlo al pueblo. Respecto a autorizarlo para siempre, no lo creo oportuno, ni tampoco es inconveniente grave el pedirlo cada vez que ocurra al Ordinario de la Diócesis. — Le felicito por la celebración del Novenario de almas, que V. ha logrado, pues es una función en que la palabra de Dios parece más fecunda en beneficios espirituales. Ahora mire V. si puede lo-

grar la fundación del mismo, para asegurar a la parroquia este bien de una manera definitiva. — Recuerdo perfectamente que estuve una vez en Rajadell el día de su fiesta mayor, y deseo que este año la tengan muy feliz el párroco y los feligreses, a todos los cuales saluda y envía su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

2199. A Pere Santacana.

Vic, 8 de novembre de 1914.

Estimat Peret: me diu Don Josep Mª Fàbregues que estan fent un monument per la Trinitat, i me demana que els donga alguna cosa. Li podrà donar 25 pessetes. — Moltes memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2200. Al Superior del Col·legi dels Germans de les Escoles Cristianes de Manlleu.

Vic, 9 de novembre de 1914.

Molt estimat Germà: envio a aqueixa Comunitat mon pèsam per la mort del Germà Enric,¹ fundador i director meritiós d'aquest Col·legi, qui sapigué aixecar-lo a molta alçària, i que es féu mereixedor de l'agraïment de la vila de Manlleu, pel benefici de l'educació que a mans plenes es-

campà sobre els fills del poble. Déu lo tindrà en sa santa glòria, ja que surt d'aquest món ple de bones obres, en edat avançada, després d'una vida dedicada al servei de Déu i del pròxim, com bon fill del Gloriós Sant Joan de La Salle. Com a Bisbe de la Diòcesis estimava jo de tot cor al venerable i vell Mestre, que passà la vida fent bé, i especialment en l'estimada vila de Manlleu, que, com centre industrial, necessita pels seus fills una instrucció sòlida i una educació cristiana. Se'n va d'aquest món amb la benedició de tots els bons; i jo uniré mes oracions a les dels seus Germans i deixebles, que pregaran pel descans etern de l'inolvidable Germà Enric. I al saludar a la Comunitat de Fills de Sant Joan de La Salle i als joves alumnes del Col·legi, a tots envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Enric Delaris.

2201. Als Rectors de la Ciutat de Manresa.

Vic, 9 de novembre de 1914.

Havent tingut notícia de la poca assistència d'eclesiàstics als piadosos exercicis del dia de retiro, espero que en la pròxima Conferència se llegirà la present carta, qual objecte és exhortar al venerable clero a l'assistència a un acte tan edificant i fructuós. — D'altra banda, tot sacerdot, temerós de Déu, s'ha de considerar amb obligació moral d'assistir-hi, puix avui lo dia mensual de retiro té ja caràcter d'institució conònica, i quan les persones piadoses del sigle lo practiquen, seria desedificant que els sacerdots ne prescindissen; puix més nosaltres sacerdots necessitam d'aquests medis de

santificació, i fins de salvació, que no pas los seculars. — La Santedat de Pio X, de piadosa memòria, en l'aniversari de la seva ordenació, cregué convenient dirigir *ad Clerum catholicum* una Carta exhortatòria a tots los sacerdots del món catòlic cridant-los a la pràctica de la pietat; i nosaltres devem correspondre a les veus de la Iglésia, a les ordenacions diocesanes, i seguir dòcilment les regles establertes per a obtenir la santedat de la vida. Lo món viu desvanecut, té oblida da la pietat cristiana, i no pensa més que en la vida present, com si no existís l'eternitat; i els sacerdots devem portar-los a la vida espiritual, en primer lloc amb lo nostre exemple, i comunicant-los lo nostre esperit; i no els podem comunicar esperit, si nosaltres no som espirituals. Som, segons l'Evangeli, la sal de la terra, i si la sal se desvaneix, ha de venir per força la corrupció. — En la darrera vegada que só estat a Manresa, fa pocs dies, desitjava reunir lo clero de la ciutat, per a tenir una conferència espiritual; però amb los diferents quefers i atencions, no ho pogué realitzar; i per a suplir-ho escric aquesta senzilla carta, inspirada únicament en lo desig de complir la meva obligació, qual principal part consisteix en mantenir la pietat en l'estat eclesiàstic. — La pietat és útil per a tot, segons l'Esperit Sant, és útil per nosaltres, i per les persones amb qui hem de tractar; i el dia de retiro té molta eficàcia per a fomentar la vida espiritual, i el manteniment de la pietat. — Espero, doncs, estimats sacerdots manresans, que aprofitareu aquesta utilíssima pràctica; i al saludar-vos, reunits en la Conferència de Moral, vos saluda amb lo major afecte i us envia la seva benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

2202. A Jaume Collell.

Vic, 10 de novembre de 1914.

Estimat amic: pots prescindir de la prèvia censura en los escrits que vagen, o que es publiquin, en periòdics que admetin la censura *a posteriori*, i que en alguna forma hagen manifestat que se sometien a l'autoritat ordinària, única manera d'acreditar la qualitat de catòlica la publicació.

Sempre amic teu afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2203. A Vicenç Nubiola.¹

Vic, 11 de novembre de 1914.

Estimat Nubiola: Déu Senyor nostre ha volgut que V. participés de les amargures de la paternitat. Però aqueixes amargures la consagren i dignifiquen. Acudi a Sant Josep i a la Verge Maria, i la Sagrada família li donarà protecció i força per a portar dignament la tribulació, que quan s'haja desvanescut, serà de ventatge pels que se n'han anat d'aquest món, i pels que hi queden. — Los envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Barcelona.

2204. A Ramon Nogués.¹

Vic, 18 de novembre de 1914.

Estimat amic: desitjo que ningú de casa de V. tinga novetat en l'epidèmia que afligeix a Barcelona. I li poso aquestes ratlles, per a dir-li que aquesta casa se consideraria honorada, si V. al Palau i la Francisca i les nebodes a casa la Maria volien venir aquí a esperar la normalitat sanitària de Barcelona. Això no ens causaria cap molèstia, perquè V.V. són com de casa, i per res interrompirien lo curs normal de les coses. — Sempre de V. amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

No sabent el número del Pau Duran (a.c.s.) espero farà portar la carta de pèsam a sa germana.

F

1. De Barcelona.

2205. A Ignasi de Fontcuberta.

Vic, 20 de novembre de 1914.

Sr. D. Ignasi de Fontcuberta.

Estimat Don Ignasi: Déu li ha volgut lo seu fill, i V. deu oferir-li com un sacrifici agradable al Senyor. Surt d'aquest món ple de perills i de pecats, i jovenet encara obté la felicitat que és l'objecte final de la nostra vida. Que al cel tots lo vegem.

Pregaré per l'etern repòs de l'estimat difunt, i pel consol espiritual de tots V.V. que com a vingut de Déu, suavisava les ferides de l'ànima.

Faça presents los meus sentiments a l'adolorida mare i als respectables àvia i avi; que a tots saluda amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2206. A Josep Mª Sert.

Vic, 22 de novembre de 1914.

Sr. Dn. Josep Mª Sert.

Estimat Josep M^a: comprenc lo teu esverament d'artista a la notícia de que el Capítol volia alçar lo dipòsit del Banc, creient tu que això significava l'anul·lació del projecte de decoració de la Seu. Lo pensament d'alçar lo dipòsit respon en primer lloc al contracte fet, i que naturalment lo Capítol té sempre davant dels ulls, majorment quan l'existència indefinida del dipòsit té transcendents inconvenients en l'ordre legal i financer. Ademés se creia que tu treballaves amb calma excessiva en la decoració que tens encomanada, fins després que el Degà t'havia insinuat, que després de transcorreguts tants anys, fina lo plaço pactat, necessàriament s'hauria d'arribar a l'alçament.

Só parlat amb dit Degà, lo Dr. Jaume Serra, de la teua carta, i em diu que el pensament a alçar lo dipòsit queda aplaçat, però que és necessari que tu te veges amb lo Capítol abans d'acabar-se lo present any. Aleshores convingut un aplaçament discret per a la terminació de l'obra, podria suplir-se lo dipòsit en altra forma que assegurant-te a tu, no tingués pel Capítol, corporació eclesiàstica, los inconvenients que té lo dipòsit. Ademés me diu lo Dr. Jaume Serra que ell també desitja major garantia per les quantitats que et té avançades.

Crec, doncs, que és necessari que vingues a fi d'alçar de

comú acord amb lo Capítol lo dipòsit, suplint-lo en una altra forma que moralment equivalga al dipòsit.

Comprens l'angústia, la desolació de que tu parles d'aquesta guerra aniquiladora d'Europa, i afrentosa pels pobles cristians. És una humiliació de la supèrbia dels pobles civilitzats, que ens ha de fer entrar a tots en reflexió per a rectificar la nostra vida, i subjectar-nos a la Llei de Déu i a la gràcia de Jesucrist.

Fes que per tu no sia inútil l'espectacle que de tan a prop contemples, i que representa la vanitat de la humana grandesa, i de tot lo temporal i terrenal que els mateixos hòmens destrueixen. Los qui tenim la vida dedicada a la contemplació de l'eternitat, sentim la nostra vocació confirmada al contemplar com los pobles més importants del món se destrueixen horriblement los uns als altres per a obtenir una supremacia temporal o econòmica, sens recordar-se de Déu, que és lo principi de l'harmonia universal.

Ja saps que a Barcelona hi ha una epidèmia de tifus que delma crudelment sobretot lo jovent. Tot són lliçons que ens ensenyen que devem estar preparats pel passament de comptes.

No só rebut les dues cartes que em dius m'has escrit, i sens dubte s'hauran perdut, puix de des lo principi de la guerra la correspondència ha anat molt malament.

Que Déu te guardi, procura estar sempre en la seua santa gràcia, no deixis d'encomanar-te a la verge Maria, nostra mare, i rep l'afectuós saludo que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

2207. A Josefa Rossell.

Vic, 3 de desembre de 1914.

Apresiasiada Cosina: ahir pel Lluís Sans vaig saber la mort d'en Martí, espòs de la Paquita; i després me digué un familiar meu que havia vist en un periòdic l'esquela mortuòria d'un fill d'ells. No en tenia jo notícia de la tribulació de la Paquita. I t'escric per a donar-te a tu el pèsam, i també per a manifestar-te que digues a la Paquita, quan tingues ocasió, que só encomanat a Déu als seus difunts i a ella i als seus fills i a tota la seva casa, que prenc part en la seva pena, i que tinga confiança amb el bon Jesús, que l'ajudarà a portar la creu; puix lo que ens passa, sia agradable o desagradable, és pel nostre bé, si nosaltres ho sabem portar digna i cristianament. Les tribulacions ens espiritualitzen. — I tu conserva't bona, i rep la benedicció més afectuosa que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2208. A Francesc Puig.¹

Vic, 4 de desembre de 1914.

Estimat mossèn Puig: quedo agraït de l'obsequi que acabo de rebre de la seva bella composició en llaor de la Verge de Joncadella, que respira pietat envers Maria Santíssima. Que Ella li pagui aquesta devoció literària, i ens tinga a tots baix la seva maternal protecció. — De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Pvre. Beneficiat de Sant Miquel del Port, de la Barceloneta.

2209. A Ramon Bofill.

Vic, 4 de desembre de 1914.

Estimat amic: en el *Diari* veig la mort de la seva filleta, que al cel sia. Prego a Déu per l'etern repòs d'ella, i per l'espiritual consol de V.V. que curi la ferida rebuda.

La meva bona àvia solia dir: feliç l'arbre de què Déu ne vol lo fruit. V.V. la trobaran a faltar, però ella hi ha guanyat: de la casa dels pares de la terra ha sigut traslladada a la casa del Pare celestial.

A la piadosa Esposa, a V. i a tots los de la família, envia son pèsam

Lo Bisbe de Vic.

F

2210. A Ricard Permanyer.

Vic, 9 de desembre de 1914.

Estimat amic: en la forma amb què únicament pot recomanar-se en assumptos de justícia, li recomano a D. Francisco Ràfols i Trabal, que va a prendre part en les pròximes oposicions a notaries, que perteneix a una família molt relacionada amb mi, i que el tinc per un home cristià i de bé. — Desitjo que la temporada llarga de malalts que V. ha tingut a casa seva, s'haja acabat, i que l'epidèmia que afligeix a Barcelona no haja arribat a la seva família, a la qual demana a Déu que beneeixi amb celestials benediccions, son amic afm. i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

* Una nota de mà forastera, posada en la pàgina següent, diu: «Contestada 11 deembre: que tindrè gran satisfacció en fer quelcom pel seu recomanat en la forma que recomana. — Que he pagat tribut a l'epidèmia amb filla i néta, i gràcies del seu cuidado». (Nota de Fortià Solà.)

2211. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa.

Vic, 11 de desembre de 1914.

Apresiasiada Mare Abadessa: puix que he de determinar el nombre de misses que s'han de celebrar per a cada religiosa que morí en aquest convent de Manresa, per haver cregut el P. Provincial Visitador amb bon acord que no estava bé que no se'n celebrés ninguna, assenyalo el nombre de dotze misses per a sufragi de cada religiosa que morí.

Siguin totes ben santes, ben humils i ben mortificades perquè tinguin poc per a purgar a l'altra vida, i encomanin a Déu el seu Prelat que els envia la més afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

R

2212. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Vic, 12 de desembre de 1914.

M.R.P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Molt estimat amic: só llegit les respostes de V.R. a les Caputxines de Manresa, i encara que no conec ni les preguntes de les Religioses, ni les disposicions de l'ordre que V.R. coneix perfectament, m'han semblat dites respostes molt conformes al bon sentit religiós; per lo qual pot V.R. procedir a lo que crega convenient per a la pràctica.

Les monges m'han escrit demanant-me que senyalés les

misses que deuran dir-se pel sufragi de cada difunta, i els só contestat determinant dotze misses per cada una.

Saludi molt afectuosament al Sr. Bisbe Barnaus, a tots los bons amics d'eixa Santa Casa, i encomanin a Déu a son amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

C

2213. A Joan Badia.¹

Vic, 15 de desembre de 1914.

Rt. Dr. Joan Badia.

Amic caríssim: només t'escric perquè m'enyoro de veure't, o a lo menos de saber de tu. Sembla que t'hagis fos. Ni veure't ni carta. Suposo que estàs bo, però enfeinat. Encara que a l'hivern conec que fa peresa lo pujar a Vic, posant-se més plecs de roba lo fred ja no penetra tant; i si no la visita, al menos alguna carta.

Com ja estem a prop de Nadal desitjo que el bon Jesús te faça participant dels espirituals goigs del seu naixement, i tu fes participant de les teues oracions, a ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Pvre., Degà de Vilafranca.

2214. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 16 de desembre del 1914.

Exmo. e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico en España.

Respetable Señor Nuncio y venerado Hermano: contestando a la carta de V.E. de 12 de los corrientes, debo manifestarle que considero al Señor Magistral de Barcelona D. Francisco Mas, en condiciones episcopales, y tengo la convicción de que en el mismo concepto abunda la gran masa del clero porque

(a) si tuviese la falta de carácter que se le atribuye no se habría sostenido dignamente en el concepto público por tantos años en que ha sido puesto a prueba en la multitud de cargos que ha desempeñado dentro de la administración eclesiástica. Ha sido Cura-ecónomo de la importante parroquia de Mataró, ha intervenido en la dirección de varias asociaciones piadosas, y de carácter social, y se ha dedicado a todos los ministerios que abarca el sacerdocio, de manera que bajo este concepto sería difícil encontrar otro sacerdote cuyas aptitudes ministeriales hayan sido puestas más a prueba.

(b) La falta de aptitud que se le atribuye porque no lució como se esperaba, en las oposiciones a la prebenda que posee, se explica perfectamente porque por espacio de veinte años (quizás más) se dedicó a ministerios prácticos, y es evidente que éstos no disponen para hacer con lucimiento ciertos ejercicios literarios, como son los de oposición a prebendas. Me parece que hizo oposiciones a instancias del Eminentísimo Sr. Cardenal Casañas, y de otros eclesiásticos que sentían verle arrinconado en Mataró, su patria, como sencillo beneficiado; y puesto a la magistralía de Barcelona ha predicado numerosísimos sermones, en los actos más importantes y solemnes, y siempre de una manera digna, y sin desmerecer en el concepto no sólo de las personas piadosas, sí que también de la gente ilustrada. Y la predicación digna-

mente sostenida en una gran ciudad es en mi concepto una prueba de poseer conocimientos importantes en la ciencia religiosa.

Además en Barcelona preside, me parece, la Junta diocesana de acción social, en colaboración con personas notables e instruidas forma parte de otras juntas también, y siempre he oído hablar del canónigo Mas en forma considerada y afectuosa.

(c) Respecto a la falta de prudencia que se dice le distingue me parece que la práctica es la piedra de toque de aquella virtud, y es difícil encontrar otro sacerdote de mayor práctica sacerdotal que el Dr. Mas. Es él bondadoso y conciliador, y los hombres de esta condición pueden fácilmente ser tachados, cuando se les quiere encontrar flaquezas.

(d) Su nombre flota hace algunos años en el espíritu de la gran masa del clero, como propio para el episcopado, y me parece que los *algunos* son los que quieren impedirlo, lo cual hasta me ha extrañado al verlo en la carta de V.E. pues el doctor Mas creo yo que tiene simpatías generales.

Reciba, Excelentísimo Señor, el testimonio de profunda veneración y afecto con que es de V.E. at. s. s. q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

ASV

2215. A Joan Ricart.¹

Vic, 17 de diciembre de 1914.

Estimat: ahir acabaren l'examen del concurs los examinadors, i avui vénen a dinar amb mi; com V. no hi pot venir sens cap culpa de V., li envio aquesta bèstia,² perquè, ja sia en forma líquida, ja en forma sòlida, puga V. també participar del convit, a lo menos prenent caldo. — I que s'acabi de

posar bo, i visca molts anys, si aquesta és la voluntat del Senyor, com li demana de tot cor, a l'enviar-li la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Prepòsit de l'Oratori de Sant Felip Neri de Vic.
2. Un capó. (Notes de Fortià Solà.)

2215 bis. A Saturnino Calleja Fernández.

Vic, 14 de desembre de 1914.

Sr. D. Saturnino Calleja Fernández.

Muy Sr. mío y de mi mayor consideración: agradezco el obsequio de su libro «Hagamos Patria — Nociones de Historia de España», que no dudo ha de inspirar un sano patriotismo a los niños por el interés que despierta su lectura, estando además asegurada su ortodoxia por la aprobación de la Autoridad eclesiástica que ostenta. — De V. a.s.s.q.b.s.m.

El Obispo de Vic.

V

2216. A l'Abadessa del Monestir de Valldonzella.

Vic, 22 de desembre de 1914.

Apreciada Senyora Abadessa: acabo de rebre la seua carta participant-me la mort de la bona D^a. Gertrudis. Que al cel sia i allà tots la vegem. Com ja havia rebut aquesta mort li só ja celebrat també la missa en sufragi de la seua ànima. —

Trenta-tres anys de vida religiosa són una bona preparació per a l'eternitat a què devem dirigir tota l'activitat de la vida present. Que a totes les monges de Valdonzella donga el Senyor constància en lo treball de la pròpia perfecció, amb l'esperança de la glòria del cel, que Jesús prometé als seus deixebles, com així li demana al saludar a l'estimada Comunitat i a la seua Abadessa molt especialment

Lo Bisbe de Vic.

F

2217. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, Nadal de 1914.

Estimat Agustinet: encara que no hagués rebut la teva carta, tenia ganes d'escriure't perquè el dia de Nadal m'agrada escriure als pares que tenen molts fills, puix són com un símbol de la gràcia cristiana, que procuren molts adoradors a Déu, molts germans a Jesucrist, qui es féu home per a augmentar los fills de Déu. Que el Bon Jesús vos beneeixi a tots, esposa, fills, gendres, néts, cunyats i dependents, i que salvats de la malura, pugueu tots cantar lo Te-Deum que em digué lo Dr. Dachs ja ensajàveu. Aquests cants al Senyor, en família, són la reproducció de les iglésies domèstiques de què parla Sant Pau. — Desitjo que els malalts de can Cascante i de can Martí i Calvell vagen millor, los encomano a Déu, i a tots saludaràs de part de ton afm. amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2218. A Pietat Renom.

Vic, Nadal de 1914.

Senyoreta: rebo la seva, i recomano al bon Jesús la terminació del projecte de V. d'erigir la Creu a Matagalls, substituint la provisional amb una de solemne. I em sembla que hi ha moltes ànimes que coincideixen amb los desitjos de V. La Creu fou molt amada de Jesús, i és pròpiament lo signe de son amor, i Ell escoltarà les nostres pregàries. — I que Ell beneeixi a V., i li concedesca les gràcies que necessita per la pau i consol cristià de la vida present, i la glòria de la vida eterna, com li demana son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2219. A Francesca Bonnemaïson.

Vic, 26 de desembre de 1914.

Apreciada Senyora i bona amiga: rebo la seva carta de bones festes, que V. en nom propi i de l'Institut de Cultura per la Dona m'escríu amb motiu de les presents solemnitats del Naixement i de la Infància del dolcíssim Jesús. També jo les desitjo plenes de celestials benediccions per a V., la seva família, les seves cooperadores i per a tot l'Institut que V. ama amb amor maternal, i que Déu també ama, perquè se dedica a fer bé al pròxim, i Jesús, lo Verb encarnat, vingué al món per a l'etern bé dels homes. — Comprenc que les desgràcies actuals hauran afectat a l'Institut; però al món ni els béns ni els mals són duraders, i hem d'esperar que després de la tempestat vindrà la serena. — Amb moltes memòries per a en

Narcís i la seva boníssima Mamà, és de V. afm. amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2220. A Dolors Vilaclara.

Vic, 26 de desembre de 1914.

Apresiasi Dolors: sento les tribulacions que els seus nebots han passat amb l'epidèmia de Barcelona. Quasi totes les famílies conegudes meves de Barcelona han pagat tribut a la mort, i alguna d'una manera molt notable. Déu vulga que passi bé i aviat aquesta tribulació que sens dubte los nostres pecats mereixen.

Això ens fa veure que la tribulació és en tots los estats. Los pares de família ja veu V. quines amargures tenen vegent desaparèixer los seus fills. Nosaltres los que estem més aïllats de relacions humanes hem de comptar amb l'assistència divina que mai falta, i descansar en la misericordiosa Providència del Senyor. Procuri distreure's i no pensi massa en lo que pot succeir, que amb la imaginació no s'ha d'adobar res. Josep i Maria sien sempre la seva dolça companyia.

No sé quan aniré a Barcelona i és possible que abans vingui a Vic, perquè si no en tinc necessitat no hi vaig.

Que acabi de passar amb augments de gràcia, i amb salut i espiritual consol les solemnitats de la Infància del Bon Jesús com li demana son afm. servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2221. A Emilio de Riquer.

(sense data).

Sr. Dn. Emilio de Riquer.

Mi querido Riquer: he visto la Conferencia de la distinguida escritora americana Señora Doña Laura Carreras de Basto «Acción social de la mujer ante el divorcio absoluto» que V. me ha remitido, y que es una elocuente y contundente refutación de la gran calamidad social, que en los puntos donde se ha introducido amenaza la pública moralidad de la vida ciudadana, y hace presentir una decadencia de civilización. — La noble escritora, poseída de la fe católica y viva en su pecho la piedad cristiana, usa sin embargo un sistema de argumentación que ha de ser admitido aún por los que desgraciadamente no pertenecen a la Iglesia católica, en el Uruguay, para cuyo país escribe, y con motivo de la ley elaborada en aquellas cámaras legislativas. — No me admira que el Excelentísimo Señor Administrador apostólico de la archidiócesis de Montevideo la haya felicitado. No es mujer femenina, usando la frase de nuestra gran santa, la que escribe y formula aquella vehemente y luminosa invectiva contra los que aspiran a romper el lazo esencial de la familia, el sagrado matrimonio; y añadir a las armas de la fe, las de la razón, y las de la experiencia social, e interesar los sentimientos naturales humanos en la lucha, es indicio de claro conocimiento del medio ambiente en que hoy se libra la batalla. — Es muy digna de aplauso la cruzada que propone la insigne escritora, y ojalá logre contener la ola de cieno que en todas partes levanta de las heces sociales el divorcio absoluto protegido por la ley civil.— Aprovecha esta ocasión para saludar a su querido amigo, el Señor Padre de V., y a sus hermanos, y ofrecérsele servidor en Jesús, Señor nuestro,

El Obispo de Vic.

2222. A Josep Mª de Sagarra.

Desembre de 1914.

Estimat: li agrasc l'obsequi de son «Primer llibre de Poesmes» que acabo de rebre, i demano a Déu beneeixi la seva joventut, i li donga santa inspiració per a trametre al nostre poble, convertida en poesia, la pietat heredada de part de pare, i de part de mare, que alci los esperits envers Déu; puix lo món se'n va emportant les ànimes, a la regió de la vanitat, enemiga de la Veritat, i de la Bellesa infinita.

I rebí la salutació més afectuosa que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2223. Al Regent de Sallent.

Vic, 30 de desembre de 1914.

Estimat Sr. Regent: després de pensar amb lo cas de la noia que em diu V. desitja ésser batejada però ocultament, em sembla que dades les circumstàncies hem d'anar a poc a poc pel perill d'apostasia havent de viure amb els pares seus que no són cristians. El Baptisme per sa naturalesa és un acte públic i importa la professió de la fe que hem de confessar. Si hi havia medi de que els pares essent ella ja d'edat convenient, manifestessin que no li impedirien viure cristianament, puix aquesta és la voluntat de la noia, encara que ells no siguin cristians, aleshores ja fóra altra cosa. Em sembla que V. m'havia dit que la noia s'havia de casar, i aleshores ja fóra diferent i podria batejar-se abans del matrimoni puix el perill d'apostasia disminuiria molt. V. ja sap que el Baptisme sols pot conferir-se quan qui el rep presenta garanties de fidelitat a la fe catòlica.

A la noia li pot anar sostenint el bon esperit i avivar-li el desig de rebre el Baptisme, quan bonament pugui fer-se, que entretant, mentre ella tingui aquest desig de rebre el Baptisme quan pugui, encara que morís es salvaria pel *baptisme fluminis*, i que entengui que quan ella tingui ocasió ho ha de fer. Faci-li entendre que el baptisme no és una pura cerimònia externa, sinó que importa la fidelitat a la doctrina de Jesús encara que sia en detriment dels propis interessos personals, i que demani molt a Déu que li obri les portes de la seva misericòrdia per entrar a una perfecta cristiana. — El saluda i li envia sa afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

2224. A l'Arxipreste d'Igualada.

Vic, 31 de desembre de 1914.

Estimat Sr. Arxipreste: desitjaria que es deixés veure a no tardar; però que no li ve de cinc o sis dies més aviat o tard. No manifesti que jo el só enviat a cercar; sinó que és per algun assumpte de vostè. S'encomana a les seves oracions i li envia sa benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

F

2225. A Manuel Guasch.

Vic, 31 de desembre de 1914.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: que el Bon Jesús, Emmanuel, t'ompli de benediccions i de gràcies, en lo dia de la teua festa, a tu, a la teua Esposa, i al teu fill, i a tota la teua casa, i et donga molts anys de vida, i després l'eterna glòria, com li demana ton amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2226. A Josep Mª Sert.

(final de 1914 ?).

Estimat Josep Maria: tenia ja tancada la carta quan só rebut la teua, que no sé de quin dia és feta perquè no ho porta, i així la torno a obrir per a dir-te que m'alegro de les teues relacions amb los monjos de Beuron. Los tinc gran afecte i després d'haver visitat lo nou monestir de S. Anselm de Roma encara més.

La gran orde Benedictina va conservant sempre son caràcter contemplatiu, perquè és aquest un caràcter que mai s'esborrarà en l'home, puix nostre esperit necessita de Déu, i no obstant és una orde d'hòmens moderns. Lo tracte i comunicació amb Déu no revelleix sinó que conserva i entenedreix perpètuament a l'ànima.

Sempre, caríssim, te beneeix i saluda

Lo Bisbe de Vic.

V

2227. Al Rvnd. Sr. N.N. Prev.

Per si li convenia fer-ne ús li participo que cinc vicaris, actualment vicaris, en els exercicis del concurs tenen més punts que la persona de que vostè va parlar-me i que creia haver sigut el primer.

Ara he tornat a mirar la llista i no són cinc, sinó sis els qui tenen més punts que ell, sis vicaris. Per suposat n'hi ha d'altres, alguns pocs que també en tenen més, ja rectors.

El Bisbe de Vic.

F

2228. Al P. Joaquim de Llanerres, O.C.

Muy querido amigo: le remito con la presente mil liras para la obra de la «Conservación de la Fe en Roma» y no le envío más porque pesan sobre mí muchas atenciones, aunque comprendo la importancia excepcional de la obra, porque si en todas partes hemos de trabajar para que se conserve la Fe de Jesucristo, mucho más en Roma que es la Sede y Cátedra del Catolicismo, en donde tiene, además, la vista y la acción puesta la Secta en sus conatos para destruir el reino de Dios en la tierra. — No me he dirigido a los arciprestes ni párrocos, porque para alcanzar una suma insignificante quizás tal vez dañase otras suscripciones ordenadas por la Santa Sede, y el mismo Dinero de S. Pedro. Además se ha de tener en cuenta que hoy Barcelona absorbe todas las fortunas de Cataluña, de suerte que fuera de ella puede decirse que no hay verdaderos ricos. — Deseo a V.R. y a su Eminentísimo Sr. Hermano muy buena salud, y consuelos celestiales para continuar trabajando, como con tanto celo lo hacen, por la gloria de Dios; y esperando se servirá V.R. presentar mis respetuosos saludos al Sr. Cardenal, cuya Sa-

grada Púrpura besa, se encomienda a las oraciones de V.R. su amigo afmo. y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

Ya se habrán enterado de la ridícula equivocación sobre la muerte del Papa. Esto no obstante ha servido para que se manifestase el amor que todos los españoles profesamos a Nuestro Santísimo Padre Pío X, cuya suavísima sabiduría es un eco de Aquél, de quien es Vicario.

F

2229. A Josep Mª de Sagarra.

(sense data) (1914).1

Estimat: li agrasc l'obsequi de son «Primer llibre de Poemes», que acabo de rebre, i demano a Déu beneixi la seva joventut, i li donga santa inspiració per a trametre al nostre poble, convertida en poesia la pietat heretada de part de Pare i de part de Mare, que alci los esperits envers Déu; puix lo món se'n va emportant les ànimes a la regió de la vanitat, enemiga de la Veritat, i de la Bellesa infinita.

I rebí la salutació més afectuosa que li envia

Lo Bisbe de Vic.

V

1. J. M. de Sagarra publicà el *Primer llibre de poemes* el 1914.

2230. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa.

Vic, 2 de gener de 1915.

Mare Abadessa: lo que adquireix una religiosa professa, ho adquireix, segons els cànons, no ella sinó el Monestir, de consegüent pot la Comunitat acceptar la petita quantitat provinent de la part d'herència de què vostè em parla.

És la Religiosa qui ha de firmar l'escriptura de rebut, però entenent ella que ho fa com a procuradora de la Comunitat, que és qui fa seva la quantitat, no la Religiosa, que n'és incapaç pel vot de pobresa. Però l'escriptura la firmarà la Religiosa, perquè la llei civil d'altra manera no reconeixeria l'escriptura.

S'encomana a les oracions de V.R. i de tota la Comunitat i els envia sa més afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

R

2231. A Josep Barba.

Vic, 7 de gener de 1915.

Estimat amic: m'han dit que una noia de V. se feia monja, i jo li envio a V. i a la seva Esposa la meva enhorabona. Pels fruits, diu l'Evangeli, coneixereu l'arbre. I V.V. han dat dos fills al servei de Déu, lo qual significa que han pagat un amorós tribut, al Qui és Pare de tota criatura que ve a aquest món. Que Déu li confirmi la vocació, li donga perseverància en lo Sant propòsit, i als pares de la monja beneeixi amb celestials benediccions com li demana son afm. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2232. A Jaume Bofarull.¹

Vic, 12 de gener de 1915.

Estimat mossèn Bofarull: ve bé la seva afectuosa carta i el felicito per la distinció que ha rebut de l'Excm. Sr. Arquebisbe al fer-lo director del Museu Diocesà, que V. me participa. Lo seu amor a Tarragona tindrà ocasió d'exercitar-se en lo nou càrrec treballant en l'arqueologia i en l'art d'eixa històrica regió, i tinga la seguretat de que si alguna vegada necessita la cooperació de Vic, no ha de faltar-li. — Conservi's bo, encomani'm a Déu, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Beneficiat de la Seu de Tarragona.

2233. A Ramon Rucabado.

Vic, 16 de gener de 1915.

Sr. Dn. Ramon Rucabado.

Estimat: m'alegro de la seua pròxima boda amb una bona vigatana, i demano a Déu que beneeixi el projecte ja de pròxima realització.

Amb molt gust los rebré, i pot ésser lo dia 24, diumenge, d'aquest present mes, segons lo desig que V. manifesta. Me sembla molt ben escollit l'altar i el dia del matrimoni, que començarà baix la protecció de la Immaculada Verge Maria, en son títol de Montserrat, Patrona de Catalunya, i de la gloriosa Verge i Martri Santa Eulària insigne patrona de Barcelona.

De V. afm. amic i servidor en Jesús Sr. nostre

Lo Bisbe de Vic.

N

2234. Telegrama al Cardenal Secretari d'Estat.

Vic, 16 de gener de 1915.

Cardenal Secretario de Estado del Papa. — Roma. — Vaticano. — Toma parte en la pena de Su Santidad por los terremotos de Italia.

El Obispo de Vic.

F

2235. A Carme Mascaró.¹

Vic, 19 de gener de 1915.

Apreciada Sor Carme: agraesc les oracions que V. fa a Déu Senyor nostre pel Bisbe de Vic, que ho necessita molt. Que el Senyor nos donga a tots la seva santa gràcia per a complir bé les obligacions del nostre estat. — V. estiga tranquil·la. Després de posar en coneixement dels Superiors lo que es creu convenient, lo demás s'ha de deixar a la Providència, i no convé entossudir-se ni en les coses bones. — Sobretot en lo de l'ensenyança i instrucció de les joves religioses sia molt pràctica. Hem de fer lo que es pot fer, i no més, perquè tampoc en trauríem res. S'ha de tenir en compte la matèria sobre què hem de treballar, perquè no n'hi ha prou de la nostra voluntat, sinó que en tota obra col·lectiva

s'ha de menester també la voluntat dels altres, i el judici dels altres, que val tant com lo nostre. — Lo bé se fa de mica en mica. És com lo treball de la perfecció ascètica, que diuen los mestres d'ella, que s'ha d'anar per parts i de vegades per parts petites. Qui tot ho vol tot ho perd, diu lo nostre refran. — En fi vaja fent. A Dios rogando y con el mazo dando, i sobretot molta paciència i consideració a les opinions o al judici dels altres. — Encara que no em sobra temps, pot amb llibertat consultar-me lo que li sembli si vol saber la meua opinió. S'entén de coses de consciència, perquè en matèria pedagògica hi entenc poc i no podria treure-la de dificultats. — Sia ben santa, encomani'm a Déu i rebí la més afectuosa benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Carmelita de la Caritat.

2236. A Francesc Raspall.

Vic, 22 de gener de 1915.

Estimat amic: rebo la teva carta amb la nota corresponent, i quedo agraït als teus bons serveis. — Encara que no amb tanta regularitat, rebo la *Revue Tomiste*, i de consegüent pots renovar la subscripció. — M'alegro de que la Mare Elena i la seva Comunitat i el Senyor Nogués i la seva Casa no tinguin novetat, i quan tingues ocasió, los saludaràs de part meua. — Encomana'm a Déu, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2237. A Francesc Raspall.

Vic, 23 de gener de 1915.

Estimat amic: suposo hauràs rebut la meva anterior, en què t'acusava rebut de la teva carta, incloent la nota. — Espero que faràs el favor de portar a cal Sr. Nogués 250 pessetes per a alguna obra benèfica i algun altre gasto. — Desitjant-te bona salut, saluda a la Mare Elena i Comunitat, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2238. A Pere Santacana.

Vic, 23 de gener de 1915.

Estimat Peret: sento les malalties que V. m'explica han passat la Francisca i el Josep i el seu fill. Desitjo que vagen bé; com V. m'indicà que s'hi encaminaven, i els podrà dir que m'interesso per ells, i els hi recomano a V. per si n'hi havia necessitat. — En quant a vendre vi, faça lo que a V. li sembli, puix fa de mal dir lo camí que prendrà aquest comerç; tot se puja de preu, menos lo vi, i veig que no tenen esperances de millora. En fi, repetesc, faça lo que millor li sembli. — Enterat de la venda del tartrà, i de l'entrega que ha fet lo Tòfol de Mas Campanera de fondos. — En quant a l'infeliç assumpto de l'edificació, ja en parlarem quan V. pugi. Potser fer escriptura amb condicions honestes per la meva calitat eclesiàstica. Però no els diga res a ells, fins que ens haguem vist amb V., puix encara jo podria canviar de pensament. — Ja pot pensar que m'agradaria veure'l a V., puix això sempre me ve de gust, però per ara fa massa fred. Aquí,

aquests dies, ha fet petites nevades sens importància. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2239. A Dª Mª N. Religiosa Cistercenca de Valldonzella.

Vic, 23 de gener de 1915.

Muy apreciada Dª N.: es claro que lo más eficaz que puede V. hacer por su buen Papá enfermo es encomendarlo a Dios. Este es un remedio que siempre da resultado, aun cuando nosotros no lo veamos. — Los misterios del alma sólo son visibles a Dios, y Él oye las oraciones que le dirigimos y sabe atraerse a las almas con su poderosísima gracia. Pero además de la oración, quizás una cartita de V. a su Mamá hablándole de la eficacia de los Sacramentos, e interesando su piedad, daría también su resultado. No dejará de rogar por el buen enfermo, su afmo. que le envía la bendición como también a esa querida Comunidad

El Obispo de Vic.

F

2240. A Josep Ventura.¹

Vic, 26 de gener de 1915.

Estimat Josep: acabo de tenir carta del Sr. Peret Santacana en què me participa la trista nova de la mort de la teva esposa Francisca. Demà, si Déu vol, celebraré la Santa missa per l'etern repòs de l'ànima de l'estimada difunta i sempre

Déu te donga a tu i als nostres fills aquell consol que únicament lo Senyor pot donar. I que per molts anys la poguem encomanar a Déu.

Ja vaig escriure al Sr. Peret que us digués, al dir-me que la Francisca estava malalta, que podíeu disposar del teu afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. El senyor Ventura és porter custodi de la casa Gomà de Vilafranca. (Nota de Fortià Solà.)

2241. A Pere Santacana.

Vic, 27 de gener de 1915.

Estimat Peret: atenent a lo que em diu en la seva carta sobre de les 50 pessetes que em diu ha donat al Josep, n'hi pot donar 100 més, que junt faran la quantitat que V. indica aproximadament importarà lo gasto que ha d'ocasionar la mort de la Francisca, al cel sia. Ahir vaig escriure al Josep, donant-li lo pèsam, i suposo haurà rebut la carta. — Comprens la situació aflictiva del pobre viudo amb los fills petits, i V. ha fet bé de dar una plaça a la resolució de la manera d'arreglar aquella família, perquè sempre és un pas de conseqüència. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2242. A la Superiora de les Saleses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1915.

Apreciada M. Superiora: a pesar de que estoy muy ocupado, no quiero que se pase la fiesta del glorioso San Francisco de Sales sin que esa querida Comunidad reciba carta mía felicitándola y deseando que Dios Señor nuestro por mediación del Santo Fundador y Padre la prospere en virtud y perfección. Porque para eso, para ser santas, el Señor os llamó a la vida religiosa, y para este objeto existen en la Iglesia los monasterios, para que en ellos se reúnan los que quieren vivir solamente del amor a Jesús, nuestro dulcísimo Redentor. Porque los monasterios son como una satisfacción a Dios por los pecados del mundo. Satisfacen por los pecados de los hombres.

Y en las circunstancias actuales en que el mundo está en una guerra tan horrible como quizás nunca se había visto, es más necesario que las almas buenas desagracien al Señor con su vida de abnegación y de súplica, y con el ejercicio de la humildad y de la mortificación.

De otra parte esta abnegación produce en el alma la dulzura porque las pasiones que halagándonos nos engañan son nuestros verdugos, después que ha desaparecido la primera impresión. Las almas más abnegadas son las que tienen más suavidad de vida, y de esto San Francisco de Sales, y los discípulos suyos que se han sabido revestir de su espíritu, nos dan una verdadera demostración. La dulzura de San Francisco proviene de su abnegación. No hay libro más suave y consolador que el Evangelio, y toda la doctrina evangélica no es otra cosa que una continua predicación de la abnegación.

Espero que vosotras, queridas hijas, pediréis para mí esta abnegación, pues nadie como el Obispo la necesita para atraer a las almas al servicio de Dios, y a la práctica de la virtud cristiana.

Toda la atracción de San Francisco provenía de su dulzura, y ésta se derivaba de su abnegación. El último con quien

pensaba, el último a quien quería dar gusto, era él, se ponía siempre debajo de todos, y prefería contentar a todos antes que contentarse a sí mismo.

En el día de la fiesta, ya tan próximo, al pedirle esta gracia para vosotras, pedídsela también para vuestro Prelado que os saluda con paternal afecto y os envía su bendición

El Obispo de Vic.

F

2243. A Josep Barba.

Vic, 30 de gener de 1915.

Estimat amic: pensi que el dia que li sia imposat a la seva filla l'hàbit religiós, que jo estaré entre vostès, participaré dels seus sentiments, i demanaré a Déu enviï les seves inestimables benediccions a la jove religiosa; però assistir-hi ja és més difícil. Moltes vegades m'han demanat actes per l'estil, i no he consentit, i em convé no trencar la costum establerta.

Saludi molt a les monges, i a tota la seva família i disposi de son afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2244. A Sor Dª N. Religiosa del Císter del Monestir de Valldonzella.

Vic, 5 de febrer de 1915.

Muy apreciada Dª N.: aunque digo a la Sra. Abadesa le dé el pésame en mi nombre, incluyo en la carta a dicha Señora esta tarjeta para manifestarle pido a Dios que la muerte del

buen Padre de V. la ratifique en su vocación, la enseñe el desprendimiento de todo y a poner en Dios y en el cumplimiento de los deberes monacales todo su corazón. Dios nunca falta a los que en El confían, se hace esperar, pero llega, y llega sobre todo a la hora de la muerte que es el principio de la verdadera vida. — Encomiéndeme a Dios.

El Obispo de Vic.

F

2245. A la Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa.

Vic, 5 de febrer de 1915.

Muy apreciada Madre: con gusto bendigo la reunión que para oír la evangélica palabra del Sr. Arcipreste de Huelva usted me participa. Que se aumente siempre la devoción a Jesús sacramentado. Encarguen de mi parte al venerable predicador que cargue toda la fuerza de su palabra en lograr la adoración en los lugares en que el Señor está expuesto en Manresa, que son siempre a lo menos dos, y tengo entendido que deja mucho que desear la asistencia de fieles adoradores. Esta es la más excelente obra eucarística. — A V. y a toda su querida Comunidad envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

F

2246. A Francesc Ragonesi.¹

Vic, 6 de febrer de 1915.

Mi venerado Sr. Nuncio: recibo una circular del Sr. Ministro de Gracia y Justicia,² pidiendo en términos muy corteses una *nota-relación* de los estudios que se dan en el Seminario de esta Diócesis. — Aunque creo que el actual Ministro es hombre respetuoso con la Iglesia y creyente, y que por lo tanto su petición no ha de corresponder a ningún intento contrario a la misma, no obstante, como esta curiosidad ministerial es una novedad en las relaciones del poder civil con la Iglesia en España, no he querido contestar, sin pedir antes a V.E. si tenía que hacerme previamente alguna observación sobre este asunto. — Es de V.E. atento servidor en Cristo, q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

1. Nunci Apostòlic a Espanya.

2. La circular, datada a Madrid, 3 de febrer de 1915, deia: «Mi distinguido y venerable Prelado: Deseando conocer la organización, extensión y alcance de los estudios que integran la enseñanza en los Seminarios Conciliares, agradecería a V. muy de veras, que tuviese la bondad de enviarme una nota-relación de los estudios que se dan en el de esa Diócesis que tan dignamente tiene a su cargo. / Con este motivo tengo el gusto de ofrecerme de V. atento amigo, seguro servidor / q.b.s.a.p. / Signatura il·legible». Torras i Bages rebé una contesta del Nunci, amb data de Madrid, 8 de juliol de 1915, dient-li que ja havia parlat amb el Ministre i que aquest estava disposat a retirar la circular.

2247. A Dolors Vilaclara.

Vic, 8 de febrer de 1915.

Apreciada Dolors: rebo la seva carta i desitjo que la meva la trobi millorada de salut i amb esperit de suavitat. Tots hem de portar la creu, i faça lo camí de la vida en companyia de la Verge Santíssima, que dóna consol als seus amics. És

clar que la soledat és trista, però ja veu V. com les famílies nombroses passen tragèdies encara més amargues.

Respecte a recomanacions tinc la regla de no fer-ne, perquè jo no n'admeto, puix ho considero un pèssim procediment de govern. I si jo en feia n'hauria d'admetre.

Que la Verge Maria sia sempre en la seva companyia, i encomani a Déu a son afectíssim servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2248. A Josep Deàs.

Vic, 9 de febrer de 1915.

M.I. Sr. Abat de Montserrat.

Venerat Sr. Abat i estimat amic: li envio la meua felicitació a V.S. al seu Senyor Coadjutor i a tota la Comunitat benedictina, que V.S. tan dignament presideix, en la festa de la Santa i gloriosa Verge Escolàstica, que es pot considerar lo símbol de la vida contemplativa monacal. És clar que el dia més propi per a la felicitació fóra el de S. Benet, però la seua germana és la Patrona de Vic, i de consegüent lo gran Abat no quedarà ofès d'aquesta preferència.

I a l'encomanar-se, Senyor Abat a les seues oracions i de tota la Comunitat, lo saluda amb lo major afecte son amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

M

2249. A Frederic Clascar.

Vic, 10 de febrer de 1915.

Estimat Frederic: no sé si has vist un article d'en Salcedo que publica el *Diario de Barcelona*. Te l'envio perquè el mal de què parla ressona també a Barcelona, i en conseqüència se tendeix a treure el moviment intel·lectual de Catalunya del carril cristià; és a dir se va envers lo laïcisme en l'ordre de les idees. Com tu estàs en activitat literària convé que t'hi fixis, puix el cas és de transcendència. — Quan te veurem per Vic? Conserva't bo, encomana'm a Déu i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

BC

2250. A Gabriel Palau.¹

Vic, 10 de febrer de 1915.

Rdo. P. Gabriel Palau, S.J. Director de la Acción Social Popular.

Rdo. Padre y querido amigo: contesto a su carta² consignando otra vez mi simpatía y enviando mi aplauso a la Institución que V. rige, admirando la actividad que V. despliega en el régimen de la misma. Ojalá el espíritu de Asociación se desarrollase más entre los católicos ciudadanos de España, ya que al descristianizarse el Estado, se necesita una acumulación de fuerza social que defienda, estimule y fomente el espíritu de Jesucristo en la vida privada, familiar y pública de los ciudadanos.

Que Dios, pues, bendiga a la benemérita Institución y a

todos los que forman parte de la misma, como se lo pide, señor Director, su afectísimo servidor en Cristo

José, Obispo de Vic.

F

1. Director d'«Acción Social Popular».
2. Del 8 de febrer de 1915. (Notes de Fortià Solà.)

2251. A Pere M. Amigó.¹

Vic, 11 de febrer de 1915.

Mi venerado Sr. Obispo y querido Hermano: agradezco la amabilidad de V.E. al mandarme la Pastoral del Eminentísimo Sr. Cardenal Mercier, por encargo de su Eminencia; y espero se servirá trasmitir al ilustre y valeroso Prelado mis sentimientos de admiración a su preclara inteligencia y a su magnánimo corazón. Ya había admirado yo en su *Retraite al Clero*, como en él la vida científica no había sacado la caridad apostólica. — V.E. me pide le encomiende a Dios; y debo decirle que en mis pobres oraciones cada día tengo un recuerdo para el Episcopado de los países beligerantes, y de un modo particular para la querida y católica Bélgica pero que ahora me verá más obligado a hacerlo con mayor fervor. — Aprovecha la ocasión para ofrecerse de V.E. amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1. Bisbe de Southwark.

2252. A Rafael Duran.¹

Vic, 12 de febrer de 1915.

Estimat Dr. Duran: m'escrigué el Sr. Rector de Sallent, després de la meua pastoral en què parlava de l'ús de l'electricitat, que ell es penedia d'haver-la guarnida al retaule major, i que si volia la faria desaparèixer. Com no la crec convenient li só escrit que si sens notable contradicció ho pogués fer, que sí que ho fes. Li escric a V. perquè no li posi dificultat puix si ell ho fa, i a alguns del poble els vingués malament V. s'estalviaria aquesta odiositat, que sempre és convenient evitar al qui està encarregat de l'administració parroquial.

Encomani'm a Déu i rebi la benedicció més afectuosa que li envia

El Obispo de Vic.

F

1. Regent de Sallent.

2253. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Vic, 18 de febrer de 1915.

M.R.P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Estimat P. Provincial i bon amic: no em recordo de la consulta a Roma de què em parla, i és fàcil que fos solament un projecte del P. Angel (q.a.c.s) que no es vaja realitzar. Si hagués una declaració de Roma l'hauríem comunicada a la Comunitat, i si aquesta no la té, ja pot considerar que no existeix.

De consegüent la consuetud, conforme segons V.R. amb

lo dret de l'ordre, és com indica la regla a seguir en l'elecció pròxima.

Conservi's bo, encomani'm a Déu, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

C

2254. Al P. Vice-Provincial de la Companyia de Jesús.

Vic, 19 de febrer de 1915.

Agradezco su atención de comunicarme la elección del P. Barrachina para Asistente de España. Le conozco y aprecio mucho, y naturalmente su elección me es muy agradable.

Que Dios le bendiga y dé salud para ejercer su cargo tan trascendental para la Compañía en España.

Encomendándose a sus oraciones le saluda con el mayor afecto

El Obispo de Vic.

F

2255. Al Secretari de la Diòcesi de Mallorca.

Vic, 24 de febrer de 1915.

Secretario Diócesis. — Palma de Mallorca.

Envía pésame a familia y Diócesis, rogará por querido malogrado Hermano, concede indulgencias

Obispo Vic.

V

2256. A Manuel Peypoch, S.J.

Vic, 1 de març de 1915.

R.P. Manuel Peypoch, S.J.

Estimat P. Peypoch: rebo la seua carta, i la *Corona poètica* celebrant lo universal restabliment de la Companyia de Jesús, i li agraeisc la carta i la corona, que són testimonis del seu afecte al Prelat i a la Diòcesis de Vic. Lluny de la Pàtria los nobles sentiments naturals, que tan bé lliguen amb la Religió, reverdeixen, així com en nosaltres domina l'admiració envers aquells, qui moguts per l'amor sobrenatural, han sabut fer lo gran sacrifici, i viuen de la vida de Jesús Senyor nostre, que omple la seua existència, i determina la seua activitat, i la fecunda. — Espero saludarà als P.P. coneguts, i també als no coneguts, i especialment al meu parent P. Bolet, i en les seues oracions recordi's de son servidor en Jesús Sr. nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

2257. A Josep Barba.

Vic, 4 de març de 1915.

Estimat amic: com me sèmbra que em deia que el tres de març la seva filla vestiria l'hàbit religiós, li vull posar quatre ratlles per a manifestar-li que m'uneixo a V.V. en la solemnitat religiosa. Que Déu beneeixi a la piadosa noia que s'acull al sagrat port de la Religió per fer lo camí de la vida, que se santifiqui a si mateixa per a contribuir després a la santificació del pròxim, i que pregui pels seus pares i germans i també per a

Lo Bisbe de Vic.

F

2258. A Francesc Matheu.

Vic, 5 de març de 1915.

Sr. Dn. Francesc Matheu.

Estimat amic: encara que m'hi só fixat poc, i no conec gaire los arguments d'uns i d'altres, sento com V. la discòrdia ortogràfica dels escriptors catalans; però no crec que, dat lo caràcter de què estic investit, convinga que jo m'hi fiqui, encara que sia en los tèrmens conciliadors que V. indica. D'altra banda en aquestes matèries opinió ben bé pròpia mai la só tinguda, i no he fet més que anar seguint, de manera que el meu nom no tindria cap força, perquè tinc un coneixement molt insuficient de la qüestió.

Desitjant-li a V. i a tota la seua família bona salut és sempre seu

Lo Bisbe de Vic.

BC

2259. A Leonci Soler i March.

Vic, 20 de març de 1915.

Estimat amic: quedo agraït a les felicitacions i oferiments de V. i de la seva senyora Esposa, i desitjo que Déu Senyor nostre los ompli de felicitats a V.V. i a tota la seva respectable Casa, quedant sempre desitjós de servir-lo son afm.

Lo Bisbe de Vic.

SM

2260. A Robert M. Sala.

Vic, 21 de març de 1915.

A Fr. Roberto Mª Sala Novicio cisterciense.

Muy querido Fr. Roberto: recibí su afectuosa carta y me alegré de ver en ella como está V. contento de la vida monacal. Es realmente el ideal de la vida: una vida de la inteligencia y del corazón, que, como dice el Evangelio refiriéndose a S. Juan Evangelista, nunca cambia y dura después del mundo y pasa a la eternidad.

Como es posible que a pesar de la placidez actual de vida, vengan tempestades, bueno será que se sitúe V. en terreno firme, para resistir las violencias contrarias y continuar el camino a que le llevó la Providencia. El Císter profesa especial devoción a María Santísima; antiguos relieves y grabados la representan cobijando debajo su manto maternal a los monjes cistercienses, y Ella será también la protectora de V.

Presente mis respetos a ese Sr. Abad y al P. Maestro de Novicios, y no se olvide en sus oraciones de su afmo.

El Obispo de Vic.

F

2261. A Francisco Ragonesi.¹

Vic, 22 de març de 1915.

Muy venerado Señor Nuncio y querido Hermano: mis gestiones acerca de «El Norte Catalán» no han tenido el éxito que yo deseaba, como verá V. uencencia por el número del periódico que le remito, en que participa que cesa en su pu-

blicación. En el número anterior puso un largo suelto, en que, a lo menos incidentalmente, rectificaba lo que podía haber ofendido al Exmo. e Ilmo. Sr. Obispo de Madrid-Alcalá. Le incluyo un fragmento del número de referencia, señalando el punto que nos interesa.

Pienso llamar a los varios sacerdotes que colaboran en otros dos periódicos, no diarios, que se publican en esta población, para recomendarles el cumplimiento de las discretas observaciones de Vucencia; pues las pasiones políticas, en las ciudades pequeñas, se hacen más violentas y personales, y le es difícil al Prelado temperarlas, y muy fácil que entonces se vuelvan contra él.

Reciba, Exmo. Señor, la seguridad de que le es amigo y servidor en Cristo q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

1. Nunci Apostòlic a Espanya.

2262. A Valentí Vilaregut.¹

Vic, 26 de març de 1915.

Estimat Mossèn Vilaregut: só rebut la seva carta i m'alegro de que se preocupi de l'ensenyança del Catecisme i de la Comunió dels nois que són un dever parroquial tan interessant.

Passaré a una petita comissió lo que V. m'envia, com instrucció rudimentària, a fi de que diga si és convenient lo que V. desitja.²

Que V. i els seus feligresos celebrin amb edificació i espiritual consol les solemnitats de la Passió, Mort i Resurrecció

de Jesús Senyor nostre i rebi la més afectuosa benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Rector de Rellinars.
2. Es tracta d'un treball literari, que més tard és inserit en el «Butlletí Catequístic» de Vic. (Notes de Fortià Solà.)

2263. A l'Ecònom de Sant Llorenç Savall.

Vic, 27 de març de 1915.

Rdo. Sr. Cura-Ecònomo de Sant Llorenç Savall.

Estimat Sr. Ecònomo: li envio una carta que acabo de rebre del Sr. Inspector de 1ª Ensenyança, referent a l'escola que regeix Mn. Ferré. He contestat a dit Sr. que posaria correctiu a l'abús que ell me denuncia, puix comprenc que no convé tenir antipaties amb una persona que se l'ha de menester contínuament, i d'altra banda alguns pàrrocos m'havien parlat favorablement de l'Inspector. Si les queixes d'aquest són certes espero que V. farà a Mossèn Ferré les observacions oportunes, i en tot cas que guardi una oportuníssima prudència, puix les escoles lliures estan amenaçades per una poderosa opinió política, i no convé dar-los armes, podent suposar que els mestres eclesiàstics les agredeixen. Val més carregar-se de paciència encara que s'haja de sofrir, puix la conservació de les escoles lliures és una primera necessitat per a la Iglésia de Déu avui dia.

Memòries a Mossèn Ferré i disposi de son afm. que s'encomana a les seues oracions i el saluda

Lo Bisbe de Vic.

F

2264. A Dolors Vilaclara.

Vic, 3 d'abril de 1915.

Apreciada Dolors: a V. va millor escriure-li per Pasqua que pels Dolors. Amb facilitat se deixa dominar per la melancolia, i no hi ha res que tinga més força per desterrar-la, que la fe en la Resurrecció.

Alegri's, doncs, pensant que la vida cristiana és interminable, i que en la glòria nos trobarem tots participant de la felicitat de Jesús, triomfador de la mort. I encomani a Déu son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2265. A Joan Badia.¹

Vic, 7 d'abril de 1915.

Estimat amic: rebo la teua. Hauria enviat l'ofici al Sr. Bisbe de Barcelona, perquè vaig endevinar l'equivocació, però ja havia esquinçat un fulls, i naturalment no podia enviar-se. Lo Secretari de Barcelona envià la que m'escrivies a mi.

Desitjo que t'acabis de posar bé, i que no tardis a pujar ben restablert.

Memòries als coneguts i amics i disposa de ton afm.

El Obispo de Vic.

F

1. Degà de Vilafranca.

2266. A Pere Pi.¹

Vic, 9 d'abril de 1915.

Estimat Sr. Rector: dada la situació de les coses val més, que fundats en la meva Pastoral, vagi fent-se de manera que la il·luminació elèctrica de l'altar per si mateixa s'acabi, quedant des d'ara reduïda al dia de la festa patronal i al moment de cantar-se els goigs, o himne, puix una supressió repentina tal volta exasperaria l'esperit de la gent incapaç de comprendre la significació del culte catòlic. S'encomana a les seves oracions i el saluda amb el major afecte

El Obispo de Vic.

F

1. Rector de Sallent.

2267. A Paula Claramunt.¹

Vic, 9 d'abril de 1915.

Apresiasiada Senyora: encara que ja li vaig posar un telefonema de pèsam per la mort del seu fill, amic meu, li renovo los meus sentiments en la trista circumstància. Prenc part en lo dolor de V., i prego a Déu no sols pel repòs de la bona ànima de l'exemplar canonge, sinó que també per a que la consoli a V. d'aquesta separació. Però V. és bona cristiana, i sap que la separació és curta, i que no ha de tardar a tornar-se unir amb son fill per tota l'eternitat. — Recordi's de mi en les seves llargues oracions, i rebí l'afectuós saludo que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vídua de Ballester.

2268. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 11 d'abril del 1915.

Excmo. Sr. Nuncio Apostólico en España.

Mi venerado Señor Nuncio y querido Hermano: contestando a su amable carta de 5 de los corrientes, debo manifestarle que a pesar de mis deseos de complacer a V.E. no me será posible poner a su disposición más allá de cinco mil pesetas, que nada más es posible separar del capital existente en este Acervo-pío, sin que sufran detrimento intereses morales y espirituales, que sería injusto desatender. En efecto este Acervo-pío en casi su totalidad se compone de la redención de cargas eclesiásticas vivientes, que aún se van cumpliendo, y que si faltasen los párrocos justamente presentarían sus reclamaciones. Otra parte del Acervo-pío procede de la permuta de los bienes que poseían las Comunidades de Presbíteros de la antigua Corona de Aragón, Comunidades que existen en todo su vigor y van percibiendo las rentas con las cuales obtienen su congrua los individuos de las mismas, y prestan el servicio correspondiente en las iglesias respectivas. Así el numeroso clero de la Diócesis puede en parte percibir algún estipendio para las Misas, no tanto como se necesita, sin cuyo auxilio quedaría en lamentable situación económica.

Al saludar a V.E. con el mayor afecto l.b.l.m.

José, Obispo de Vic.

ASV

2269. A Ramon Nogués.

Vic, 14 d'abril de 1915.

Estimat amic: li envio los adjunts resguards, esperant de la seva amabilitat que els despatxarà quan bonament pugui, i esperant també que, si Déu vol, no tardarem gaire a veure'l per Vic, puix ara ja ha passat lo temps del fred, i una enraonada amb V. sempre se posa bé. — Desitjo que tots V.V. estiguin bons, i al saludar-los molt afectuosament s'encomana a les seves oracions son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2270. A Joan Badia.¹

Vic, 19 d'abril de 1915.

Rt. Dn. Joan Badia.

Estimat amic: desitjo que estigues millor de salut, que no estaves en la teua darrera carta.

Quan vinguis a Vic, o si vas alguna vegada a Barcelona, convé que vegis a l'escultor Llimona per a dar-li pressa en son treball. Me digué, a instància meua, que ell aniria a Vilafranca per a mirar altra vegada la cripta, i determinar en companyia teua la manera més convenient de pavimentar-la. No sé si haurà vingut. Si t'ho permeten les teues ocupacions no tardis gaire a pujar perquè a principis de maig he d'anar a Igualada, a on hi haurà missió, i desitgen molt que hi vagi, i després ja immediatament hauré d'anar a la Pelegrinació del Pilar de Zaragoza.

Convé apretar al Pepet Llimona perquè com té molta feina temo que la nostra obra s'allargaria massa. Ell diu que

no, perquè sols li falta fer l'altar i la imatge de S. Fèlix; però de vegades detalls, i altres coses petites retarden molt la terminació d'una obra.

Encomana'm a Déu, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Degà de Vilafranca.

2271. A Celestino Ribera.

Vic, 22 d'abril de 1915.

Muy querido amigo: hoy he sabido que pasó ya la fiesta de vuestro Santo Patrón, y aunque resulte esta felicitación *retrograda* no deja de ser felicitación, pidiendo al Señor por intercesión de San Celestino os colme de gracias para llevar más fácilmente la cruz de esta vida, y obtener la vida eterna, donde no son posibles los pesimismos que os dominaban en vuestra carta de San José.

La primavera y el tiempo Pascual en que estamos es fácil que hayan mejorado vuestra salud, y así vuestros sentimientos interiores serán más confortantes. Es claro que a los viejos nos asalta con frecuencia el pesimismo, pero a mí la lectura de las Sagradas Escrituras me mantienen en un temple conveniente, aunque a veces cojeo también por el mismo lado que vos.

Recibid, pues, mis deseos de salud y gracia, y de cristiana alegría y no os olvidéis en vuestras oraciones de vuestro affmo.

El Obispo de Vic.

F

2272. A Eudald Coma.¹

Vic, 24 d'abril de 1915.

Estimat Sr. Rector: em faig molt càrrec de les observacions de V. sobre el catecisme actual. Tampoc jo era partidari del canvi, però vingueren tantes peticions perquè es fes, dient que era voluntat del Papa (que no era així), que em creguí obligat a cedir de la meua opinió. Ara ja està fet; i com fou un acord de totes les Diòcesis de la Província Tarraconense, el desfer-se costarà, però tindrè presents les seves observacions.

Encomani'm a Déu i rebí l'afectuosa benedicció que li envia

El Bisbe de Vic.

F

1. Rector de Navarcles.

2273. A Manuel Guasch i Estalella.

Vic, 28 d'abril de 1915.

Sr. Dn. Manuel Guasch i Estalella.

Estimat amic: pots venir, si no tens obstacle, lo pròxim diumenge, puix després he d'anar a Igualada (per una missió) i a la pelegrinació al Pilar de Zaragoza.

Desitjo que tots estigueu bons, moltes memòries a la Maria, i al noi, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2274. A Francesc Mas.¹

Vic, 1 de maig de 1915.

Estimat amic i germà: amb gust assistiré com V. me demana, a la seva consagració episcopal, si Déu vol, i espero que la consagració de V. ha de ser fructuosa en la vida espiritual dels seus diocesans. — Penso doncs, com V. indica, que ens veurem en la pròxima pelegrinació al Pilar de Saragossa, i entretant no es cansi massa, puix veig que el fan predicar molt, i convé que estiga reposat per les fadigues que li esperen. — Encomani'm a Déu i disposi sempre de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Bisbe electe de Girona.

2275. A Antoni Alcover.

Vic, 1 de maig de 1915.

M.I.Sr. Dr. Dn. Antonio Alcover, Vicario Capítular de Mallorca.

Muy Señor mío y de toda mi consideración: recibo su atenta carta ¹ en la que se sirve invitarme a las solemnes fiestas centenarias que Mallorca dedica a su insigne hijo, el glorioso mártir de Cristo e insigne escritor, el Beato Ramon Lull. Al agradecer la cortesía de la invitación debo manifestar que no me será posible asistir a la centenaria conmemoración del ínclito mártir y escritor pues en los mismos días celebra también esta ciudad la fiesta de su hijo y patrón, el

glorioso San Miguel de los Santos. Tomaré, no obstante, parte íntima en el debido homenaje que Mallorca dedica a su esclarecido hijo, y pido a Dios bendiga las interesantes fiestas que con este objeto se preparan.

De V.S. en Jesús Señor nuestro atento servidor

El Obispo de Vic.

F

1. De 28 d'abril.

2276. Al P. Joaquim Mª de Llavaneres, O.C.

Vic, 6 de maig de 1915.

Muy querido amigo: doy a V.R. las más afectuosas gracias por la bella fotografía de S.S. Benedicto XV, y aún más por el expresivo autógrafo ¹ de nuestro amado Pontífice, que Dios guarde muchos años. — Con gusto remitiría a V.R. el importe de la suscripción diocesana para el Dinero de San Pedro, pero ya estaba remitido por el conducto que suele hacerlo, al recibir la carta de V.R. Así hubiese tenido ocasión más oportuna para dar las gracias a S.S. en nombre mío por el valioso obsequio de su autógrafo; no obstante espero que en alguna de las ocasiones en que V.R. vea al Papa le manifestará el agradecimiento y mis votos y deseos de que Dios Nuestro Señor le conceda largos años de feliz Pontificado para bien de nuestra Santa Madre la Iglesia. — En cuanto a lo que me dice de enviar al Padre Santo los tomos de mis Pastorales puestas en lengua Castellana, no me atrevo a hacerlo, y me parecería demasiada pretensión de parte mía, pues no tienen la importancia suficiente para ello, y mayormente cuando ha pasado la oportunidad. De todos modos agradezco a V.R. la insinuación que me hace en este sentido,

prueba del afecto que me profesa y al cual yo deseo corresponder. — Me interesa lo que me dice en su carta de su viaje y de su llegada a Roma, la capital del mundo cristiano, y también yo doy gracias a Dios de que en un tiempo como el actual, de peligros por mar y por tierra, no haya tenido ningún contratiempo. Así deseo también yo que V.R. y toda Italia, bajo la protección del Señor, puedan librarse de la guerra, a la que parece tan expuesta esta Península, y que pronto la paz por mediación de María Santísima, como nos enseña nuestro Santísimo Padre a impetrarla, reine en esta Europa ingrata que no ha correspondido a los beneficios recibidos de la Iglesia de Dios en la tierra, sino con persecuciones y agravios. Estoy ya casi a punto de salir para Igualada, para asistir a una solemne Misión que allá ya se está dando, y casi inmediatamente tendré que ir a una Peregrinación al Pilar de Zaragoza, que organiza esta Provincia Eclesiástica Tarraconense, a la cual toca el turno este año, pues como sabrá V.R. hay establecido un turno de Peregrinaciones a aquel Santuario por las diferentes Provincias Eclesiásticas de España. — Que Dios le mantenga en buena salud, acuérdesse en sus oraciones de mi, y reciba los amistosos afectos de su servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1. L'autògraf pontifici deia: «A Nuestro Ven. Hermano D. José Torras y Bages, Obispo de Vich, enviamos la Bendición Apostólica, esperando no tardar mucho en reiterársela de palabra. — Roma, 8 de abril, 1915. — *Benedictus P.P. XV*».

Fortià Solà anotava: «Respon aquesta finesa de Sa Santedat al donatiu de 40.000 lires que el Doctor Torras ha tramès al "Diner de Sant Pere", procedents del seu patrimoni familiar».

2277. A Francesc Raspall.

Vic, 6 de maig de 1915.

Estimat amic: espero que el dilluns pròxim, dia 10, estaràs a l'estació a l'arribada del tren a les nou i minuts, que surt de Vic a un quart de set del matí; per a anar cap a Igualada en lo tren que surt de Barcelona a la una i minuts. Fan una missió solemne, i jo hi aniré als darrers dies. — Espero que ho faràs saber a cal Sr. Nogués. — Moltes memòries a la Mare Elena i a les demás monges, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2278. A Enric Prat de la Riba.

Vic, 9 de maig de 1915.

Exmo. Sr. Dn. Enric Prat de la Riba.

Estimat amic: li recomano al recomanat en aquesta carta del Sr. Duc de Solferino, que pot respondre del subjecte per haver sigut familiar seu, per espai de bastants anys.

Saludant-lo amb molt d'afecte és de V. servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

N

2279. A Francesc Raspall.

Vic, 15 de maig de 1915.

Estimat amic: espero faràs el favor de portar al senyor Canonge Dr. Isidre Casañas 500 pessetes que vaig prometre pel sepulcre de l'Emm. Sr. Cardenal Casañas, i que em diuen que ara és hora de pagar. Me sembla que has de tenir encara fondos suficients. — Aquest encàrrec no té pressa especial, i podràs fer-lo quan te vinga bé. — Teu afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2280. A Josep Vallès.¹

Vic, 15 de maig de 1915.

Muy querido Mossén Vallès: atendiendo a su petición se le prorrogan por un año las licencias ministeriales, y además he dicho a Casa-Asilo que yo le satisfaré las anualidades que V. debe hasta la fecha. — Pero aunque se encuentre con salud no quiera moverse de esa Santa Casa. En ninguna parte estaría V. mejor, ni más económicamente. — Sea V. muy santo y encomiende a Dios a su afmo. que le envía la bendición

El Obispo de Vic.

F

1. Pvre., de Manresa.

2281. A Ramon Espadaler.¹

Vic, 15 de maig de 1915.

Sr. Dn. Ramon Espadaler.

Estimat Espadaler: amb molt gust envio la meua pastoral benedicció a les catòliques Associacions de Sant Quirze, la Joventut Catòlica, i l'Orfeó Muntanyenc. Que sempre visquin en harmonia amb la Santa Fe catòlica que guarda la Iglésia per diví encàrrec.

La nostra vida ha de moure's amb un ritme diví, únic que assegura l'harmonia humana, harmonia que vosaltres, estimats socis, heveu de realitzar amb los vostres actes i amb los vostres cants. — Vulga, estimat President, trametre als seus companys los sentiments amorosos que a tots los socis professa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Director de l'Orfeó Muntanyenc de Sant Quirze de Besora.

2282. A Joaquim Mercadal.

Vic, 16 de maig de 1915.

Rt. Sr. Rector de Montmaneu.

Estimat Senyor Rector: me convé saber, a no tardar, si l'estudiant Soler, resident en la parròquia de V. està en disposició de salut per a tornar a Roma, en lo curs pròxim. V. comprèn que no és convenient que un estudiant que té una beca a Roma haja d'anar i tornar, per lo tant espero que V. me dirà no solament lo que li respongui en Soler, sinó que també lo judici de V. acerca del seu estat.

Desitjo que es trobi millor de salut i rebi l'afectuosa benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2283. Telegrama a Sa Majestat el Rei Alfons XIII.

Vic, 17 de maig de 1915.

Mayordomo Mayor de S.M. — Madrid. — A S.M. Alfonso XIII desea muchos y felices años de reinado con su augusta Familia,

El Obispo de Vic.

F

2284. A Francesca Bonnemaison.

Vic, 24 de maig de 1915.

Apreciada i bona amiga: ahir vaig saber per en Rucabado i la seva dona la malaltia de la Mare de V., de la qual sembla que està millor; però no vull deixar de manifestar-li la meua simpatia amb motiu d'aquesta malaltia, que tindrà adolorida l'ànima de V., tan identificada amb l'ànima de la boníssima Mamà. — Estic segur de què allà a on no arriba l'eficàcia humana arribarà en V. l'eficàcia divina, i que la gràcia i la suavitat de Cristo que fan la dona forta de les Sagrades Escripures, sostindran l'esperit de V., que rebrà també consol de la tendríssima Mare celestial, la Verge Maria, que és una Mare Immortal. — Diga a la seva Mamà que m'interesso per ella,

que l'encomano a Déu, i al seu espòs de V. el bon amic Verdaguer saludí'l també de part de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2285. A Sa Altesa, la Senyora Duquessa de Vendôme, Enriqueta, Princesa de Bèlgica.

Vic, 25 de maig de 1915.

A Su Alteza, la Señora Duquesa de Vendôme, Enriqueta, de Bélgica.

Serenísima Señora: leo con piedad la carta de Vuestra Alteza, siento profunda amargura por las desgracias de la nación Belga, que ha de ser querida de todos los católicos, y autorizo las colectas en las Iglesias de mi Diócesis, que Vuestra Alteza solicita de mí, en nombre del Eminentísimo Señor Cardenal Mercier y de los otros Señores Obispos de Bélgica, pues todos los católicos somos hermanos y unidos unos con otros por la gracia y la caridad de Cristo.

Que Dios salve a la heroica Nación, tan benemérita de la Civilización católica.

De Vuestra Alteza, Serenísima Señora, Capellán y servidor en Jesús Señor nuestro

El Obispo de Vic.

F

2286. Al Vicari Apostòlic de Tarapacà (Xile).

Vic, 26 de maig de 1915.

Mi venerado Señor y Hermano: recibí su atenta carta de 18 de mayo del presente año, sintiendo las dificultades en que tropieza para cumplir su piadosa misión, que Dios aliviará oportunamente dándole a V.S. fortaleza apostólica, correspondiendo a su abnegada vida, totalmente consagrada a la salvación de las almas. Mi deseo sería cooperar a la obra evangélica de V.S. proporcionándole auxiliares de entre los sacerdotes de mi Diócesis. Es cierto como me dice en su carta, que en ella abundan, pero esas misiones exigen un cierto heroísmo, a lo menos una profunda abnegación, muy superior a la que se necesita para cumplir los deberes ordinarios dentro de la propia Diócesis; así es que a pesar de haber encargado a algunos sacerdotes y religiosos que mirasen si algunos eclesiásticos jóvenes, de buenas condiciones, se animaban a pasar a ese país para consagrarse al ministerio apostólico, hasta ahora no he encontrado quien respondiese al llamamiento. Que el Señor derrame la abundancia de su gracia, y encienda en los corazones la llama del divino celo de la salvación de las almas, en nuestros sacerdotes, y no dude que pensaré en V.S., adolorido pastor que pide auxilio y cooperación, que necesita para el cumplimiento de la difícil y meritoria Misión que nuestra Santa Madre la Iglesia le tiene encomendada.

No me olvide en valiosas oraciones, y reciba los amistosos afectos con que es de V.S. servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

2287. Al Rector d'Olzinelles.

Vic, 29 de maig de 1915.

Estimat Sr. Rector: que per molts anys pugua encomanar a Déu la seva bona Mare, i que al cel tots la puguem veure. — El Senyor li ha fet a V. la gràcia de poder-la tenir molts anys al costat, puix ha mort en edat avançada, i a ella li ha conservat la jovialitat fins a la vellesa, en la qual les molèsties que li són pròpies sovint són causa de certa melancolia. — La só encomanada a Déu avui a la Missa; i al saludar a V. afectuosament li envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

2288. A Salvador Vilarrúbias, C.M.F.

Vic, 3 de juny de 1915.

Sr. Dn. Salvador Mª Vilarrúbias.

Muy querido Salvador: me alegro de las buenas noticias que me comunicas de tu próxima profesión perpetua y de tu ordenación sagrada. Son dos actos de tu vida que te estimularán a cumplir el propósito de perfección que incluye la vocación religiosa, que Dios te ha dado, y que con la cooperación tuya te ha de hacer digno hijo de nuestro Venerable Arzobispo Claret.

Mis familiares te agradecen el saludo, te desean muchas felicidades del alma, y tú saluda de mi parte a tus dignos superiores, y recibe la afectuosa bendición que te envía

El Obispo de Vic.

F

2289. A Josep Vendrell.¹

Vic, 5 de juny de 1915.

A Mossèn Vendrell.

Estimat Mossèn Vendrell: altra vegada se m'ha dit, i per persones fidedignes, que la Iglésia de S. Pere de Montgrony està molt descuidada, i que fins perilla per uns degoters que cauen sobre d'algunes de les sagrades imatges que es veneren en el Santuari.

Espero que V. cuidarà de que se reperi dit defecte, i procurarà que dit temple, tan venerable, no sofreixi detriment, fent lo convenient per a que se conservi amb la deguda dignitat.

S'encomana a ses oracions i li envia la seua benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Pvre., Capellà Custodi de Montgrony.

2290. A Sa Altesa Reial la Senyora Duquesa de Vendôme, Enriqueta, Princesa de Bèlgica.

Vic, 8 de juny de 1915.

A Su Alteza Real la Señora Duquesa de Vendôme, Enriqueta, Princesa de Bélgica.

Serenísima Señora: siento vivamente las desgracias de la noble, heroica y católica Bélgica, con la simpatía que merece de toda alma bien nacida; y deseando contribuir con mis pocos alcances al alivio de sus hijos, y especialmente de sus Iglesias e instituciones religiosas, que por mi estado deben interesarme en primer término.

A este objeto he dispuesto una colecta en las Iglesias de mi Diócesis cuyo producto se destina a socorrer las necesidades espirituales de los países sujetos a la guerra. El Papa es el Padre común de todos los fieles, y a él se remitirá el resultado de la colecta para que la reparta según las exigencias de la necesidad, que nadie como él está en situación de apreciar, y de distribuir según la ley de la caridad de Cristo.

De Vuestra Real Alteza Sernerísima Señora, servidor en Jesús Señor nuestro,

El Obispo de Vic.

F

2291. A Pere Santacana.

Vic, 8 de juny de 1915.

Estimat Peret: rebo la seva, participant-me l'enterro del Tomàs Mestre, que al cel sia. Suposo que lo doctor Badia va rebre lo meu telefonema, autoritzant per a enterrar-lo en lo ninxo on hi ha el cadàver de la seva Esposa Maria, germana meva. — En sufragi del difunt farà celebrar en nom meu 100 misses a Santa Maria, i 30 en les parròquies de la Trinitat, Cabanyes, Olèrdola, Santa Oliva i Montmell, de dues pessetes d'estipendi. I al mateix fi donarà 100 duros de limosna a l'Hospital de Vilafranca. Diga al doctor Badia que agraecsc los seus cuidados envers el difunt, que no li escric a ell, perquè tinc bastanta feina, i que es prenga la present carta, que V. li ensenyarà, com també dirigida a ell. — Desitjant-los bona salut a V. i a l'amic doctor Badia, i a totes les seves famílies, desposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2292. A Josep Mª Pericas.¹

Vic, 15 de juny de 1915.

Estimat Josep M^a: rebo la seua carta amb la relació del seu viatge a Campdevàrol i a Gombrèn. Respecte a la primera de dites parròquies ja vingué el Rector i li vaig indicar lo que convenia fer per a realitzar les obres que V. indica convenir per a la seguretat de la Iglésia.

Respecte a Gombrèn ja se m'havia dit l'estat de la Iglésia de Sant Pere de Montgrony i havia escrit al Capellà del Santuari cridant-li l'atenció sobre l'assumpto. Avui dic al Secretari que escriga al Sr. Rector de Gombrèn per a indicar-li el procediment que convé que se segueixi per a que la interessant Iglésia de Sant Pere sia posada en estat de conservació.

No li dic res de la nostra tribuna ² perquè tinc entès que aquí hi ha vaga de paletes, i de consegüent l'emprendre l'obra deu ésser una inconveniència. Suposo que V. a lo menos ja procura que la feina de picapedrer vagi avant.

De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Arquitecte diocesà del bisbat de Vic.

2. Tribuna de la façana del Palau Episcopal. (Notes de Fortià Solà.)

2293. A Pere Santacana.

Vic, 15 de juny de 1915.

Estimat amic: enterat de la seva carta que acabo de rebre, sento la invasió del m'ldiu de què em parla, i era de témer amb tantes humitats, en aquest temps crític de la vinya. — Jo em creia que ja havíem promès alguna cosa per l'escola

d'Olèrdola, de manera que així ho vaig insinuar a un Inspector conegut meu que m'escrigué sobre l'assumpte. No essent així, ja pot fer en nom meu lo que em diu de l'anticipació, perdonant los consums per deu anys, conforme V. m'indica que fan los altres propietaris. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2294. A Joan Badia.¹

Vic, 16 de juny de 1915.

Rt. Dr. Joan Badia.

Estimat amic: lo ninxo que consta de casa Gomà, és el en qui ha los restos de la meua germana Maria (a.c.s), i de consegüent s'ha atès a la voluntat del difunt Tomàs (q.a.c.s.). Hi havia, me sembla, una planxa del màrmol que deia Casa Gomà, o cosa per l'estil. Los restos de la Maria hi foren traslladats, puix fou enterrada a Barcelona; i després encara rebren sepultura en lo mateix lloc a lo menos la meua àvia i el meu Pare. Això potser t'explicarà les divergències, que en part provindran de que el cementiri deu haver canviat de numeració. De tots modos no haveu, ni podeu, de canviar la inscripció del ninxo, puix en ell hi ha los restos de tota la meua família. Recordo que era un ninxo amb ossera.

En quant al títol de propietat me crec que serà a Vilafranca, però me sembla que de moment no l'heu de menester majorment constant que és de casa Gomà, i el traslado del cadàver de què parles, no s'ha de fer, puix el difunt està a on desitjava.

Ja pots pensar que el veure't per a mi sempre és un goig, i més encara a Vic que a Montserrat a on potser podré dis-

posar menos de mi mateix, per la reunió de bisbes que sembla hi haurà.

Encomana'm a Déu i disposa de ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Pvre., Degà de Vilafranca.

2295. A Eudald Ferret.¹

Vic, 16 de juny de 1915.

Estimat Sr. Rector: m'han parlat favorablement, per a criat d'aquest Palau, d'un jove fill de S. Pere, que es diu Llätzer Verdaguer, i té ocupació en una fàbrica «del Pelut». Encara que m'ha parlat d'ell persona de confiança desitjaria saber lo concepte de V. sobre dit subjecte en quant a l'ofici de criat en aquesta Casa meva. Serà convenient que V. me contesti aviat puix ell em sembla que no tardarà a presentar-se. Li adverteixo que ningú sap que jo li escric a V. i ningú sabrà lo que V. me contesti, i en informar-me no hi ha necessitat de que V. anomeni al subjecte perquè ja sabré de qui es tracta.

Li envia la seva afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

V

1. Rector de Sant Pere de Torelló.

2296. A Carme Mascaró.¹

Vic, 19 de juny de 1915.

Apreciada M. Carme: no vull passar aquest mes del Sagrat Cor sens posar-li quatre ratlles. És el mes de les ànimes consagrades a l'amor de Jesucrist, de les ànimes qui viuen per Jesús, i de consegüent de les ànimes qui treballen per Jesús. I vostè ha volgut passar la vida treballant per Jesús, que és una manera perfecta de demostrar-li l'amor. Déu li pagarà, i li paga ja ara, perquè viure en la Casa del Senyor, mentres fem lo viatge per aquesta vall de llàgrimes és fer la travessa pel mar de la vida sens perill de naufragi, i amb seguretat d'arribar a port.

Però treballar per Jesús és un consol pròxim, perquè és treballar amb amor, i l'amor tot ho dolcifica. Les angúnies, els dubtes, les contradiccions, els obstacles, les decepcions, les mateixes il·lusions que la nostra curtedat se fa sovint, i que la pràctica de la vida desfà, tot queda compenetrat del suavíssim sentiment sobrenatural que ens comunica lo tracte íntim de Jesús, l'amor que és el motor inicial de les nostres obres.

Per això és la devoció al Sagrat Cor de Jesús tan pròpia de les ànimes que treballen en lo sant servei de Déu, i és el medi que la Providència ha posat en la Iglésia moderna pera fortificar als religiosos de vida activa, que necessiten un confort per a seguir el camí sempre pesat de la seua vocació. Ja sé que V. és animosa i que no s'espanta amb les dificultats, però la constància en vèncer els obstacles cansaria sens aquesta font de consol i fortalesa que és el Sagrat Cor de Jesús. L'amor tot ho facilita. És com l'oli que posem en les frontisses i panys quan costen d'obrir, i per això me sembla que en algun punt diu Tomàs de Kempis, que per l'amor no hi ha cap impossible. I aquells qui hem espurgat el cor d'affectes mundans tenim més necessitat de l'amor que comunica el Cor de Jesús, perquè sens ell no tindríem vida, se'ns as-

secaria la vida. Tornant a la comparació de l'oli, l'amor de Jesús fa que qualsevol obra, per material que sia, ruixada amb aquest oli celestial crema divinament, i li és més agradable al Senyor que les llànties i ciris que fem cremar davant son altar.

Sia, doncs, vostè molt lluminosa en aquestes obres enceses de caritat divina, i en lo mèrit d'elles donguin una participació al seu Prelat d'origen, que li envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Carmelita de la Caritat.

2297. A Pere Bolet, S.J.

Vic, festa de S. Lluís Gonçaga (21 de juny) de 1915.

R.P. Pere Bolet, S.J.

Estimat amic i parent: rebo la teua carta, i la participació en ella del teu nou càrrec, lo qual ja m'havia dit a Zaragoza el Rector d'aquell col·legi P. Codina. Desitjo que la nova residència te sia favorable per l'ànima i pel cos, i que pugues treballar en la formació de bons ministres de la Iglésia, i de bons cristians, que és l'objecte de la institució que tens encarregada. I és aquesta feina molt pròpia d'un Jesuïta i tal vegada de resultats més positius que l'anar a predicar per les ciutats, encara que aquest sia també un ministeri útil i necessari a la Iglésia de Déu.

Essent, además, Vigan, com me dius una ciutat pacífica i quieta, tindràs més ocasió de donar-te al cultiu del propi esperit, que és sempre la primera condició de fecunditat del nostre ministeri.

Com suposo que rebràs la present carta pels volts de la festa del gloriós Sant Ignasi de Loiola, ja te l'escric com carta de felicitació pel teu Sant Fundador i Pare, i com estem ja tan a prop de Sant Pere, encara que al llegir aquestes ratlles ja haurà passat, no obstant pensa que en lo dia del Príncep dels Apòstols, que és titular de la Seu de Vic, li demanaré també que intercedesca per tu.

A casa teua no hi ha novetat que sàpia, i el Peret me va escriure fa poc en aquest sentit. A Vilafranca ha mort en Tomàs Mestre, marit que fou de la meua germana Maria. Ha mort en edat avançada i molt inclinat a la devoció, i a la pietat. Que al cel tots lo vegem.

Per aquí no hi ha novetat. Ens anem fent vells, o millor dit, ja som vells, i de consegüent s'acosta l'hora dels comptes al Jutge etern.

M'ha agradat molt lo sermó del Sr. Bisbe de Vigan amb motiu del Centenari de la Companyia, i a pesar d'ésser alemany manifesta un domini complert de la llengua castellana.

Los meus familiars te saluden. Tu també dona memòries al P. Buxó, ordenat per mi, que em sembla és a Vigan, i als demás del Col·legi, sobretot si són coneguts, i encomana a Déu al teu amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2298. A Joan Badia.¹

Vic, 22 de juny de 1915.

Rt. Dr. Joan Badia, Pvre.

Estimat amic: que el teu gloriós Patró t'alcanci salut i gràcia per a servir a Déu per molts anys, i que tingues aquesta festa teua amb tota felicitat espiritual i corporal.

Te veurem per aquí dalt?
Teu afm. in C. Jesu

El Bisbe de Vic.

F

1. Pvre., Degà de Vilafranca.

2299. A Josep Soler.¹

Juny de 1915.

R.P. Josep Soler, Sch. P.

Estimat P. Rector: agraeisc la seva carta i accepto l'hospitalitat que m'ofereix en son Col·legi. Tinc lo noviciat de l'Escola Pia en la meva Diòcesi, i per lo tant això, entre altres motius, és un estimulant d'afecte envers l'ordre de V.V. i per lo tant serà per a mi un gust passar algunes hores en la seva companyia.²

Com lo mateix diumenge he de tornar a Vic, aniré a Mataró el dissabte, i penso, si no tinc destorb, arribar-hi en lo tren que surt de Barcelona a les sis.

De V. afm. servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Escolapi, de Mataró.

2. Per la consagració del bisbe Mas, de Girona, que es celebra a Mataró el dia 4 de juliol. (Notes de Fortià Solà.)

2300. Al Director del Col·legi de Maristes de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 26 de juny de 1915.

Estimat Sr. Director: la proximitat del dia en què aquest col·legi celebrarà los vint-i-cinc anys d'existència, me mou a enviar a V. i a la Comunitat que dirigeix, i als nois que eduquen, la meua més afectuosa benedicció. — Són els Maristes bons sembradors d'instrucció i d'educació cristiana, que cultiven l'enteniment i el cor de la joventut, que miren de posar los seus deixebles en situació de contribuir a l'avenç agrícola, industrial i mercantil del país, guardant sempre en la seva vida la dignitat de la virtut cristiana, que és l'única base sòlida de la vida social. — Rebin, doncs, tots la meua felicitació, amb l'auguri de que per molts anys el Col·legi de Maristes de Santa Coloma de Queralt, vaja difondint els beneficis de l'educació i de la instrucció als fills de l'estimada vila, i de sa comarca.

Josep, Bisbe de Vic.

F

2301. A Francesc Amigó.

Vic, 30 de juny de 1915.

Estimat amic: sento la mort de la seva germana, que V. me participa. Que al cel sia i allà tots la vegem. Feliç ella que ha sortit del món per la porta dels sants sagraments i de la pietat cristiana que condueix a la Glòria. V. que és home de fe ja sabrà sobreposar-se al natural sentiment, i pensi amb lo que diu Sant Pau, no volgheu plorar com los qui no tenen esperança. Procuri el buit que li deixa en lo cor la mort de la germana, omplir-lo amb Déu, que és lo nostre tot. — Con-

cedesc les indulgències en la forma acostumada i mani al seu amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2302. Al Dr. Pous.¹

Estimat Dr. Pous: no tinc pressa en el llibre de M. Clascar, i te'l pots portar a Centelles, on tindràs més temps lliure. Més aviat tinc pressa en la carta del St. Pare.

El Bisbe de Vic.

F

1. Professor del Seminari de Vic.

2303. A Francesc Raspall.

Vic, 1 de juliol de 1915.

Estimat amic: espero que el dissabte propinent a l'arribada del tren que surt d'aquí a les dotze i quarts, i arriba a les tres a Barcelona, m'esperaràs a l'estació. Digues a cal senyor Nogués que de l'estació aniré a casa seva, per a després visitar al senyor Nunci, i sortir a les sis de la mateixa tarda cap a Mataró. Lo senyor Nogués que no es cansi d'anar a rebre'm, que ja el veuré a casa seva. — Memòries a la Mare Elena i demés religioses, i disposa de ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2304. Al Rector de Taradell.

Vic, 1 de juliol de 1915.

Estimat: só sabut que entre un sogre i gendre de Taradell, en Barfull i en Jeps, hi ha qüestions, i que volen presentar querella criminal al Jutjat. Ja em penso que tu hauràs fet lo possible per a apaciguar-ho. Però t'escric perquè intervingues de nou, fins valent-te del meu nom, d'aquesta carta, per a evitar que s'acudeixi a l'autoritat judicial, que seria no solament una pèrdua d'interessos, sinó que també una mengua per la família, perquè la família, qualsevol que guanyés, sempre hi perdria. Ara estan apassionats, i ells mateixos no saben lo que els convé; convé fer-los entrar en raó, i aleshores comprendran que no hi ha res pitjor que acudir a l'autoritat pública en les desavinences de família, perquè aleshores encara s'augmenten. En fi fes-hi lo que sàpigues. Déu te donarà gràcia per a evitar aquest desastre de família.

El Bisbe de Vic.

F

2305. A Ferran Palmés, S.J.

Vic, 20 de juliol de 1915.

Rt. P. Ferran Palmés, S.J.

Estimat amic: moltes mercès pel seu afectuós record d'enviar-me son estudi «La suspensió ex informata consciència». L'havia ja llegit amb interès, puix és cosa de gran transcendència en el règimen episcopal, i V. ha exposat amb claredat i discreció l'estat jurídic de l'assumpto. Que Déu li donga gràcia i salut per a continuar treballant en pro de la seua Iglésia.

Donga moltes memòries als seus companys de Comunitat, en especial als antics tercerons Orlandis, Pujades, & i encomani a Déu al seu afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2306. A Francesc Bergadà.¹

Vic, 23 de juliol de 1915.

Muy querido Sr. Cura-Párroco: me está bien emplee V. los fondos de que me habla en la construcción del altar de S. Isidro, puesto que está, según me dice, en tan deplorable estado. Sobre todo cuando V. me manifiesta que están conformes las administraciones en ceder sus sobrantes; y procurando V. quede en la obra una cantidad que pueda responder de cualquier imprevisto que pueda presentarse.

En cuanto a lo que me dice de construir el altar gótico, no me parece conveniente, en primer lugar porque me parece que la Iglesia no es de este estilo, y chocaría el altar con el resto del templo, y más que todo porque esos altares góticos que suelen construir los carpinteros cuasi siempre son un desastre de mal gusto, y ellos tienen afición a los mismos, porque resultan muy económicos, aunque feos. Hay formas muy dignas en los altares de muchas iglesias que pueden reproducirse con la seguridad de no ofender a las personas de buen gusto.

Saludándole con mucho afecto le envía su bendición más afectuosa, y se encomienda a sus oraciones

El Obispo de Vic.

F

1. Rector de Monistrol de Calders.

2307. Al Canonge Corbella.

Vic, 23 de juliol de 1915.

Lo Bisbe de Vic saluda molt afectuosament a l'estimat Senyor Canonge Corbella, i li recomana al Sr. Don Josep Mª Ventura i Pallàs, a qui convenen les aigües de Vallfogona, i desitja que el Senyor Corbella li donga antecedents i guia per a l'allotjament que necessita; fent-ho complaurà al que escriu aquestes ratlles.

V

2308. A Mn. Ramon Corbella.

Estimat Mossèn Ramon: li envio la felicitació pel seu Sant Patró, desitjant-li la seua poderosa intercessió davant de Déu, i molts anys, si li convenen, de vida i salut, i la gràcia del Senyor que l'acompanyi fins a la vida eterna.

Lo Bisbe de Vic.

V

2309. Telegrama a Sa Santedat el Papa Benet XV.

Italia. — Roma. — Secretario de Estado de Su Santidad. — En nombre del Clero y fieles de la Diócesis envía al Santo Padre Benito XV el homenaje de obediencia y amor

El Obispo de Vic.

F

2310. Al Marquès d'Oliver.

Vic, 27 de juliol de 1915.

Exmo. Sr. Marqués de Oliver.

Muy querido amigo: Dios le ha querido el tierno niño, y no puede V. quejarse porque el hijo ha ganado. Del lado del padre de la tierra ha pasado al lado del Padre celestial y del destierro del mundo ha sido trasladado a la patria de la Gloria. La paternidad de V. ha quedado ennoblecida, enviando al Cielo un ángel que ha pasado por el mundo sin mancharse. — Le desea paz, tranquilidad y salud a V., a su esposa y a toda la familia su afmo.

El Obispo de Vic.

F

2311. A Ignasi Casanovas, S.J.

Vic, 30 de juliol de 1915.

Estimat amic: li envio la meva felicitació amb motiu de la festa del seu gloriós Patró Sant Ignasi, i espero que V. la farà arribar al P. Provincial i demás Superiors d'eixa Comunitat.

Tot sovint pregunto per V., però jo desitjaria poder-l'hi preguntar directament i de paraula. ¿No podré fer-ho aquest istiu?

De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2312. A Gaietà Barraquer.¹

Vic, 6 d'agost de 1915.

M.I. Sr. Dr. Dn. Gaietà Barraquer.

Estimat amic: t'envio la meua felicitació amb motiu de la festa del teu Sant Patró. Que ell intercedeixi per tu davant de Déu i t'obtinga salut, molts anys de vida, i després la vida eterna, que és l'únic bé per què hem de sospirar.

No et veurem cap dia per Vic?

Encomana'm a Déu i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Canonge de Barcelona.

2313. Al P. Guardià del Convent dels Caputxins de Manresa.

Vic, 6 d'agost de 1915.

Rnd. P. Guardià: rebo la seva carta i agraesc los seus oferiments, i per ma part desitjo també que V.R. tinga totes les benediccions de Déu en l'exercici del càrrec en què l'ha posat l'obediència. I com se parla de la Catequística de Manresa, aprofito l'ocasió per a recomanar-la al seu zel, puix la considero una de les obres apostòliques més fructuoses que poden fer-se en la ciutat. — Esperant que no he de tardar en conèixe'l personalment, tinga la seguretat de l'apreci que té a V.R. i a tot el Convent, a quals oracions s'encomana

Lo Bisbe de Vic.

F

2314. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa.

Vic, 12 d'agost, festa de la Santa Mare Clara, de 1915.

Rda. M. Abadessa de les Caputxines — Manresa.

Apreciada M. Abadessa: lo Rd. P. Miquel d'Esplugues continua de Visitar fins que eix Conyent tinga perfeccionada la Visita, per a la qual va ésser anomenat; i el P. Eugeni de Barcelona, Guardià queda designat per a confessor *ad casum* de la Comunitat.

Respecte de les novícies de què em parla, lo certificat de salut del Metge, i lo demás que faça relació amb la professió, ho enviaran amb deguda forma a la Secretaria del Bisbat, per a que consti en los expedients, i per a fer-ho de la manera deguda ho podran fer per medi, o amb la direcció del Sr. Capellà.

M'alegro del bon esperit i de la bona salut de les novícies, desitjo que l'observància i santetat vagin augmentant, que la pau del Senyor i el consol de l'Esperit Sant regnin en la Comunitat, i rebin totes l'afectuosa benedicció que els envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2315. A Manuel Raventós.

Vic, 15 d'agost de 1915.

Molt estimat amic: escric al seu nebot el pèsam per la mort de la Mare, germana de V. que V. me participa, i complint aquesta trista obligació d'amistat, li poso a V. també aquestes dues ratlles.

És clar que per una família és amarg quedar-se sens Pares; però l'experiència ensenya com la Providència amoro-

sa del Senyor supleix la falta dels pares. N'he vist d'això molts casos.

D'altra banda la difunta deixa en la seva casa un perfum de pietat i de virtut, que sobreviurà a ella, i mantindrà als fills en el bon camí i en la vida cristiana. Que al cel sia, i allí tots la pugam veure.

Memòries a tota la seua família, i rebin tots l'afectuos pèsam que els envia son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2316. A Antoni Maura.

Vic, 17 d'agost de 1915.

Muy querido Señor Maura: tomo parte en su pena que naturalmente ha sufrido con la muerte de su hijo político; pero nuestra fe que nos enseña que en el mundo todo va regido por la divina Providencia, y que ésta es paternal, y ordena las cosas en vista de nuestro bien eterno, le servirá de base de consuelo a V. y a todos los suyos.

Pero como la carne es flaca y necesita el vigor del espíritu para sostenerse en esas embestidas, rogará al Señor conceda al querido difunto la gloria eterna, y a la afligida Viuda y a todos V.V. aquel consuelo sobrenatural que hace invencible al cristiano, su amigo y servidor en Cristo q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

2317. A Ramon Corbella.

Vic, 18 d'agost de 1915.

Il·tre. Sr. Don Ramon Corbella.

Estimat Mossèn Ramon: li envio *dos Angels de la Guarda*¹ pels seus nebots, puix si esperava que tornessin ja serien massa vells, i d'altra banda ara en temps de vacances tindran més ocasió d'entretenir-se en sa piadosa lectura.

Ja sé pels capellans d'aquesta Casa, a qui V. ha escrit, que la terra nadiua li prova, i que s'ha refet molt, i desitjo que el tornem a recobrar ben restaurat i en disposició d'entrar altre cop en campanya.

Encara que el seu Sant és un xic lluny, prengui aquesta carta com de felicitació, puix ja des d'ara demano al gloriós patró de Segarra i Patró de V. que sia lo seu intercessor davant de Déu.

Memòries als de casa seua i a Mossèn Miquel Piera, i vostè disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

1. Són exemplars de la revista infantil «La Veu de l'Àngel de la Guarda». (Nota de Fortià Solà.)

2318. A l'Abadessa de Valldonzella.

Vic, 19 d'agost de 1915.

Apreciada Senyora Abadessa: encara que fa ja molts anys que he deixat d'ésser el confessor d'eixa Comunitat Cisterciense, cada any a l'acostar-se la festa de Sant Bernat se'm renova l'afecte al gran Abat de Claravall, i a la seua Orde, que té per mi atractius especials, per ésser essencialment

contemplativa, i la contemplació és el gran goig de l'ànima, perquè és el nostre destí etern. Déu nos ha criat perquè si ens fem mereixedors poguem contemplar la seua cara. *Lumen vultus tui*. El resplendor diví que és la vida immortal. I així que el cristià fa més anys i coneix més la vanitat mundana i les il·lusions terrenals, desitja més poder contemplar aquella Bellesa tan antiga, puix és eterna, i tan nova, que mai cansa i dona vida.

A Vostès Déu les ha fet la gràcia de poder ja començar la contemplació divina en aquest món, i encara que subjectes també a les tristeses del desterro, no obstant durant moltes hores de cada dia la contemplació és lo seu objecte, i de consegüent tenen amb Déu una comunicació contínua, i el tracte amb Déu fortifica a l'ànima, i li fa trobar disgustat lo tracte amb lo món, que sedueix a tants cristians, els esclavitza. Avui la vida contemplativa no és compresa fins per molts cristians, i no obstant és la substància de la glòria eterna, i l'ordre monacal té la missió providencial de mantenir-la en lo món. Que Sant Bernat al·lanci a l'estimat convent de Vallldonzella, ell qui fou tan gran contemplatiu, el do de viure sols per Déu, i que les seues monges no s'oblidin en la seua festa de pregar pel seu antic confessor, que les felicita amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2319. A Josep Mª Vives.

Vic, 19 d'agost de 1915.

Sr. Dn. Josep Mª Vives.

Estimat: lo seu oncle D. Manuel Raventós me participa la mort de la bona Mare de V.V. morta santament. Que al cel sia i allà tots la poguem veure. Els deixa a V.V. una vida

exemplar que seguir, i el consol de que ella pregarà a l'altre món pels fills que deixa a la terra.

Encomanaré a Déu l'ànima de l'estimada difunta, i li pregaré també donga a V.V. aquella piadosa resignació que cura les ferides del cor.

Saludi a les germanes i a l'oncle Florenci, amic meu, i rebí tots l'afectuos pèsam que els envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2320. Al Superior de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona.

Vic, 21 d'agost de 1915.

Estimat Pare Superior: pel P. Prepòsit de Vic rebo la participació de la mort del P. Comas i Mundet, que V.V. li encarreguen, demanant les meves oracions pel virtuos difunt. — Jo ho só fet, i ho faré encara, perquè el Pare Mundet era un antic amic, i ademés un benefactor de la parròquia de Monistrol de Calders, d'on ell era natural. — I ell pregarà per nosaltres des del Cel, puix la seva llarga vida dedicada al servei del Senyor, lluny de la vanitat mundana, i consagrada a la pràctica de la pietat, lo feien un amic de Déu, i de consegüent, pels mèrits de Jesucrist, tindrà la companyia eterna, i la felicitat del Pare celestial. Que en aquella Pàtria tots lo poguem veure. — I a l'enviar mon pèsam a eixa estimada Congregació, s'encomana a les seves oracions, i els saluda amb lo major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2321. A Pere Santacana.

Vic, 22 d'agost de 1915.

Estimat Peret: li envio els poders per l'acensament de can Ferrer, i aquesta carta, en que demanen per la festa de Sant Felix, i els podrà donar 25 pessetes, com els altres anys. — Enterat de lo que em diu en la seva carta. — Ahir vingué la Pepeta Bolet amb lo seu noi, i no tenien novetat. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2322. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 27 d'agost de 1915.

Sr. Dn. Agustí Valls i Vicens.

Estimat Agustinet: que Déu Senyor nostre t'ompli de celestials benediccions i gràcies, i que per molts anys pugues passar la festa del teu Patró, el gloriós doctor Sant Agustí, en la consoladora companyia de la teua Esposa, fills i néts, i després d'aquesta vida sempre migrada de la terra, arribis a la vida eterna de la companyia i felicitat de Déu.

I encara que aquesta felicitació abarca tota la teua casa, d'ella vull tinga part important l'altre Agustinet, fill teu, que en un mateix dia, el dia de Sant Agustí, sembla que encara quedeu més identificats, a la terra i al cel.

Sempre afm. amic teu i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

En poder d'Agustí Valls i Solà (Barcelona).

2323. A Ramon Nogués.

Vic, 29 d'agost de 1915.

Estimat amic: que el gloriós Patró de Segarra i Patró de V. li alanci de Déu la plenitud de les benediccions celestials sobre V. sobre tota la seva Casa i sobre totes les obres bones a que V. té consagrada la vida. Aquell dia, ajudant Déu, d'un modo més particular en la Santa Missa me recordaré de V. — I desitjant que la Maria estiga millor i que la Francisca i la Concepció vagen seguint bé, a tots saluda amb lo major afecte son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2324. A Francesca Bonnemaison.

Vic, 29 d'agost de 1915.

Apreciada i bona amiga: al rebre la carta de V. ja tenia pensat d'escriure-li, donant les bones festes de Sant Agustí a la seva mare, avui encara més digna d'estima, perquè el Senyor la vol purificar i santificar amb la malaltia. En qual-sevol circumstància cau bé la felicitació cristiana, perquè hi ha una pau i una felicitat de l'ànima, superior als sofriments del cos, i que fins té virtut per a suavitzar-los. — I jo no dubto de que la bona donya Agustina, sempre d'esperit suavísim dins de la malaltia, posada a la creu, tindrà l'auxili de la gràcia que venç a la naturalesa, i que, donant forces a l'esperit, la càrrega del cos malalt és menos pesada. — En lo dia de Sant Agustí me recordaré d'ella, i el gran Doctor, de tan intensa suavitat, pregarà per la seva clienta malalta. — Té el consol de la companyia de V., que ja és mitja vida. La Iglésia

ens fa venerar als qui assistiren en la Creu al dolçíssim Jesús, lo nostre Redemptor, i V. assistint a la seva Mare, obeeix a la naturalesa i s'enriqueix de gràcia. I totes dues, Mare i filla, agraden a Déu, ella patint, i V. servint-la. — I l'activitat de V. encara troba temps, després de servir a la Mare, per a servir a les germanes, a les noies de l'Institut de Cultura, qual bon record V. ha tingut l'amabilitat d'enviar-me. — Amb molts records per al seu bon espòs, l'amic Narcís, rebi V. l'afecte de son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2325. A Josep Recasens.

Vic, 1 de setembre de 1915.

Sr. D. Josep Recasens.

Estimat: rebo la seva carta participant-me que va a contraure matrimoni, amb consentiment dels seus pares. Que Déu beneeixi la seva unió amb celestials gràcies, a fi de que son nou estat sia de pau i tranquil·litat en lo curs de la vida present, i després obtinga la felicitat de la vida eterna.

Amb afectuosos records a l'Esposa i als pares lo saluda i beneeix

Lo Bisbe de Vic.

F

2326. A Donya Remei.¹

Vic, 4 de setembre de 1915.

Apreciada Donya Remei: he sabut que estava un xic malalta, i li vull posar dues ratlles, perquè no só perdut l'espíritual afecte amb què li vaig vestir a V. l'hàbit monacal. — I d'altra banda els malalts són els predilectes de Jesucrist perquè són los qui de més a prop lo segueixen portant la Creu. I la malaltia dignament suportada és un gran medi de purificació. Perquè les prosperitats i els plaers corrompen la nostra naturalesa, i les contrarietats, sofriments i humiliacions l'acosten a Jesús, puix lo Fill de Déu volgué entrar a la glòria pel camí dels sofriments i de les humiliacions. — I Déu és tan misericordiós envers nosaltres que mai ens posa una creu superior a les nostres forces, i sempre si envia tribulació, envia també resistència per a suportar-la. — Encomaním a Déu puix Ell escolta als qui sofreixen i rebí l'afectuosament benedicció que li envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Religiosa cistercenca del Monestir de Valldonzella.

2327. A Sebastià Bonet.

Vic, 10 de setembre de 1915.

Al Sebastià Bonet, novici de la Companyia de Jesús.

Estimat Sebastià: m'alegro de que ja portis la sotana de Sant Ignasi, i demano a Déu que et faça digne de portar-la fins a la mort.

És clar que en lo Noviciat tens abundants medis de santi-

ficació, però fins la Casa en que viviu pot ésser una composició de lloc que mantinga l'esperit apartat de la vanitat mundana i adherit a Déu. Sant Francisco de Borja és en això un dels grans exemples que ens proposa la Iglésia.

Procura, doncs, aprofitar la gràcia de Déu, que t'ha apartat dels camins perillosos del món i t'ha fet fàcils los camins de la salvació, sies senzill i sincer amb los teus superiors, i pensa que mirada la vida amb los ulls de la fe, l'estat religiós és el més excel·lent que té la Iglésia de Déu, puix fins en aquest món el religiós sincer i humil té una felicitat superior.

Dóna moltes memòries al R.P. Guim, Mestre de novicis, al germà Vall-llosada, i als demés coneguts de la Comunitat i encomana a Déu al teu afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

2328. A Manuel Guasch.

Vic, 10 de setembre de 1915.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: m'entero de que has ja fet entrega de les quantitats acordades, demostrant altra vegada la teua activitat. Quan sia ocasió ja escriuràs la teua sempre agradable vinguda.

Digues al Sr. Many que tindrè molt gust en rebre la seua visita, la de la seua Esposa i demés de la família, que jo no penso sortir de Vic la setmana entrant, fora del dilluns a la tarda que aniré a confirmar los nois del col·legi d'òrfens de S. Julià; i el dissabte al matí tindrè ordres. De manera que fins en dits dies, si a ells los venia millor que els altres, podria per això tenir temps per ells, fora de les hores necessàries per dits ministeris.

Memòries a la teua Esposa i Fill, i a dits Senyors Many, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2329. A la Senyora N. Bernadet de Furriols.¹

Vic, 10 de setembre de 1915.

Lo Bisbe de Vic envia el pèsam a la filla del Senyor Bernadet, gran amic de Jesús Sagramentat, qui obre les portes del cel als qui li són amics durant la vida, com li fou lo Senyor Bernadet, que el visitava tan sovint al Sagrari. I prega per l'etern repòs de l'estimat difunt, a qui en Jesús tant apreciava, i pel consol de la filla i dels demés de la família.

V

1. De Vic.

2330. A Josep Bonet.¹

Vic, 16 de setembre de 1915.

He leído con mucha satisfacción y complacencia su atento oficio de 9 del corriente, participándome el religioso proyecto de los Sres. sobrinos de Berenguer, de que se pueda ver concluído el campanario de la Iglesia de esa Iglesia parroquial, y colocado en él un nuevo reloj en la fiesta mayor del año próximo, contribuyendo a este fin con todo lo que sea necesario. — Sírvase V.R. dar a dichos Sres. las más expresivas gracias, y manifestarles mi agradecimiento por este acto de generosidad

que acredita una vez más el amor que profesan a la Iglesia y a esa Villa de Artés. — Dios guarde a V.R. muchos años.

José, Obispo de Vic.

V

1. Rector d'Artés.

2331. A Narcís Verdaguer i Callís.

Vic, 27 de setembre de 1915.

Estimat amic: els envio el pèsam per la mort de la Mare de la Paquita, que V. me participa. Que al cel sia, i allà tots la vegem. Surt d'aquest món després d'una vida cristiana i activa en la pràctica de la virtut, i el diví Redemptor haurà emparat la seva ànima. És el camí natural, i ella l'ha sabut seguir amb fidelitat al camí que ens ensenya el Mestre diví. Així nosaltres sapiguem ésser tan encertats. — Concedesc les indulgències que sol·licita, i pregaré a Déu per l'etern repòs de l'estimada difunta i pel consol de V.V. — De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

N

2332. A Faustino Rodríguez San Pedro.¹

Vic, 29 de setembre de 1915.

Exmo. Sr. Faustino Rodríguez San Pedro.

Muy Señor mío: he recibido su interesante Carta expresando la feliz idea de la «Unión Ibero-Americana» de celebrar una *fiesta de la Raza*, en conmemoración del Descu-

brimiento de América, el día 12 de octubre, aniversario del hecho gloriosísimo que señala el principio de la inmensa expansión de los hijos de la madre España, en un mundo nuevo, hasta entonces desconocido.

Me asocio a la idea con el doble carácter de español y Obispo, pues la civilización de aquellos pueblos es un resultado de la compenetración que había entre nuestra Patria y la Iglesia; y nuestra raza se formó espiritualmente en el molde sobrenatural de la fe de Cristo, que ennoblece y eleva al hombre, corrigiendo o neutralizando los humores morbosos de nuestra complexión, y orientando nuestro espíritu hacia los grandes ideales de la humanidad.

Y no sólo el espíritu de aquellos pueblos americanos es nuestro espíritu, sino que su sangre es nuestra sangre, y españoles y americanos formamos una misma familia, que habita en distintos hemisferios, y por lo tanto conviene que la distancia geográfica no enfríe el amor natural que es el suave vínculo de unión de las familias.

Poseído de estos sentimientos, no dude V.E. que cooperaré a la realización de sus nobles propósitos, deseándoles el mejor éxito, para utilidad y gloria de la Madre Patria España y de las naciones americanas, que son como retoños de ella y viven de la misma savia.

De V.E. S.S.q.s.m.b.

El Obispo de Vic.

F

1. President de la «Unión Ibero Americana».

2333. A Bartomeu Carner.¹

Vic, 30 de setembre de 1915.

Estimat Sr. Rector: m'està bé lo que em proposa de llogar un pis per al degut arreglo de la Casa parroquial. V. amb la seva prudència ja procurarà que la documentació dels llibres parroquials i demás sia suficientment vigilada a fi de que no hi haja res que pugua extraviar-se, així com donar al fet la deguda publicitat per al coneixement dels seus feligresos. Li desitja molts èxits espirituals en la nova parròquia, espera proporcionar datos i consells convenients al sacerdot que l'ha de succeir en l'antigua, s'encomana a les seves oracions i li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Rector de la Soledat d'Igualada.

2334. A Manuel Guasch i Estalella.

Vic, 1 d'octubre de 1915.

Sr. Dn. Manuel Guasch i Estalella.

Estimat amic: creia que hauries vingut a últims de setembre, a qual objecte lo darrer diumenge no em vaig moure de Vic com desitjava. Sens dubte és que no tens encara ultimada la documentació. Com demà, si Déu vol, sortiré a una expedició de Santa Visita, t'escric per a que no pugis fins que torni a Vic, puix estaré fora una temporadeta.

Memòries a la teua Esposa i al Noi, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2335. A Pere Santacana.

Estimat amic: rebuda la seva, m'entero del trist resultat de les vinyes, i com me diu que quan estiga tot arreplegat m'enviarà nota del resultat total, li recordo que sortint jo de Visita per l'alta muntanya, no enviï dita nota, fins que sàpia que jo só tornat a Vic, puix fàcilment la perdria. — Suposo que aquest any lo vi no podrà ésser gaire bo. — Dins de poc la Maria i l'Emília aniran, si Déu vol, a Vilafranca, per a orejar la casa i demés que convinga. — Memòries a les seves famílies, i V. disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2336. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 4 d'octubre del 1915.

Exmo. e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico — Madrid.

Muy venerado Señor Nuncio y querido Hermano: las palabras y la actitud del Romano Pontífice en el actual conflicto europeo me han movido a publicar un folletín que sale en el Boletín de la Diócesis, y después por separado en tirada aparte.

Tengo el gusto de enviar a V.E. el primer número del Boletín, y más tarde espero aceptará algunos ejemplares cuando se haya hecho la tirada.¹

De V.E. a.s.q.l.b.l.m.

El de Vic.

ASV

1. El Nunci, amb data de Madrid, 28 d'octubre del 1915, contestà a Torras i Bages: «Excmo. Señor y venerado hermano: tengo viva complacencia en manifestarle que he recibido los ejemplares de su luminoso y oportunísimo estudio "El Internacionalismo Papal", que leí con íntima fruición y por el cual presento a V.E. mis calurosas felicitaciones, esperando ha de contribuir notablemente a la realización del pensamiento de Nuestro Santísimo Padre Benedicto XV. / Con especial testimonio de cariño y singular aprecio me honro en repetirme / De V. l. affmo. s.s. H^o y amigo».

2337. A Jaume Serra.

Manlleu, 3 d'octubre de 1915.

M.I. Sr. Vicari general de Vic.

Mon estimat Vicari i amic: avui al vespre só tingut una estona, que no són freqüents anant de visita, i só fet les observacions que trobarà en aquest mateix plec, perquè després potser no tindria ocasió. El Mestrescola me sembla el més indicat. Quan se tracti de fer-li el nomenament, V. ja m'enviarà el document redactat de manera que no hi falti més que la firma. Lo mateix si fos necessari pel Dr. Satorras. Potser seria ocasió oportuna per a fer-li nomenament definitiu de fiscal puix lo Doctoral ha manifestat desig de deixar lo càrrec. Això si aquest no ho havia de prendre malament; encara que sempre és un inconvenient que un home tinga un càrrec que ell mateix diu que per falta de salut no pot complir. Però també és cert que la cosa no té pressa.

Suposo que demà tindran al Sr. Barba. Li donarà memòries i li dirà que só sentit no poder passar el dia amb ell.

Memòries al Dr. Dachs, a Mossèn Jeroni i a tots los demés de Casa i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Crec convenient, en cas d'admetre la recusació, que el tribunal delegat sia de la Diòcesis, puix si es fes a fora me sembla que el fet podria ésser interpretat en distints conceptes

d'una manera desfavorable. Les persones de qui vàrem parlar me semblen les més indicades: a no ser que V. trobi raons molt poderoses en contra me sembla que val més admetre la recusació fins que es veja que es té tota la condescendència possible. Respecte a la quantitat retinguda hem d'ésser generosos fins concedint-li tota, però quan ell compleixi la sentència, no abans, puix si tenien diners allargarien encara més el procés. Això si V. no hi veu raons jurídiques en contra. — Respecte de la rehabilitació moral que demanen, me sembla, si es vol contestar, que la translació a altra parròquia que se li ha proposat des del principi, i que la Rota també resol en igual sentit, no importa cap desconsideració, sinó que al revés implica reconeixement de que l'home té condicions pel càrrec parroquial. A més de que això està resolt per la Rota, i el tribunal no pot admetre consideracions envers la resolució, sinó complir-la.

Me sembla que el nomenament d'altre Jutge, per a execució de sentència, fins té algun avantatge; puix aquest no haurà ni podrà tenir en compte les consideracions que es fan en l'escrit, sinó simplement fer complir la sentència, tal com està continguda en son context, i lo demés el Prelat ja farà lo que dega per al bé del pàrroco.

F

2338. A Josep Dachs.

Manlleu, 4 d'octubre de 1915.

M.I. Sr. Secretari de la Diòcesis de Vic.

Estimat amic: t'envio l'adjunta carta que guardaràs fins que jo torni a Vic. Suposant que encara Don Manuel Alejos no haja sortit li encarregaràs de part meua que vaja a fer una visita al Sr. Bisbe de Còrdova, puix ell me digué que tal vegada no aniria a Sevilla, sinó al seu país, i per lo tant és de

creure que anirà a la capital de la Diòcesis. La visita s'entén si ell va a la ciutat, no en altre cas.

Ahir vaig escriure al Sr. Vicari gral. i suposo haurà rebut la carta.

Memòries al Dr. Jaume, a Mossèn Jeroni i als demés de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Aquest matí só confirmat 635 criatures d'un tiron.

5 d'octubre.

T'envio una carta de Vilafranca en la qual copiareu la contestació que incloc, i després la contestació la remetràs al destino que ja porta el *membrete*.

Junt amb lo teu plec avui só rebut carta del Dr. Jaume al qual donaràs la nota adjunta.

F

2339. A Jaume Serra.

Manlleu, 5 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Jaume: rebo la seua i veig que realment convé esperar en l'assumpto.

Desitjo que no es confirmi la notícia del mal estat de salut del Dr. Errando.

Dins de poc anem a sortir per a Sant Joan. Conservi's i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2340. A Jaume Bofill i Mates.

Sant Joan de les Abadesses, 8 d'octubre de 1915.

Sr. Dn. Jaume Bofill i Matas.

Estimat amic: aprofito un moment abans de sortir cap a Sant Pau de Segúries per a respondre a la seua carta agraint los oferiments que em fa en nom propi i dels seus cohereus del despatx de l'antic amic en Joaquim Almeda que al cel sia.

Considero a V.V. successors en l'afecte del difunt amic, desitjo que el despatx continuï en la mateixa importància, i saludant a V., al nebot del difunt i a l'altre company demana a Déu los dongui la seua més abundant benedicció

Lo Bisbe de Vic.

En Santa Visita.

BC

2341. A Josep Dachs.

Ripoll, 10 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: mira si trobes lo que el canonge arxiver de Lleida demana, i li pots enviar amb targeta meua. Si no ho trobaves posa-li dues ratlles dient-li per encàrrec meu, que sento no poder servir-lo.

Desitjo que hages trobat bé als de casa teua, i digues a Mossèn Jeroni que ja só rebut lo petit bulto que ha enviat, amb les medalles i demés que li demanava.

Al Dr. Jaume li daràs l'adjunta nota.

Memòries a tots los de Casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

T'encloc una carta per a D. A. Rubió i Lluch, que li re-metràs de seguit, que jo no ho faig perquè no em recordo la direcció.

F

2342. A Jaume Serra.¹

Escribir al Ecónomo de Avinyó que tiene encargo del Sr. Obispo de ocuparse de la situación de la Casa que ocuparon las Hermanas.

Por lo tanto que le entere de si está alquilada, qué alquiler paga, y quien cobra los alquileres, y desde cuando está alquilada.

Escribir al Arcipreste de Moià que intervino en la compra de la misma, que diga si sabe si el Sr. Abadal, su padre o él mismo, han reembolsado la cantidad aportada para la compra, o parte de ella.

Y una vez enterado llamar al Sr. Abadal y oírle, y determinar lo que se haya de hacer de la Casa, que a mi parecer no conviene vaya prolongándose esta situación. Aunque existen planes de utilizarla para Rectoría, y otros quisieran hacer casa e Iglesia, que tuviera mejores condiciones que las actuales, como ésto iría prolongando la situación, parece lo más oportuno la venta y guardar el precio para hacer lo que más convenga.

F

1. Disposició que, junt amb altres papers, és tramesa pel Prelat al doctor Dachs per al Vicari General. (Nota de Fortià Solà.)

2343. A Antoni Rubió i Lluch.

Ripoll, 10 d'octubre de 1915.

Sr. Dn. Antoni Rubió i Lluch.

Estimat amic: lo meu Provisor m'escriu l'encàrrec que per mi V. i les germanes Costa li varen fer. Molt desitjaria complaure a les piadoses Senyores, i a V., però jo estic en una situació en què solament amb la feina del meu ministeri ne tinc prou, i no convé que em carregui amb altra, encara que sia tan simpàtica, com la que V.V. me proposen.

Aprofito l'ocasió d'estar a Ripoll per a escriure-li, puix anant de visita Pastoral, no és això sempre fàcil. — Donga moltes memòries a les senyores Costa, a la de V. i als fills de V., i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2344. A Josep Dachs.

Ripoll, 11 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: penso que el doctor Jaume ja t'haurà entregat la carta en què et feia algun encàrrec, i t'inclouia alguna carta que guardaràs. Los de les mines de Surroca o Sant Joan s'han portat bé. Mossèn Colomé quedarà jubilat i el farem ecònomo de Santa Llúcia de Puigmal; i per les mines nombrarem capellà mestre el Dr. Romà Font i Dou, que és de Sant Joan, jove instruït i discret, i així allunyarem el perill de que hi posin un mestre seglar, puix se queixaven de que els nois eixien de l'escola sens saber de comptes, i el Dr. Font me digué que ell sempre havia tingut afició a les matemàtiques.

Demà al matí, si Déu vol, anirem a St. Bernabé i a Vallfogona amb automòbil, lo qual facilita molt la visita. Avui hem tingut molta feina. Al matí confirmació molt numerosa, i a la tarda Visita de 6 o 7 escoles. Ha vingut també aquí l'arquitecte Rubió.

Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2345. A Josep Dachs.

Vallfogona, 12 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: pots escriure al Pepet Llimona que vagi a cal Sr. Nogués que li entregará la cantitat que desitja a compte. — Te retorno l'ofici del Visitador de les Paüles, que no està firmat, i pots escriure a la *Casa* que tenen lo meu beneplàcit en lo que exposen, i la conformitat a les disposicions Pontifícies, suposant que la falta de firma és descuit material.

També t'incloc dues cartes del Sr. Barba sobre l'assumpto de la Parròquia de Boixadors, que entregará al Sr. Vicari general. Suposo que aquest t'haurà donat una carta meua en què et feia alguns encàrrecs. Al Pepet Llimona, com desprendre de lo dit, no li escric.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2346. A Josep Dachs.

Sant Julià de Vallfogona, 13 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: enviarem Vicari al Sr. Rector de Merlès, i suposo que el Mn. Molist que proposes no és el de Taradell. — Al Sr. Massana, mestre de S. Vicenç de Castellet, li enviaràs la *nota* que et retorno del Director d'Instrucció P. — Digues al Sr. Vicari general que só rebut la seua, i suposo ja tindrà ell la carta del Sr. Barba sobre l'assumpto de Boixadors, que és difícil tant en un sentit, com en un altre. Que hi pensi i ja en parlarem.

Desitjo que donguis una mirada a l'*Universo* de Madrid per si s'ocupava de l'*Internacionalismo Papal*, puix m'agradaria saber l'opinió que en formarà dit Periòdic.

Memòries al Sr. Vicari general, a Mossèn Jeroni i als demés de Casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

No et descuidis d'escriure al Pepet Llimona segons t'encarregava en la carta d'ahir.

F

2347. A Josep Dachs.

Campdevàdol, 14 d'octubre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: respecte de lo que diu en Pericas de Montgrony ja n'estic enterat; en lo que pertoca al motiu heràldic de que parla mireu-se'l, i potser com a cosa vostra que l'ensenyésseu a Mossèn Gudiol. Jo no penso estar encara a Vic. Si vos semblés que la cosa valia la pena de fer-lo esperar a que jo el vegés, feu-lo esperar. En cas de que no val-

gués la pena, que tirin avant, puix jo ja li diguí, i penso que a això se deu referir, que l'escut episcopal, o sia lo barret amb les borles, contingués lo anagrama de Jesús amb raigs. Lo anagrama que sia intel·ligible, i com és costum representar-lo, que ja són tipus de lletra que corresponen al caràcter de la Casa, dic al caràcter arquitectònic. Envio tarjeta de rebut als de Toledo i Tarragona, quals documents retorno.

Memòries al Dr. Jaume, i a Mossèn Jeroni, i a tots los demás de Casa, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2348. A Josep Llimona.

Gombrèn, 16 d'octubre de 1915.

Sr. President del Círcol Artístic de Sant Lluç.

Senyor President: des del peu del Montgrony, on avui me trobo en Pastoral Visita, envio la meua felicitació a l'estimat Círcol, a qual naixement contribuí, i al qual desitjo molts anys de pròspera i fecunda vida, amb motiu de la festa titular de l'Associació, el gloriós Sant Lluç, patró dels artistes pintors. Aquestes muntanyes que estic recorrent són l'arrel de la Pàtria, ferrenyes i característiques, i el Círcol aspira sempre a ésser el resplendor artístic del caràcter de la nostra terra. Que així sia.

Rebeu tots, estimats socis, el testimoni de l'íntim afecte que us professa

Lo Bisbe de Vic.

F

2349. A Josefina Ribera.¹

Gombrèn, 17 d'octubre de 1915.

Apreciada Senyora i bona amiga: estant de Santa Visita per aquestes muntanyes, veig al Diari l'esquela mortuòria de l'oncle de V. i amic meu, don Celestí. Que al cel sia, i allà tots lo vegem. Era un amic fidel, sacerdot savi i virtuós, i de consegüent sento molt la seva mort, encara que pel difunt significa sortir de la presó de la carn, i guanyar la llibertat de la glòria eterna. — I a l'enviar-li a V. lo meu pèsam, li prego lo faça extensiu al germà del difunt, lo P. Joan, S.J., i a l'espòs de V., complaent-se en repetir-se de tots V.V. servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

Concedesc als meus feligresos que preguin pel difunt les indulgències acostumades.²

F

1. De Barcelona.

2. L'amistat entre el doctor Torras i el senyor Ribera ocasiona repetides cartes, que no s'han pogut col·leccionar aquí, per haver estat inutilitzades en morir el mentat canonge. (Nota de Fortià Solà.)

2350. A Josep Sala Bonfill.¹

Vic, 29 d'octubre de 1915.

Estimat amic: acabo de rebre els exemplars del bell llibre de V. HIMNARI LITÚRGIC, i li dono les gràcies pel seu obsequi.

L'època de la publicació és oportuna, puix ara tot lo litúrgic té un cert interès d'actualitat, després del Congrés de

Montserrat, qual memòria està viva, i que ha desvetllat l'esperit i l'afició a les coses litúrgiques, que sempre tenen una autoritat sobirana.

Que Déu ompli de gràcies a l'Autor del llibre, a la bona Esposa i a la filleta, i rebin tots la benedicció més afectuosa que els envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Barcelona.

2351. A Josep Mª Boix.

Vic, 31 d'octubre de 1915.

Estimat amic: acabo de rebre l'obsequi del seu llibre «Régimen legal de las Asociaciones en España» i li envio l'expressió del meu agraïment i la felicitació per l'obra publicada i que és de tanta oportunitat i utilitat.

És indubtable que contribuirà a solidar el moviment d'agrupació social que respon a la pulverisació causada en la societat pels principis de la revolució que ara ja resulten arcaics.

Que Déu beneeixi la seva obra i a son autor com li demana son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2352. A Pere Santacana.

Vic, 1 de novembre de 1915.

Estimat amic: só ja a Vic de retorn de Santa Visita, i aquí estaré encara vuit dies, puix lo dilluns vinent, si a Déu plau, tornaré a sortir cosa d'una quinzenada. Per lo tant, si té ja datos de la collita del vi, podrà enviar-me la *Nota*, i dir-me lo que sia convenient, abans de tornar a sortir. — Ara que som a entrada d'hivern, podrà fer buidar la cisterna de casa, puix l'aigua actual té molt temps, i omplir-la en les pluges d'hivern, un cop rentades les teulades, i abans de la primavera. — Me diu la Maria que parlaren de fer unes quantes rajoles, per a suplir les que hi ha trencades en el quarto que jo acostumo dormir. Me sembla bé; però aleshores miri V. de col·locar-les en lloc en què no puguem extraviar-se, fins que sia l'hora de que el mestre les posi. — Miri de veure si és a Vilafranca lo senyor Degà, i li dirà que sortiré de Vic lo dilluns vinent, i seré fora cosa d'uns quinze dies. — Ja m'ha dit la Maria que estaven V.V. tots bons. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2353. Al Prepòsit de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona.

Vic, 2 de novembre de 1915.

Estimat amic: confiant en lo seu zel, i en que sempre l'Oratori de Sant Felip ha tingut interès en la formació dels sacerdots, vaig a exposar-li un projecte i a demanar-li a V. auxili per a la seva execució. — Tenim desgraciadament a

Barcelona, a conseqüència de les lleis militars, potser 16 o 18 estudiants del Seminari, per raó del servei que resulten incommunicats amb lo nostre Seminari, i essent-nos a nosaltres impossible tenir coneixement de com se porten. Això, com V. comprèn, pot tenir pèssimes conseqüències, puix són joves de país morigerat, als quals l'atmosfera d'immoralitat pot ser més perniciosa que als fills de les grans ciutats, los quals ja de des la infància ja l'han sentida, i de consegüent han après a resistir-la. — Lo meu pensament fóra posar a dits estudiants baix la direcció moral, baix l'autoritat moral, més ben dit, d'un sacerdot, a qui jo els subjectaria, devent tenir comunicació amb ell, prendre-li consell en los conflictes d'ordre moral en què poden trobar-se, i el sacerdot podria enterar-se també, quan menos per medi d'aquells de dits estudiants de que li semblés que podria més fiar-se, de com se portaven. Podria el sacerdot indicar-los los actes de pietat possibles compatibles amb lo servei, i exercir sobre d'aquests pobres joves una influència espiritual. — Digui'm V. lo que li sembli d'aquest projecte. I si algun sacerdot de Sant Felip Neri podria encarregar-se d'aquest ofici tan útil a la Iglésia i tan agradable a Déu. Si a V. per raó del seu càrrec li fos impossible, espero que me n'indicarà algun altre de Casa seua. Me sembla que no hi ha com l'Oratori per a aquest ofici de pietat, puix V.V. no es mouen de casa, coneixen la ciutat, sempre se'ls troba, i fins la mateixa situació al centre de Barcelona afavoreix lo que dits joves puguen posar-se amb contacte amb el sacerdot, contacte que tant bé los pot fer. — Espero que V. m'ha d'ajudar, i que em dirà lo que li sembli de lo que li dic. — Pel seu govern en contestar-me, li manifesto que jo, ajudant Déu, penso sortir de Vic lo dilluns pròxim i estar a fora una quinzenada o poc menos. — I al saludar-lo amb molt d'afecte, s'encomana a les seues oracions

Lo Bisbe de Vic.

2354. A Mateu Morist.¹

Vic, 5 de novembre de 1915.

Muy querido Sr. Cura: han venido los señores de que me habla, y me parece tienen buenos intentos. Es claro que es posible el peligro de que me habló V.; pero se ha de mirar de obviarlo, sin contradecir una aspiración como la del Orfeó, que tiene también la ventaja de aficionar la juventud en buen sentido. — Sólo por una vez les he dicho que permitiría el canto en el coro de ambos sexos, con la separación debida, y la asistencia de V. o de quien designe. He permitido las mujeres en el coro, para separarlas de la vista de los fieles que haya en el templo. — Encomiéndeme a Dios y reciba la más afectuosa bendición que le envía

El Obispo de Vic.²

F

1. Rector de Súria

2. El Dr. Torras escriu la lletra precedent a continuació d'una carta del Sr. Rector de Súria que li donen a la mà els senyors don Francesc Abadal i don Domingo Quinquer, director aquest de l'«Orfeó Surienc», tot demanant la seva autorització perquè l'Orfeó pugui cantar al cor del temple. El Prelat insta al sobredit director a no fomentar la vanitat de les noies orfeonistes, que ja s'hi senten inclinades per sexe i per temperament; i en indicar al Sr. Quinquer que per aquest motiu aniria bé que cantessin al cor, on no veurien ni serien vistes de ningú, el senyor Bisbe accedeix a la petició. (Nota de Fortià Solà.)

2355. A Pere Santacana.

Vic, 8 de novembre de 1915.

Estimat Peret: abans de sortir aquest migdia, li poso dues ratlles, per a dir-li que a son temps rebí la seva carta, amb la nota de la collita del vi d'enguany, i la notícia de la venda del de Montmell. — M'està bé lo que em diu de vendre'n de les

finques del Penedès, per a les necessitats de l'administració. — Com V. me parlà del projecte de matrimoni del Josep i la Tereseta, quan V. ho crega convenient, pot dir-los que jo satisfaré els gastos de dispensa i de l'expedient matrimonial. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

D'avui en quinze, si a Déu plau, tornaré a ésser a Vic.

F

2356. A Josep Dachs.

Manresa, 11 de novembre de 1915.

Estimat Dr. Dachs: te retorno les proves amb alguna correcció.

M'alegro de que tots estigueu bons. Nosaltres també amb Mossèn Ramon anem seguint sens novedat.

Veig lo que em dius d'eleccions, i lo que convé és apartar-se d'aquestes misèries polítiques, per a no contaminar-se en elles.

Memòries a tots los de Casa. Tuus in C.J.

Lo Bisbe de Vic.

F

2357. A Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: vist lo que em dius en la teua carta del 12, disposa les coses per a que si es reben los Sumaris se faça la publicació de la Butlla lo primer diumenge d'Advent. Fins

podria retardar-se la publicació del Butlletí pendent, consa-
grant-lo tot a la Butlla.

Lo Bisbe de Vic.

F

2358. A Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: serà convenient que ensenyis a M. Martí Costa la Comunicació del Sr. Arquebisbe de Toledo sobre l'indult quadragesimal; puix introdueix modificacions, i tal volta per a fer la demanda del número de butlles que fa cada any M. Martí sia convenient que prèviament vegi la modificació. I després que la torni, puix jo dita Comunicació la mirí molt precipitadament, i no me'n vaig fer càrrec, i me n'he de fer.

Suposant que s'ha rebut l'obreta de què parla aquesta carta, pots posar-li tu dues ratlles dient-li per encàrrec meu que li agraeisc l'obsequi. M'alegro de la tornada d'en Llätzer, i de la Maria i l'Emília, i dóna'ls memòries, i que m'alegro de que tots hagen tornat bons després de la seua absència.

Memòries al Dr. Jaume, a Mossèn Jeroni, i a tots los demés de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2359. A Pere Santacana.

Vic, 23 de novembre de 1915.

Estimat Peret: quedo enterat de la venda de vi i demés que em dóna compte en sa última carta, i m'està bé lo que em comunica. Respecte a vendre lo restant vi, en cas de que

tinga garantia de conservar-se bo, és clar que no s'ha d'obligar als masovers, essent sempre aquest negoci insegur, i faça lo que a V. li sembli més oportú en vista de les circumstàncies, que verdaderament no sembla que favoreixin la baixa de preu. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2360. A Manuel de Chopitea.

Vic, 23 de novembre de 1915.

Sr. Dn. Manuel de Chopitea.

Muy querido Manuel: al regreso de unos días de ausencia me encuentro en la correspondencia con la carta de V. participándome el feliz nacimiento de otra hija suya. Que Dios la bendiga a ella, y a sus Padres y Abuelos, y sea la alegría y el honor de su familia y una buena hija de Dios.

Con afectuosos recuerdos a la joven madre y a los abuelos le saluda su pariente y amigo

El Obispo de Vic.

V

2360 bis. Al Cardenal Vico.

Vic, 23 de novembre de 1915.

Eminentísimo Sr. Cardenal Vico.

Eminentísimo Señor: Sé que Vuestra Eminencia ha acogido favorablemente una petición de los Herederos de Juan Gili Editores católicos de Barcelona, para que se les conceda

el título de Editores Pontificios y de la Sagrada Congregación de Ritos; y apoyo yo con mucho gusto la petición de la respetable Casa que goza fama de religiosidad, formalidad y de habilidad en su arte tipográfico. — Con el devoto afecto de siempre le besa la Sagrada Púrpura

José, Obispo de Vic.

V

2361. A Antoni Mª Alcover.

Vic, 25 de novembre de 1915.

M.I. Sr. D. Antoni Mª Alcover.

Molt estimat amic: sabia la seva malaltia, i m'interessava per la salut de V. puix és V. dels amics a qui més estimo; i tinguí la satisfacció de sebre que havia sortit de perill i estava en convalescència.

Avui se m'ha confirmat la satisfactòria notícia amb la carta de V. que acabo de rebre.

Que Déu li torni la plenitud de forces per a treballar en son sant servei com li demana son amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2362. A Manuel Raventós.

Vic, 29 de novembre de 1915.

Estimat amic: acabo de saber que V. contribueix amb 500 pessetes a la restauració del venerable temple de S. Pere de Montgrony. Que Déu li pagui i jo li agraeisc la generositat. És

un monument de pàtria pietat que perillava d'enrunar-se situat a un alt cim de muntanyes pirenaïques del meu bisbat.

Saludant amb molt d'afecte a V. i a tota la seua bona família li és amic i servidor en Cristó

Lo Bisbe de Vic.

F

2363. Al P. Guardià del Convent de Caputxins d'Igualada.

Vic, 7 de desembre de 1915.

Estimat Pare Guardià: tinc el gust de delegar al Sr. Arxiprest d'aquest districte perquè en nom meu presideixi la solemnitat de la distribució de premis que va a fer-se a les obreres de l'Escola nocturna de la Joventut seràfica. I que la Verge Immaculada beneeixi l'escola que tan profitosa és, no sols per a la instrucció de les alumnes, sinó que també per al bé espiritual de totes les que en una o altra forma contribueixen a l'escola. Baix l'ombra del gloriós Sant Francesc ha de florir aquesta institució tan hermosa, i jo exhorto a la constància, que és necessària en tota obra perquè doni fruits saludables i profitosos.

I en saludar a V.R. envio també l'expressió dels meus afectes a l'escola, i la paternal benedicció

Josep, Bisbe de Vic.

R

2364. A Lluís Otzet.¹

Vic, 7 de desembre de 1915.

Estimat: rebo la teva i el llibret de què ets autor, i quedo agraït a la teva atenció. M'alegro de les teves aficions *marianes*, que escauen molt bé als joves eclesiàstics, i particularment als lluisos. Tu has d'ésser Lluís de nom i de fets. Rep la més afectuosa benedició que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vicari d'Abadesses.

2365. A Joan Badia.¹

Vic, 9 de desembre de 1915.

Estimat Dr. Badia: veig pels periòdics la mort del teu cunyat, i t'envio lo pèsam. Que al cel sia i allà tots lo vegem. Ha rebut, segons l'esquela, los Sants Sagraments, i això us ha de servir de gran consol, puix és garantia de salvació eterna.

Encara que tu no ets vell, però t'hi vas acostant i els que ja ne som nos anem quedant sols. És clar que així les nostres afeccions se concentren més fàcilment en Déu, que és lo fi de la nostra existència. — Com deu estar la cripta? Conserva't bo, encomana'm a Déu i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Degà de Vilafranca.

2366. A Joan Torras.

Vic, 14 de desembre de 1915.

Mon estimat amic i parent: com ja ha fet l'any de la mort de la teva Tia Marieta, que al cel sia, i no tinc notícia de que s'hagen celebrat una part de les misses que ella se deixà en testament, t'escric aquestes quatre ratlles per a recordarte tan sagrada obligació. No ho prengues a mal, puix me mou a fer-ho lo creure-m'hi en dever de consciència. — Ja saps l'afecte que et portà a tu, a la teva esposa i a tota la teva família, que Déu beneeixi, com li demana ton parent i amic

Lo Bisbe de Vic.

F

2367. A Manuel Guasch i Estalella.

Vic, 17 de desembre de 1915.

Sr. Dn. Manuel Guasch i Estalella.

Estimat amic: moltes mercès pel teu obsequi de l'escalfa-peus, demostració d'afecte, que d'altra banda no era necessari, puix estava cert dels teus sentiments envers la meva persona, com tu has d'estar convençut de que t'estimo, ja de molts anys.

Ara falta que compleixis lo que et deia fa poc temps, de que devies fer a Vic a lo menos una visita mensual. És clar que a l'hivern aquí hi fa fred, però per unes quantes hores, i ben arropat com vas tu, no hi ha temps d'agafar-n'hi, i d'altra banda amb lo moble que tu has enviat ja fàcilment te faràs passar lo fred dels peus.

També vos desitjo a tu i a tota la teua família unes bones

i santes festes del Naixement del Senyor, demanant-li que a tots vos beneeixi, ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2368. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 18 de desembre del 1915.

Exmo. e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico en España.

Exmo. Sr. y venerado Hermano: acabo de recibir su grata carta acompañando el pliego que contiene la de Nuestro Santísimo Padre Benedicto XV en que tiene la dignación de felicitarme por mi folleto «El Internacionalismo Papal».

Agradeciendo a V.E. sus felicitaciones, aprovecha la ocasión para desearle todo género de venturas y celestiales bendiciones en las próximas solemnidades del Nacimiento del Señor y l.b.l.m.¹

El Obispo de Vic.

ASV

1. Amb data de Madrid, 15 de desembre del 1915, el Nunci s'havia adreçat a Torras i Bages en aquests termes: «Muy Sr. mío y venerado Hermano: / Tengo el honor de remitir a V.E. el adjunto Augusto Autógrafo que el Padre Santo le dirige felicitándole por su última hermosa Carta Pastoral "El Internacionalismo Papal". / Al reiterarle mis congratulaciones por esta nueva prueba de consideración de parte del Sumo Pontífice, me es sumamente grato ofrecer a V.E. el testimonio de mi particular aprecio y cariño».

2369. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic.

Vic, 18 de desembre de 1915.

Ilmo. Sr.: Tengo el gusto de pasar a ese Ilustrísimo Cabildo de Nuestra Santa Iglesia Catedral, copia de la Carta que Nuestro Santísimo Padre Benedicto XV ha tenido la dignación de dirigirnos; deseando que la Corporación eclesiástica primaria de la Diócesis sea la primera en participar de nuestra natural satisfacción: «Venerabili Fratri Josepho Episcopo Vicensium. — Benedictus Papa XV. — Venerabilis Frater Salutem et Apostolicam Benedictionem. — Perspecta iam diu quidem Nobis tua in Apostolicam Sedem et studia et officia, novis et haud obscuris documentis testata agnovimus vixdum, divina miseratione, ad hanc vocati fuimus potestatis plenitudinem. — Tuae opinionem virtutis mire nunc in Nobis auget editus a te super libellus, inscriptus EL INTERNACIONALISMO PAPAL, idemque significandae tibi voluntatis nostrae, cupientibus sane atque exoptantibus, peropportunam Nobis praebet occasionem. Vix quicquam legimus libentius: adeo ea omnia, quae in Exhortatione Nostra ad populos bellum gerentes eorumque rectores persecuti scribendo sumus, acri iudicio complexus es, ut Nostri animi mentem et perspexeris penitus, et ita retuleris, ut qui tua scripta legat, is plane videat et ad quas rationes, in tota hac re bellica, acta Nostra exegerimus et quo Nostra spectarint ad pacem hortamenta. Est igitur cur et gratulemus tibi uberem ingenii studiique fructum, et vota etiam addamus ut, quae scripsisti ad tuorum eruditionem fidelium, late manent, ut quisquis possit cogitationum consiliorumque Nostrorum et vim assequi et aestimare, uti par est, utilitatem. — Quod optatissimum, non tibi tantum, sed etiam Nobis, laborum praemium ut consequi divino beneficio detur, caelestium auspicem numerum Nostraeque testem benevolentiae, Apostolicam benedictionem tibi ipsi, venerabilis Frater, uni-

versoque tuo Clero ac populo peramanter in Domino imper-
timus. — Datum Romae apud S. Petrum, die XXV novem-
bris MCMXV Pontificatus Nostri anno secundo. — BENE-
DICTUS P.P. XV». ¹ — Dios guarde a V.S. muchos años.

José Obispo de Vic.

F

1. VERSIO CATALANA del document Papal: «Al Reverend Pare Josep Torras i Bages, Bisbe de Vic. — Venerable germà: Salut i Benedicció Apostòlica. — El teu amor i servei a la Seu Apostòlica, ben coneguts de Nós ja de molt temps, els hem vist confirmats amb nous i brillants documents, en ésser elevat per la misericòrdia divina a aquesta plenitud del poder. Ara augmenta meravellosament en Nós el concepte de ta virtut la pastoral recentment publicada amb el títol: L'INTERNACIONALISME PAPAL, la qual ens ofereix ensems ocasió la més oportuna per a expressar, com volíem i desitjàvem vivament, la Nostra voluntat envers tu. A penes hem llegit altra cosa amb més satisfacció; tot el que ens proposàrem en escriure la nostra EXHORTACIÓ als pobles bel·ligerants i a llurs directors, ho has comprès amb penetrant judici, arribant al fons del Nostre pensament, i re-
produint-lo tan bé, que el qui llegirà el teu escrit veurà les raons inspiradores dels Nostres actes en tot aqueix afer de la guerra, i la finalitat de les Nostres exhortacions a la pau. Hi ha, per consegüent, motiu de felicitar-te pel fruit abundant del teu enginy i estudi, i de manifestar, a més, el desig que les ensenyances dirigides a la instrucció dels diocesans, siguin llargament difoses, perquè tothom pugui assolir la força dels Nostres pensaments i intencions, i estimar-ne la utilitat així com pertoca. — I per aconseguir per mercè divinal aital premi dels treballs, com és ton desig i el Nostre, en penyora de les gràcies del cel i testimoni de la Nostra benevolència, a tu, venerable germà, i a tota la teva Clerecia i poble enviem amb tot l'afecte en el Senyor la Benedicció Apostòlica. — Donat a Sant Pere de Roma, el dia 25 de novembre de 1915, any segon del nostre Pontificat. — BENET PAPA XV». (Traducció de Fortià Solà.)

2370. A Sa Santedat el Papa Benet XV.

(inclosa en la lletra al Cardenal Secretari d'Estat).

Fragment tret de la Biografia, p. 218.

«...L'amor que sento envers la vostra amable Persona, com el del membre al Cap, ha augmentat encara amb les vostres Lletres, plenes de benevolència, les quals, tot relli-

gant-me a Vostra Santedat amb un nou vincle d'agraïment, em fan més dolça la subjecció, sempre suau, a la Càtedra de Sant Pere, i m'empenyen novament a treballar amb totes mes forces en son obsequi i defensa...»

F

2371. A Josep Forn.¹

Vic, 20 de desembre de 1915.

Estimat: moltes mercès pel bonic present de Nadal que em fas, enviant-me la teva traducció rimada de les *Laudes* del Naixement del Senyor. Només só olorat el llibre, però hi só sentit l'aroma de la poesia ingènua, sens l'entrebanc que porta en si tota traducció, entre l'autor i el lector. Que el bon Jesús te pagui l'obsequi de popularitzar les alabances que li dedica la Iglésia de la terra, i rep la paternal benedicció que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vicari de Sora.

2372. Al Cardenal Secretari d'Estat.

Vic, 21 de desembre de 1915.

Eminentísimo y Reverendísimo Señor: tengo el honor de dirigirme a Vuestra Eminencia para suplicarle se sirva poner en las augustas manos de nuestro Santísimo Padre el adjunto pliego, en que doy a Su Santidad las más rendidas gracias

por la dignación que tuvo, al enviarme por conducto de Vuestra Eminencia las Letras, llenas de benevolencia hacia mi humilde persona, alabando mi opúsculo «El Internacionalismo Papal». — También debo gratitud a Vuestra Eminencia por el afectuoso recuerdo que me dedica con motivo del donativo de 40.000 liras, que, procedente de mi patrimonio familiar, envié a la Sede Apostólica. Me hago cargo de las dificultades de todo género de que se halla rodeado el Vicario de Cristo en la tierra, y estoy dispuesto, dentro de mi pequeñez, a prestarle mi concurso, como es mi deber. — Al mismo tiempo suplico a Vuestra Eminencia se sirva manifestar al Soberano mis anhelos de que el Señor le conceda unas felices Pascuas de Navidad, recibiendo también Vuestra Eminencia los obsequiosos votos y felicitaciones con que le saluda y le besa la sagrada púrpura

José, Obispo de Vic.

F

2373. A Ignasi de Fontcuberta i de Sentmenat.

Vic, 23 de desembre de 1915.

Sr. Dn. Ignasi de Fontcuberta i de Sentmenat.

Estimat amic: aquest matí m'havien dit que el seu fill gran estava mal, i després veig al diari la seua esquila mortuòria. Que al cel sia i allà tots lo podem veure.

Déu té preferència pels seus fills; i encara que comprenc el turment paternal quan sofreix aquestes mutilacions en los afectes més íntims, estic segur de que V. i la seua bona Esposa, Avis i demás de la família, portats per la fe que alça l'esperit a les regions eternes i divines, s'hauran refugiat al Cor de Jesús, a on les coses se veuen d'altra manera que al món, i hauran trobat el consol de la immortalitat. L'Infant

Jesús en son bressol rebrà l'obsequi de son jove amic, que entra a fer-li companyia per tota l'eternitat.

De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2374. A Ramon Nogués.

Vic, Nadal de 1915.

Estimat amic: rebo la seva carta, i agraesc les felicitacions de V. i les oracions de tota la seva piadosa Casa. També jo lo felicito amb motiu del Sant Naixement, i prego al Senyor lo beneeixi a V. i a tota la seva companyia, que per molts anys puguen servir al Senyor, i després obtenir la felicitat eterna. — Com ja està col·locat l'altar de la cripta de Vilafranca, i l'obra pot donar-se per acabada, penso escriure a l'escultor Llimona vagi a casa de V. a recollir lo que queda del dipòsit fet amb aquest objecte, i V. ja farà el favor d'entregar-li lo que resta del referit dipòsit. Com l'obra importa més del contingut, ja li diré que vinga a cobrar-ho a Vic. — Tots los d'aquesta casa saluden als de la de V., com també les dues germanes, i V. disposi de son agraït amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2375. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, Nadal de 1915.

Estimat Agustinet: en lo dia del sant Naixement m'agrada felicitar als pares de família numerosa, com ets tu. És el dia de la gran fecunditat, de la fecunditat divina que engendra generacions espirituals que procedeixen de l'humil estable de Betlem. Quan nasqué Jesús nasquérem tots nosaltres, els cristians. Així merescam la vida immortal que Ell nos guanyà. — Memòries a la teva esposa, als fills i néts, a tota la teva casa, i disposa de ton amic afm. que us envia la seva benedicció

Josep, Bisbe de Vic.

Avui, S. Esteve, rebo la felicitació col·lectiva i l'agraesc, memòries a tots los firmants.

F

2376. A Francesca Bonnemaïson.

Vic, 25 de desembre de 1915.

Apreciada i bona amiga: no convé que es deixi vèncer per la melancolia de l'enyorament de la Mare; hem d'habituar-nos a la vida immortal, i sobreposar-nos a l'afalac de la vida transitòria. No hem sigut fets pel món: la nostra existència aquí rudimentària troba son compliment i perfecció en l'altra vida, i per a merèixer aquest perfeccionament V. treballa en benefici del pròxim, pel gran principi de l'amor que Jesús vingué a ensenyar-nos. Amb molt gust rebré la visita que V. m'anuncia per a després de festes. — La Vicenta Carreras me les ha felicitades en nom de la Junta de l'Institut. Dongui'ls

en nom meu les gràcies, i rebin totes l'afectuosa benedicció que els envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2377. A l'Abadessa de Valldonzella.

Vic, 28 de desembre de 1915.

Apreciada Senyora Abadessa: rebo la seua carta participant el començament de l'edificació de la Iglésia del seu Monestir, i prego a Déu per a que pugui veure la conclusió del temple a on aqueixa venerable Comunitat compleixi amb l'*Opus Dei*, per moltes centúries. — Farà bé l'arquitecte d'adequar el temple a la forma monacal puix aquestes formalitats externes de la tradició monàstica tenen la seua eficàcia en la formació de l'esperit dels deixebles de Sant Benet. — Só sentit la mort de Mossèn Cardona. Lo coneixia ja des de que érem joves, i era un bon sacerdot. Que al cel sia i allà lo vegem tots. — Moltes memòries a les monges, i encomanin a Déu a son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2377 bis. A la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat.

Vic, 29 de desembre de 1915.

Rebo la felicitació que em dirigeix la Lliga espiritual de Nostra Senyora de Montserrat amb motiu de les Lletres apostòliques que el Sant Pare Benet XV s'ha dignat escriu-

re'm per la publicació del meu opúscol «El Internacionalismo Papal» i agraeisc els sentiments generosos que em manifesta la Lliga, als quals procuro correspondre, demanant a Déu que beneeixi l'estimada Institució que s'esforça en mantenir la pietat en lo nostre poble acollint-se a la protecció de la Immaculada Verge Maria, en son títol de Montserrat, que designa la Reina espiritual dels catalans, i Mare amorosa del nostre poble.

Déu gua. etc.

V

2378. A Josefa Rossell.

Vic, 30 de desembre de 1915.

Apresiasiada Cosina: só rebut les teves cartes de felicitació, i quedo agrait als teus sentiments. Corresponc a ells, i demano al bon Jesús, en aquests misteris del seu Naixement e Infància, que t'ompli de benediccions celestials, per a que te faces rica de bones obres, i així mereixis un premi major a la glòria. — Però aquests sentiments, a lo menos quan no fa fred, deuries venir a manifestar-los personalment; puix tu ni tens feina, ni tens anys que te n'excusin. — Encomana'm a Déu, i rep l'afectuosa benedicció que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2379. A Manuel Guasch.

Vic, 31 de desembre de 1915.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: rep la felicitació més afectuosa amb motiu de la teua festa patronal. Que el diví Emmanuel te beneeixi a tu, a la teva esposa, al teu fill i a tota la teua casa, amb benediccions de santedat i de dolçura. Que visques molts anys i després la vida eterna.

¿Quan te veurem per Vic? Recorda't de l'obligació que t'imposà el dia de la liquidació de l'herència del teu oncle (a.c.s.) ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

2380. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa.

Madre Superiora: en vista de su carta he escrito a Orihuela diciendo que se cumpla la proposición de la superiora de allá, es decir que cada comunidad cobre doce duros, y los seis restantes que sean para la hermana pobre; pero que Manresa reciba efectivamente la cantidad.

No he sido exigente por dos razones: 1ª porque aquella Comunidad me dicen que es muy pobre, 2ª porque tratándose de una pensión que tiene siempre carácter personal y significa alimentos tendrían a mi entender una base sólida para sostener su pretensión. En definitiva perderán Vdes. tres duros cada mes, pero es de esperar que los doce duros los recibirán efectivamente porque escribo también a la Superiora.

Se encomienda a las oraciones de esa querida Comunidad y les envía su bendición

El Obispo de Vic.

F

2381. A unes Religioses.

...fins la Divinitat, les ànimes piadoses han d'augmentar l'esperit d'abnegació, de sacrifici, i d'amor al dolcíssim Espòs de les nostres ànimes, i unint-nos amb Ell en el turment i mo-fes de la seva Passió, acompanyar-lo portant la creu del nostre estat amb suavitat i conformitat, que Ell és poderós per a ajudar a les nostres ànimes flaques en el camí del sacrifici, per medi del qual s'arriba a la santetat. Jo els demano, caríssimes filles, que preguin per mi, a fi de que el nostre dolcíssim Redemptor em concedeixi l'amor de Déu i l'amor del pròxim que és necessari per a exercir dignament el càrrec pastoral, i jo prego a la Verge Santíssima, perquè les tingui a totes baix el seu manto maternal, i a vostra reverència i a totes les religioses envia la seva benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

F

2382. A la Sra. Viuda Oliveda.

(sense data) (1915).

Viuda Oliveda. — Gran Via — Diagonal — 94.

Envía su pésame a la Viuda e hijos del querido Oliveda les encomienda a Dios, concede indulgencias.

Obispo de Vic.

V

2383. A l'Alcalde de Vic.

(sense data) (1915).

Al Alcalde de Vic — Viladrau.
Que Dios le bendiga y prospere

El Obispo de Vic.

V

2384. A Francesc Mas.¹

Vic, Cap d'any de 1916.

Exm. e Il·lm. Sr. Bisbe de Girona.

Estimat Germà i amic: també jo li desitjo moltes felicitats i molts anys de vida, que a V. que és jove li corresponen més que a mi que ja só vell i só fet el camí natural de la vida. Sempre tot s'entén si aquesta és la voluntat de Déu, que Ell sap lo que ens convé.

Veig que aguanta bé les fadigues de l'Espiscopat, puix ja ha fet feina, que espero ha de ser fructuosa per les ànimes, que és l'objecte final del nostre ministeri.

Disposi sempre de son amic afm. que s'encomana a les seves oracions, i el saluda en Jesús i Maria

Lo de Vic.

F

1. Bisbe de Girona.

2385. A Ramon Nogués.

Vic, Cap d'any de 1916.

Estimat amic: espero farà entregar l'adjunt document a mossèn Ramon Balcells i Masó, puix jo no em recordo del seu domicili, i a Vostè no li serà difícil complir aquest encàrrec. — Rebi també la meva felicitació d'Any Nou, que Déu li concedeixi a V. i a tota la seva Casa molt feliç, i molts altres de vida, per a fer bones obres, i després la vida eterna, que és el fi pel qual Déu nos ha criat. — Memòries a la Francisca i a les nebodes, i disposi de son afm. que s'encomana a les oracions de tots V.V.

Lo Bisbe de Vic.

F

2386. A Ramon Casadevall.¹

Vic, 1 de gener de 1916.

Estimat Dr. Ramon: rebo la participació que em fas de la mort de la teva bona mare, que al cel sia, i allà tots la vegem.

Comprens la teva amargura amb aquesta amputació dels afectes més íntims, com el sentiment de l'amor filial. Però Déu te consolarà i en la pietat sacerdotal trobaràs la força que es necessita per a fer dignament el camí de la vida i arribar a juntar-te altra vegada amb ella en l'eternitat.

T'encloc aquest bitllet, perquè em figuro que amb el gasto d'una malaltia i funerals de l'estimada difunta t'han de venir molt justos els recursos.

Demà, si Déu vol, com acostumo per les persones ami-

gues, celebraré la Santa Missa oferint-la per la mare i el fill.

I rep l'afectuosa benedicció que t'envia

El Bisbe de Vic.

F

1. Pvre., Beneficiat de la Catedral de Vic.

2387. A Enric Prat de la Riba.

Vic, 2 de gener de 1916.

Sr. Dn. Enric Prat de la Riba.

Estimat amic: quedo agraït a la seva felicitació per les Lletres apostòliques d'aprovació que só rebut, i que naturalment per a un bisbe signifiquen que té la base doctrinal sòlida, i de consegüent lo deixen assegurat en l'exercici del sagrat magisteri.

També desitjo a V. en les seues difícils funcions, i en sa vida domèstica a la seua bona Esposa, als fills, i a tota la seua Casa la plenitud de les benediccions divines, i ja sap que és de V. amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

N

2388. A Maria Anna Serra.¹

Vic, 2 de gener de 1916.

Molt apreciada Dª Maria Anna: li quedo molt agraït a la seva felicitació i dels seus bons fills, que Déu beneeixi. I com V. és dona de pregar molt al Senyor, perquè suposo que a la vellesa no ha perdut aquesta bona costum de tota la vida, recordi's de fer-ho per a mi, que V. comprèn que amb la responsabilitat del càrrec ho necessito força.

Memòries a l'estimat Vicenç, i a la noia, i rebin tots la més afectuosa benedicció que els envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vda. de Gibert.

2389. A Ramon Rucabado.

Vic, 2 de gener de 1916.

Sr. Dn. Ramon Rucabado.

Estimat: accepto les felicitacions que V. m'ofereix en nom propi, de l'Esposa Clara, de la seua respectable Mare i de tota la família, i jo prego a Déu també perquè ompli de les seues benediccions a V. i a tota la seua casa.

Comprenc l'intens sentiment que li ha de causar la nova faç de vida que se li acosta amb l'esperança de la paternitat. Qui com V. ha tingut la sort de no naufragar en lo materialisme i la vanitat del món, sinó que sap atravesar-lo amb l'armadura resistent de la fe catòlica, està en situació de viure una vida superior a les misèries de què tanta gent s'ali-

menta. Moltes memòries a tots los de casa seua i ja sap que l'estima son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

N

2390. A l'Ecònom de Sant Feliu de Sabadell.

Vic, 3 de gener de 1916.

Estimat Senyor Ecònom: escric a vostè per a donar el pè-sam a la família del doctor Sardà i Salvany i a la ciutat de Sabadell, on nasqué i que s'emportà les primícies dels seus afectes. Encara que ha mort després d'una llarga vida, fou aquesta tan plena i el seu nom era l'expressió d'un sacerdoci, d'una fecunditat tan gran, que, tot resignant-se a la voluntat de Déu, se'l trobarà a faltar.

Que el Senyor el tingui en la seva Santa Glòria i que ell pregui des del cel per la Santa Iglésia, a la qual serví amb talent, fervor i virtut.

Esperant, Senyor Ecònom, que participarà a la família i a la ciutat els meus sentiments, és de vostè servidor en Crist

El Bisbe de Vic.

F

2391. Al P. Antoni Mª de Barcelona, Caputxí.

Vic, 3 de gener de 1916.

Reverend Pare: rebo agraït els dos volums o exemplars de la seva bella obra sobre l'enyorat Cardenal Vives, que il·luminà l'orde Caputxina, i fou l'honor de la Iglésia, i particu-

larment de la nostra terra, que ell estimà tant. — V.R. ha fet molt bé de deixar un monument que perpetuarà l'edificant memòria de l'Eminentíssim Germà d'orde, que fou un home d'edificació perenne i d'edificació sòlida. — Com admirador de la intel·ligència i del cor seràfics del Cardenal, i amantíssim d'ell, li dono gràcies per haver-li honrat la memòria, saludant-lo amb el major afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

2392. A Fr. Manuel Marcos López.¹

Vic, 4 de gener de 1916.

M. Rvdo. P. y querido amigo: me participa V.R. que la Revista Franciscana, que se edita en ese Convento, va a introducir mejoras en la misma, y me pide la bendición para su buen éxito en la nueva etapa. — No puedo menos que desear la fecunda prosperidad de la publicación franciscana. Ella ha de ser por fuerza un eco de aquella voz amorosa que se hacía escuchar no sólo de todo el pueblo, sino que hasta de las aves y de los peces, y que salida de los límites de Italia, se difundió pronto por todo el mundo, como fuego que prende en un cañaverall. Ha de ser la atracción celestial de aquel sumo espíritu seráfico que, desprendido de todo interés terreno, tiende siempre a lo alto, atrayendo a los espíritus, y como conduciéndolos al Padre de los espíritus, Dios Señor nuestro. — Y nuestro siglo materializado por las magnificencias y las comodidades de una espléndida civilización material, necesita sentir la influencia de una felicidad que el mundo no puede dar, la felicidad del amor, que deriva de los serafines. — Vuestra orden, Reverendo Padre, es llamada, hasta por la misma Iglesia, la orden seráfica, es decir la or-

den del amor celestial, amor que ahoga las concupiscencias, en que hoy arde el mundo, y que de este modo purifica la vida. Yo me tendré por dichoso de que salga de mi Diócesis una propaganda de amor, cuando el odio y la ira se han apoderado de tan gran número de pueblos civilizados: así lo pido al Señor por intercesión de la Inmaculada Virgen María, Madre y especial abogada de la orden seráfica, y envío a la Revista Franciscana mi más afectuosa bendición

José, Obispo de Vic.

F

1. Provincial dels Religiosos Franciscans. Convent del Remei. Vic.

2392 bis. Al Cardenal Secretari d'Estat.

Vic, 4 de gener de 1916.

Al Eminentísimo Señor Cardenal, Secretario de Estado de Su Santidad, Benedicto XV.

Eminentísimo Señor: — me entero por los periódicos de la muerte de una hermana de Vuestra Eminencia, y me apresuro a enviarle mi pésame. Estas amarguras íntimas, siempre dolorosas, lo son más en aquellos que como Vuestra Eminencia han de soportar el peso de un cargo tan trascendental, como el que ejerce Vuestra Eminencia en servicio de la Iglesia. — Pide a Dios el eterno reposo de la querida difunta, y el consuelo espiritual para Vuestra Eminencia, al besarle afectuosamente la Sagrada Púrpura

José, Obispo de Vic.

2393. A Francesc Raspall.

Vic, 4 de gener de 1916.

Estimat amic: rebo la teva carta amb l'estat que l'acompanya, i quedo agraït als teus bons serveis. — Corresponc a les teves felicitacions, i desitjo també que el bon Jesús, que vingué al món per a salvar-nos, t'ompli de les celestials benediccions. — Memòries a la Mare Elena i a la seva Comunitat, al Sr. Nogués i a tots los de casa seva, i a mossèn Alfons, i tu disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2394. A Josep Carner.

Vic, 4 de gener de 1916.

Estimat: rebo la teva carta i quedo complascut del teu realitzat matrimoni, i demano a Déu que en lo nou estat hi trobis la pau de la vida transitòria d'aquest món, i els medis per a merèixer després la felicitat de l'eterna vida. — Beneesc la teva nova casa que m'ofereixes, i desitjo que sia la continuació de la casa cristiana on tu nasqueres, i que la gràcia de Jesús Senyor nostre sia sempre l'aire que en ella s'hi respiri. — Fes de la llar domèstica el punt del teu repòs, i fuig de la il·lusió mundana. El món és com un riu que havem de travessar per a arribar al cel, i és molt perillós de negar-s'hi, si l'hom si entreté en la corrent. Afortunadament tu saps per experiència que la pràctica de la pietat nos arma per la lluita de la vida, i en aquesta fi Jesucrist instituí els sagraments. I lo que ha sàlvat la teva joventut, salvarà la teva edat madura i la teva vellesa, si t'hi deixa arribar. — Molt me complaurà de conèixer la teva esposa, però entretant

aniria bé que tu pugessis, fins perquè —A solas, sin testigo— com diu el poeta castellà, parlaríem amb una expansió més ampla de les coses que ens interessen als hòmens. Avui mateix seguint la teva indicació, escirc al Sr. Arquebisbe de Santiago de Xile, qui ja m'havia escrit a mi amb suma amabilitat. — Memòries a la teva esposa, i al teu bon pare, i rebeu tu i ells, i tota la teva casa la benedicció més afectuosa que us envia

Lo Bisbe de Vic.

F

2395. A Francesc de S. Permanyer.

Vic, 5 de gener de 1916.

Estimat: doblement agraeSC la felicitació del seu Pare, enviada des del llit del dolor. La seva malaltia m'ha sorprès, puix res d'ella sabia, i pot dir-li de part meva que desitjo molt lo bon èxit de l'operació, que V. ja em farà saber, i que especialment l'encomanaré a Déu en la Santa Missa. I que el Senyor beneeixi a l'estimat malalt i a tots los seus, i V. disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2396. A Josep Soler i Aloy.¹

Vic, 10 de gener de 1916.

OBISPADO DE VIC. — Me complazco en remitir a V. el adjunto oficio de nombramiento de Vocal de la Junta de Construcción de templos y edificios eclesiásticos, en representación de Ministerio público, que se ha dignado hacer el

Ilmo. Sr. Fiscal de esta Audiencia Provincial. — Dios guarde a V. muchos años.

José, Obispo de Vic.

F

1. De Vic.

2397. A Pere Santacana.

Vic, 10 de gener de 1916.

Estimat Peret: diga als de Montmell que em posin per a contribuir a l'obra que em proposen, a la mida dels senyors Valentí i Ventosa, que em sembla que a Montmell són propietaris a poca diferència com jo. D'altra banda, així es donarà feina a la gent, que amb la mala collita deuen estar apurats. — Respecte al Tòfol, cuidant V. de què no hi haja abusos, si V. no hi veu obstacle formal en contra, li pot deixar treure els arbres que diu. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic i servidor en Crist

Lo Bisbe de Vic.

F

2398. A Joan Llimona.

Vic, 15 de gener de 1916.

Sr. Dn. Joan Llimona.

Estimat amic: li escric a V. en lloc d'en Pepet perquè amb V. darrerament parlarem de l'assumpte, enviant-li la inscripció que em sembla podria posar-se en l'escut de la cripta, harmonitzant el conjunt de lo que en ella hi ha.

Hi poso l'anagrama del Nom de Jesús, perquè ja té quelcom de signe heràldic, i además estalvia lletres, que com més curta és una inscripció és més bonica. Lo caràcter de la lletra, tant del Nom de Jesús com de la inscripció, que sia el que V.V. creguin més bonic o propi, però que la gent lo entenguen.¹

Diga al Pepet que prenga la present com també pròpia per ell; i desitjo que la cripta quedi llesta aviat, puix no convé que el culto quedi interromput tant temps.

Memòries a tots los seus i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

La disposició de les ratlles queda també a la discreció de V.V.

F

1. Entre els autògrafs del Prelat hi ha el següent, que deu respondre al text de la inscripció de què ací es fa mèrit: «Lo doctor Josep Torras i Bages, Bisbe de Vic, dedica aquesta devota memòria de la Passió de Jesús Senyor nostre a la pietat dels fills de la seva pàtria, Vilafranca del Penedès». (Nota de Fortià Solà.)

2399. A Gaietà Barraquer.

Vic, 20 de gener de 1916.

M.I. Sr. Dr. Gaietà Barraquer.

Estimat amic: per lo que tu dius que anem quedant molt pocs de l'antiga penya la teua carta m'és més agradable. ¿Per què tu i el dr. Almera no pugueu algun dia? Encara que ja sé que a tu t'és incòmodo menjar fora de casa, ja et fariem sopes, fruites i altres coses que es puguen menjar sense dents. — Com pots presumir jo penso molt amb los amics vius i difunts. Però ja som vells i el dia de la gran reunió se'ns acostà.

Encomana'm a Déu i disposa de ton áfm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2400. A Manuel Guasch.

Vic, 20 de gener de 1916.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: rebo la teua carta amb l'itinerari de les dues expedicions, però comprenc que és difícil determinar quina és preferible, atès, com tu dius, la inseguretad de les hores ocasionada pels transports militars. Suposo que amb els bitllets complerts fins a Roma se podrà baixar en alguns punts, per si se volia fer-hi nit, puix si no fos perquè em sembla que a Gènova s'hi arriba a la nit, potser fóra millor punt que Marsella, perquè és quasi meitat del viatge. Suposo que el preu que dónes és d'anada i tornada. Respecte del passaport espero me diràs si es pot fer treure per medi d'encarregat portant la cèdula personal d'aquell que el sol·licita. Com suposo veuràs al Dr. Dachs podreu parlar de l'assumpto, que sempre de paraula és més fácil.

Memòries a la teua família i rep els corals afectes de

Lo Bisbe de Vic.

F

2401. Telegrama a Sa Majestat el Rei Alfons XIII.

Vic, 22 de gener de 1916.

Mayordomo Mayor de S.M. — Madrid. — Pide a Dios la plenitud de sus bendiciones para S.M. el Rey y su Real Familia

El Obispo de Vic.

F

2402. A Francesc X. Vergés.¹

Vic, 22 de gener de 1916.

Estimat: mai faig cap escrit per l'estil del que desitja de mi.² Però com só publicat alguna cosa referent al conflicte internacional present, li poso unes ratlles tretes de «El Internacionalismo Papal». Veig que em diu que se li madura l'esperit, cosa natural en qui és fruit de bon arbre. Rebi l'afectuosa i paternal benedició que li envia

Lo Bisbe de Vic.

V

1. De Torelló.

2. Se li demana un article sobre la guerra per a una manifestació de les dames pacifistes. (Nota de Fortià Solà.) Una altra mà anotava encara: «Lo de madurar-se l'esperit és relatiu a un pare del destinatari qui llegia les obres del Dr. Torras, principalment La formació del caràcter».

2403. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 23 de gener de 1916.

Rda. Mare Priora de l'Ensenyança — Manresa.

Apreciada Mare Priora: amb gust concedesc l'exposició que desitja per a celebrar la festa de la Beata Joana, mare i fundadora de l'Institut que V.V. professen; com també cinquanta dies d'indulgència en la forma acostumada, als qui devotament assisteixin a algun dels cultos que se li dediquen.

I aquesta solemnitat se lliga molt bé amb la que em participa que van a celebrar per al seixantè aniversari de la Mare Josefa Girona, de sa professió religiosa.

Jo li envio la meva enhorabona, i no solament nos alegrem d'aquest aniversari nosaltres aquí a la terra, sinó que també al cel el celebrarà la Beata Joana, i les piadoses religioses del seu Institut, que després d'una vida de constància, de submissió, d'oració i de treball aquí a la terra, en los venerables Convents de l'orde han merescut la corona de la glòria, que Déu té promesa a aquells i aquelles que fins a la mort perseveren en los camins de la humilitat i de l'observància religiosa. La solemnitat que el dia 28 celebrarà la vella i venerable Monja, ha d'alentar a totes les seues germanes de Comunitat a la Santa perseverància en la pràctica de l'abnegació i de la perfecció evangèlica, pensat que els llargs anys de vida en el món moltes vegades no signifiquen res de bo, al pas que en el Convent signifiquen una cadena llarguíssima d'actes d'obediència, d'oració, de zel, que junts fam un tresor abundant de mèrits, mereixedors de l'eterna companyia de Jesús i Maria i de tots los benaventurats que en tots los temps i sigles seguint les petjades del diví Redemptor han practicat la perfecció cristiana.

I a l'unir-se en esperit amb aquesta estimada Comunitat en la celebració de la festa de la Beata Joana, i en la solemnitat de l'aniversari de la Mare Josefa Girona, s'encomana a

les oracions de totes les religioses, i els envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

2404. A Alexandre de Riquer.

Vic, 23 de gener de 1916.

Estimat amic: veig al *Diari* l'esquela mortuòria d'un fill seu i li poso aquestes ratlles, prenent part en la seva natural amargura, i pregaré al Senyor per l'etern repòs del difunt jove i per l'espiritual consol del seu Pare.

Els que vivim anys, arribant a certa edat, hem de veure desaparèixer del nostre costat a molts amb qui ens unia la sang o l'amistat; però l'esperança cristiana ens ensenya que al capdavall de la vida terrenal ens hem de trobar en l'altra vida immortal, que ens meresqué el dolcíssim Redemptor Jesús. Que allà tots vegem a l'estimat difunt.

De V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2405. A Pere Lloses.¹

Vic, 24 de gener de 1916.

Estimat amic: molt desitjaria complaure a V., i servir als joves soldats que em recomana; però sens dubte pels molts casos iguals en què só intervingut, lo quefe, a qui coneixia i

apreciava, me contestà d'una manera inconvenient, i per a evitar repeticions, no crec oportú fer noves recomanacions, i menos ara que mai só vist al quefe militar de Vic, i de consegüent tinc menos llibertat per a dirigir-me a ell, que a l'anterior. — Per lo demés compti sempre en que desitjo servir-lo, demanant a Déu l'ompli de ses celestials benediccions son amic afm. i servidor en Crist

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Diputat a Corts per Olot.

2406. A Manuel Guasch.

Vic, 24 de gener de 1916.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: gràcies per la teua diligència en enterar-me de les condicions del projectat viatge; però per ara desisteixo de fer-lo. Veig la inseguretat que domina, els perills d'interrupció en la ruta, l'haver no solament d'anar, sinó que també després de tornar, i además só rebut notícia autoritzada de que s'ha rebut la meua carta donant les gràcies, i de consegüent crec que he complert el deber de cortesia, fins que vinguen dies millors.

No tardis gaire en deixar-te veure, puix ja saps quant agradable és la teua visita a tots los d'aquesta casa.

Memòries a la teua esposa, i al noi, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

2407. A Ramon Nogués.

Vic, 25 de gener de 1916.

Estimat amic: só rebut del Dr. Dachs el plec contenint els documents despatxats per la benèvola mediació de V., i abans havia rebut la carta participant-me l'envio. — Les observacions que en ella me feia sobre mon projectat viatge¹ me feren reflexionar més, i só resolt per ara allargar-lo. D'altra banda he tingut notícia certa de què ha sigut rebuda a son destí una carta d'afecte i agraïment que vaig escriure, i així ja no em considero tan obligat a fer la visita. — Rebrà un llibret biogràfic del Restaurador de l'Oratori de Sant Felip de Vic, que és edificant, i m'ha semblat que el llegiria amb gust, puix fou home molt apostòlic. — Memòries a la Francisca i a les nebodes, i encomanin a Déu a son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1. A Roma.

2408. A la Rvda. Mare Superiora del Monestir de Saleses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1916.

Apreciada Madre: la proximidad de la fiesta del glorioso San Francisco de Sales me pone la pluma en la mano para felicitar a esa querida Comunidad pidiendo al Señor que en el día de la fiesta del Santo Fundador llene a sus Hijas del Espíritu que animó durante toda su vida el suavísimo y discreto Obispo de Ginebra.

Porque su Espíritu era de Dios, era el Espíritu Santo que residía en su corazón, porque en el corazón de San Francisco el Espíritu Santo no encontraba estorbos.

También habitaría de lleno en nuestros corazones si en ellos no encontrase tampoco estorbos, y entonces nuestro espíritu sería el de los hijos de Dios. Por esto a imitación de San Francisco debemos desalojar de nuestro corazón los afectos que no se dirijan a Dios; el amor desordenado de nosotros mismos, y el amor a las criaturas, que no se dirija y refiera a Dios. Esta purificación de nuestro espíritu debe ocuparnos toda la vida, sin que baste una resolución general que todos los cristianos tenemos, sino que necesitamos una continua vigilancia sobre nuestras inclinaciones que tienen siempre a bajar a las criaturas y a nuestras comodidades, y amor propio, en vez de subir arriba, a Dios nuestro Señor.

San Francisco, con una suavidad admirable, con un amor dulcísimo, sabe excitar a las almas a la subida, a la cuesta empinada donde se encuentra el Señor, que vive y reina en las alturas, y que nunca deja de alargar la mano para ayudarles en la subida a las almas generosas que, arrojando de sí el peso del amor propio y de las criaturas, emprenden el camino de la perfección que Jesús Señor nuestro nos enseña en el Sagrado Evangelio.

Sea la próxima fiesta del glorioso San Francisco, vuestro dulce Padre y Fundador, un nuevo excitante de vuestro amor a la perfección evangélica, sea su intercesión poderosa un auxilio que os ayude en las fatigas de la subida a la Santidad de la vida religiosa y en aquel día, ya tan próximo, no os olvidéis en vuestras fervorosas oraciones de rogar, mis amadas hijas, por vuestro obispo que os envía al mismo tiempo que la felicitación por la solemnidad, su bendición más afectuosa

José, Obispo de Vic.

2409. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Molt estimat Pare Provincial: amb molt gust veuré a V.R. i pot venir lo dimecres pròxim, puix encara que he d'assistir a exàmens de renovació de llicències, a migdia ja estaré llest, i tindrem després temps suficient per a parlar; puix lo dijous i divendres següent tinc anunciada la vinguda d'una persona que m'ocuparà. De V.R. amic i servidor que s'encomana a les seues oracions

Lo Bisbe de Vic.

C

2410. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

(sense data).

M.R.P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Estimat amic: com vaig quedar molt satisfet de la Catequística de la ciutat de Manresa, qual direcció porta lo P. Guardià d'aquell Convent, m'atrevesc a escriure a V.R. per a demanar-li si és possible quedi dit Religios allà mateix a pesar dels canvis que hi ha d'haver en lo pròxim Capítol. És un càrrec de transcendència i de difícil equilibri que sap guardar molt bé lo P. Àngel d'Igualada.

Encomanant-se a les seues oracions lo saluda amb lo major afecte son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

C

2411. Al P. Rupert de Manresa.

Estimat amic: agraeSC son pèsam per la mort del Senyor Bisbe de Barcelona que al cel sia. Déu li haurà premiat son zel inestroncable, i son esperit de sacrifici, puix ell sabia sacrificar-se per tothom i no es planyia per (.....) ni els anys ni les (.....). Havem d'esperar (.....) Catalunya. Les simpaties se dirigeixen unànimement envers lo Cardenal Casañas, lo qual és molt significatiu i desmuestra lo reals que són les seves eminents qualitats. En aquest sentit (.....) al Cardenal Vives. Un tràgala en aquesta matèria podria esser de deplorable efecte. Amb gust espero (.....) (Es refereix al Bisbe Morgades)

(Si n'hi ha, no es llegeix la data.)

C

2412. A Frederic Clascar.

Vic, 9 de novembre de

Estimat Mossèn Frederic: só vist l'esquela mortuòria de la teua tia Angeleta, al cel sia, i amb la present t'envio a tu i a tota la família lo meu pèsam. La seua pietat i la seua virtut són una moral seguretat de que la seua bona ànima reposa en lo regne de l'eterna glòria. Felç ella que ha sortit d'aquest món de pecat i misèria, a on contínuament lo cristià perilla.

Moltes mercès per lo llibret últimament rebut. Encara que potser ja t'és habitual te recomano la lectura del Faber entre els moderns i del Granada que és indubtablement un pròcer insigne de la literatura piadosa universal, sens des-cuidar Santa Teresa que té l'elevació de S. Agustí junt amb

una simplicitat femenina que la fa més interessant. I molta oració i desprendiment de món.

S'encomana a tes oracions i et saluda afectuosament

Lo Bisbe de Vic.

C

2413.

(sense data)

Un mes de prórroga en las comendaticias de M. Ausió.

El Obispo.

V

2414. A Josep Dachs (?)

(sense data).

Estimat: entera't bé si avui dia 17 és lo cumpleanys del Rei. En cas de que ho sia com me sembla enviaràs lo telegrama que t'envio.

Tuus in Corde Jesu

Lo Bisbe.

V

2415. Al Majordom de Palau del Rei.

(sense data).

Exmo. Sr. Mayordomo de Palacio. Madrid.

Pide a Dios aumente con los años las bendiciones a S.M.
C. el Rey Don Alfonso XIII.

El Obispo de Vic.

V

2416. A Josep Dachs.

(sense data).

Estimat Dr. Dachs: conceptuo més oportú que envies algunes pastorals de les dirigides als mestres als pàrrocos de les poblacions en què se pot presumir que hi ha escoles llibres, puix esperar l'estadística és perdre l'oportunitat i resultaria inútil.

Lo Bisbe de Vic.

V

2417. A Ramon (Corbella ?).

(sense data).

Dr. Ramon: donaràs al jove Sr. Espadaler de Sant Quirze un exemplar de la Carta sobre la Música cristiana, si n'hi ha exemplars.

V

2418. A (?)

(sense data).

Visto el informe emitido (.....) M.I.Sr. Fiscal de la (.....) y resultando de las razones per él mismo aducidas que el solicitante no está en las condiciones que exigen los Sagrados cánones para disfrutar de la gracia que solicita, declaramos que no procede en derecho la jubilación que pretende el recurrente en la presente instancia, ni por equidad puede aplicársele la regla generalmente admitida en favor de los septuagenarios por no llegar aún a esta edad.

V

2419. Al Cardenal Secretari d'Estat del Papa.

(sense data).

Eminentísimo Cardenal-Secretario de Estado del Papa.
Roma.

Pide a San José bendiciones para nuestro Santísimo Padre y envía respetuoso homenaje

El Obispo de Vic.

V

2420. A Ramon Poncell.

(sense data).

Estimat: rebo la seua afectuosa carta relatant-me l'audiència obtinguda de Nostre Santíssim Pare Pio X, i els sentiments que el commogueren en aquella solemne entrevista.

Déu los hi conservi, estimat fill, i sia la seua vida consagrada al bé de la Religió, que és l'únic sòlid i verdader del llinatge humà, que està de pas sobre la terra, però que té una destinació eterna.

I amb amor de Pare a V. i a tota la seua família envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

En poder d'Ignasi i Josefina Castelltort i Poncell (Igualada).

2421. A Salvador

(sense data).

Estimat Salvador: t'agraesc les oracions, i me satisfà veure lo content que estàs en la vida religiosa. Que Jesús i Maria te donguen gran perseverància en son sant servei per a santificació pròpia i del pròxim.

T'envia la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

En poder del senyor Josep Cardús (Granollers).

2422.

Visto el informe emitido por el Censor acerca de la conveniencia de que se publique en lengua castellana el opúsculo *De cand &* cuyo Autor manifiesta un criterio sobre elecciones políticas que no está conforme con la norma práctica dada por la Santa Sede y especialmente con documentos recientes publicados por la Santidad de Pío X, prohibimos la

publicación del referido opúsculo en lengua castellana y advertimos al Autor la conveniencia de no suscitar cuestiones que dividen a los católicos y esterilizan su acción, que no ha de ser dirigida por escritores particulares sino por la Autoridad divinamente constituida en la Santa Iglesia católica.....

V

2423.

Vista la instancia que Nos ha presentado el Dr. Dn. José Alsina pidiendo licencia para la reimpresión de su opúsculo *De Candidatis liberalibus* que se publicó con censura favorable y nuestro consiguiente permiso; atendiendo a que por varios conceptos consta la voluntad de la Santa Sede contraria a discusiones sobre esta materia que indudablemente fomentan la división entre el Clero, a que la misma Santa Sede ha dado una explícita norma de conducta suficiente para la dirección del cristiano en el uso de sus derechos cívicos, visto el informe emitido por el nuevo Censor a quien expresamente encargamos se fijase en las relaciones del opúsculo en cuestión con la Carta de Nuestro Santísimo Padre Pío X *Inter catholicos Hispaniae*, deseando siempre en el gobierno de la Diócesis no apartarnos de las normas pontificias por ahora no concedemos al Dr. Dn. José Alsina la licencia solicitada para publicar una nueva edición de su Opúsculo *De Candidatis &*

V

2424. Al Majordom de Palau del Rei.

(sense data).

Exmo. Sr. Mayordomo de Palacio. — Madrid.

El Obispo de Vic envía el testimonio de su homenaje a S.M. la Reina Doña Victoria Eugenia y pide a Dios la colme de sus gracias y bendiciones.

V

2425.

Nos Dn. José &

Por cuanto pertenece a nuestra jurisdicción ordinaria la Casa principal o matriz del Instituto de Hermanas Terciarias Dominicanas de la Congregación del Hijo de Dios declaramos y atestamos que ha sido suprimido el cargo de director o superior de dicho Instituto que en algua ocasión había nombrado el Reverendo Padre General de la Orden de Predicadores por la razón de que la Congregación citada en ningún modo pertenece a la jurisdicción de dicho Padre General, la cual Congregación de Hermanas se rige por sus propias superioras bajo la jurisdicción ordinaria de los Prelados diocesanos.

Y en atestación de lo mismo expedimos el presente firmado de nuestra mano sellado con el escudo de nuestras armas y refrendado por nuestro Secretario de Cámara.

No presentando el exponente prueba suficiente en derecho de la manifestación de voluntad que dice hizo el Rdo. Picas antes de su muerte no procede imponer a los albaceas del mismo la obligación de cumplir lo que se pide en la presente instancia.

V

2426.

Por varios hechos que hemos observado y para facilitar que se cumplan las ceremonias que deben observarse en las solemnidades del culto y a todos los actos públicos de la vida eclesiástica creemos conveniente que en sesión capitular sea leído el Capítulo V del Ceremonial de Obispos, libro primero, fijándose en el párrafo 5; por lo cual ordenamos a V.S. que así se ejecute dándonos después cuenta del cumplimiento de esta nuestra disposición.

V

2427.

Habiendo manifestado el Ilustrísimo Cabildo que el M.I.S. Chantre Dn. & tenía apuntada falta de coro desde (...) a (...) & por no haber presentado certificado de enfermo o no haberlo presentado en debida forma, conforme está prescrito en el Reglamento de apuntadores, subsane el M.I.S. Chantre el citado defecto presentando los dichos certificados jurados del facultativo que le asistió declarando que en dichos días no pudo celebrar la Santa Misa y que sean visados por el Prelado ordinario de los puntos en que residió durante dicho tiempo, y cumplido debidamente este requisito que se le entregue la cantidad correspondiente *ex equitate*, sin que esto sirva de precedente a nadie de aquí en adelante debiendo todos los Señores Capitulares cumplir con lo ordenado a fin de que la residencia coral tenga siempre la debida garantía.

V

2428.

Heu enviat a Dª Serafina V^a de Guix (la de Santpedor) la darrera pastoral i el folleto com jo prometí al dr. Pibernat? Si no se li han enviat envieu-li per conducto de dit senyor.

V

APÈNDIX

2429. A Rupert Mª de Manresa.

Vic, 2 de febrer de 1901.

R.P. Rupert Mª de Manresa, O.C.

Estimat amic: li retorno informada la instància d'oratoris i suposo que un d'aquests dies deurà rebre lo document referent a les Caputxines de Manresa.

Tinc ganes de fer una Memòria com V. aconsella sobre la impossibilitat moral de tocar aquesta Diòcesis de Vic sens donar o fer una mortal ferida a l'esperit religiós de tot Catalunya. Faça lo favor de preguntar al Sr. Cardenal si és millor fer-la en castellà, llatí, o italià i si le sembla la forma més adequada la d'un Memoràndum al Sr. Cardenal Secretari.

Estem al fort del fred i aquí ne fa molt. Desitjo que el Senyor Cardenal i V. se'n deslliuren i que Déu los do salut i forces per a treballar per a la Iglésia, especialment d'aquest país que es convenient haja a Roma qui el conega.

De V. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

2430. A Rupert Mª de Manresa.

Vic, 18 de desembre de 1901.

Rt. P. Fr. Rupert Mª de Manresa.

Estimat amic: al rebre avui la seua carta anava a escriure les bones festes al Sr. Cardenal Vives per mediació de V. i així ho faig enclouent ab la present la que dirigesc a l'Eminentíssim purpurat.

No he pogut encara complir l'encàrrec que em feia en la anterior perquè em sembla que val més esperar a tenir ocasió de tractar-lo de paraula, i d'altra banda se'm figura que no tardaré molt a veure als interessats.

M'estranya lo que em diu respecte de les monges de Manresa perquè quan vaig practicar la visita pastoral a cada una d'elles oí en escrutini secret i cap d'elles va parlar-me de l'assumpto; de totes maneres valent-me dels medis que V. m'indica esbrinaré oportunament l'assumpto per a procedir, com V. indica també, amb tota la cautela per a no pertorbar a aquelles piadoses religioses.

Per lo demés, estimat Pare Rupert, desitjo que l'Infant Jesús li porte totes les benediccions i li demana que li encomane amb fervor son amic

Lo Bisbe de Vic.

C

2431. Als Rectors Regents de les Parròquies del Bisbat de Vic.

Vic, 29 d'agost de 1902.

Nos D.D. Joseph Torras i Bages, per la gràcia de Déu i de la Santa Sede Apostòlica Bisbe de Vic.

Als RR. Rectors i Regents de les Parròquies del nostre Bisbat.

La contínua i decidida protecció, que els gloriosos Màrtirs de Jesucrist i Patrons nostres St. Lluçia i St. Marcià dispensen a aquesta Ciutat, Parròquia, i a tota sa comarca, nos posa en la justa obligació de manifestar-los nostra gratitud, en quant ho permeten les facultats de cada qual. Un dels medis més oportuns, que se nos presenta per acreditar-la, és procurar amb tot esforç, que no se disminuesca lo culto, que donam al preciós depòsit de les Stas. Relíquies dels Màrtirs Benaventurats, que el Cel nos ha confiats per nostre consol en tot gènere de tribulacions.

Per aquest fi, encarregam a VV. que procuren inculcar a sos respectius feligresos, ja en particular, ja també en la Missa Matinal o Major d'algun dia festiu, lo molt accepta que serà a Déu la limosna que entreguen al Recaudador en Pere Sañas i Corcoy, nombrat per lo Excm. Sr. Alcalde d'aquesta Ciutat, a l'objecte de contribuir i continuar lo culto sobredit, i los beneficis grans que poden prometre-se d'un Sants que tenen tant valiment amb Sa Divina Majestat, com afortunadament ho havem experimentat repetides vegades.

Josep, Bisbe de Vic.

V

2432. A Rupert Mª de Maneresa.

Vic, 5 de desembre de 1902.

Rt. P. Rupert Mª de Maneresa.

Estimat amic: encara que ja só escrit a l'Eminentíssim Sr. Cardenal Vives agraint-li la magnífica obra d'exposicions a l'oració dominical, li vull posar a V. quatre ratlles perquè sa amabilitat envers mi se les mereix i serviran al propi temps de felicitació de Nadal que desitjo que el bon Jesús li concedesca de plena satisfacció i goig espiritual. ¡Que el Senyor

nos concedesca sa gràcia per a no apartar-nos mai del compliment de sa santíssima voluntat!

Aquests dies havem tingut agitació pel motiu d'un Decret d'en Romanones sobre ensenyança del Catecisme. Contra ell só exposat demanant la declaració de que no obligava en esta Diòcesis. Digui al Secretari que els envien lo Butlletí ab lo qual ja se n'haurà pogut enterar. Ara ha caigut, com sabrà, lo Ministeri però me penso que urgeix demanar la revocació del Decret puix de lo contrari lo deixarien i seria una gravíssima calamitat, que equivaldria a no ensenyar la doctrina en les escoles.

Tinga la bondat de presentar mos respectes a l'Eminentíssim Sr. Cardenal i V. dispose de son afm. amic

Lo Bisbe de Vic.

C

2433. Al Rector del Seminari Conciliar de Vic.

Vic, 14 de maig de 1904.

M. Iltre. Sr. Rector del Seminario Conciliar de esta Ciudad.

Habiéndonos parecido que en algunos actos académicos solemnes, como son la inauguración de Curso y las Conclusiones públicas, dejaban de asistir algunos de los Profesores de este Seminario en detrimento de la formalidad que demanda de si el Profesorado y de la ejemplaridad en que deben educarse los jóvenes alumnos para que concluída su carrera tengan en su conducta pública y en el cumplimiento de los deberes de su cargo la gravedad y asiduidad que la Iglesia demanda a sus ministros; ordenamos a V.S. que reuna el Cuerpo de profesores que tan dignamente V.S. preside que mande leer este nuestro oficio y que vigile en lo porvenir

el exacto cumplimiento del deber que recordamos, y asimismo dispondrá V.S. que en adelante en las funciones académicas aludidas se coloque asiento conveniente donde se pongan los Señores Profesores guardando la correspondiente jerarquía académica, dando de esta manera ejemplo y edificando a la juventud confiada a su educación e instrucción.

Dios ge. a V. m. a.

José, Obispo de Vic.

V

2434. A Antoni Maura.

Vic, 9 de diciembre de 1904.

Exmo. Sr. Dn. Antonio Maura, Presidente del Consejo de Ministros.

Señor Presidente:

Con el mayor encarecimiento ruego a V.E. se sirva fijar la atención en lo que van a exponerle los comisionados de las Congregaciones del Oratorio de San Felipe Neri, de las cuales existe una en esta ciudad de Vic.

Hasta ahora desde el Concordato habían ido cobrando su modesta subvención correspondiente, y considerándola como una compensación de los bienes desamortizados ninguna reclamación habían hecho sobre de los mismos. Si en virtud del Convenio con la Santa Sede dejaba de abonarse a las Congregaciones la pensión que perciben actualmente, ésta de Vic no podría subsistir; con lo cual no sólo se conculcaría la justicia, no satisfaciendo lo debido, sino que el cultivo espiritual de los fieles sufriría gran detrimento.

Los sacerdotes del Oratorio sencillos, piadosos, ajenos a todo espíritu mundano, laboriosos y muy amados del pue-

blo, son el mejor auxiliar de los Obispos en los puntos que tienen la fortuna de contar con dicha congregación.

Tengo la seguridad de que V.E. en su alto espíritu gubernamental al fijarse en el caso de las Congregaciones de San Felipe Neri encontrará los medios oportunos para que no falte la subsistencia a unos operarios evangélicos que íntimamente unidos a los Obispos son parte del clero secular viviendo bajo la dependencia de los Ordinarios.

Y al saludar a V.E. muy afectuosamente pide a Dios le conserve la salud y la vida, y se le ofrece servidor en Cristo q.b.s.m.

El Obispo de Vic

V

2435. A Josep Serra i Cantarell¹.

Vic, 24 de gener de 1905.

Illtre. Dr. Dn. Josep Serra.

Estimat amic: He rebut la seva manifestant-me que desisteix de son propòsit de fer oposicions a la canongia vacant en esta Seu, i me pregunta quan penso obrir los concursos pels curats vacants. Sens que sia una resolució formal mon pensament ara per ara és d'esperar a concloure la segona visita, ja feta en dos arxiprestats. Això no vol dir que no puga segons com, mudar de pensament.

Respecte al pensament de V. de prendre part en dits concursos quan s'efectuïn, dec fer-li present lo gran número de sacerdots d'aquest Bisbat que no tenen col·locació i la necessitat de tenir-ho en compte, majorment quan V. té una prebenda molt important i al passar a un curat no deixaria V. resultes en la meva diòcesis, sinó en la que actualment per-

tany, i s'ha de tenir en compte lo gran número d'eclesiàstics que estan ja en lo servei parroquial, aptes per aquest ministeri i als quals s'ha de contentar a fi de que no se desanimen en sa carrera avui plena de dificultats. V. ha de comprendre que en aquest assumto jo abans que amic só Bisbe de la Diòcesis de Vic. És lo millor pensament contentar-nos amb lo lloc en que nos ha posat la Providencia recordant que en totes les situacions hi ha dificultats, i que lo més pràctic i més cristià és viure tranquil·lament en lo lloc en que estam considerant que Déu nos hi ha posat per a que allí guanyem lo cel exercitant lo nostre Ministeri.

I al saludar-lo molt afectuosament, s'encomana a ses oracions son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic

V

1. Josep Serra i Cantarell (Vic, 15 de gener de 1848 — La Seu d'Urgell, 9 de gener de 1913). Cursà estudis eclesiàstics al Seminari de Vic. Fou ordenat sacerdot el 7 d'abril de 1871 pel bisbe de Vic, Antoni Lluís Jordà i Soler. Es llicencià en Teologia a la Universitat de València (1876). Fou Mestre de Col·legials del Seminari de Vic (1871-1876) i desenrotllà també els càrrecs de Vicari de la parròquia de la Pietat de Vic (1877-1883), Regent, Ecònom i Rector de Sant Hilari Sacalm (1883-1891) i Canonge Penitenciari de la Seu d'Urgell (1891-1913).

2436. A Benjamín Miñana.

Vic, 10 d'abril de 1907.

Rdo. S. D. Benjamín Miñana Pbro.

Mi querido amigo: le escribo en vísperas de salir a una expedición de santa visita, para encargarle en primer lugar la entrega del adjunto pliego a la Congregación del Concilio y después para encargarle el asunto del B. Pedro Almató. — A este objeto le incluyo las colectas y las lecciones, en el

concepto que V. me dijo que concederían el rezo y la misa del Beato para la diócesis de su origen desdoblándole de sus compañeros de martirio. No he formulado las preces porque V.V. aquí sabrán más las formalidades que se exigen. Ya pueden V.V. en ellas decir en nombre mío que es deseo unánime de este clero poder rezar y decir misa de su paisano, mártir de la fe católica. Igualmente deseo que se pida para esta diócesis de Vic la misa y rezo del B. Vianney, el Beato Cura de Ars, pues un gran número de Cura-Párrocos me han instado por escrito para que solicitara esta gracia de la Santa Sede, lo cual me parece que se ha de conceder fácilmente puesto que su ejemplaridad ha de ser muy provechosa para el clero parroquial. Supongo que para este Beato no hay necesidad de enviar ni lecciones, ni oraciones puesto que de seguro ya existen para las diócesis francesas. — Aunque ya me consta por experiencia la actividad de V.V. no obstante deseo obtener estas gracias lo más pronto posible a fin de que en el año próximo pueda rezarse de los dos Beatos, lo cual requiere tener la concesión con bastante tiempo anticipado para proceder a la impresión del rezo etc. — Deseo que en ese querido Colegio todo vaya bien y que V. y todos sus compañeros y los alumnos gocen de buena salud y al saludarles especialmente als *meus vigatans*, se encomienda a sus oraciones su amigo El Obispo de Vic — No olvide el encargo de V. sobre el asunto de la beatificación de PIO IX y al volver de Santa Visita me ocuparé especialmente del mismo.

V

2437. Al Rector de Sant Joan de Vilatorrada.

Vic, 28 de juliol de 1908.

M.D. Mateu Molist, Prev.

Estimat Senyor Rector: li encloc en la present *un giro* de 500 pessetes que pot fer efectiu a Manresa per a pagar les factures de la iglésia de què em parla. Li sobrarà encara alguna cosa que farà servir per lo que necessite i sia més urgent pel temple.

Lo saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

Ja escriurà quan hagi cobrat la lletra.

(Copiada del "Full Parroquial" de la Parròquia de Sant Joan de Vilatorrada, núm. 1.169, 9 de juny de 1996.)

2438. A Ramon R. Girón.

Vic, 19 d'octubre de 1908.

Sr. Dn. Ramón R. Girón.

Muy Sr. mio y de mi mayor consideración: he recibido el ejemplar de su magnífica obra «Vida gráfica de N.S. Jesucristo», que V. se ha servido remitirme y le quedo agradecido al obsequio.

La publicación de esta obra significa el homenaje de las artes a la Sagrada y divina Persona de Nuestro Redentor, y como las artes gráficas tienen el privilegio de dar mayor penetrabilidad a las ideas, la obra de V. resulta un bien artístico y un bien espiritual. — Que Dios premie su generoso esfuerzo y reciba la más cordial enhorabuena de su afmo.

El Obispo de Vic.

V

2439. Al Rector de Balsareny.

Vic, 19 d'agost de 1909.

Mi querido Sr. Párroco de Balsareny: recibo la carta de José Casaldáliga en que parece preocuparse de que se le tenga por de principios religiosos poco firmes, y pide que se le oiga. De mi parte le puede manifestar que le tengo por creyente y piadoso cristiano, aunque quizás ni a él mismo le conviene el estado eclesiástico que sin duda le pondría en una perturbación de espíritu a que tiene natural propensión. Que procure ocuparse y trabajar en algo que le sujete la imaginación y entonces tranquilamente podrá hacer el viaje de la vida sirviendo a Dios en el estado seglar. Y al saludarle a V. con el mayor afecto le envía su bendición

El Obispo de Vic.

V

2440. A Lluís Albert.

Vic, 3 de gener de 1911.

Rdo. Sr. D. Luis Albert.

Mi querido amigo: deseo que el Señor conceda a V. y a sus compañeros y alumnos plenas felicidades en este y otros muchos años para servir fielmente a la Iglesia nuestra Madre y propia santificación. — Voy a hacerle un encargo especial, que V. sabrá cumplir con el conocimiento que tiene de Roma. Se ha ofrecido una plaza pensionada, en el Instituto histórico que el Gobierno español va a establecer en Roma, a un joven diácono que será sacerdote en las primeras témporas, que tiene concluidos sus estudios y que ahora está en Tarragona para tomar el grado de licenciado a la conclusión

del curso. Es joven bueno y equilibrado. Pero como la Santa Sede ha hablado para que se tomasen precauciones con los jóvenes, quiero saber si vería con gusto o disgusto que el citado eclesiástico aprovechara la pensión para familiarizarse con archivos y museos, completando esta clase de conocimientos a los cuales tiene afición. Si le admitiesen en el Colegio de que V. es digno Director, o Rector, con V.V. viviría; si esto presentase dificultad viviría en la casa religiosa que se le designase, quizá con los Misioneros del Inmaculado C. de María.- Dados estos antecedentes espero que V. se enterará de si a la Santa Sede le ha de ser agradable la ida a Roma de mi joven eclesiástico, pues no deseo más que serle agradable en todo; y confío no tardar en saber la respuesta pues los de Madrid parece que llevan alguna prisa en la provisión de las plazas. — Muchas memorias a sus compañeros y a mis jóvenes colegiales y es siempre de V. amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

V

2441. Al Cardenal Secretari d'Estat del Vaticà.

Vic, 14 de gener de 1911.

Eminentísimo Sr. Cardenal Secretario de Estado de Su Santidad.

Eminentísimo Señor: no irá a Roma pensionado en el Instituto histórico proyectado por el Gobierno español el joven eclesiástico de que habló a Vuestra Eminencia el Rector de ese Colegio español, ni ningún otro sacerdote de esta Diócesis, y aunque supongo que Vuestra Eminencia ya lo creía así le he querido poner estas líneas para asegurarle más; y sobre todo para manifestarle, puesto que el referido Rector decía que Vuestra Eminencia nada sabía de tal pro-

yecto, que tengo entendido que se van ya a repartir las pensiones a los designados para ocupar las plazas, y he inferido que la nueva institución vivirá a expensas de la fundación de Montserrat. Debo estas noticias que comunico a Vuestra Eminencia a un literato amigo de uno de los que han de figurar en el organismo oficial del Instituto.

Besa a Vuestra Eminencia la sagrada Púrpura

El Obispo de Vic

V

2442. Al Vicerector del Seminari Conciliar de Vic.

Vic, 28 de març de 1911.

Iltre Sr. Vice-Rector de Nuestro Seminario.

Deseando dar forma concreta al proyecto de que tratamos en la reunión con el claustro de Profesores de este Seminario con asistencia de V.S. celebrada el día 22 de los corrientes al objeto de que antes de entrar en la facultad de teología los alumnos, una comisión de Profesores estudie deliberadamente los que convenga disuadir y aun eliminar de la prosecución de los estudios eclesiásticos atendiendo a si sus circunstancias personales en conjunto hacen esperar o no un ministerio fructuoso para la Iglesia, teniendo en cuenta las difíciles circunstancias porque ésta pasa, y las repetidas advertencias de nuestro Santísimo Padre Pío X acerca del maduro examen que debe preceder a la colación de las Sagradas órdenes; por el presente nombramos una Comisión de Señores Profesores que bajo la presidencia de V.S. a la conclusión de los cursos de filosofía examinará, deliberará y determinará los alumnos que no es conveniente pasen a la facultad de teología, debiendo los Señores que formaron parte de la referida Comisión guardar absoluto secreto acerca de sus deliberaciones a cuyo fin pres-

tarán juramento de guardarlo al objeto de mantener la libertad e independencia de sus determinaciones que tan trascendentales han de ser para el porvenir de la Diócesis. Los Señores que nombramos para formar la Comisión son los siguientes: D. Luis Puig, Dn. Ramon Puig, Dn. Juan Lladó, Dn. Clemente Villegas y D. Marcelino Carreras.

Y los demás Señores Profesores del Seminario, a los cuales V.S. dará lectura de la presente Comunicación, procurarán oportunamente informar a los de la Comisión a fin de que las resoluciones que de la misma emanen resulten más acertadas y provechosas.

Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

V

2443. A Leopold Fonck, S.J.

Vic, 9 de febrer de 1912.

R.P. Leopoldo Fonck S.J. Presbytero. Romam.

Admodum colende Pater: Libens tuas perlegi litteras quibus mihi exponis consilia quae oportet in exitum ducere in isto Instituto Biblico, cujus dignus praeses eluces. Reapse omnem virum catholicum convincere deberent verba Sanctissimi Patris Pii PP X: adjuvare, scilicet, Institutum Biblicum fore majus solatium quod Ipsi afferri potest. Biblici labores heterodoxorum hominum animos nostros stimulare quidem debent ad omnem curam ita adhibendam, ut Biblicum istud Institutum Clero evadat focus altae illustrationis, quae longe lateque diffusa in universa Ecclesia, Sanctae Fidei sit munimen ac deffensio.

Persuassus ergo de necessitate fovendi opus Instituti, una cum hac, Paternitati Tuae Reverendae mitto mille libellarum quantitatem.

Quod ad viam opportuniorem sequendam attinet, ut cooperatio hispanorum pro opere Instituti obtineatur, praecipue conveniens mihi videtur quod per litteras adeas Matritum, Barcinonem, Victoriam, Valentiam, et Hispalim, gremia Nationis locupletiora, ubi perventissimi degunt catholici, scribens Rmis. Praesulibus dictarum urbium. Die non remoto, ego litteras mittam Nobili Viro Marchioni de Comillas, juxta preces et optata Tuae Paternitatis Rdae., sed insuper opportunum arbitror ut eidem directe scribas, sicuti claro Viro Dno. Josepho Mariae de Urquijo de Bilbao, quem ut scribam minime cognosco; quamvis litteras jam misseris hujusce Rmo. Antistiti, qui est Victoriensis.

Dum scribas Rmis. Episcopis ac Nobilibus Viris praedictis, existimo futurum, ut commendatio aliqua Emmi. Card. Vives ditet majore efficacitate epistolas Paternitatis Tuae Rdae. Si Rmis. Praesulibus relatis, qui in civitatibus amplioribus et ditioribus commorant, litteras mittis, ipsi forsitan aliam tibi monstrabunt vias, quae mihi in urbe parva residenti, difficiles cognitu eveniunt; et quum Institutum evulgare coeperit publicationes quas parat, non dubito quin scribendo Rmis. Praesulibus Hispaniae, commendatis litteris ab Emmo. Card. Vives, obtineas maximam eorum partem illis subscribi, saltem pro suis Seminariis.

Haec sunt praecipua quae mihi visa sunt indicare Tibi, Rde. Pater, in responsionem tuarum litterarum. Interea, occasionem nanciscens, tuis praecibus ad Deum et sacrificiis se commendat

Paternitatis Tuae Reverendae in Domino addictissimus

2444. A l'Alcalde de St. Feliu de Torelló.

Vic, 16 de febrer de 1912.

Molt I. Sr. Alcalde de S. Feliu de Torelló.

Estímat Senyor Alcalde: li vull posar dues ratlles de felicitació pel seu zel en procurar que eixa estimada vila sia exemplar en la pública higiene espiritual. Escombrar les paraules brutes, que la paraula indiqui que el ser que té lo do de parlar és un ser racional, és un ofici molt propi de l'Autoritat Municipal. Lo blasfemo i el malparlat fan llàstima, perquè decauen de la dignitat racional, són casos de pertorbació moral que han d'ésser corregits, per a evitar lo contagi. — I aprofitant aquesta ocasió li envia la benedicció paternal més afectuosa

Lo Bisbe de Vic

V

2445. Al Provisor, Vicari General i Degà de la Catedral de Vic.

Vic, 4 de març de 1912.

Debiendo procederse a una reducción de beneficios en el personal antiguo de esta Nuestra Santa Iglesia Catedral, según sentencia de Nuestro Tribunal eclesiástico, por incongruidad de los mismos, y siendo necesario para la debida ejecución de la sentencia un conocimiento exacto de las ventas existentes, a fin de determinar el número de beneficios; por el presente os nombramos a Vos, Nuestro Provisor y Vicario general y Deán de Nuestra Santa Iglesia, para que procedáis a la Visita del citado antiguo personal de beneficiados de la misma a cuyo fin os investimos de poderes y fa-

cultades, debiendo de consiguiente los citados Rdos. Beneficiados exhibiros, por obligación de conciencia, todo lo que concierne a su estado económico, en vista del cual Nos propondréis la reducción que proceda, autorizándoos igualmente para nombrar secretario que actúe en la visita. Asimismo deseando que con el nuevo modo de ser del antiguo personal de beneficiados tenga éste una organización correspondiente, sin destruir su modo de ser actual, pero concretando lo que tal vez ahora no está suficientemente determinado, y eliminando lo que haya caído en desuso, oiréis a todos los señores beneficiados y después del debido examen y reflexión Nos propondréis el Reglamento que creáis oportuno para la conveniente organización y funcionamiento del respetable Personal de beneficiados de esta Nuestra Santa Iglesia Catedral Basílica.

Dios gue. a V.S. m. a.

José, Obispo de Vic

V

2446. A Jaume Serra?

Vic, 26 de març de 1913.

Para mejor proveer, en el expediente de Visita que Nuestro Provisor por especial comisión Nuestra ha hecho al antiguo personal de beneficiados de esta Santa Iglesia Catedral, pase el Informe del Visitador con el proyecto de Reglamento que le sigue, y todos los documentos que lo acompañan, al Fiscal de la Diócesis, y después de haberlo examinado Nos dará su parecer acerca de lo que en el mismo se Nos propone.

José, Obispo de Vic.

V

2447. A

Vic, 11 d'abril de 1913.

Visto el informe que Nos ha elevado el M. I. Sr. Dr. Dn. Jaime Serra, Deán de Nuestra Santa Iglesia Catedral, nombrado por Nos Visitador del Clero benefical antiguo de esta Catedral Basílica, al objeto de conocer el estado económico del mismo y su verdadera situación económica, para que estudiase la conexión existente entre ellos y la Iglesia por su parroquia de Nuestra Señora de la Piedad, y oídos los Señores beneficiados Nos propusiera un Reglamento que sirviese de norma a los mismos y armonizase sus relaciones con el Ilustrísimo Cabildo Catedral; queriendo dar forma definitiva al antiguo personal de beneficiados de Nuestra Santa Iglesia, a mayor gloria de Dios, para mejor ordenar el servicio del culto en la Iglesia Catedral, y en la hoy parroquia de Nuestra Señora de la Piedad, teniendo en cuenta que los beneficios de referencia están fundados en la Iglesia Catedral, y que por tanto los eclesiásticos que los obtienen están inordinados en la misma, y que además según las *Bases* acordadas en 1879 entre el Ilmo. Cabildo y el Rdo. Personal antiguo de beneficiados, después de la erección en la parroquia de la Iglesia de la Piedad, éstos han de dejar expedito en todo el uso de la misma al Rdo. Párroco y trasladar a la Catedral sus archivos y demás dependencias; ordenamos a los Rdos. Administrador y Archivero del antiguo personal que dentro del plazo de tres meses efectúen el mencionado traslado, sin que esta resolución signifique perjuicio alguno, ni en favor ni en contra, de los derechos de propiedad alegados por los Rdos. beneficiados. Y como modernamente la piedad de los fieles ha confiado a los mismos, capitales y derechos destinados a la celebración de sufragios y otras obras pias, sin que tengan carácter de fundación canónica, sino de simple administración y encargo, Nuestro Visitador cuidará de estudiar aquellas funciones cuyo cumplimiento pueda efec-

tuarse en la Catedral, sede canónica de los beneficiados, para que así se haga, y proveerá lo que corresponda respecto de aquellas cuentas pias que pudiesen tener conexión necesaria de lugar con la Iglesia de Nuestra Señora de la Piedad, quedando anuladas las concordias hechas con el Rdo. Párroco acerca de servicios que en el culto debía prestar el Personal de beneficiados, el cual desde ahora queda inhibido de admitir depósitos o fundaciones con destino a obras pias que deban cumplirse en otra iglesia, que no sea la de su ascripción canónica, a no ser que se obtenga autorización explícita del ordinario. Además aceptamos la reducción de beneficiados al número de 18 que propone el Visitador, y aprobamos el Reglamento que para el régimen de los mismos se adjunta al Informe que acompaña al expediente de Visita, y cuidará el propio Visitador de que esta Nuestra providencia sea debidamente cumplida.

V

2448. A Pere Closa i Miquel Ordeig.

Vic, 29 de novembre de 1913.

R.R. Pere Closa i Miquel Ordeig.

Estimats: quedo content de les notícies que em doneu en la carta respecte de la marxa del Col·legi,¹ i desitjo que aquests bons principis signifiquin fruits de cristiana educació i de bona instrucció. Penseu que el vostre ministeri és dels més útils que existeixen en la Iglésia de Déu.

I al saludar-vos, vos envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

V

1. Els mossens Pere Closa i Miquel Ordeig portaven el Col·legi de Santa Maria de Ripoll. En una carta al bisbe Torras deien que el col·legi "ja comença a rutllar G. a D. Els pares dels nois estan molt agradats de les mides preses, així en el concepte moral com en l'ordre científic". I parlaven després encara d'altres afers relacionats amb aquesta escola.

2449. Al Rector de Sant Quirze de Besora.

Vic, 9 de desembre de 1915.

Rnt. Sr. Rector de Sant Quirze de Besora.

Estimat Senyor Rector: rebrà un ofici designant com a consiliari de la Joventut Catòlica a Mn. Ruaix. Vingué el Sr. Espadaler, per altre assumpto, i me parlà de l'Associació a la que ell, entrat en majors obligacions, no pot prestar tanta atenció com abans, i de la necessitat que té d'auxili. Me semblà molt raonable, i com és indubtable que la referida Associació en una vila industrial com S. Quirze, té transcendència pública en l'ordre religiós, V. farà bé, encara que sia sacrificant-s'hi, de donar-hi alguna atenció. — S'encomana a les seves oracions i li envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

2450. A l'Arxipreste de Borges Blanques.

Vic, 29 de setembre de 1915.

Rnt. Sr. Arxipreste de Borges Blanques.

Estimat Senyor Arxipreste: molt desitjo complaure a V. i al Sr. Canonge Gaya, a qui saludarà de part meva, i que prenga aquesta carta com també dirigida a ell. Per lo Sant no tinc dificultat en concedir l'exeat per Lleida al jove Valentí Valls, puix el motiu de dir-li que no continués no fou per fal-

ta de moralitat, sinó per deficiència intel·lectual i sobre aquest extrem pot haver-hi discrepància de criteris. — Encomani a Déu i disposi de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

2451. A Josep Dachs.

Vic, 6 d'octubre de 1915.

M.I. Dr. Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: vaig rebre ahir al vespre aquí a S. Joan lo teu plec amb la targeta del Sr. Nunci. — Vos envio los plànols, de restauració del Monestir, i parla amb lo Sr. Vicari gral. a fi de que la Junta Diocesana faça l'oportú expedient a remetre al Ministeri de Gràcia i Justícia. Diu que la data sia de 30 de Setembre. Crec que en Danés, que és el qui ha enviat los planos i ha escrit, també ha escrit a Vic, però per si no diu ell que un cop fet l'envio de l'expedient se participi al Sr. Bertand per a que la apoiï. Envio la carta del mateix Danés per si pot esser-vos d'alguna utilitat. — Los plànols, pressupost i demés de què parlo al principi de la carta, inclosos en una carpeta, cuiden d'enviar-los Mossèn Masdéu, i l'arxipreste. — Si per cas fos necessari que jo firmés el document de remissió envieu-lo ja redactat, que no s'haja de fer res més que firmar-lo. Pot ser en absència del Prelat pot firmar el Vicari general, que seria millor. Encara que el teniu a la Secretaria, en la carpeta que rebreu hi ha també el R. Decret que regula aquesta matèria. Recordat de publicar-ho en lo Butlletí, com deies.

Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic

Quan te vinga bé mira si a la Secretaria hi ha algun compromís escrit entre la Diòcesis i la Companyia de les mines de S. Joan, perquè es creu que volen fer alguna modificació en les escoles, que tal volta fóra perjudicial al bé espiritual de la Colònia, i convé estar enterat de les condicions en què se nomenà un Capellà.

V

2452. A Lluís Brugada.

Vic, 17 de desembre de 1915.

Rdo. Sr. D. Luis Brugada.

Muy querido amigo: Dios le pagará su diligencia en el asunto de los Seminaristas sujetos a servicio militar, para librarles, o a lo menos para apartarles de los peligros morales que tiene la vida en el ejército. — El Vice-Rector escribirá a los jóvenes estudiantes para que se les presenten; y encuentro muy acertados los propósitos que me indica para que ellos conserven el espíritu de piedad. Los P.P. del Oratorio son el dechado de los sacerdotes seculares. Y en cuanto a la vigilancia y a los informes, completarán la obra. Dé de mi parte las más afectuosas gracias al Señor Soler por su buena voluntad, que el Señor recompensará. — Y que el Divino Niño del Pesebre, por intercesión de sus Padres María y José, le colme a V. de caricias y de fortaleza, como se lo pide su afmo.

El Obispo de Vic.

No veo dificultad en la publicación del patronato de Seminaristas, antes lo creo útil al bien general.

V

2453. A Joaquín Jovani, del Col·legi Espanyol de Roma.

Vic, 27 de desembre de 1915.

Sr. D. Joaquín Jovani.

Muy querido amigo. Recibí sus felicitaciones que agradezco, y las buenas noticias de esos colegiales vicenses. — Como estamos aún en el período de las fiestas de Navidad le felicito a V. y a sus dignos compañeros y espero dará memorias de mi parte a los jóvenes estudiantes de la Diócesis, cuya felicitación recibí. — Además espero de V. un favor. El día 22 de este mes de Diciembre salió de Vic para el Emmo. Cardenal Secretario de Estado un pliego conteniendo una carta mía a su Santidad dándole las gracias por sus Letras que tuvo la dignación de escribirme. Y también incluía una para el Cardenal Secretario. — Como los Correos tienen algun peligro en este tiempo de guerras, desearía que V. discretamente se enterase de si el referido pliego llegó al Vaticano, y espero la contestación de V. — Encomiéndeme a Dios y disponga de su afmo.

El Obispo de Vic.

V

2454. Al Fiscal de l'Audiència de Barcelona.

Vic, 29 de desembre de 1915.

Al Ilmo. Sr. Fiscal de la Audiencia Provincial de Barcelona.

Muy Señor mío y de mi más distinguida consideración:

Recibirá V.S. un oficio mio pidiéndole se sirva nombrar, como está mandado, un individuo para que forme parte de esta Junta diocesana de reparación de templos. Sólo para el

caso de que V.S. no tuviese conocimientos de las personas algo caracterizadas de Vic, tengo el gusto de manifestarle que servirían para el cargo los siguientes señores, abogados con residencia en esta ciudad: D. José Soler, Don Juan Dou, Dn. Francisco Baqué.

Pidiendo al Señor conceda a V.S. un feliz año, y muchos años le saluda y l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

V

2455. A Jaume Dachs i Sabatés, Degà del Capítol de Barcelona¹.

(sense data)

Lo Bisbe de Vic saluda molt afectuosament a son bon amic, lo M.I.S. Degà del Capítol de Barcelona i li envia lo pèsam per la mort del seu cunyat que al cel sia, suplicant-li faça extensiu lo pèsam a la família, en particular al fill del difunt amb qui tingué relacions literàries.

1. D'aquesta targeta, ens en facilità una còpia Josep-Rafael Carreras de Nadal. En un escrit que l'acompanya, signat per Fèlix Sallés i Joan Valls, hom comenta: «MANUSCRIT del Servent de Déu *Excm. i Rvdm. Mons. JOSEP TORRAS I BAGES*, Bisbe de Vic. L'infrascrit Mn. Joan Valls i Valls, Pvre., Vicari de la Parròquia de la Concepció, de Barcelona, dóna fe d'haver rebut d'En Fèlix Sallés i Cabanes, consort de Na Manuela Serra i Carrancà, difunta, aquesta tarja manuscrita pel Servent de Déu Rvdm. Mons. JOSEP TORRAS I BAGES, Bisbe de Vic, amb motiu de la mort de l'avi patern de la dita senyora, En Lluçia Serra i Portús, marit de Na Manuela Dachs i Sabaté. / Na Manuela Serra i Carrancà era filla d'En Jaume Serra i Dachs, fundador i primer president de la "Mútua del Comerç i de la Indústria", i de Na Dolors Carrancà i Plantada. / La tarja va dirigida al Molt Illtre. Dr. Jaume Dachs i Sabatés, que havia sigut canonge de Tarragona, Vicari General de Canàries i finalment canonge, amb dignitat de Degà, del Capítol Catedralici de Barcelona, i era cosf germà d'En Jaume Serra i Dachs, ja que el pare d'ell i la mare d'aquest eren germans. / En donen constància els sotsignants, en la ciutat de Barcelona, el dia 2 de febrer de 1987. / Signatures de Fèlix Sallés i Joan Valls».

RELACIÓ DE CORRESPONSALS

A (?)	Vilafranca, 14 d'octubre de 1886 1913	137 2065 2418 2447
	Vic, 11 d'abril de 1913	2447
Abadal, Francesc	Vic, 15 de novembre de 1913	2043
Abadal, Joaquim d'	Barcelona, 19 d'abril de 1899	343
Abadessa del Convent de Caputxines de Manresa	Vic, 15 de setembre de 1910 Vic, 16 de gener de 1911 Vic, 16 d'agost de 1912 Vic, 31 de desembre de 1912 Vic, 29 de juliol de 1914 Vic, 2 de novembre de 1914 Vic, 11 de desembre de 1914 Vic, 2 de gener de 1915 Vic, 12 d'agost de 1915	1629 1669 1888 1931 2155 2194 2211 2230 2314
Abadessa del Monestir de Valldonzella	15 d'agost de 1895 Vic, 9 d'agost de 1909 Vic, 19 d'agost de 1909 Vic, 9 de maig de 1910 Vic, 18 d'agost de 1910 Vic, maig de 1911	220 1443 1448 1562 1613 1717

	Vic, 17 d'agost de 1911	1745
	Vic, Epifania de 1912	1797
	Vic, 18 d'agost de 1912	1892
	Vic, 3 de setembre de 1912	1899
	Vic, 18 de maig de 1913	1983
	Vic, 18 d'agost de 1913	2010
	Vic, 22 de juliol de 1914	2152
	Vic, 18 d'agost de 1914	2164
	Vic, 22 de desembre de 1914	2216
	Vic, 19 d'agost de 1915	2318
	Vic, 28 de desembre de 1915	2377
Abadessa i religioses de Valldonzella	Vilafranca, 21 de setembre de 1891	161
Abalo, Ferran d'	Vic, 22 de març de 1908	1287
Abalo i Pou, Josep d'	Vic, 27 de juliol de 1908	1324
Acta de la Consagració de Josep Torras i Bages, feta a Montserrat	Montserrat, 8 d'octubre de 1899	425
Aguiló, Àngel	Vic, 20 de gener de 1903	791
Aguirre, Cardenal Arquebisbe de Burgos	Vic, 27 de juny de 1908	1321
Ajuntament de Vic	Vic, 19 d'octubre de 1914	1909 2190
Alabern, Josep	Vic, 5 de juliol de 1901	632
	Vic, 21 de febrer de 1903	803
	Vic, 22 de març de 1903	814
	Tordera, 12 de maig de 1903	830
	Vic, 8 de juliol de 1912	1874
	Mirambell, 26 d'abril de 1913	1977
	Vic, 26 de febrer de 1914	2091
	Vic, 8 d'agost de 1914	2158
Albert, Lluís	Vic, 3 de gener de 1911	1667
	Vic, 26 de gener de 1911	1675
	Vic, 23 d'octubre de 1913	2033
	Març de 1914	2016

EPISTOLARI		319
	Vic, 21 de juliol de 1914	2150
	Vic, 3 de gener de 1911	2440
Albinyana, Josep	Vic, 9 de febrer de 1911	1686
	Vic, 27 de febrer de 1911	1688
	Vic, Pasqua de Resurrecció de 1911	1706
Albó i Martí, Francesc	Vic, 4 de març de 1905	996
Albó, Ramon	Sant Feliu Sasserra, Ascensió de 1901	625
	Vic, 7 de febrer de 1908	1272
	Vic, 16 de setembre de 1908	1337
Alcalde de Barcelona	Vic, 21 de febrer de 1911	1687
Alcalde de Manresa	Vic, 7 de juny de 1902	729
	Vic, 8 de gener de 1904	893
Alcalde de Sant Feliu de Torelló	Vic, 16 de febrer de 1912	1821
	Vic, 16 de febrer de 1912	2444
Alcalde de Sant Joan de les Abadesses	Vic, 29 de març de 1911	1699
Alcalde de Santander	Vic, 21 de maig de 1912	1857
Alcalde de Vic	Vic, 3 de maig de 1913 (1915)	1978 2383
Alcover, Antoni	Vic, 21 d'abril de 1900	501
	Vic, 11 de setembre de 1906	1129
	Vic, 22 d'abril de 1908	1303
	Vic, 1 de maig de 1915	2275
	Vic, 25 de novembre de 1915	2361
Alegre, Ignasi	Vic, 1 de febrer de 1912	1808
Alegret, Jaume	Vic, 29 de març de 1907	1185
Alfons XIII	Vic, 17 de maig de 1915	2283
	Vic, 22 de gener de 1916	2401

Alibés, Nazari	Febrer de 1914	2093
Almeda, Pere	Vic, 1 de maig de 1902	717
Alsina, Carme	Vic, 8 de desembre de 1913	2051
Alsina, Martí	Vic, 22 de juny de 1906	1109
Álvarez, Lluís	Barcelona, 25 de febrer de 1892	168
	Barcelona, 26 de març de 1895	211
	Barcelona, 23 de maig de 1896	236
	Barcelona, 11 d'abril de 1899	337
	Vic, 8 de març	488
	Vic, 31 d'agost de 1900	537
	Vic, 30 de desembre de 1900	574
	Vic, 29 de maig de 1901	626
	Vic, 20 de gener de 1902	679
	Torelló, 21 d'abril de 1902	711
	Vic, 11 de maig	722
	Vic, 8 de març de 1903	809
	Vic, 14 de juliol de 1903	852
	Vic, 24 de gener de 1904	898
	Vic, 6 de gener de 1906	1061
	Vic, 21 de setembre de 1906	1130
	Vic, 4 de desembre de 1906	1146
Vic, 8 de març	1178	
Vic, 22 de desembre de 1907	1252	
Amer, Victorià		323
	Vic, 14 d'octubre de 1903	870
Amigó, Francesc	Castellfollit del Boix, 15 de novembre de 1900	559
	Vic, 25 de desembre de 1900	569
	Vic, 1 d'octubre de 1910	1634
	Vic, 30 de juny de 1915	2301
Amigó, Pere M.	Vic, 11 de febrer de 1915	2251
Amiguet, Pacià	Barcelona, 11 de juny de 1898	301
	Vic, 6 de desembre de 1906	1147
	Vic, 10 de juliol de 1907	1212
	Sau, 6 de maig de 1911	1712

EPISTOLARI		321
Àngel d'Igualada, Fr.	Barcelona, 10 de juny de 1899	381
Anglora, Dolors (i germanes)	Vic, 29 de juliol de 1906	1117
Anzizu, Sor Maria Eulàlia, Menoreta del Monestir de Pedralbes	Vic, 23 de setembre de 1913 Vic, 25 de setembre de 1913	2024 2026
Arboleya, Maximiliano	Vic, 3 de febrer de 1911	1681
Arbós, Maria	Vic, 19 de novembre de 1902 Vic, 19 de novembre de 1904 Vic, 23 de gener de 1907	770 966 1164
Armengou, Pere	Vic, 11 de gener de 1906	1062
Arolas, Margarida	Vic, 8 de desembre de 1913	2052
Arquebisbe d'Albi	Vic, 9 de juliol de 1912	1873
Arquebisbe Coadjutor de París	Vic, 30 de desembre de 1907	1258
Arquebisbe de Saragossa	Vic, 5 de desembre de 1907	1249
Arquebisbe de València	Vic, 17 de desembre de 1906	1150
Artigas, Elena	Vic, 27 de gener de 1912	1801
Arxipreste	Vic, 7 de juny de 1906 Vic, 14 de desembre de 1910	1107 1654
Arxipreste de les Borges Blanques	Vic, 29 de setembre de 1915	2450
Arxipreste d'Igualada	Sevilla, 17 de novembre de 1908 Vic, 4 d'abril de 1909 Vic, 13 de juny de 1909 Vic, 22 de juliol de 1909 (Desembre de 1909) Vic, 18 de febrer de 1910 Vic, 16 de setembre de 1911	1350 1403 1423 1438 1494 1531 1532 1757

	Vic, 11 de març de 1912	1830
	Vic, 4 de novembre de 1912	1914
	Vic, 31 de desembre de 1914	2224
Arxipreste de Manresa	Montserrat, 27 de juliol de 1901	639
		981
	Vic, 12 d'agost de 1906	1124
	Vic, 21 de novembre de 1907	1245
	Vic, 3 d'agost de 1909	1440
	Vic, 25 d'agost de 1909	1449
	Vic, 19 de juliol de 1910	1585
	Barcelona, 3 de desembre de 1910	1650
	Vic, 3 de gener de 1911	1666
Arxipreste de Moià	Vic, 6 de juny de 1903	845
	Vic, 29 de febrer de 1904	909
	Vic, 8 d'agost de 1904	945
	Vic, 14 d'agost de 1905	1033
	Vic, 22 de gener de 1908	1266
	Vic, 18 de gener de 1909	1372
	Vic, 16 d'abril de 1909	1408 bis
	Vic, 27 d'agost de 1910	1620
	Vic, 9 de febrer de 1912	1812
Arxipreste de Sant Joan de les Abadesses	Vic, 21 de novembre de 1911	1777
	Vic, 27 de novembre de 1911	1782
Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	Vic, 25 d'agost de 1904	950
	Vic, 4 de juliol de 1905	1018
	Vic, 12 de juliol de 1905	1022
	Vic, 24 de juliol de 1906	1116
	Vic, 19 de juny de 1908	1319
	Vic, 18 de juny de 1909	1427
	Vic, 28 de gener de 1910	1518
	Vic, 14 de juny de 1914	2141
Arxipreste de Torelló	Vic, 8 de desembre de 1911	1788
Associació Catòlica de Vilafranca del Penedès	(Gener de 1909)	1369 bis

EPISTOLARI 323

Autorització a les Germanes Oblates del Santíssim Redemptor	Vic, 11 de (juny ?) De 1908	1317
Aznar, Severino	Vic, 5 de març de 1910 Vic, 23 de juliol de 1910	1539 1587
Bach, Josep		459
Bach de Portolà, Joaquim	Vic, 11 d'abril de 1906 Vic, 13 de novembre de 1911	1093 1774
Badia, Isidre	Vic, 11 d'agost de 1910	1607
Badia, Joan	Vic, 23 de maig de 1905 Vic, 16 d'agost de 1912 Vic, 15 de desembre de 1914 Vic, 7 d'abril de 1915 Vic, 19 d'abril de 1915 Vic, 16 de juny de 1915 Vic, 22 de juny de 1915 Vic, 9 de desembre de 1915	1012 1889 2213 2265 2270 2294 2298 2365
Bailén, Duc de	Vic, 17 de febrer de 1914	2089
Ballester, Joan	Vilafranca, 17 d'octubre de 1891 Vic, 29 de gener de 1912	163 1803
Barba, Josep	Guardiola, 14 de novembre de 1900 Civit, 6 de novembre de 1901 Sant Pere de Torelló, 24 d'abril de 1902 Vic, 21 de novembre de 1906 Vic, 28 de febrer de 1909 9 de març de 1913 Vic, 7 de gener de 1915 Vic, 30 de gener de 1915 Vic, 4 de març de 1915	558 658 715 1144 1392 1960 2231 2243 2257
Barba, Maria Salomé	Manresa, 18 de novembre de 1900	560
Barcelona, Antoni M ^a de	Vic, 3 de gener de 1916	2391
Barcelona, Fra Eugeni de	Vic, 21 de juny de 1908 Vic, 16 de novembre de 1909	1320 1485

	Vic, 29 d'abril de 1910	1560
Barnola, Luis de	Vic, 2 d'agost de 1911	1743
Barraquer, Gaietà	Vic, 4 de gener de 1913	1938
	Vic, 7 d'agost de 1914	2157
	Vic, 6 d'agost de 1915	2312
	Vic, 20 de gener de 1916	2399
Barret de Calzado, Mercè	Vic, 28 de març de 1913	1965
Bas, Àngel	Vic, 19 de gener de 1901	589
Benet XV		2184
		2309
		2370
Benlloc, Joan	Vic, 5 d'agost de 1910	1595
Bergadà, Francesc	Vic, 23 de juliol de 1915	2306
Bernadet de Furriols, N.	Vic, 10 de setembre de 1915	2329
Bernat i Rossell, Antoni	Vic, 21 de desembre de 1901	666
		888
	Vic, 21 de març de 1911	1693
Bernaus i Serra, Agustí	Vic, 20 de maig de 1914	2129
	Vic, 25 d'agost de 1914	2172
Bertran, Joaquim de	Vic, 24 de desembre de 1906	1151
	Vic, 30 de setembre de 1908	1340
Bertrand, Eusebi	Vic, 1 de febrer de 1910	1522
Bisbal, Josep	Vic, 9 de maig de 1908	1308
Bisbe de Ciudad-Rodrigo	Vic, 6 d'agost de 1910	1603
Bisbe de Madrid-Alcalà	Vic, 6 d'abril de 1906	1087
	Vic, 12 de maig de 1908	1309
Bisbe d'Orense	Vic, 1908	1277

EPISTOLARI		325
Bisbe de Pamiers	Vic, 9 d'agost de 1910	1605
Bisbe de Plasencia	Vic, 2 d'abril de 1912	1837
Bisbe-Prior dels Ordres Militars	Vic, 5 d'agost de 1910	1601
Bisbe de Sion	Vic, 17 de juny de 1912	1867 bis
Bisbe de Solsona	Vic, 5 d'agost de 1910	1596
	Vic, 24 de juliol de 1914	2153
Blanco, Rufino	Vic, 6 de febrer de 1914	2081
Blanxart, Manuel	Vic, 27 de gener de 1910	1517
	Vic, 9 de febrer de 1914	2085
Bofarull, Francesc de	Barcelona, 23 de març de 1896	232
Bofarull, Jaume	Barcelona, 20 de juliol de 1898	306
		1058
	Vic, 21 de novembre de 1909	1490
	Vic, 17 d'abril de 1912	1844
	Vic, 12 de gener de 1915	2232
Bofill i Mates, Jaume	Vic, 18 de desembre de 1908	1357
	Vic, 3 de juny de 1913	1988
	Sant Joan de les Abadesses, 8 d'octubre de 1915	2340
Bofill, Josep M ^a	Vic, 9 d'abril de 1901	615
	Vic, 29 de setembre de 1902	760
	Callús, 2 de novembre de 1906	1138
	Roma, 25 de maig de 1909	1417
Bofill, Ramon	Vic, 4 de desembre de 1914	2209
Boix, Josep M ^a	Vic, 31 d'octubre de 1915	2351
Bolet, Antoni	Barcelona, 16 de març de 1894	193
	Barcelona, 20 d'abril de 1894	194
	Barcelona, 27 d'abril de 1894	195
	Barcelona, 27 de juny de 1894	197

Bolet i Artigas, Josep	Barcelona, 18 de febrer de 1895	207
	Vilafranca, 14 d'agost de 1898	308
	Vilafranca, 13 de setembre de 1898	312
	Vic, 20 de desembre de 1900	568
	Vic, 30 de juny de 1904	933
	Vic, 25 d'abril de 1905	1004
	Vic, 11 d'abril de 1906	1092
	Vic, 19 de març de 1907	1184
	Vic, 3 de febrer de 1908	1270
	Vic, 28 de desembre de 1908	1363
	Vic, 4 de juliol de 1909	1431
	Vic, 4 d'agost de 1909	1441
	Vic, 6 d'octubre de 1909	1474
	Corcó, 24 d'octubre de 1909	1478
	Vic, 15 de novembre	1484
	Vic, 3 de febrer de 1910	1524
	Vic, 9 de febrer de 1910	1526
	Vic, 23 de febrer de 1910	1536
	Vic, 14 de març de 1910	1545
	Vic, 27 de juliol de 1910	1588
Vic, 18 d'agost de 1910	1614	
Vic, 2 de juny de 1911	1725	
Bolet i Artigas, Pere	Barcelona, 19 de febrer de 1890	155
	Barcelona, 22 de desembre de 1891	165
	Barcelona, 31 de desembre de 1891	166
	Barcelona, 21 de març de 1892	169
	Barcelona, 10 de gener de 1893	177
	Barcelona, 27 d'abril de 1893	180
	Barcelona, 26 de maig de 1893	181
	Barcelona, 13 de juliol de 1893	183
	Barcelona, 12 de febrer de 1894	192
	Barcelona, 31 de juliol de 1894	199
	Barcelona, 29 de desembre de 1894	206
	Barcelona, 2 de febrer de 1896	230
	Vilafranca, 29 de setembre de 1896	246
	Barcelona, 30 de juliol de 1897	271
	Barcelona, 29 d'abril de 1899	355
	Vic, 8 de febrer de 1901	595
	Vic, 17 de març de 1903	811
	Vic, 28 de juliol de 1904	938
	Vic, 29 de juliol de 1906	1119
	Vic, 19 de gener de 1907	1163
Vic, 12 de setembre de 1907	1226	

	Vic, 14 de juliol de 1911	1739
	Manresa, 2 de juny de 1912	1863
	Vic, 27 de juny de 1912	1868
	Vic, 9 de novembre de 1912	1916
	Vic, 14 de juliol de 1913	2003
	Vic, 8 de juliol de 1914	2147
	Vic, 21 de juny de 1915	2297
Bonet, Josep	Vic, 16 de setembre de 1915	2330
Bonet, Sebastià	Vic, 10 de setembre de 1915	2327
Bonnemaison, Francesca	Vic, 14 d'abril de 1909	1408
	Vic, 11 d'agost de 1910	1610
	Vic, 24 d'agost de 1912	1895
	Vic, 24 de febrer de 1913	1956
	Vic, 27 d'agost de 1913	2018
	Vic, 19 d'agost de 1914	2165
	Vic, 26 de desembre de 1914	2219
	Vic, 24 de maig de 1915	2284
	Vic, 29 d'agost de 1915	2324
	Vic, 25 de desembre de 1915	2376
Borbón, Francisco de	Vic, 16 d'agost de 1912	1891
Borbón, Paz de	Vic, 22 de desembre de 1905	1051
Borràs i Castells, Gabriel	Barcelona, 28 d'agost de 1899	403
	Vic, 15 de juliol de 1901	635
	Manresa, 3 de setembre de 1901	645
	Vic, 18 de setembre de 1903	864
	Vic, 1 de gener de 1904	889
	28 d'agost de 1904	954
	Vic, 8 de setembre de 1908	1335
Borràs, Vídua de	Vic, 12 de desembre de 1909	1495
Bosch, Jaume	Vic, 10 de febrer dd 1910	1527
Bosch i Alsina, Ròmul	Vic, 27 de març de 1910	1547
Bové, Salvador	(Sense data) (1895)	229
	Vilafranca, 19 de setembre de 1898	314
	Barcelona, 17 de novembre de 1898	319

	Barcelona, 21 de gener de 1899	326
	Vic, 21 de febrer de 1909	1388
Brugada, Lluís	Vic, 17 de desembre de 1915	2452
Bruix, Maria	Terol, 24 d'abril de 1896	233
	Manresa, 8 de juliol de 1898	304
	Cavallera, 28 d'abril de 1900	504
	Sant Quirze de Besora, 8 de maig de 1900	507
	Vic, 22 de gener de 1904	896
	Aiguafreda, 15 d'octubre de 1910	1639
Bruna, Josep	Vic, 18 d'agost de 1903	861
Brunet, Mercè		375
	Vic, 12 d'abril de 1902	704
Brunet i Recasens, Francesc		303
		267
	Vic, 29 de desembre de 1903	885
		887
	Vic, 7 d'abril de 1906	1089
	Vic, 28 de juny de 1906	1110
	Vic, 12 d'octubre de 1906	1134
	Vic, 3 d'agost de 1907	1218
Caballeria, Ramon	Vic, 5 de desembre de 1908	1353
Calleja Fernández, Saturnino	Vic, 14 de desembre de 1914	2215 bis
Callís, Teresa	(Vic, 6 d'agost de 1901)	641
Cambó, Francesc	Vic, 13 de maig de 1910	1564
	Vic, 10 de març de 1914	2097
	Vic, 16 de març de 1914	2099
Campins, Pere	Vic, 9 d'agost de 1910	1604
Campllonch, Isidre	Vic, 9 de juliol de 1910	1581
Camps, Domingo	Vic, 20 de gener de 1909	1374
Camps, Marquès de	Vic, 20 de gener de 1913	1946

EPISTOLARI		329
Canadell, Esteve	Vic, 26 de juny de 1914	2143
Cantors de Sallent	Vic, 7 d'abril de 1910	1553
Capell, Joan	Vic, 1 d'abril de 1909	1401
	Sant Julià de Vilatorrada, 9 de novembre de 1909	1481
Capítol de la Catedral de Vic	Barcelona, 21 d'abril de 1899	345
Carles i Abril, Alexandre	Vic, 31 de desembre de 1904	979
	Vic, 8 de novembre de 1911	1773
	Vic, 16 de maig de 1913	1982
	Vic, 5 de juny de 1914	2136
Carner, Anna	Roma, 24 de maig de 1909	1416
Carner, Bartomeu	Vic, 30 de setembre de 1915	2333
Carner, Josep	Vic, 24 de gener de 1907	1165
	Vic, 4 de gener de 1916	2394
Carreras, Josep Rafael	Vic, 10 d'agost de 1908	1330
	Vic, 26 de setembre de 1908	1338
	Vic, 21 de gener de 1909	1376
	Vic, 4 d'agost de 1912	1884
	Vic, 7 d'agost de 1912	1887
Carreras, Rafael	Salelles, 6 de novembre de 1906	1139
Carreras i Artau, Tomàs	Vic, 16 d'abril de 1912	1843
	Vic, 29 d'octubre de 1913	2034
	Vic, 7 de novembre de 1913	2039
	Vic, 1 d'abril de 1914	2111
	Vic, 12 d'agost de 1914	2162
Carselade, Juli	Vic, 6 de novembre de 1903	873
	Vic, 15 d'agost de 1910	1612
Casa Brusi, Marquès de		1504
Casabosch, Josep	Vic, 11 d'abril de 1913	1971
	Vic, juny de 1913	1998
	Vic, 11 d'octubre de 1914	2186

Casadevall, Ramon	Vic, 1 de gener de 1916	2386
Casanovas, Ignasi	Vic, 7 de juliol de 1910	1579
	Vic, 12 de juliol de 1910	1582
	Vic, 1 de febrer de 1912	1807
	Vic, 20 de març de 1912	1833
	Vic, 10 de juliol de 1912	1875
	Vic, 12 de juliol de 1912	1876
	Setembre de 1912	1906
	Vic, 12 d'octubre de 1912	1909
	Vic, 17 de gener de 1913	1942
	Vic, 28 de març de 1913	1964
	Vic, 18 de juliol de 1913	2004
	Vic, 30 de juliol de 1913	2007
	Vic, 17 de setembre de 1913	2022
	Vic, 13 de desembre de 1913	2053
	Vic, 3 de febrer de 1914	2080
Vic, 29 de juliol de 1914	2154	
Vic, 30 de juliol de 1915	2311	
Casañas i Pagès, Salvador	Vic, 8 de gener de 1902	672
	Vic, 22 de març de 1908	1286
Casas, Josep	Manresa, 7 de desembre de 1910	1652
Castellà, Gabriel	Vic, 10 de gener de 1910	1510
Castelló, Fr. Pau de	Vic, 17 de desembre de 1912	1924
Catarineu, Manuel	Montserrat, 7 d'octubre de 1899	424
	Vic, 6 de març de 1903	806
	Vic, 28 d'agost de 1904	953
	Vic, 12 de desembre de 1904	969
		1188
		1189
	Vic, 4 de setembre de 1912	1901
Censura del <i>Luter</i> de Joaquim Rubió i Ors.	Barcelona, 15 de febrer de 1888	152
Censura d'un llibre indeterminat	Barcelona, 21 de febrer de 1895	208

EPISTOLARI		331
Centre Escolar Catalanista de Barcelona	Vic, 2 de juliol de 1900	524
Chabàs, Roc	Vic, 9 de desembre de 1903	874
Chopitea, Manuel de	Vic, 18 de juliol de 1912 Vic, 23 de novembre de 1915	1880 2360
Circular	Vic, maig de 1907 (?)	1208
Circular sobre prohibicions escèniques	Vic, 11 de març de 1913	1961 bis
Ciutadans de Manresa	Vic, 10 de febrer de 1910	1528
Ciutadans d'Igualada	Vic, 22 de febrer de 1910	1533
Claramunt, Paula	Vic, 9 d'abril de 1915	2267
Clascar, Frederic	Vilafranca, 3 de setembre de 1897 Vic, 8 de juliol de 1900 Vic, 18 de setembre de 1903 Vic, 19 de març de 1905 Vic, 29 de desembre de 1905 Vic, 27 de febrer de 1910 Vic, 10 de febrer de 1915 Vic 9 de novembre	275 526 863 997 1054 1537 2249 2412
Closa, Pere	Vic, 29 de novembre de 1913	2448
Clot de Ballester, Celestina	Vilafranca, 22 de setembre de 1892	175
Coadjutor de l'Astor	Vic, 5 de juny de 1903	844
Codina, Francesc	Vic, 26 de setembre de 1910	1633
Codina i Sert, Genís	Vic, 8 d'agost de 1904	944
Codina, Marian	Vic, 1 d'agost de 1914	2156
Coll i Bacardí, M. de Santa Cecília	Vic, 20 de març de 1901 Vic, 25 de novembre de 1901 Vic, 2 de juny de 1902	609 661 726

	Vic, 29 de desembre de 1905	1053
	Vic, 27 de desembre de 1906	1154
	Vic, 27 de desembre de 1908	1362
	Vic, 12 d'abril de 1909	1407
	Vic, 26 de desembre de 1909	1498
	Vic, 26 de desembre de 1910	1660
	Vic, 30 de desembre de 1912	1930
	Vic, 20 de març de 1914	2014
Coll i Espadaler, Lluís	Vic, 28 d'abril de 1902	716
	Vic, 1 de febrer de 1912	1806
	Vic, 12 de juny de 1912	1866
	Vic, 13 de juny de 1913	1990
	Vic, 16 de juny de 1913	1992
	Vic, 12 de juny de 1914	2139
Collell i Bancells, Jaume	Vilafranca, 23 de juliol de 1871	3
	Barcelona, 16 de desembre de 1871	4
	Vilafranca, 25 de desembre de 1871	5
	Barcelona, 16 de gener de 1872	6
	Barcelona, 15 de febrer de 1872	7
	Barcelona, 26 de març de 1872	8
	Barcelona, abril de 1872	9
	Barcelona, 8 de juny de 1872	11
	Vilafranca, 12 d'agost de 1872	12
	Vilafranca, 19 d'agost de 1872	13
	Vilafranca, 16 d'octubre de 1872	14
	Vilafranca, 13 de novembre de 1872	15
	Vilafranca, 10 de gener de 1873	16
	Vilafranca, 18 d'abril de 1873	17
	Vilafranca, 1 de juny de 1873	18
	Vilafranca, 12 de juny de 1873	19
	Vinçà, 5 d'agost de 1873	20
	Vinçà, 25 de setembre de 1873	26
	Vinçà, 1 d'octubre de 1873	27
	Vinçà, 12 d'octubre de 1873	28
	Barcelona, 16 de novembre de 1873	29
	Barcelona, 1 d'abril de 1874	38
	Barcelona, 16 de juliol de 1874	39
	Barcelona, 22 de juliol de 1874	40
	Barcelona, 25 d'agost de 1874	41
	Barcelona, 22 de setembre de 1874	42
	Barcelona, 9 d'abril de 1875	43
	Barcelona, 6 de juny de 1875	44

Barcelona, 6 de juliol de 1875	45
Barcelona, 18 de juliol de 1875	46
Torelló, 6 d'agost de 1875	47
Barcelona, 14 d'octubre de 1875	48
Barcelona, 20 d'octubre de 1875	49
Barcelona, 23 de novembre de 1875	50
Barcelona, 18 de gener de 1876	51
Barcelona, 15 de març de 1877 (1876?)	52
Barcelona, 19 de juny de 1876	53
Barcelona, 11 de juliol de 1876	54
Vilafranca, 23 d'agost de 1876	55
Barcelona, 23 de desembre de 1876	56
Barcelona, 30 de gener de 1877	57
Barcelona, 26 de febrer de 1877	58
Barcelona, 12 d'abril de 1877	59
Barcelona, 28 de novembre de 1877	60
Barcelona, 12 de febrer de 1878	61
Barcelona, 31 de març de 1878	62
Barcelona, 30 de juny de 1878	63
Vilafranca, 23 d'agost de 1878	64
Barcelona, 27 de març de 1879	65
Barcelona, 8 de maig de 1879	66
Barcelona, 9 de maig de 1879	67
Barcelona, 21 de maig de 1879	68
Barcelona, 23 de juny de 1879	69
Vilafranca, juliol de 1879	70
Barcelona, 31 de desembre de 1879	73
Barcelona, 18 de febrer de 1880	74
Barcelona, 20 de febrer de 1880	75
Barcelona, 7 de maig de 1880	76
Barcelona, dia de St. Pere de 1880	77
Vilafranca, 9 d'agost de 1880	78
Vilafranca, setembre de 1880	79
Vilafranca, 15 d'octubre de 1880	80
Vilafranca, 28 d'octubre de 1880	81
Barcelona, 14 de gener de 1881	84
Barcelona, 20 de febrer de 1881	85
Barcelona, 1 de març de 1881	86
Barcelona, 7 d'abril de 1881	87
Barcelona, 14 d'abril de 1881	88
Barcelona, 17 de maig de 1881	89
Barcelona, 20 de juny de 1881	90
Barcelona, 25 de juny de 1881	91
Barcelona, 26 de juliol de 1881	92

Barcelona, 30 d'agost de 1881	93
Barcelona, 6 de setembre de 1881	94
Barcelona, 16 de novembre de 1881	95
Barcelona, 10 de desembre de 1881	96
Barcelona, 5 de març de 1882	97
Barcelona, 15 de juny de 1882	98
Barcelona, 28 de juny de 1882	99
Barcelona, 27 de juliol de 1882	100
Barcelona, 3 d'agost de 1882	101
Barcelona, 6 d'octubre de 1882	102
Barcelona, 12 de gener de 1883	103
Barcelona, 13 de febrer de 1883	104
Barcelona, 6 d'abril de 1883	105
Barcelona, 28 de maig de 1883	106
Barcelona, 17 de setembre de 1883	107
Barcelona, 28 de febrer de 1884	109
Barcelona, 4 de març de 1884	110
Barcelona, 28 de març de 1884	111
Barcelona, 6 de juny de 1884	112
Barcelona, 22 de juny de 1884	113
Barcelona, 24 de juliol de 1884	114
Barcelona, 30 de juliol de 1884	115
Barcelona, 25 d'agost de 1884	116
Barcelona, 27 de novembre de 1884	117
Barcelona, 13 de febrer de 1885	118
Barcelona, 19 de febrer de 1885	119
Barcelona, 25 de març de 1885	120
Barcelona, 26 d'abril de 1885	121
Barcelona, 2 de maig de 1885	122
Barcelona, 24 de juliol de 1885	123
Barcelona, 24 de juliol de 1885	124
Barcelona, 26 d'agost de 1885	125
Barcelona, 26 de setembre de 1885	126
Barcelona, 13 d'octubre de 1885	127
Barcelona, 30 d'octubre de 1885	128
Barcelona, 25 de novembre de 1885	129
Barcelona, 2 de març de 1886	131
Vilafranca, 21 de juliol de 1886	134
Vilafranca, 28 d'octubre de 1886	138
Barcelona, 18 de novembre de 1886	139
Barcelona, 6 de desembre de 1886	140
Vilafranca, 22 d'abril de 1887	143
Barcelona, 18 de juny de 1887	144
Barcelona, 28 de juny de 1887	145

Barcelona, 13 de juliol de 1887	146
Vilafranca, 27 de juliol de 1887	147
Vilafranca, 3 d'agost de 1887	148
Vilafranca, 22 d'agost de 1887	150
Vilafranca, 25 de setembre de 1887	151
Barcelona, 24 de juliol de 1891	158
Vilafranca, 16 d'agost de 1891	159
Vilafranca, 16 de setembre de 1891	160
Barcelona, 26 de novembre de 1891	164
Barcelona, 26 d'abril de 1892	170
Barcelona, 7 de maig de 1892	172
Vilafranca, 23 de juliol de 1892	174
Barcelona, 23 de desembre de 1892	176
Barcelona, 6 de juny de 1893	182
Barcelona, 24 de juliol de 1893	185
Vilafranca, 8 d'octubre de 1893	186
Barcelona, 8 de maig de 1894	196
Barcelona, setembre de 1894	201
Barcelona, 28 d'octubre de 1894	204
Barcelona, 24 de juliol de 1895	214
Barcelona, 8 de novembre de 1895	225
Vilafranca, 5 d'octubre de 1896	247
Barcelona, 2 de gener de 1897	254
Barcelona, 6 de desembre de 1897	282
Barcelona, 19 d'abril de 1899	342
Barcelona, 4 de juliol de 1899	388
Barcelona, 24 de juliol de 1899	394
Barcelona, 22 d'agost de 1899	400
Barcelona, 11 de setembre de 1899	408
Barcelona, 24 de setembre de 1899	415
Barcelona, 12 d'octubre de 1899	428
Vic, 19 de desembre de 1899	451
Vic, 10 de febrer de 1902	683
Vic, 11 de setembre de 1902	757
Vic, 20 de gener de 1903	789
Vic, 25 de gener de 1908	1268
Vic, 25 de setembre de 1914	2179
Vic, 27 de setembre de 1914	2180
Vic, 9 d'octubre de 1914	2185
Vic, 10 de novembre de 1914	2202
Colomer, Francesc M ^a	
St. Pere de Sallavinera, 23 d'abril de 1907	1202
Vic, 2 de març de 1908	1279

	Vic, 28 de març de 1908	1289
	Vic, 7 de juliol de 1909	1433
	Vic, 4 de desembre de 1909	1491
	Vic, 18 de febrer de 1910	1530
	Vic, 12 de març de 1910	1544
	Vic, 29 de març de 1914	2017
Coma, Eudald	Vic, 15 de setembre de 1910	1630
	Vic, 24 d'abril de 1915	2272
Comas, Josep	Vic, 11 de març de 1902	696
	Vic, 18 de setembre de 1902	759
Comillas, Marquès de	Vic, 10 de febrer de 1912	1815
	Vic, 5 d'abril de 1912	1839
Comissió organitzadora de la «Colònia Nacional de San Francisco de Borja para Pobres Leprosos», a Gandia	Vic, 29 de desembre de 1902	784
Comissió organitzadora del Congrés de Govern Municipal	Vic, 11 de juny de 1909	1421
Comte de Güell	1913	2064
Comte de Torroella de Montgrí	Vic, 15 de novembre de 1907	1244
Consistori dels Jocs Florals de Barcelona	1909	1412
Corbella i Llobet, Ramon	Barcelona, 20 d'agost de 1899	399
	Vic, 20 de febrer de 1905	994
	Vic, 29 d'agost de 1913	2019
	Vic, 23 de juliol de 1915	2307
		2308
	Vic, 18 d'agost de 1915	2317
		2417
Cortès, Ricard	Vic, 19 de gener de 1901	589
Cos, J. M. de	Vic, 18 de maig de 1912	1856

Costa, Paulina,	Vic, 27 de juny de 1904	932
Costa, Joan	Barcelona, 18 de febrer de 1897	258
	Barcelona, 28 d'abril (1898)	298
	Vic, 5 de desembre de 1899	449
Costa i Llobera, Miquel	Vic, 26 de març de 1903	816
	Santa Maria d'Horta, 5 de maig de 1906	1100
	Vic, 29 de gener de 1909	1381
	Vic, 17 de setembre de 1909	1466
Costa i Fornaguera, Tomàs	Barcelona, 12 de juliol de 1895	213
	Barcelona, 22 d'abril de 1899 (Sense data)	346 348
	Vic, 7 de febrer de 1900	474
	El Brull, 22 de juny de 1900	522
	Vic, 31 d'agost de 1900	538
	Vic, 20 de setembre de 1900	542
	Vic, 19 de febrer de 1901	601
	Vic, 20 de febrer de 1901	602
	Vic, 20 de febrer de 1901	603
	Vic, 10 de març de 1901	605
	Vic, 2 d'abril de 1901	612
	Vic, 13 d'abril de 1901	617
	Calders, 11 de maig de 1901	621
	Vic, 30 de juny de 1901	631
	Vic, 2 d'agost de 1901	640
	Veciana, 14 d'octubre de 1901	649
	Vic, 24 de novembre de 1901	660
	Vic, 28 de desembre de 1901	669
	Vic, 26 de febrer de 1902	692
	Vic, 28 de febrer de 1902 (Sense data)	693 694
	Vic, 4 de març de 1902	695
	Vic, 18 de març de 1902	697
	Vic, 20 de març de 1902	699
	Vic, 2 d'abril de 1902	702
	Vic, 4 d'abril de 1902	703
	Vic, 11 de maig de 1902	721
	Santiago, 19 de juliol de 1902	745
	Vic, 10 d'octubre de 1902	763
	Vic, 13 d'octubre de 1902 (Sense data)	765 766

Roma, 18 d'octubre de 1902	767
Vic, 21 de novembre de 1902	771
Manresa, 25 de novembre de 1902	774
Vic, 29 de novembre de 1902	775
Vic, 16 de desembre de 1902	780
Vic, 19 de desembre de 1902	782
Vic, 21 de desembre de 1902	783
Vic, 12 de febrer de 1903	799
Vic, 23 d'abril de 1903	822
Santa Coloma de Farners, 7 de maig de 1903	827
Vic, 21 de maig de 1903	837
Vic, 22 de maig de 1903	838
Vic, 20 de desembre de 1903	877
Vic, 21 de desembre de 1903	878
Vic, 3 de gener de 1904	890
Vic, 12 de gener de 1904	894
Vic, 20 de gener de 1904	895
Vic, 26 de gener de 1904	898
Madrid, 3 de febrer de 1904	901
Vic, 13 de febrer de 1904	905
Vic, 19 de febrer de 1904	907
Vic, 27 de febrer de 1904	908
Vic, 5 de març de 1904	911
Vic, 10 de març de 1904	914
Vic, 12 de març de 1904	915
Vic, 14 de març (de 1904)	916
Vic, 1 d'abril de 1904	919
Vic, 10 de maig de 1904	922
Vic, 14 de maig de 1904	923
Vic, 7 de juny de 1904	929
Vic, 18 de juliol de 1904	936
Vic, 5 d'agost de 1904	943
Vic, 13 de setembre de 1904	957
Vic, 19 de setembre de 1904	958
Vic, 30 de setembre de 1904	961
Madrid, 30 de novembre de 1904	968
Vic, 28 de desembre de 1904	976
Vic, 13 de gener de 1905	985
(Sense data) (1905)	986
Vic, 28 de gener de 1905	988
Vic, 12 de maig de 1905	1009
Vic, 14 de juny de 1905	1015
Vic, 8 de juliol de 1905	1021

Vic, 3 de setembre de 1905	1035
Vic, 10 de febrer de 1906	1072
Horta, 4 de maig de 1906	1099
Vic, 12 de maig de 1906	1104
Vic, 12 d'agost de 1906	1123
Vic, 7 de setembre de 1906	1125
Vic, 21 d'octubre de 1906	1135
Vic, 20 de novembre de 1906	1143
Vic, 2 de desembre de 1906	1145
Vic, 17 de desembre de 1906	1149
Vic, 3 de febrer de 1907	1167
Vic, 6 de març de 1907	1177
Vic, 9 de març de 1907	1179
Vic, 12 de març de 1907	1182
Vic, 30 de març de 1907	1187
Vic, 6 d'abril de 1907	1192
Vic, 29 de maig de 1907	1207
Vic, 6 de juny de 1907	1210
Vic, 31 de juliol de 1907	1216
Vic, 7 d'agost de 1907	1219
Vic, 12 d'agost de 1907	1220
Vic, 19 d'agost de 1907	1221
Vic, 6 de novembre de 1907	1242
Vic, 23 de gener de 1908	1267
Vic, 3 de març de 1908	1280
Vic, 9 d'abril de 1908	1295
Vic, 13 d'abril de 1908	1297
Vic, 18 d'abril de 1908	1298
Vic, 3 de juliol de 1908	1322
Vic, 8 d'agost de 1908	1329
Vic, 19 d'agost de 1908	1333
Vic, 2 d'octubre de 1908	1341
Vic, 2 de desembre de 1908	1351
Vic, 10 de desembre de 1908	1354
Vic, 12 de desembre de 1908	1355
Desembre de 1908	1358
Gener de 1909	1371
Vic, 23 de gener de 1909	1377
Vic, 22 de febrer de 1909	1389
Vic, 4 d'abril de 1909	1402
Vic, 19 d'abril de 1909	1410
Vic, 11 de juny de 1909	1422
Vic, 18 de juny de 1909	1426
Vic, 6 de juliol de 1909	1432

	Vic, 15 d'agost de 1909	1447
	Vic, 1 de setembre de 1909	1455
	Vic, 5 de setembre de 1909	1456
	Vic, 15 de setembre de 1909	1464
	(Sense data) (1909)	1465
	Vic, 24 de setembre de 1909	1469
	Vic, 13 de novembre de 1909	1482
	Vic, 17 de novembre de 1909	1486
	Vic, 18 de novembre de 1909	1487
	Vic, 8 de gener de 1910	1507
	Vic, 17 de gener de 1910	1513
	Vic, 30 de gener de 1910	1520
	Vic, 3 de març de 1910	1538
	Vic, 7 de març de 1910	1540
	Vic, 30 de març de 1910	1549
	Vic, 19 d'abril de 1910	1558
	Vic, 18 de maig de 1910	1567
	Vic, 7 de juny de 1910	1570
	Vic, 9 de juny de 1910	1571
	Vic, 14 de juny de 1910	1575
	Vic, dia de S. Magín (10 d'agost), Patró de Tarragona (sense any)	1606
	Vic, 2 de setembre de 1910	1624
	Vic, 23 de gener de 1911	1673
	Vic, 5 d'abril de 1911	1701
	Vic, 1 de juny de 1911	1724
	Vic, 9 de juny de 1911	1729
	Vic, 17 de juliol de 1911	1741
Creus i Corominas, Teodor	Vic, 21 de març de 1911	1694
Crusellas, Francesc	Vic, 13 de gener de 1908	1263
Cuadreny, Mossèn	Vic, 12 de juliol de 1912	1877
Cuenca, Lluís de	Vic, 1 d'abril de 1910	1550
	Vic, 18 d'abril de 1910	1557
Dachs, Josep	Vilafranca, 6 d'octubre de 1897	279
	Vilafranca, 20 d'octubre de 1897	281
	Barcelona, 12 de juliol de 1898	305
	Vilafranca, 10 d'octubre de 1898	316
	26 d'octubre de 1898	317
	Barcelona, 4 de març de 1899	330
	Barcelona, 25 de març de 1899	332
		336

Barcelona, dia de St. Jordi de 1899	347
Barcelona, 30 de maig de 1899	379
Barcelona, 26 d'agost de 1899	402
Barcelona, 28 d'agost de 1899	404
Barcelona, 6 de setembre de 1899	405
Barcelona, 10 de setembre de 1899	407
Barcelona, 12 de setembre de 1899	409
Barcelona, 15 de setembre de 1899	410
Vic, 17 de setembre de 1899	411
Vic, 20 de desembre de 1899	452
Vic, 23 de desembre de 1899	454
Vic, 18 de febrer de 1900	479
Vic, 20 de febrer de 1900	481
Vic, 22 de febrer de 1900	483
Ripoll,	502
Cavallera, 28 d'abril de 1900	503
Osor, 17 de juny de 1900	519
Muntanyà de Seva, 19 de juny de 1900	521
Campdevàdol, 21 d'agost de 1900	533
Navarcles, 23 d'octubre de 1900	546
Vilatorrada, 26 d'octubre de 1900	547
Rellinars, 3 de novembre de 1900	552
Pont de Vilomara, 6 de novembre de 1900	554
Ripoll, 1900 ?	575
	616
Avinyó, 14 de maig de 1901	622
Santa Eulàlia de Pardines, 17 de maig de 1901	623
Prats de Rei, 11 d'octubre (de 1911)	648
(Sense data) (octubre de 1901)	656
Ripoll, 23 d'abril de 1902	712
Vic, 23 d'abril de 1902	713
Igualada, 1902	719
Igualada, 5 de maig de 1902	720
Vic, 9 de juny	732
Vic, 23 de juny	738
Sant Jaume de Galícia, 26 de juliol de 1902	747
13 de maig de 1903	832
	869
Madrid, 29 de novembre de 1904	967
Viladrau, 4 d'octubre de 1905	1040

Castellterçol, 29 d'octubre de 1905	1044
Rodós, 24 de novembre de 1905	1049
	1050
Viladecavalls, 9 de maig de 1906	1102
Salelles, 6 de novembre de 1906	1140
Vic, 12 de febrer de 1907	1171
La Molsosa, 20 d'abril de 1907	1197
Castellar de Segarra, 22 d'abril de 1907	1199
Manresa, 28 d'abril de 1907	1203
Prats de Rei, 9 de maig de 1907 (Sense data)	1204
Argensola, 15 de maig de 1907	1205
Santa Coloma de Queralt, 5 d'octubre de 1907	1232
La Tallada, 14 d'octubre de 1907	1235
Manresa, 16 d'octubre de 1907	1236
	1237
Vic, 25 de desembre	1254
Vic, 26 de desembre de 1907	1255
Sant Fruitós, 27 d'abril (de 1908)	1305
Vilomara, 28 (d'abril de 1908)	1306
Castellet, 29 d'abril de 1908	1307
Olot, 11 d'octubre de 1909	1475
Corcó, 24 d'octubre de 1909	1477
Sant Joan de les Abadesses, 16 de juny	1576
Cavallera, 17 de juny de 1910	1577
Saltor, 20 de juny de 1910	1578
Vic, 17 de juliol de 1910	1584
Bruill, 12 d'octubre	1637
	1638
Castellcir, 19 d'octubre de 1910	1640
L'Estany, 23 d'octubre de 1910	1642
Sassorba, 26 d'octubre de 1910	1643
Manresa, 7 de desembre de 1910	1651
Sau, 6 de maig de 1911	1710
Osor, 12 de maig de 1911	1714
Sant Hilari, 14 de maig de 1911	1716
Vic, 20 d'agost de 1911	1746
Vic, 31 d'agost de 1911	1752
Vic, 19 d'octubre de 1911	1764
Prats de Lluçanès, 22 d'octubre de 1911	1766
Borredà, 27 d'octubre de 1911	1767

Sant Boi de Lluçanès,		
Tots Sants de 1911		1770
Vic, 13 de febrer de 1912		1818
Gaià, 10 de maig de 1912		1853
Avinyó, 13 de maig de 1912		1854
Manresa, 26 de maig de 1912		1859
Manresa, 29 de maig de 1912		1860
Manresa, 1 de juny de 1912		1862
Vilafranca, 28 d'agost de 1912		1898
Castellbell, 18 d'octubre de 1912		1911
Castellgalí, 19 d'octubre de 1912		1912
Salles, 21 d'octubre de 1912		1913
Callús, 18 d'abril de 1913		1973
Súria, 20 d'abril de 1913		1974
Mirambell, 26 d'abril de 1913		1976
Vic, 13 de juny de 1913		1989
Massana, 14 d'octubre de 1913		2030
Vic, 3 de gener de 1914		2071
La Tallada, 29 d'abril de 1914		2121
Bellmunt, 1 de maig de 1914		2122
Santa Coloma de Queralt,		
6 de maig de 1914		2123
Sant Antolí, 10 de maig de 1914		2126
Arquells, 11 de maig de 1914		2127
L'Ametlla, 13 de maig de 1914		2128
		2181
Vilomara, 1 d'octubre de 1914		2182
Manlleu, 4 d'octubre de 1915		2338
Ripoll, 10 d'octubre de 1915		2341
Ripoll, 11 d'octubre de 1915		2344
Vallfogona, 12 d'octubre de 1915		2345
Sant Julià de Vallfogona,		
13 d'octubre de 1915		2346
Campdevàdol, 14 d'octubre de 1915		2347
Manresa, 11 de novembre de 1915		2356
		2357
		2358
		2414
		2416
Vic, 6 d'octubre de 1915		2451
Dachs i Sabatés, Jaume	(Sense data)	2455
Dalmases, Carme de	Vic, 31 d'agost de 1910	1622

Daurella, Josep	Vic, 30 d'octubre de 1913	2035
Deàs, Josep	Barcelona, 8 de juliol de 1899	390
	Barcelona, 28 de setembre de 1899	416
	Barcelona, 29 de setembre de 1899	417
	Vic, 26 d'octubre de 1899	433
	(Sense data) (març 1900 ?)	492
	Vic, 30 de desembre de 1900	573
	Vic, 19 de juliol de 1901	636
	Vic, 10 de febrer de 1902	684
	Vic, 18 de març de 1903	812
	Vic, 26 d'abril de 1903	824
	Madrid, 8 de febrer de 1904	902
	Vic, 9 de febrere de 1905	989
	Vic, 13 de juliol de 1905	1023
	Vic, 8 de febrer de 1906	1071
	Vic, 9 de febrer de 1907	1170
	Vic, 9 de febrer de 1908	1273
	Vic, 27 de març de 1908	1288
	Vic, 9 de febrer de 1909	1383
	Vic, 14 d'abril de 1910	1555
	Vic, 8 de febrer de 1911	1684
	Vic, 8 de febrer de 1912	1810
	Vic, 8 de febrer de 1913	1951
	Vic, 9 de febrer de 1915	2248
Declaració al bisbat de Barcelona	Barcelona, 8 de desembre de 1884	108
Decret sobre relíquies	Vic, 29 de maig de 1900	512
Degà i Capítol de la Catedral de Vic	Vic, 15 de novembre de 1899	441
	Vic, 21 de novembre de 1899	444
	Vic, 12 de desembre de 1899	450
	Vic, 11 de gener de 1900	469
	Vic, 5 de febrer de 1900	473
	Vic, 15 de febrer de 1900	478
	Vic, 17 de març de 1900	490
	Vic, 23 de març de 1900	493
	Vic, 10 d'abril de 1900	497
	Vic, 21 d'abril de 1900	500
	Vic, 31 d'agost de 1900	536
	Vic, 12 de febrer de 1901	597

	Vic, 17 d'abril de 1902	707
	Tordera, 13 de maig de 1903	831
	Vic, 10 de juny de 1904	930
	Vic, 15 de juny de 1904	931
	Vic, 22 de maig de 1905	1011
	Vic, 12 de juny de 1906	1108
	Vic, 11 d'abril de 1907	1194
	Vic, 18 d'abril de 1908	1301
	Vic, 13 de maig de 1908	1310
	Vic, 3 de febrer de 1909	1382
	Vic, 14 de juny de 1911	1731
	Vic, 18 de desembre de 1915	2369
Devots de Manresa que edificuen un temple en honor de Sant Josep	Vic, 28 de gener de 1903	793
Director de l'«Acción Social Popular»	Vic, 18 de maig de 1911	1718
	Vic, 1 de febrer de 1912	1809
Director del Col·legi de Maristes de Santa Coloma de Queralt	Vic, 26 de juny de 1915	2300
Director i Consell del Tercer Orde de Sant Domènec de Barcelona	Vic, 8 de juliol de 1903	851
Director de la Congregació de Maria Anunciata i de Sant Josep, de la Cova de Sant Ignasi, de Manresa	Vic, dia de Sant Josep de 1905	998
Director de la Joventut Seràfica	Vic, 10 de desembre de 1910	1653
Dou, Col·legial a Roma	Vic, 21 de juliol de 1914	2151
Dou, Marquesa de	Vic, 28 de desembre de 1904	975
Duran, Andreu	Vic, 12 de febrer de 1901	598
Duran i Bas, Manuel	(Sense data) (1891)	167
	Barcelona, 12 d'abril de 1899	338

	Barcelona, 18 d'abril de 1899	341
	Barcelona, 4 de maig de 1899	363
	Barcelona, 12 de juliol de 1899	391
	Vic, 17 d'octubre de 1899	430
	Vic, 24 de febrer de 1902	690
	Vic, 13 d'abril de 1902	705
	Vic, 7 d'agost de 1902	748
	Vic, 26 de febrer de 1903	804
	Vic, 21 de març de 1903	813
	Blanes, 16 de maig de 1903	833
	Vic, 2 de juliol de 1903	849
	Vic, 3 d'agost de 1903	858
	Vic, 3 d'octubre de 1903	867
	Vic, 5 de novembre de 1903	872
	Vic, 31 de desembre de 1903	886
	Vic, 24 de setembre de 1904	959
	Vic, 31 de desembre de 1904	978
Duran i Ventosa, Lluís	Vic, 14 de juliol de 1905	1025
Duran, Rafael	Vic, 12 de febrer de 1915	2252
Echegaray, Carmelo de	Vic, 14 de juliol de 1906	1113
Ecònom de Balsareny	Barcelona, 2 de maig de 1899	360
Ecònom de Fals	Vic, 22 de gener de 1906	1063
	Vic, 2 de febrer de 1906	1067
	Vic, 24 d'agost de 1907	1222
Ecònom de Massana	28 d'octubre de 1907	1240
Ecònom de Sallent	Vic, 1 de setembre de 1914	2174
Ecònom de Saltor	Vic, 30 de novembre de 1911	1784
Ecònom de Sant Feliu de Sabadell	Vic, 3 de gener de 1916	2390
Ecònom de Sant Llorenç Savall	Vic, 27 de març de 1915	2263
Ecònom de Sant Pau de Segúries	Vic, 29 d'agost de 1914	2173

EPISTOLARI		347
Ecònom de Súrria	Vic, 7 de gener de 1904	892
Eduard (de la casa Mir, de Sant Sadurní d'Anoia)		284
Elena, Rnda. Mare, Superiora de la Casa de Nostra Senyora del Bon Consell, de Les Corts	Vic, 2 de gener de 1914	2069
Elias de Molins, Joan	Vic, 8 de setembre de 1906	1127
Enriqueta, Princesa de Bèlgica	Vic, 25 de maig de 1915 Vic, 8 de juny de 1915	2285 2290
Escat i Bosc, Mercè	Vic, 6 de març de 1913 Vic, 4 de juliol de 1913	1959 1999
Escat, Vicenç	Vic, 11 d'agost de 1910 Vic, 30 de maig de 1911	1609 1723
Espadaler, Ramon	Vic, 15 de maig de 1915	2281
Esplugues, Miquel d'	27 de desembre de 1900 Vic, 18 d'agost de 1904 Vic, 24 de març de 1911 Vic, 28 de febrer de 1912 Vic, 3 de setembre de 1912 Vic, 27 d'agost de 1913 Vic, 22 d'octubre de 1914	570 948 1697 1823 1900 2016 2191
Espona, Ramon	Vic, 7 de febrer de 1901	594
Estalella, Antoni	Vilafranca, 10 d'agost	200
Estanyol, Josep	Vic, 27 de febrer de 1907	1176
Estanyol, Roseta	Vic, 2 de gener de 1913	1937
Estanyol, Senyorettes	Vic, 21 d'octubre de 1904	963

Esteva, Joan	Vic, 15 de novembre de 1909	1483
Estrada i Anglora, Josep	Vic, 29 de novembre de 1913	2046
Estudiants de Vic en el Seminari de Comillas	Vic, 13 de febrer de 1912	1819
Fargas, Bernat	Vic, 1 de setembre de 1910	1623
Fargas, Miquel	Aguilar de Segarra, 21 d'abril de 1907	1198
Federació d'Associacions Catòliques de Terrassa	Vic, 25 de febrer de 1910	1535
Feligresos de la Parròquia de Folgueroles	Vic, 26 de novembre de 1912	1920
Feliu i Olivella, Pau	Vic, 4 d'octubre de 1910	1636
Ferrer Vidal, Lluís	Vic, 10 de gener de 1910	1508
	Vic, 17 de maig de 1910	1566
	Vic, 19 d'agost de 1910	1616
	Vic, 12 de febrer de 1912	1816
Ferret, Eudald	Vic, 6 d'abril de 1903	820
		1461
	Vic, 14 de setembre de 1909	1462
		1472
	Vic, 7 de març de 1910	1541
	Vic, 15 de desembre de 1911	1789
	Vic, 16 de juny de 1915	2295
Fidels cristians de la ciutat de Vic i son terme	Freixenet, 20 d'octubre de 1901	650
Fidels cristians de la ciutat de Manresa	Vic, 22 de maig de 1903	840
Fidels cristians de la Parròquia de Taradell	Vic, 15 de novembre de 1913	2044
Fidels cristians de la Parròquia de Tona	Vic, 17 de desembre de 1912	1925

EPISTOLARI		349
Figueres, Francesc	Barcelona, 3 de febrer de 1899	328
Fiscal de l'Audiència de Barcelona	Vic, 29 de desembre de 1915	2454
Fiter, Josep	Vic, 14 de juliol de 1908	1323
Fitó, Joan	Vic, 30 d'agost de 1911	1750
Florentina de Sant Estanislau, Germana	Vic, 2 de gener de 1914	2070
Fonch, P.		1814
Fonck, Leopold	Vic, 9 de febrer de 1912	2443
Font i Aliguer, Marian	Vic, 15 de febrer de 1914	2088
Fontcuberta i de Sentmenat, Ignasi de	Vic, 20 de novembre de 1914 Vic, 23 de desembre de 1915	2205 2373
Fontcuberta, Trinitat	Vic, 31 d'agost de 1910	1622
Forn, Josep	Vic, 20 de desembre de 1915	2371
Gabriela	Vic, 2 de juny de 1901	628
Galceran, Josep A.	Vic, 3 de juny de 1904	925
Gallifa, Josep	La Gleva, 30 de juliol de 1912	1882
Gallifa i Gomis, Magí	Vic, 5 de febrer de 1906	1070
Garí, Josep	Vic, 10 de febrer de 1900	475
Garriga, Pere	Barcelona, 13 de juny de 1898	302
Garriga i Nogués, Ramon	Calders, 9 de novembre de 1900	557
Gaudí, Antoni	Vic, 26 de desembre de 1901	667
Genís, Salvador	Vic, 13 de febrer de 1901	599

Germanes Dominiques de l'Anunciata de la Colònia Fabra i Coats de Torelló	Vic, 15 de desembre de 1901	655
Gili, Lluís	Vic, 1 de març de 1906	1078
	Vic, 2 d'abril de 1906	1085
	(Sense data) (1909)	1454
Giralt, Josep	Vic, 19 de febrer de 1905	992
Girón, Ramón	Vic, 19 d'octubre de 1908	1346
	Vic, 19 d'octubre de 1908	2438
Girona, Ignasi	Vic, 9 d'octubre de 1906	1133
Gispert, Gustau de	La Molsosa, 24 d'abril de 1913	1975
Godó, Joan	Vic, 7 d'abril de 1907	1193
Governador eclesiàstic de l'Arquebisbat de Tarragona	Vic, 10 de setembre de 1914	2177
Governador eclesiàstic de la diòcesi de Barcelona	Barcelona, 13 de novembre de 1879	72
Grases i Hernández, Bonaventura	14 d'agost de 1904	947
	15 de desembre de 1904	971
	19 de desembre de 1904	972
	23 de desembre de 1904	973
	Vic, 9 de setembre de 1906	1128
	Vic, 1 d'abril de 1914	2110
Griera, Antoni	Vic, 29 de desembre de 1908	1365
	Vic, 25 de febrer de 1909	1391
	Vic, 19 de gener de 1910	1515
	Vic, 2 de febrer de 1911	1680
	Vic, 9 d'octubre de 1911	1759
	Vic, 17 de novembre de 1911	1775
Guardià del Convent dels Caputxins d'Igualada	Vic, 7 de desembre de 1915	2363
Guardià del Convent dels Caputxins de Manresa	Vic, 6 d'agost de 1915	2313

Guasch i Estalella, Manuel	Santa Maria d'Oló, 10 de maig de 1901	620
	Vic, 20 de gener de 1903	790
	Vic, 31 de desembre de 1904	980
	Vic, 8 de juliol de 1906	1112
	Vic, 27 de desembre de 1913	1060
	Vic, 22 d'agost de 1914	2166
	Vic, 24 d'agost de 1914	2171
	Vic, 31 de desembre de 1914	2225
	Vic, 28 d'abril de 1915	2273
	Vic, 10 de setembre de 1915	2328
	Vic, 1 d'octubre de 1915	2334
	Vic, 17 de desembre de 1915	2367
	Vic, 31 de desembre de 1915	2379
	Vic, 20 de gener de 1916	2400
Vic, 24 de gener de 1916	2406	
Gubianas, Alfons	Vic, 28 de febrer de 1912	1824
Gudiol i Cunill, Josep	Vic, 28 de juliol de 1904	939
	Vic, 2 d'octubre de 1905	1039
	Montserrat, 15 d'octubre de 1912	1910
Güell, Eusebi	Vic, 21 d'octubre de 1906	1136
Guillamet, Ramon	Vic, 6 d'agost de 1910	1602
Guisasola, Victorià	Vic, 5 d'agost de 1910	1598
	Vic, 25 de gener de 1914	2077
Guitart, Josep	Vic, 31 de març de 1914	2109
Hereus de la Vídua Pla	Vic, 18 de febrer de 1907	1172
Hermida, José	Vic, 2 de setembre de 1914	2175
Huelín, Fernando	Vic, 8 de desembre de 1907	1250
Igualadins	Igualada, 2 d'octubre de 1913	2029
Infant Dn. Ferran Maria	(Sense data) (1912)	1936
Janer, Josep	11 de maig (de 1899 ?)	368
Jolis, Eudald	Vic, 14 de gener de 1901	584
	Borredà, 27 d'octubre de 1911	1768

Jordà, Maria Amada	19 de febrer de 1906 5 de març de 1906	1075 1079
Jovani, Joaquín	Vic, 27 de desembre de 1915	2453
Junoy, Emili	Vic, 24 d'agost de 1913	2014
Junta de Restauració del Monestir de Sant Joan de les Abadesses	Vic, 21 de novembre de 1911	1778
Junyent, Miquel	Vic, 22 d'abril de 1910 Vic, 28 de febrer de 1914	1559 2092
Labra, Rafael M ^e de	Vic, 20 de maig de 1913	1985
Laguarda, Joan Josep	Vic, 24 de setembre de 1909 Vic, 17 d'abril de 1912 Vic, 4 de juliol de 1912	1470 1845 1872
Laplana i Mundó, Enric	Vic, 27 de gener de 1911	1677
Lemann, Josep	Vic, 29 de desembre de 1906	1156
Lladó, Joan	Vic, 27 de desembre de 1901 Vic, 21 de juliol de 1905	668 1026
Llavaneres, Joaquim de	Vic, 7 de febrer de 1911 Vic, 28 de desembre de 1912 Vic, 17 de gener de 1913 Vic, 16 d'abril de 1914 Vic, 6 de maig de 1915	1683 1929 1943 2117 2228 2276
Lleó, Gustau	Vic, 23 d'agost de 1910	1618
Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat	Vic, 29 de desembre de 1915	2377 bis
«Lliga Regional» i «Associació Obrera Catalanista» de Manresa		982
Llimona, Joan	Vic, 10 de gener de 1900 Vic, 18 de novembre de 1899	467 443

	Vic, 3 de juny de 1902	727
	Vic, 23 de juny de 1902	737
	Vic, 16 d'octubre de 1903	871
	Vic, 17 d'octubre de 1908	1345
	Vic, 15 de juny de 1911	1732
	Vic, 17 d'octubre de 1914	2189
	Vic, 15 de gener de 1916	2398
Llimona, Josep	Vilafranca, 8 d'agost de 1896	239
	Vic, 18 de novembre de 1899	443
	Vic, 18 de novembre de 1910	1647
	Gombrèn, 16 d'octubre de 1915	2348
Llombart, Joan	Vic, 30 de setembre de 1906	1132
Llorenç i Pallejà, Maties	Vic, 10 de juliol de 1901	634
	Vic, 23 de novembre de 1902	773
	Vic, 9 de juliol de 1904	935
	Vic, 1 de gener de 1905	983
Llosas, Miquel	Vic, 4 d'abril de 1900	495
Llosas, Pere	Vic, Pasqua de Resurrecció, 1911	1705
	Vic, 24 de gener de 1916	2405
Lloses, Rossend	Barcelona, 18 de maig de 1899	373
López, Santiago	1913	2066
Lugán, A.	Vic, 14 de febrer de 1914	2086
Macdono, Juanita	Vic, 25 d'agost de 1901	643
Macià, Àngel	Vic, 24 d'abril de 1905	1003
	Vic, 21 de juny de 1905	1016
Majordom del Rei	(Sense data) (gener de 1910)	1521
		2415
		2424
Manresa, Rupert M ^a de	Vic, setembre de 1900	541
	Mura, 7 de novembre de 1900	555
	Vic, 6 de febrer de 1901	593
	Vic, 23 de febrer de 1902	688
	Vic, 17 d'agost de 1902	751

	Vic, 5 de desembre de 1902	778
	Vic, 18 de desembre de 1902	781
	Vic, 9 de febrer de 1903	797
	Vic, 2 de març de 1904	910
	27 d'agost de 1904	951
	Folgueroles, 25 d'octubre de 1904	964
	13 d'agost de 1905	1032
	Vic, dia de S. Josep de 1906	1081
		2411
	Vic, 2 de febrer de 1901	2429
	Vic, 18 de desembre de 1901	2430
	Vic, 5 de desembre de 1902	2432
Mantenidors i Comissió del Cinquantenari de la Restauració dels Jocs Florals	Vacarisses, abril de 1908	1304
Mañé i Flaquer, Joan	Barcelona, 24 de juliol de 1888	153
	Vic, 27 d'octubre de 1899	436
	Vic, 5 de gener de 1901	578
	Vic, 23 de març de 1901	610
Maragall, Joan	Vic, 19 de maig de 1900	508
	Granera, 3 de maig de 1901	619
	Vic, 22 de gener de 1903	792
	Vic, 10 de febrer de 1903	798
	Vic, Corpus Christi de 1903	842
	Vic, 17 de maig de 1904	924
	Vic, 28 de setembre de 1904	960
	Manresa, 19 de novembre de 1905	1047
	Vic, 14 d'abril de 1906	1094
	Santa Maria d'Horta, 5 de maig de 1906	1101
	Vic, 22 de setembre de 1906	1131
	Vilagrasseta, 1 d'octubre de 1907	1231
	Vic, 27 de desembre de 1907	1257
	Vic, dilluns de Pasqua de 1908	1302
	Vic, 25 de desembre de 1908	1360
	Vic, 29 de desembre de 1908	1364
	Vic, 17 de juny (de 1909)	1425
	Vic, 13 de setembre de 1909	1459
	Vic, Nadal de 1909	1497
	Vic, 24 de desembre de 1910	1657
	Vic, 8 de setembre de 1911	1755

EPISTOLARI		355
March, Vicenta	Manresa, 8 d'octubre de 1908 Vic, 11 de febrer de 1910	1343 1529
Marcos López, Fr. Manuel	Vic, 4 de gener de 1916	2392
Marquès, Manuel	Vic, 8 d'agost de 1902	749
Martí, Ramon	Vic, 16 d'abril de 1905 Vic, 24 de juliol de 1907	1001 1214
Martorell i Puig, Bernardí	Vic, 6 de juliol de 1906 Vic, 22 de juliol de 1906 Vic, 9 d'agost de 1906 Vic, 8 de juliol de 1907 Vic, 26 de gener de 1910	1111 1114 1121 1211 1516
Martorell, Francesc	Sant Hilari Sacalm, 8 d'octubre de 1905	1041
Mas, Francesc	Vic, 1 de maig de 1915 Vic, Cap d'Any de 1916	2274 2384
Mascaró, Carme	Vic, 6 de març de 1912 Vic, 1 de juliol de 1912 Vic, 2 de juliol de 1912 Vic, 14 de febrer de 1914 Vic, 15 de juny de 1914 Vic, 24 d'agost de 1914 Vic, 5 de novembre de 1914 Vic, 19 de gener de 1915 Vic, 19 de juny de 1915	1826 1870 1871 2087 2142 2170 2197 2235 2296
Masramon, Manuel	Vic, 4 de setembre de 1910	1626
Masramon, Ramon	Vic, 26 de març de 1904	918
Masseguer, Josep	Vic, 5 d'agost de 1910	1599
Mata i Puig, Antònia	Barcelona, 14 d'abril de 1897	261
Mateu i Sadó, Montserrat	Sant Joan de les Abadesses, 30 d'abril de 1900	505
Matheu, Francesc	11 de gener de 1899	325

	Vic, 5 de novembre de 1914	2195
	Vic, 5 de març de 1915	2258
Maura, Antoni	Vic, 17 d'agost de 1915	2316
	Vic, 9 de desembre de 1904	2434
Mauri, Ramon	Vic, 1 d'abril de 1910	1551
Menéndez y Pelayo, Marcelino	Barcelona, 5 de gener de 1898	289
	Vic, 9 de febrer de 1911	1685
Mercadal, Joaquim	Vic, 16 de maig de 1915	2282
Merry del Val,	Vic, 1 d'abril de 1906	1084
	Vic, 8 de setembre de 1910	1627
Mestre, Tomàs	Vinçà, 23 d'agost (de 1873)	25
Mestre i Solà, Antònia	Vilafranca, 8 de setembre de 1879	71
Milà i Fontanals, Manuel	Vic, Diumenge de Rams de 1908	1294
Millet, Lluís	Vic, 29 d'agost de 1900	535
	Vic, 16 de gener (de 1901)	586
	Vic, 9 de juliol de 1901	633
	Vic, 7 de gener de 1903	787
	Vic, 29 de juliol de 1903	856
	Vic, 27 de setembre de 1903	865
	Vic, 4 d'octubre de 1903	868
	Vic, 30 de novembre de 1907	1248
	Vic, 18 d'abril de 1908	1299
	Vic, 30 de maig de 1908	1314
	Vic, 25 d'abril de 1912	1850
	Vic, 29 de novembre de 1912	1922
	Vic, 1 de juliol de 1914	2145
Ministre de Gràcia i Justícia	Vic, 15 de febrer de 1902	686
	Vic, 23 de març de 1909	1396
	Vic, 1 d'abril de 1909	1398
	Vic, 9 d'abril de 1909	1405
Miñana, Benjamín	Vic, setembre de 1900	540
Mir i Ràfols, Pere	Vic, 1 de maig de 1902	718

EPISTOLARI

357

	Vic, 5 de gener de 1904	891
	Vic, 12 d'agost de 1906	1122
	Vic, 23 de març de 1911	1696
	Vic, 7 de novembre de 1913	2040
Miret i Sans, Joaquim	29 de gener de 1899	327
	Vic, 22 de novembre de 1900	561
	Vic, 19 de maig de 1910	1568
Mítíng de Vic contra les escoles laiques	Vic, 6 de febrer de 1910	1525
Monegal	Sant Pere de Torelló, 24 d'abril de 1902	714
Monserdà, Dolors i Enric	Vic, 7 de juny de 1904	928
Montsorí, Carme	Vilafranca, 15 de juliol de 1894	198
		238
	Vic, 28 de juliol de 1900	529
	Vic, 13 de juliol de 1905	1024
	Guardiola, 10 d'octubre de 1907	1233
	Vic, 1 d'abril de 1908	1291
	Vic, 27 de desembre de 1908	1361
	Vic, 15 de juliol de 1909	1435
	Vic, 10 d'agost de 1909	1444
	Vic, 6 de setembre de 1909	1458
Morales, Antoni	Vic, 3 d'abril de 1906	1086
Morató, Dionísio	Vic, 8 de febrer de 1914	2082
Morera Mestre, J.	Vic, 6 d'abril de 1914	2113
Morgades i Gili, Josep	Barcelona, 20 d'abril de 1887	142
	Barcelona, 21 de febrer (1893)	178
	Barcelona, 18 de març de 1895	210
	Barcelona, 22 de maig de 1895	212
	Barcelona, 29 de febrer de 1896	231
	Barcelona, 7 de juny de 1896	237
	Vilafranca, 10 d'agost de 1896	240
	Barcelona, 4 de novembre de 1896	250
	(1897)	255
	Barcelona, 30 de juliol de 1897	270
	2 de gener de 1898	288

	Barcelona, 30 de novembre de 1898	320
	Barcelona, 17 d'abril de 1899	340
	Barcelona, 20 d'abril de 1899	344
	Barcelona, 28 d'abril de 1899	353
	Barcelona, 1 de maig de 1899	359
	Barcelona, 3 de maig de 1899	361
	(Sense data) (maig de 1899)	366
	Barcelona, 16 de maig de 1899	371
	Barcelona, 30 de maig de 1899	377
	Barcelona, 30 de maig de 1899	378
	Barcelona, 19 de juny de 1899	384
	Barcelona, 26 de juliol de 1899	396
	Barcelona, 1 d'agost de 1899	397
	Montserrat, 4 d'octubre de 1899	423
	Vic, 20 d'octubre de 1899	431
	Vic, 31 d'octubre de 1899	437
	(Vic, 23 de febrer de 1900)	485
	(Vic), 20-25 de maig de 1900	509
Morist, Mateu	Vic, 5 de novembre de 1915	2354
Muntadas, Eudald	Vic, 7 d'abril de 1914	2115
Muntadas de Cendra, Teresa	Vic, 8 de febrer de 1907	1169
Muntadas i Rovira, Manuel	Vic, 18 d'abril de 1910	1556
Muñoz, Alfons	Vic, 13 de setembre de 1913	2021
Muñoz, Francesc	Vic, 6 de desembre de 1913	2049
N., religiosa del Císter del Monestir de Valldonzella	Vic, 5 de febrer de 1915	2244
N, M ^a , religiosa cistercenca del Monestir de Valldonzella		331
	Osor, 12 de maig de 1911	1715
	Vic, 22 de maig de 1912	1858
		1933
	Vic, 23 de gener de 1915	2239
N.N.	31 de març de 1899	333
	Vic, 17 de novembre de 1899	442
	Vic, 27 de desembre de 1900	571
	Vic, 17 de gener de 1901	588

EPISTOLARI		359
	Vic, 27 de setembre	1038
	Vic, 29 d'agost de 1907	1225
N.N., Marian	Barcelona, 17 de desembre de 1894	205
N.N., Prev.		2227
N., Pilar	Vic, 25 d'agost de 1900	534
N., Pilar, postulant del Convent de Jesús i Maria, de Barcelona	Vic, 26 de desembre de 1899	457
Nabot i Tomàs, Francesc	Vic, 8 de febrer de 1914	2083
Nadal, Lluís B.	(1908)	1261
Nava, J.	Barcelona, 14 d'abril de 1899	339
	Barcelona, 6 de maig de 1899	364
	Barcelona, 9 d'octubre de 1899	427
	Vic, 17 d'octubre de 1899	429
Net, Joan	Vic, 22 de maig de 1914	2132
Nicolau d'Olwer, Lluís	Vic, 2 de gener de 1910	1506
Noble, Clara (vídua de Maragall)	Vic, 20 de desembre de 1911	1791
	Vic, 8 de febrer de 1912	1811
Noguera, Valentí	Vic, 27 d'octubre de 1899	434
	Vic, 12 de gener de 1902	674
	Vic, 2 de setembre de 1902	754
	Vic, 5 de març de 1908	1281
Nogués, Gabriel	Vic, 15 de juliol de 1909	1434
Nogués, Ramon	Sant Ramon del Portell, 20 d'octubre de 1913	2023
	Vic, 18 de novembre de 1914	2204
	Vic, 14 d'abril de 1915	2269
	Vic, 29 d'agost de 1915	2323
	Vic, Nadal de 1915	2374
	Vic, Cap d'Any de 1916	2385
	Vic, 25 de gener de 1916	2407

Nota del Dietari particular	1894. 19 d'octubre	203
Notes del Dietari particular	1895 (?), 22 de maig	202
Novicis de la Companyia de Jesús de Gandia	Manresa, 26 d'octubre de 1914	2192
Nubiola, Vicenç	Vic, 11 de novembre de 1914	2203
Nunci Apostòlic de Madrid	Vic, 3 d'agost de 1908	1328
	Vic, 2 de desembre de 1908	1352
	Vic, 22 de març de 1909	1395
	Vic, 31 de març de 1909	1397
	Vic, 1 d'abril de 1909	1400
	Vic, 9 d'agost de 1909	1442
	Vic, 24 de setembre de 1909	1468
	Vic, 19 de novembre de 1909	1488
	Vic, 3 de febrer de 1910	1523
	Vic, 1 d'agost de 1910	1591
	Vic, 22 d'agost de 1910	1617
	Vic, 6 d'abril de 1911	1703
	Vic, 19 de maig de 1911	1719
	Vic, 25 d'agost de 1911	1748
	Vic, 1 de gener de 1912	1794
	Sant Mateu de Bages, 17 d'abril de 1913	1972
	Vic, 22 de desembre de 1913	2054
	Vic, 26 de desembre de 1913	2057
	Vic, 16 de desembre de 1914	2214
	Vic, 11 d'abril de 1915	2268
	Vic, 4 d'octubre de 1915	2336
	Vic, 18 de desembre de 1915	2368
Nutó de Recasens, Adelaida	Vic, 3 de desembre de 1911	1786
Ocerín Jáuregui, Andrés de	Vic, 9 de febrer de 1914	2084
Oliveda, Viuda	(1915)	2382
Oliver, Marquès d'	Vic, 27 de juliol de 1915	2310
Onyós, Miquel	Vic, 3 d'agost de 1900	532
Ordeig, Miquel	Vic, 29 de novembre de 1913	2448

EPISTOLARI

361

Organitzadors de la festa
del jubileu del Rector i
Degà de Santa Coloma

1935

Orúe, Juan E. de

Vic, 3 de setembre de 1910

1625

Otzet, Lluís

Vic, 7 de desembre de 1915

2364

Palau, Gabriel

Vic, 20 de març de 1908

1284

Vic, 6 d'abril de 1910

1552

Vic, 2 d'octubre de 1912

1907

Vic, 4 d'abril de 1913

1968

Vic, 2 de novembre de 1913

2037

Vic, 10 de febrer de 1915

2250

Palmarola, Josep

Vic, 23 de juny de 1913

1995

Palmés, Ferran

Vic, 20 de juliol de 1915

2305

Pascual, Emili

Vic, 16 de febrer de 1905

991

Vic, 17 de maig de 1908

1311

Vic, 25 de març de 1911

1698

Pasqual i Torrents, Daniel

Barcelona, 7 d'abril de 1899

335

Patronat Obrer de Nostra
Senyora de Montserrat,
de Manresa

Manresa, 22 d'octubre de 1907

1239

Pecanins, Joaquim

Vic, 17 d'abril de 1909

1409

Pella i Forgas, Josep

Vic, 5 de novembre de 1905

1045

Pericas, Josep M^a

Vic, 24 d'abril de 1914

2120

Vic, 11 d'octubre de 1914

2187

Vic, 15 de juny de 1915

2292

Pericas, Lluís

Vic, 15 de març de 1911

1690

Permanyer, Francesc de S.

Vic, 5 de gener de 1916

2395

Permanyer, Ricard

28 d'octubre de 1898

318

357

Vic, 27 d'octubre de 1899

435

Vic, 10 de gener de 1900

466

	Vic, 28 de gener de 1900	471
	Vic, 3 de juliol de 1900	525
	Vic, 11 de juliol de 1900	527
	Oristà, 7 de maig de 1912	1852
	Vic, 9 de desembre de 1914	2210
Però i Inglada, Ramon M ^a	Vic, 4 de maig de 1905	1007
Petitpierre, Andreu	Vic, 31 de desembre de 1906	1157
Peypoch, Manuel	• Vic, 1 de març de 1915	2256
Pi, Pere	Vic, 10 d'abril de 1912	-1841
	Vic, 11 de novembre de 1912	1917
	Vic, 18 de novembre de 1912	1918
	Vic, 22 de desembre de 1913	2055
	Vic, 9 d'abril de 1915	2266
Piera, Miquel	Vallfogona, 26 d'octubre de 1901	654
Pius X	5 d'agost de 1903	859
	Vic, 4 d'agost de 1904	942
		1692
		1709
Poblet, Joan	Vic, 15 de febrer de 1906	1074
	Vic, 15 de desembre de 1908	1356
Pol, Francesc de	Vic, 1 d'agost de 1910	1592
Pomés, Benet de	Vic, 10 de març de 1904	913
Poncell i Martí, Ramon	• 14 de juliol de 1911	1740
		2420
Pons, Isidra	Vic, 15 de març de 1913	1962
	Vic, 1 d'abril de 1913	1967
Ponti, Àngel	Vic, 12 de juny de 1914	2138
Posas, Maria del Socors	Barcelona, 20 de gener de 1886	130
Pous, Dr.		2302
Pous, Pere	Vic, 11 de juliol de 1911	1735

EPISTOLARI		363
Prat de la Riba, Enric	17 de gener (1891 ?)	157
	Vic, 19 d'abril de 1902	709
	Vic, 22 de maig de 1903	839
	Talavera, 10 de maig de 1914	2124
	Vic, 9 de maig de 1915	2278
	Vic, 2 de gener de 1916	2378
Prats, Joaquim		1068
Prepòsit de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona	Vic, 2 de novembre de 1915	2353
Prepòsita de les Religioses Filipenses de Vic	Copons, 4 de novembre de 1901	657
	Vic, 20 de febrer de 1906	1077
	Vic, 28 de juliol de 1908	1326
	Vic, 14 de novembre de 1910	1644
	Vic, 24 de juliol de 1913	2005
President de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica de Barcelona	Vic, 8 de novembre de 1908	1349
President de l'Assemblea Nacional de la Bona Premsa - Sevilla	Vic, 15 de febrer de 1904	906
President de la Cambra Agrícola del Vendrell	Vic, 27 de maig de 1903	843
President del Capítol de la Catedral de Vic	Barcelona, 2 d'agost de 1899	398
	Barcelona, 2 d'octubre de 1899	421
	Montserrat, 8 d'octubre de 1899	426
	Vic, 25 de novembre de 1899	446
	Vic, 8 de gener de 1900	464
	Vic, 23 de febrer de 1900	484
	Vic, 9 de març de 1900	489
	Vic, 13 de gener de 1902	675
	Vic, 25 de febrer de 1902	691
	Vic, 31 de maig de 1902	725
		743
	Vic, 11 d'octubre de 1902	764
	Vic, 30 de desembre de 1909	1499

President del Casal Català de Buenos Aires	Vic, 15 de juny de 1909	1424
President de la Comissió Organitzadora del Congrés de Primera Ensenyança de Barcelona	Vic, desembre de 1909	1492
President del Comitè de Defensa Social de Barcelona	Vic, 24 de setembre de 1909 Vic, 9 de juliol de 1913	1467 2000
President del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona de 1905	Vic, 31 d'octubre de 1904	965
President de la Diputació Provincial de Barcelona	(Vic), 9 de setembre d 1908	1336
President del Govern	(Sense data) (1911 ?)	1793
President del Gremi de Professors Particulars de Catalunya	Vic, desembre de 1909	1493
President de la Junta Central d'Acció Catòlica	Vic, 17 de gener de 1913	1944
President de la Junta Organitzadora de l'Assemblea de la Bona Premsa de Saragossa	Vic, 29 de maig de 1908	1313
President de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat		1662
President de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, de Vic	Aguilar de Segarra, 22 d'abril de 1907	1200
President de la Lliga Regional de Manresa	Barcelona, 3 de maig de 1899	362

EPISTOLARI		365
President de la Santa Església Catedral de Vic	Vic, 5 de setembre de 1902	756
President de la «Sociedad Española de Amigos del Arte»	Barcelona, 7 de març de 1914	2094
President de la Societat «L'Escola Dominical» de Sant Feliu de Torelló	Vic, 21 de setembre de 1912	1905
Priora de l'Ensenyança de Manresa	Vic, 11 de juny de 1900 Vic, 24 de gener de 1902 Vic, 12 de gener de 1903 Vic, 2 de juliol de 1903 Vic, 3 de juny de 1904 Vic, 1 d'agost de 1904 Vic, 5 de juliol de 1905 Vic, 18 de gener de 1907 Vic, 14 de febrer de 1908 8 d'abril de 1908 Vic, 18 de gener de 1909 Sant Hipòlit de Voltregà, 31 d'octubre de 1909 Vic, 17 de gener de 1910 Vic, 30 de novembre de 1911 Vic, 7 de gener de 1912 Avinyó, 14 de març de 1912 Vic, 30 de març de 1912 Manresa, 28 de juny de 1913 Vic, 22 de desembre de 1913 Vic, 23 de gener de 1916	515 680 788 850 927 941 1019 1162 1276 1293 1373 1480 1501 1514 1785 1798 1831 1836 1997 2056 2403
Priora de la Comunitat de Santa Teresa de Vic	Barcelona, 6 de maig (de 1899) Vic, 13 de febrer de 1900 Vic, 16 de març de 1903 Susqueda, dia de Santa Teresa de 1905 Vic, 3 de febrer de 1908 Vic, 4 de març de 1913	365 476 810 1043 1271 1958

Provincial dels Caputxins de Catalunya	Vic, 14 d'octubre de 1908	1344
	Vic, 20 de juliol de 1909	1437
	Vic, 12 de desembre de 1914	2212
	Vic, 18 de febrer de 1915	2253
		2409
		2410
Provisor i Vicari General de la Santa Església Catedral de Vic	Vic, 16 de febrer de 1909	1386
	Vic, 4 de març de 1912	2445
Puig, Ferran	Vic, 2 de novembre de 1913	2038
Puig, Francesc	Vic, 4 de desembre de 1914	2208
Puig, Sebastià	Barcelona, 9 de febrer de 1899	329
	4 de juliol de 1899	389
Puig de Benessat, Magdalena	Vic, 21 de juliol de 1905	1027
Puig i Cadafalch, Josep	Juny de 1914	2135
Purcalla, Ferran,	Vic, 30 de novembre de 1899	447
	Vic, 5 de desembre de 1899	448
	Vic, 18 de febrer de 1900	480
	Vic, 27 de febrer de 1905	995
	Vic, 1 d'abril de 1905	999
Pursals, Tomàs	Vic, 2 de desembre de 1901	662
	Vic, 10 de març de 1907	1180
	Barcelona, 28 de novembre	1247
Ragonesi, Francesco	Vic, 6 de febrer de 1915	2246
	Vic, 22 de març de 1915	2261
Rampolla, Mariano	Vic, 28 de juny de 1900	523 bis
Raspall, Francesc	Vic, 17 d'agost de 1901	642
	Vic, 2 d'abril de 1903	819
	Vic, 22 de setembre de 1907	1227
	Vic, 25 de novembre de 1907	1246
	Vic, 4 de juny de 1908	1315
	Vic, 25 de gener de 1909	1378

	Vic, 12 de febrer	1385
	Vic, 10 de maig de 1909	1414
	Vic, 10 de maig de 1910	1563
	Vic, 2 de juny de 1911	1726
	Madrid, 19 de juny de 1911	1733
	Vic, 4 d'agost de 1912	1885
		1886
	Vic, 30 de gener de 1913	1948
	Vic, 21 de juny de 1913	1994
	Vic, 14 de novembre de 1913	2042
	Vic, 13 de juny de 1914	2140
	Vic, 22 d'agost de 1914	2167
	Vic, 22 de gener de 1915	2236
	Vic, 23 de gener de 1915	2237
	Vic, 6 de maig de 1915	2277
	Vic, 15 de maig de 1915	2279
	Vic, 1 de juliol de 1915	2303
	Vic, 4 de gener de 1916	2393
Raulet, Joan	Vic, 21 d'agost de 1913	2013
Raventós, Jaume	Vic, 16 de març de 1914	2098
Raventós, Manuel	Manresa, 8 d'octubre de 1908	1342
	Vic, 17 de febrer de 1909	1387
	Vic, 26 de maig de 1910	1569
	Vic, 15 d'agost de 1915	2315
	Vic, 29 de novembre de 1915	2362
Recasens, Josep	Vic, 17 de febrer de 1912	1822
	Vic, 1 de setembre de 1915	2325
Rector	Vic, 26 de setembre de 1909	1471
Rector de Balsareny	Vic, 5 de desembre de 1901	664
	Vic, 17 de gener de 1902	677
	Vic, 19 d'agost de 1909	2439
Rector de Borredà	Vic, 7 de març de 1908	1282
Rector de Cabrianes	Vic, 17 de març de 1906	1080
Rector de Castellfolit del Boix	Vic, 4 de juny de 1907	1209

Rector de Castellgalí	Vic, 8 d'abril de 1912	1840
Rector de Copons	Sant Pere de Torelló, 19 d'octubre de 1909 Vic, 21 de desembre de 1909	1476 1496
Rector de Fonollosa	Seva, 18 de juny de 1900	520
Rector de Jorba	Vic, 10 de gener de 1912	1799
Rector de Massana	Vic, 19 de juliol de 1903 Vic, 26 de novembre de 1912	853 1919
Rector de Montmell	Barcelona, 21 de maig de 1898	300
Rector de Navarcles	Vic, 28 d'abril de 1903	825
Rector d'Olzinelles	Vic, 12 de maig de 1909 Vic, 289 de maig de 1915	1415 2287
Rector d'Osor	Surroca, 18 de juny de 1903 Vic, 11 de juliol de 1907	848 1213
Rector de Prats de Rei	Vic, 22 de març de 1903	815
Rector de Rajadell	Vic, 14 d'abril de 1914 Vic, 8 de novembre de 1914	2116 2198
Rector de Sallent	Vic, 11 de gener de 1909 Vic, 14 de maig de 1910 Vic, 10 de juny de 1910 Vic, 15 de març de 1911 Vic, 12 de juliol de 1911	1370 1565 1572 1689 1736
Rector de Sant Joan de Vilatorrada	Vic, 28 de juliol de 1908	2437
Rector de Sant Julià de Vallfogona	Vic, 3 de juny de 1904	926
Rector de Sant Pere de Torelló	Vic, 27 de desembre de 1913	2059

EPISTOLARI		369
Rector de Sant Quirze de Besora	Vic, 9 de desembre de 1915	2449
Rector de Santpedor	Vic, 1 de juliol de 1904	934
	Vic, 27 d'agost de 1904	952
	Vic, 10 de març de 1910	1543
	Vic, 11 de juliol de 1913	2002
Rector de Sau	Vic, 1 de febrer de 1911	1679
Rector del Seminari Conciliar de Vic	Vic, 14 de maig de 1904	2433
Rector de Taradell	Vic, 12 d'agost de 1911	1744
	Vic, 1 de juliol de 1915	2304
Rector de Tous	4 de maig de 1904	921
	Vic, 22 de març de 1911	1695
	Vic, 15 d'octubre de 1914	2188
	Vic, 5 de novembre de 1914	2196
Rector de la Universitat d'Oviedo		1285
Rector de Vacarisses	Vic, 10 de gener de 1910	1509
	Vic, 26 de gener de 1911	1674
Rector de Vallfogona	Vic, 20 de febrer de 1905	993
Rectors del Bages	Vic, 14 de gener de 1910	1512
Rectors de la Ciutat de Manresa	Vic, 9 de novembre de 1914	2201
Rectors de la Ciutat de Vic	Vic, 27 d'agost de 1910	1619
Rectors Regents de les Parròquies del Bisbat de Vic	Vic, 29 d'agost de 1902	2431
Regent de Granera	5 de setembre de 1904	956
Regent d'Oristà	Vic, 1 de febrer de 1913	1949

Regent de Sallent	Vic, 25 de setembre de 1913	2025
	Vic, 30 de desembre de 1914	2223
Regent de Sant Joan de les Abadesses	Vic, 10 d'octubre de 1911	1761
	Borredà, 28 d'octubre de 1911	1769
Religiosa novícia del Císter del Monestir de Valldonzella		83
Religiosa professa del Monestir de Valldonzella		82 1056
Religioses		2381
Religioses del Convent de Maria Reparadora de Manresa	Agost de 1901	644
	Vic, 10 de gener de 1902	673
	Vic, 24 de gener de 1904	897
	Vic, 4 d'agost de 1905	1031
Religioses Salesses de Manresa	Vic, 30 de gener de 1903	795
	Vic, 28 de gener de 1906	1064
Remei, Donya	Vic, 4 de setembre de 1915	2326
Renom, Pietat	Vic, 7 de juliol de 1914	2146
	Vic, Nadal de 1914	2218
Reverendes Comunitats de Beneficiats de la Catedral de Vic	Barcelona, 2 de juliol de 1899	387
Rialp, Claudi de	Vic, 11 d'agost de 1903	860
	Vic, 18 de març de 1914	2010
Ribas, Bonaventura	Vic, 23	576
Ribas, Maria de la Concepció		256
Ribas, Groot, J. M.	Març de 1908	1278

EPISTOLARI		371
Ribatallada, Maria Roberta	Vic, 17 d'abril de 1914	2118
Riber, Llorenç	Vic, 20 de gener de 1913	1945
Ribera, Celestino	Vic, 29 de setembre de 1913	2027
	Vic, 22 d'abril de 1915	2271
Ribera, Josefina	Gombrèn, 17 d'octubre de 1915	2349
Ricart, Joan	Barcelona, 13 de juny de 1899	382
	Montserrat, 26 de juliol de 1901	638
	Sant Antolí, 22 d'octubre de 1901	653
	Vic, 7 de juny de 1903	846
	Vic, 27 de juliol de 1903	855
	Vic, 28 de desembre de 1903	883
	Vic, 12 de febrer de 1904	903
	Vic, 29 de juliol de 1904	940
	Vic, 19 d'octubre de 1904	962
	Vic, 29 de juliol de 1905	1029
	Vic, 6 de gener de 1906	1059
	Santa Eulàlia de Pardines, 27 d'abril de 1906	1098
	Vic, 29 de juliol de 1906	1118
	Vic, 24 d'octubre de 1906	1137
	Vic, 28 de desembre de 1906	1155
	Vic, 29 de juliol de 1907	1215
	Vic, 3 d'agost de 1907	1217
	Vic, 27 de desembre de 1907	1256
	Vic, 29 de juliol de 1908	1327
	Vic, 27 d'agost de 1909	1451
	Vic, 29 de juliol de 1910	1589
	Vic, 4 d'agost de 1910	1593
	Vic, 17 de desembre de 1914	2215
Riera, Florenci de	Vic, 4 de juny de 1908	1316
	Vic, 6 de gener de 1913	1939
Rinaldini, Aristide	Vic, 22 de desembre de 1899	453
	Vic, 9 de gener de 1900	465
	Vic, 25 de juny de 1900	523
	Montserrat, 19 de juliol de 1900	528
	Vic, 9 de gener de 1901	581
	Vic, 9 de gener de 1901	582
	Vic, 22 de gener de 1901	591
	Vic, 16 de març de 1901	608

	Vic, 1 d'abril de 1901	611
	Vic, 10 de febrer de 1902	685
	Vic, 24 de juliol de 1903	854
	Vic, 26 de desembre de 1906	1152
	(Sense data)	1160
Riquer, Alexandre de	Vic, 23 de juliol de 1906	1115
	Vic, 23 de gener de 1916	2404
Riquer, Emilio de		2221
Roca, Esperança	Vic, 2 de juny de 1914	2134
Roca, Ildefons	Vic, 27 de febrer de 1903	805
Rocamora, Pere	Vic, 5 d'agost de 1910	1597
Rodríguez San Pedro, Faustino	Vic, 29 de setembre de 1915	2332
Roma, Ramon	Vic, 8 de novembre de 1911	1772
	Vic, 13 de juliol de 1914	2148
Romaní i Puigdemengolas, Francesc	Vic, 22 de maig de 1911	1721
Rossell de Mandri, Josefa	Barcelona, 15 d'abril de 1886	132
	(Sense data)	133
	Vilafranca, 29 d'agost de 1897	274
	Vilafranca, 9 de setembre de 1897	277
	11 de desembre	283
	Vilafranca, 21 d'agost de 1898	310
	Vic, 31 d'octubre de 1899	438
	Vic, 26 de desembre de 1899	456
	Vic, 14 de febrer de 1900	477
	Vic, 20 de maig de 1900	510
	Súria, 27 d'octubre de 1900	548
	Vic, 2 de desembre de 1900	563
	Vic, 8 de gener de 1901	579
	(Sense data)	587
	Vic, 30 de març de 1902	700
	Vic, 16 de juny de 1902	735
	Vic, 6 de juliol de 1902	741
		742

	Vic, 10 d'agost de 1902	750
	26 d'agost de 1902	753
	Vic, 4 de desembre de 1902	777
	Vic, 6 de desembre de 1902	779
	Vic, 31 de desembre de 1902	786
	Vic, 25 d'abril de 1903	823
	Vic, 26 de maig de 1903	841
	Vic, 22 de desembre de 1903	879
	Vic, 3 de gener de 1907	1159
	Vic, 21 de desembre de 1907	1251
	Vic, 13 de febrer de 1908	1275
	Vic, 13 de setembre de 1909	1460
	Vic, 26 de gener de 1911	1676
	Vic, 5 de juny de 1911	1727
	Vic, 2 de gener de 1912	1795
	Vic, 3 de desembre de 1914	2207
	Vic, 30 de desembre de 1915	2378
Rossell, Modesta	Vic, 18 de juny de 1902	736
Rosselló, Alexandre de	Vic, 1 de setembre de 1900	539
	Vic, 4 d'octubre de 1900	543
Ruano, Juan Antonio	Vic, 5 d'agost de 1910	1594
Rubió i Lluch, Antoni	Vilafranca, 11 de juliol de 1892	173
	desembre de 1898	322
	Vic, 30 de juliol de 1900	530
	Vic, 9 de març de 1901	604
	Vic, 6 de novembre de 1905	1046
	Vic, 16 de juny de 1908	1318
	Vic, 24 de febrer de 1909	1390
		1502
	Vic, 15 de desembre de 1911	1790
	Vic, 4 de març de 1912	1825
	Ripoll, 10 d'octubre de 1915	2343
Rubió i Ors, Joaquim	Barcelona, 10 de febrer	257
	Barcelona, 13 de març de 1897	259
Rucabado, Ramon	Vic, 13 d'agost de 1913	2009
	Vic, 19 de març de 1914	2102
	Vic, 16 de gener de 1915	2233
	Vic, 2 de gener de 1916	2389

Ruiz Amado, P.	Vic, 21 de juliol de 1901	637
Sabadell, Narcís	Castellet, 2 d'octubre de 1914	2183
Sáenz, Pablo	Vic, 24 de febrer de 1914	2090
Sagalés, Ramon	Vilafranca, 18 d'agost de 1887	149
Sagarra, Ferran de		287
	Vic, 21 de maig de 1903	835
		836
Sagarra, Josep M ^a de	Desembre de 1914	2222
	1914	2229
Sagnier, Leopold	Vic, 27 de juny de 1904	932
Sala, Robert	Vic, 23 de març de 1914	2015
	Vic, 21 de març de 1915	2260
Sala Bonfill, Josep	Vic, 12 de juliol de 1910	1583
	Vic, 20 de març de 1912	1834
	Vic, 7 de desembre de 1913	2050
	Vic, 1 de febrer de 1914	2079
	Vic, 29 d'octubre de 1915	2350
Salarich, Josep	Vic, 28 de maig de 1900	511
Saleta, Teresa de	Sant Hilari Sacalm, 8 d'octubre de 1905	1041
	Susqueda, dia de Santa Teresa de 1905	1042
Salvador.....		2421
Salvador i Barrera, Josep M ^a	Vic, 5 d'agost de 1910	1600
	Maig de 1912	1861
Salvador Sivilla, Teresa	Vic, 21 de juliol de 1914	2149
Salvany, G. M ^a	Vic, 10 de gener de 1913	1941
Salvany, Josep	Vic, 25 de maig de 1908	1312
San Román, Manuel	Vic, 13 d'agost de 1910	1611

EPISTOLARI

375

Sancha, Arquebisbe de Toledo	Vic, 12 de desembre de 1906	1148
Sánchez de Toca, Joaquín	Vic, 13 de juliol de 1911	1738
Sans i Rossell, Josep	Súria, 27 d'octubre de 1900	550
Sansalvador, Antonim	Vic, 8 de maig de 1911	1713
Sant Pare	(Sense data) (1910)	1505
Santacana, Pere	Vic, 30 de juliol de 1900	531
	Vic, 19 de desembre de 1903	876
	Vic, 9 de març de 1904	912
	Vic, 25 de maig de 1905	1013
	Vic, 1 de febrer de 1906	1066
	Vic, 11 d'abril de 1906	1091
	Vic, 13 de novembre de 1907	1243
	Vic, 30 de desembre de 1907	1259
	Vic, 20 de gener de 1908	1265
	Vic, 27 de març de 1910	1548
	Vic, 11 de juny de 1910	1574
	Vic, 18 d'agost de 1910	1615
	Vic, 23 de setembre de 1910	1631
	Collsuspina, 20 d'octubre de 1910	1641
	Vic, 25 de desembre de 1910	1659
	Vic, 20 de gener de 1911	1672
	Vic, 6 de febrer de 1911	1682
	Vic, 30 de març de 1911	1700
	Vic, 1 d'abril de 1911	1702
	Vic, 5 de juny de 1911	1728
	Vic, 12 de juliol de 1911	1737
	Vic, 23 d'agost de 1911	1747
	Vic, 29 d'agost de 1911	1749
	Vic, 30 d'agost de 1911	1751
	Vic, 3 de setembre de 1911	1753
	Vic, 6 de setembre de 1911	1754
	Vic, 11 de setembre de 1911	1756
	Vic, 14 (?) D'octubre de 1911	1762
	Novembre de 1911	1771
	Vic, 18 de novembre de 1911	1776
	Vic, 29 de novembre de 1911	1783
	Vic, 29 de gener de 1912	1804
	Vic, 9 de febrer de 1912	1813

Vic, 16 de febrer de 1912	1820
Vic, 9 de març de 1912	1829
Vic, 27 de març de 1912	1835
Vic, 15 d'abril de 1912	1842
Vic, 20 d'abril de 1912	1848
Vic, 3 de maig de 1912	1851
Vic, 14 de juny de 1912	1867
Vic, 16 de juliol de 1912	1878
Vic, 16 d'agost de 1912	1890
Vic, 18 d'agost de 1912	1893
	1894
Vic, 25 d'agost de 1912	1896
Vic, novembre de 1912	1921
Vic, 9 de desembre de 1912	1923
Vic, 21 de febrer de 1913	1955
Vic, 10 de març de 1913	1961
Vic, 7 d'abril de 1913	1969
Vic, 5 de maig de 1913	1979
Vic, 11 de maig de 1913	1980
Vic, 15 de juny de 1913	1991
Vic, 24 de juny de 1913	1996
Vic, 19 d'agost de 1913	2011
Vic, 20 d'agost de 1913	2012
Vic, 26 d'agost de 1913	2015
Vic, 29 de setembre de 1913	2028
Vic, 13 de novembre de 1913	2041
Vic, 30 de novembre de 1913	2047
Vic, 5 de desembre de 1913	2048
Vic, 30 de desembre de 1913	2062
Vic, 11 de gener de 1914	2072
	2074
Vic, 14 de gener de 1914	2075
Vic, 4 d'abril de 1914	2113
Talavera, 10 de maig de 1914	2125
Vic, 20 de maig de 1914	2130
Vic, 18 d'agost de 1914	2163
Vic, 22 d'agost de 1914	2168
Vic, 8 de novembre de 1914	2199
Vic, 23 de gener de 1915	2238
Vic, 27 de gener de 1915	2241
Vic, 8 de juny de 1915	2291
Vic, 15 de juny de 1915	2293
Vic, 22 d'agost de 1915	2321
	2335

	Vic, 1 de novembre de 1915	2352
	Vic, 8 de novembre de 1915	2355
	Vic, 23 de novembre de 1915	2359
	Vic, 10 de gener de 1916	2397
Santigosa, Soledat de Y.		1934
	Vic, 18 de maig de 1913	1984
	Vic, 5 de setembre de 1913	2020
Sanz y Escartín, Eduardo	Vic, 30 de març de 1907	1186
		1950
	Vic, 10 de febrer de 1913	1952
Sardà i Salvany, Fèlix	Vilafranca, 5 d'octubre (de 1886)	135
	Vic, 24 de maig de 1902	723
	Vic, 9 de juny de 1902	731
	Vic, 15 de juny de 1902	734
	Vic, 7 de juliol de 1905	1020
	Vic, 10 d'abril de 1906	1090
	Vic, 27 de febrer de 1907	1174
Sardà i Vallès, Josep	Vic, 17 de gener de 1911	1670
Sarret, Joaquim	Vic, 14 de gener de 1914	2076
Sastre, Francesc	Vic, 10 de gener de 1913	1940
Schoepfer, Xavier	Vic, 10 de març de 1914	2096
Secció Catequística de l'Orde Tercer de N.P.S. Francesc	23 de juny de 1909	1429
Secretari de la Diòcesi de Mallorca	Vic, 24 de febrer de 1915	2255
Secretari general del Congrés Social i Econòmic Hispano- Americà	Vic, 29 de desembre de 1900	572
Secretari d'Estat del Vaticà	Vic, 23 de desembre de 1907	1253
	Vic, 20 de març de 1912	1832
	Vic, 3 d'agost de 1912	1883
	Vic, 12 de febrer de 1913	1954
		1966
	Vic, 26 de desembre de 1913	2058

	Vic, 18 de març de 1914	2100
	Vic, 16 de gener de 1915	2234
	Vic, 21 de desembre de 1915	2372
	Vic, 4 de gener de 1916	2392 bis 2419
	Vic, 14 de gener de 1911	2441
Sellas, Josep	Vic, Dijous Sant de 1906	1088
Selva, Emili	Vic, 30 de gener de 1912	1805
Serra, Maria Anna	Vic, 2 de gener de 1916	2388
Serra, Eudald	Vic, 23 de desembre de 1912	1926
	Vic, 23 de desembre de 1912	1927
	Vic, 21 de juny de 1913	1993
Serra i Cantarell, Josep	Vic, 24 de gener de 1905	2435
Serra i Jordi, Jaume	Barcelona, 29 d'abril de 1897	262
	Barcelona, 25 d'abril de 1899	351
	Barcelona, 27 d'abril de 1899	352
	Barcelona, 24 de juliol de 1899	395
	Barcelona, 20 de setembre de 1899	412
	Barcelona, 23 de setembre de 1899	413
	Barcelona, 2 d'octubre de 1899	422
	Sant Bernabé de Tenes, 3 de maig de 1900	506
	Santpedor, 16 d'octubre de 1900	544
	Sallent, 20 d'octubre de 1900	545
	Súria, 27 d'octubre de 1900	549
	Rocafort, 6 de novembre de 1900	553
	Viladecavalls, 9 de novembre de 1900	556
	Calaf, 6 d'octubre de 1901	647
	Freixenet, 21 d'octubre de 1901	651
	Montlleó, 21 d'octubre de 1901	652
	Guardiolada, 29 d'octubre de 1901	655
	Vic, 31 de maig de 1902	724
	Sant Jaume de Galícia, 17 de juliol de 1902	744
	Roma, 22 d'octubre de 1902	768
	La Móra, 1 de maig de 1905	1006
	Roma, 3 de juny de 1905	1014
	Gréixer (?). 26 d'abril de 1906	1097
	Roma, 20 de maig de 1906	1105

	Montserrat, 8 de novembre de 1906	1141
	Castellbell, 11 de novembre de 1906	1142
	Castellar de Segarra, 22 d'abril de 1907	1201
	Igualada, 19 de maig de 1907	1206
	Talavera, 11 d'octubre de 1907	1234
	Manresa, 18 d'octubre de 1907	1238
	Corcó 24 d'octubre de 1909	1479
	Sant Martí del Bas, 20 d'octubre de 1911	1765
	Manlleu, 3 d'octubre de 1915	2337
	Manlleu, 5 d'octubre de 1915	2339
		2342
	Vic, 26 de març de 1913	2446
Serra i Mercader, Joan	Vic, 27 de desembre de 1910	1661
Serrahima i Palà, Maurici	Vic, 4 de febrer de 1903	796
Sert, Dolors	Vic, 5 de setembre de 1914	2176
Sert, Josep Maria (?)	Vilafranca, 5 d'octubre de 1898	315
Sert, Josep Maria	Vic, 4 de desembre de 1900	564
	Vic, 14 de març de 1901	607
	Vic, 8 de juny de 1901	629
	Vic, 21 de febrer de 1902	687
	Vic, 1 de juliol de 1902	739
	Vic, 20 d'agost de 1902	752
	Vic, 10 d'octubre de 1902	762
	Vic, 18 de febrer de 1903	801
	Vic, 4 de maig de 1903	826
	Vic, 30 de juliol de 1903	857
	Vic, 4 de maig de 1905	1008
	Sant Pere de Torelló, 13 de maig de 1905	1010
	Vic, 30 de juliol de 1905	1030
	Vic, 4 de febrer de 1906	1069
	Vic, 5 d'abril de 1907	1190
	Vic, 23 de setembre de 1907	1229
	1907	1230
	Vic, 28 d'octubre de 1907	1241
	Vic, 13 d'abril de 1908	1296
	Sant Vicenç de Castellet, 30 de novembre de 1910	1649

	Vic, 13 de gener de 1911	1668
	Vic, 3 de gener de 1912	1796
	Vic, 20 d'abril de 1912	1847
	Vic, 13 de gener de 1914	2073
	Vic, 22 de novembre de 1914	2206
	(Final de 1914 ?)	2226
Sivilla, Tomàs	Vic, 21 d'abril de 1903	821
	Santa Coloma de Farners, maig de 1903	829
	Lloret de Mar, 18 de maig de 1903	834
Sobre oracions davant la imatge de la Immaculada Concepció, de la Parròquia de Santa Eugènia de Relat	Vic, 8 de novembre de 1912	1915
Socis de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat	Vic, 15 de maig de 1913	1981
Sofia, Sor	Barcelona, 25 de maig de 1899	376
Solà, Fortià	Juliol de 1911	1734
Solà, Rosa	Vic, 23 de novembre de 1910	1648
Soldevila, Joan	Vic, 9 d'abril de 1910	1554
Soler, Gaietà	Vilafranca, 9 d'octubre (?) (1911 ?)	1760
Soler, Josep	Juny de 1915	2299
Soler i Aloi, Josep		1663
	Vic, 10 de gener de 1916	2396
Soler i March, Leonci	Barcelona, 11 de maig de 1899	367
	Barcelona, 21 de novembre de 1899	445
	Vic, 3 de gener de 1900	462
	Vic, 22 de març de 1900	491
	Vic, 20 d'abril de 1900	499
	Vic, 12 de juny de 1900	517
	Vic, 24 de novembre de 1900	562
	Vic, 8 de febrer de 1801	596

Vic, 9 d'abril de 1901	614
Vic, 17 de gener de 1902	678
Vic, 24 de febrer de 1902	689
Vic, 8 de juny de 1902	730
Vic, 19 d'abril de 1902	710
Vic, 11 de juny de 1902	733
Sant Jaume de Galícia, 24 de juliol de 1902	746
Vic, 11 de setembre de 1902	758
Vic, 1 d'octubre de 1902	761
Vic, 6 de març de 1903	808
Santa Coloma de Farners, 10 de maig de 1903	828
Vic, 23 de juliol de 1904	937
Vic, 12 de desembre de 1904	970
Vic, 3 d'abril de 1905	1000
Vic, 20 d'agost de 1905	1034
Vic, 19 de febrer de 1906	1076
Vic, 14 de gener de 1907	1161
Vic, 4 de febrer de 1907	1168
Vic, 11 de març de 1907	1181
Dia de Sant Josep de 1907	1183
Vic, 27 d'agost de 1907	1224
Vic, 28 de setembre de 1908	1339
Vic, 26 d'octubre de 1908	1348
Vic, 30 de desembre de 1908	1366
Vic, 9 de març de 1909	1393
Vic, 5 d'abril de 1909	1404
Vic, 19 d'abril de 1909	1411
Vic, 30 d'agost de 1909	1453
Vic, 6 de setembre de 1909	1457
Vic, 15 de setembre de 1909	1463
Vic, 30 de desembre de 1909	1500
Vic, 8 de juliol de 1910	1580
Vic, 24 de setembre de 1910	1632
Vic, 4 d'octubre de 1910	1635
Vic, 16 de novembre de 1910	1646
Vic, 12 d'abril de 1911	1708
Vic, 18 de juliol de 1911	1742
Vic, 22 de novembre de 1911	1780
Vic, 1 de juny de 1913	1987
Vic, 10 de juliol de 1913	2001
Vic, 11 de setembre de 1914	2178
Vic, 20 de març de 1915	2259

Sostres, Francesc	Barcelona, 3 de febrer de 1894	191
	Barcelona, 23 de setembre de 1899	414
	24 d'agost de 1904	949
Superior dels Col·legis dels Germans de les Escoles Cristianes de Manlleu	Vic, 9 de novembre de 1914	2200
Superior del Convent de Sant Tomàs	Vic, 31 de desembre de 1913	2063
Superior de les Escoles Cristianes de Calaf	Vic, 5 d'abril de 1907	1191
Superior General de la Congregació de Fills de l'Immaculat Cor de Maria	Vic, 29 d'agost de 1904	955
Superior de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona	Vic, 21 d'agost de 1915	2320
Superiora de les Germanes Servites de Sentfores	Vic, 20 d'octubre de 1899	432
	Vic, 5 de gener de 1900	463
	30 de desembre de 1904	977
	30 de juny de 1905	1017
	Vic, 4 d'abril de 1908	1292
Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa	Vic, 20 de gener de 1900	470
	Vic, 1 de juliol de 1902	740
	Vic, 31 de març de 1903	817
	Vic, 27 de gener de 1904	900
	Vic, 11 d'agost de 1904	946
	Vic, 19 d'abril de 1906	1095
	Fonollosa, 17 d'abril de 1907	1195
	Vic, 9 de març de 1910	1542
	Vic, 31 d'agost de 1910	1621
	Vic, 9 de març de 1912	1828
	Vic, 11 de febrer de 1913	1953
	Vic, 9 d'abril de 1913	1970
	Prats de Rei, 15 d'octubre de 1913	2031

EPISTOLARI		383
	Vic, 29 de desembre de 1913	2061
	Vic, 7 de març de 1914	2095
	Vic, 5 de febrer de 1915	2245
Superiora de l'Ensenyança de Manresa	Vic, 18 de gener de 1908	1264
	Vic, 26 de juliol de 1913	2006
Superiora de les Filles de la Santa Casa de Natzaret, d'Aiguafreda	3 de març de 1913	1957
Superiora de les Germanes Carmelites de la Caritat	Vic, 21 de maig de 1914	2131
Superiora de les Germanes de la Presentació de Les Corts	Vic, 15 de novembre de 1910	1645
Superiora i Germanes de la Visitació de Manresa	Manresa, 20 de novembre de 1905	1048
	Vic, 29 de gener de 1907	1166
Superiora del Monestir de les Salesses de Manresa		592
	Vic, 27 de gener de 1905	987
		1057
	Vic, 12 de maig de 1906	1103
	Fonollosa, 17 d'abril de 1907	1196
	Vic, 27 de gener de 1908	1269
	Vic, 27 de gener de 1909	1379
	Vic, 28 de gener de 1909	1380
	Vic, 9 de febrer de 1909	1384
	7 de maig de 1909	1413
	31 de maig de 1909	1418
	24 de juny de 1909	1430
	Vic, 5 d'octubre de 1909	1473
	Vic, 21 de novembre de 1909	1489
	Vic, 11 de gener de 1910	1511
	Vic, 28 de gener de 1910	1519
	Vic, 9 de maig de 1910	1561
	Vic, 11 de juny de 1910	1573
	Vic, 28 de gener de 1911	1678
	Sau, 6 de maig de 1911	1711

	Vic, 28 de gener de 1912	1802
	Vic, 28 de gener de 1913	1947
	Vic, 27 de gener de 1914	2078
	Vic, 27 de gener de 1915	2242
		2380
	Vic, 27 de gener de 1916	2408
Superiora de les Religioses de la Presentació de Les Corts	Vic, 22 d'octubre de 1908	1347
Superiora de les Religioses de la Santa Casa de Natzaret d'Aiguafreda	21 de gener de 1909	1375
Terrades, Josep	Vic, 14 de gener de 1901	585
Testagorda, Francesc	Vic, 9 d'agost de 1913	2008
Torras, Joan	Vic, 14 de desembre de 1915	2366
Torras, Maria	Vilafranca, 15 d'agost de 1895	219
	Vic, 14 d'agost de 1908	1331
	Vic, 14 d'agost de 1909	1446
Torras i Bages, Antoni	Barcelona, 18 de maig de 1862	2
Torras i Gomar, Francesc	Barcelona, 18 de maig de 1862	1
	Vinçà, 14 d'agost (de 1873)	21
	Vinçà, 15 d'agost (de 1873)	22
	Vinçà, 21 d'agost (de 1873)	23
	Vinçà, 23 d'agost (de 1873)	24
	Barcelona, 21 de gener (de 1874)	30
	Marsella, 22 de gener (de 1874)	31
	Gènova, 28 de gener de 1874	32
	Florència, 2 de febrer de 1874	33
	Roma, 6 de febrer de 1874	34
	Roma, 14 de febrer de 1874	35
	Roma, 21 de febrer de 1874	36
	Roma, 28 de febrer de 1874	37
Trias, Joan de D.	Vic, 1 de juliol de 1912	1869
Trias i Bes, Josep Maria	Vic, 27 de gener de 1911	1677

EPISTOLARI		385
Tudó, Antoni	Vic, 17 de desembre de 1903	875
Unamuno, Miguel de	Vic, 28 de març de 1906	1082
Valldaura, Víctor	Vic, 13 de febrer de 1912	1817
Vallès, Josep	Vic, 15 de maig de 1915	2280
Valls, Lluís M ^a	10 de setembre	311
	Vic, 23 de desembre de 1899	455
	Vic, 6 de gener de 1906	1060
	Vic, 5 de juny de 1906	1106
Valls i Cascante, Montserrat	Vic, 31 de març de 1902	701
		1855
Valls i Vicens, Agustí	Manresa, 6 de novembre de 1899	440
	Santa Eugènia de Berga,	
	16 de juny de 1900	518
	Vic, 7 de desembre	566
	Vic, 2 de setembre de 1902	755
	Vic, 30 de setembre de 1903	866
	Vic, dia de Nadal de 1903	881
	Vic, 26 de desembre de 1904	974
	Vic, 22 d'abril de 1905	1002
	Vic, 25 de juliol de 1905	1028
	Vic, 22 de desembre de 1905	1052
	Vic, 12 de febrer de 1906	1073
	Vic, 27 de desembre de 1906	1153
	Vic, 25 d'agost de 1907	1223
	Vic, 22 de setembre de 1907	1228
		1260
	Vic, 25 de desembre de 1908	1359
	Vic, 13 de març de 1909	1394
	Vic, 8 de juny de 1909	1419
	Vic, 10 de juny de 1909	1420
	Vic, 21 de juny de 1909	1428
	Vic, 3 d'agost de 1909	1439
	Vic, 13 d'agost de 1909	1445
	Vic, 30 d'agost de 1909	1452
	Vic, 30 de juliol de 1910	1590
	Vic, 24 de desembre de 1910	1658
	Vic, 20 de març de 1911	1691
	Vic, 21 de maig de 1911	1720

	Vic, 11 de juny de 1911	1730
	Vic, 25 de desembre de 1911	1792
	Vilafranca, 28 d'agost de 1912	1897
	Vic, Nadal de 1912	1928
	Vic, 22 de març de 1913	1963
	Vic, 27 d'agost de 1913	2017
	Vic, 24 d'abril de 1914	2119
	Vic, 9 d'agost de 1914	2159
	Vic, 23 d'agost de 1914	2169
	Vic, Nadal de 1914	2217
	Vic, 27 d'agost de 1915	2322
	Vic, Nadal de 1915	2375
Valverde Téllez, Emeterio	Vic, 21 de desembre de 1910	1656
	Vic, 13 de setembre de 1913	2021 bis
Vanderpol, A.	Vic, 24 de maig de 1911	1722
	Vic, 23 d'abril de 1912	1849
Veïns de Vilafranca del Penedès		1534
Vendrell, Josep	Vic, 5 de juny de 1915	2289
Ventura (mossèn)	Vic, 27 de desembre de 1899	458
Ventura, Josep	Vic, 26 de desembre de 1903	882
	Vic, 13 de febrer de 1904	904
	Vic, 26 de gener de 1915	2240
Verdaguer i Callís, Narcís	Vilafranca, 13 d'octubre de 1891	162
	(Sense data) (1893)	188
	(Sense data) (1893 ?)	189
	9 de desembre de 1898	321
	Barcelona, 1 de juliol de 1899	386
	Vic, 16 de febrer de 1905	990
	Vic, 2 de novembre de 1914	2193
	Vic, 27 de setembre de 1915	2331
Verdaguer i Santaló, Jacint	(Abril de 1872)	10
	Vilafranca, 14 d'octubre (de 1886)	136
	Barcelona, primeria d'abril de 1887	141
	Barcelona, 25 de novembre de 1889	154
	(abril 1892)	171

EPISTOLARI		387
	23 de febrer de 1893	179
	Barcelona, 20 de juliol de 1893	184
	Barcelona, 25 de novembre de 1893	187
	Barcelona, 10 de gener de 1894	190
	Barcelona, 16 de març de 1895	209
	Barcelona, 3 d'agost de 1895	217
Vergés, Xavier	Vic, 6 d'abril de 1914	2114
	Vic, 22 de gener de 1916	2402
Vicari Apostòlic de Tarapacà (Xile)	Vic, 26 de maig de 1915	2286
Vicari capítular de Barcelona	Barcelona, 28 d'abril de 1899	354
Vicari capítular de Girona	Vic, 6 de juny de 1914	2137
Vicari general de Barcelona	Barcelona, 1 de maig de 1898	299
Viceprovincial de la Companyia de Jesús	Vic, 19 de febrer de 1915	2254
Vicerector del Seminari Conciliar de Vic	Vic, 28 de març de 1911	2442
Vicent, Antoni	Vic, 12 de febrer de 1908	1274
	Vic, 9 de març de 1908	1283
	Vic, 31 de març de 1908	1290
	Vic, 28 de juliol de 1908	1325
	Vic, 2 d'abril de 1912	1838
Vico, Antonio	Vic, 10 de juny de 1912	1864
	Vic, 23 de novembre de 1915	2360 bis
Victori, Dominga	Vic, 1 de juny de 1901	627
Vidal, Francesc	Perafita, 17 d'octubre de 1911	1763
	Vic, 5 de desembre de 1911	1787
	Vic, 8 de març de 1912	1827
Vidal, Josep	Vic, 28 de gener de 1903	794
	Vic, 11 de gener de 1905	984
	Vic, 8 de setembre de 1906	1126

	Vic, 22 de novembre de 1911	1779
	Vic, 21 de gener de 1912	1800
Vidal, Pere	Vic, 9 de gener de 1901	583
	Vic, 13 de juny de 1903	847
	Vic, 22 d'agost de 1903	862
	Vic, 16 d'agost de 1908	1332
	Vic, 11 d'abril de 1911	1707
	Vic, 24 de setembre de 1911	1758
	Vic, 12 de juny de 1912	1865
	Vic, 10 d'agost de 1914	2161
Vidal de Mir, Maria	Vic, 29 de desembre de 1903	884
Vila, Antoni	Vic, 31 d'octubre de 1913	2036
		2045
		2067
		2068
Vila, Carme	Vic, 31 de desembre de 1906	1157
Vila Miralles, Lluís	Vic, 19 de febrer de 1903	802
Vilaclara, Dolors		260
	Vic, 2 d'abril de 1900	494
		577
	Vic, 10 de març de 1901	606
	Sant Feliu Sasserra, Ascensió de 1901	624
	Sant Feliu Sasserra, 4 de setembre de 1901	646
	Vic, 19 de març de 1902	698
	Vic, 30 de desembre de 1902	785
	Vic, 2 d'abril de 1903	818
	Vic, 24 de març de 1904	917
	Vic, 1 de maig de 1904	920
	Aiguafreda, 29 d'abril de 1905	1005
	30 de desembre de 1905	1055
	Vic, festa dels Dolors de Maria de 1906	1083
	Sant Feliu Sasserra, 23 d'abril de 1906	1096
	Vic, 3 de gener de 1907	1158
	Vic, 12 de gener de 1908	1262
	Vic, 30 de desembre de 1908	1367
	Vic, 12 d'abril de 1909	1406
	Vic, 22 de març de 1910	1546

	Vic, 7 d'abril de 1911	1704
	Vic, 19 d'abril de 1912	1846
	Vic, 30 de maig de 1913	1986
	Vic, 1 de juny de 1914	2133
	Vic, 26 de desembre de 1914	2220
	Vic, 8 de febrer de 1915	2247
	Vic, 3 d'abril de 1915	2264
Vilaclara, Mercè	Barcelona, 29 de juliol de 1895	215
	Barcelona, 3 d'agost de 1895	216
	Barcelona, 5 d'agost de 1895	218
	Vilafranca, 23 d'agost de 1895	221
	Vilafranca, 26 de setembre de 1895	222
	Vilafranca, 14 d'octubre (1895 ?)	223
		224
		226
		227
		228
		234
	Barcelona, 3 de maig de 1896	235
	Vilafranca, 21 d'agost de 1896	241
	Vilafranca, 1 de setembre	242
	Vilafranca, 8 de setembre	243
	Vilafranca, 17 de setembre de 1896	244
	Vilafranca, 23 de setembre	245
	Vilafranca, 11 d'octubre	248
	Vilafranca, 25 d'octubre	249
		251
		252
		263
		264
		265
		266
		268
	Barcelona, 26 de juliol de 1897	269
	Vilafranca, 13 d'agost de 1897	272
	Vilafranca, 23 d'agost	273
	Vilafranca, 6 de setembre de 1897	276
	Vilafranca, 25 de setembre de 1897	278
	Vilafranca, 14 d'octubre de 1897	280
		285
		286
	26 de febrer	290
		291

	292
	293
	294
	295
	296
	297
Barcelona, 31 de juliol de 1898	307
Vilafranca, 21 d'agost de 1898	309
Vilafranca, 14 de setembre de 1898	313
	324
	334
	349
	350
	356
	358
	369
	370
	372
	374
	380
14 de juny de 1899	383
	385
Barcelona, 22 de juliol	392
	401
Barcelona, 6 de setembre	406
	418
	419
	420
	439
	460
	461
Vic, 10 de gener de 1900	468
Vic, 1 de febrer de 1900	472
Vic, 21 de febrer	482
	486
Vic, 25 de febrer de 1900	487
Vic, 4 d'abril de 1900	496
Vic, 11 d'abril	498
	513
Vic, 5 de juny	514
Vic, 11 de juny de 1900	516
Vilar, 1 de novembre de 1900	551
Vic, 15 de desembre de 1900	567
Vic, 15 de febrer de 1901	600

	Vic, 6 d'abril de 1901	613
	Vic, 29 d'abril de 1901	618
	Sant Feliu Sasserra, Ascensió de 1901	624
	Vic, 26 de juny de 1901	630
	Sant Feliu Sasserra, 4 de setembre de 1901	646
	Santa Coloma de Queralt, 9 de novembre de 1901	659
	Vic, 3 de desembre de 1901	663
	Vic, 29 de desembre de 1901	670
	Vic, 4 de gener de 1902	671
	Vic, 30 de gener de 1902	681
	Vic, 1 de febrer de 1902	682
	Vic, 15 d'abril de 1902	706
		708
		728
	Vic, 7 de novembre de 1902	769
	Vic, 22 de novembre de 1902	772
	Vic, 13 de febrer de 1903	800
		880
		1065
Vilamala, Bonaventura	Vic, 21 de juliol de 1910	1586
Vilanova, Joan	Vic, 6 de desembre de 1900	565
Vilaplana, Col·legial a Roma	Vic, 21 de juliol de 1914	2151
Vilaregut, Valentí	Vic, 26 de març de 1915	2262
Vilarrasa, Narcís	Barcelona, 25 de juny de 1890	156
Vilarrúbias, Gaspar	Vic, 4 de setembre de 1912	1902
Vilarrúbias, Salvador	Vic, 5 de setembre de 1912	1903
	Vic, 10 d'octubre de 1912	1908
	Vic, 23 de setembre de 1913	2023
	1914	2108
	Vic, 3 de juny de 1915	2288
Vilaseca, Jaume	Vic, 15 de desembre de 1910	1655
Vilatimó, Miquel	Vic, 20 de març de 1914	2013
	Vic, 26 de juny de 1914	2144

Villaescusa, Modest	Vic, 1 d'agost de 1906	1120
Viñas, Francesc	Vic, 9 d'agost de 1914	2160
Virgili, Anton	Vic, 18 d'abril de 1908	1300
Vivé de Negre, Aurèlia	Vic, 16 de juliol de 1912	1879
Vives, Daniel	Vic, 20 de juliol de 1909	1436
Vives, Josep M ^a	Vic, 19 d'agost de 1915	2319
Vives i Vilà, Lluís	Vic, 9 de setembre de 1912	1904
Vives i Tutó, Josep de Calassanç	Vic, 16 de gener de 1902	676
	Vic, 3 de desembre de 1902	776
	Vic, 27 de febrer de 1907	1175
	Vic, 21 d'agost de 1908	1334
	Vic, 1 d'abril de 1909	1399
	Vic, 26 d'agost de 1909	1450
	Vic, 11 d'agost de 1910	1608
	Vic, 14 de setembre de 1910	1628
	Vic, 27 de novembre de 1911	1781
Vogel, Eberhard	Vic, 30 de juliol de 1912	1881
Xandri, Joan	Vic, 22 de febrer de 1907	1173
	Vic, 19 de gener de 1911	1671
Xifré, Josep	Barcelona, 23 de juliol de 1899	393

ÍNDIX

2019. A Ramon Corbella	5
2020. A Soledad Santigosa	5
2021. A Alfons Muñoz	6
2021 bis. A Emeterio Valverde Téllez	7
2022. A Ignasi Casanovas, S. J.	7
2023. A Salvador Vilarrúbias, C. M. F.	8
2024. A Sor Maria Eulàlia Anzizu, Menoreta del Monestir de Pedralbes	9
2025. Al Regent de Sallent	13
2026. A Sor Maria Eulàlia Anzizu, Menoreta del Monestir de Pedralbes	14
2027. A Celestino Ribera	14
2028. A Pere Santacana	15
2029. Als Igualadins	16
2030. A Josep Dachs	17
2031. A la Rda. Mare Superiora de les Religioses Reparadores de Manresa	18
2032. A Ramon Nogués	19
2033. A Lluís Albert	19
2034. A Tomàs Carreras i Artau	21
2035. A Josep Daurella	21
2036. A Antoni Vila	22

2037. A Gabriel Palau, S. J.	22
2038. A Ferran Puig	23
2039. A Tomàs Carreras i Artau	23
2040. A Pere Mir i Ràfols	24
2041. A Pere Santacana	25
2042. A Francesc Raspall	26
2043. A Francesc Abadal i altres Senyors del Montepio de Súria	27
2044. Als fidels cristians de la parròquia de Taradell .	28
2045. A Antoni Vila	28
2046. A Josep Estrada i Anglora	29
2047. A Pere Santacana	29
2048. A Pere Santacana	30
2049. A Francesc Muñoz	30
2050. A Josep Sala i Bonfill	31
2051. A la Rvda. Mare Carme Alsina, o a altra de les Mares del Consell de les Carmelites de la Caritat	32
2052. A la Molt Rvda. Mare Margarida Arolas	32
2053. A Ignasi Casanovas, S. J.	33
2054. Al Nunci Apostòlic de Madrid	34
2055. A Pere Pi	35
2056. A la Rvda. Mare Priora del Convent de l'Ense- nyança de Manresa	35
2057. A Francisco Ragonesi, Nunci Apostòlic a Espanya	36
2058. Al Cardenal Secretari d'Estat a Roma	38
2059. Al Rector de Sant Pere de Torelló	39
2060. A Manuel Guasch i Estalella	40
2061. A la Rvda. Mare Superiora de les Reparadores de Manresa	40
2062. A Pere Santacana	41
2063. Al Rvnd. P. Superior del Convent de Sant Tomàs	42
2064. Al Comte de Güell	43
2065. A?	43
2066. A Santiago López	44
2067. A Antoni Vila	44
2068. A Antoni Vila (?)	44

2069. A la Rnda. Mare Elena, Superiora de la Casa de Nostra Senyora del Bon Consell, de Les Corts	45
2070. A la Germana Florentina de Sant Estanislau	46
2071. A Josep Dachs	47
2072. A Pere Santacana	47
2073. A Josep Maria Sert	48
2074. A Pere Santacana	49
2075. A Pere Santacana	50
2076. A Joaquim Sarret	50
2077. A Victoriano Guisasola	51
2078. A la Rda. Mare Superiora de les Salesses de Man- resa	52
2079. A Josep Sala Bonfill	53
2080. A Ignasi Casanovas, S. J.	54
2081. A Rufino Blanco	54
2082. A Dionisio Morató	55
2083. A Francesc Nabot i Tomàs	56
2084. Al P. Andrés de Ocerín Jáuregui, O. F. M.	57
2085. A Manuel Blanxart	58
2086. A A. Lugán	58
2087. A Carme Mascaró	59
2088. A Marian Font i Aliguer	60
2089. Al Duc de Bailén	60
2090. A Pablo Sáenz	61
2091. A Josep Alabern	62
2092. A Miquel Junyent	62
2093. A Nazari Alibés	63
2094. Al President de la «Sociedad Española de Amigos del Arte»	64
2095. A la Rnda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa	65
2096. A Xavier Schoepfer	66
2097. A Francesc Cambó	67
2098. A Jaume Raventós	69
2099. A Francesc Cambó	70
2100. Al Secretari d'Estat al Vaticà	71

2101. A Claudi de Rialp	71
2102. A Ramon Rucabado	72
2103. A Miquel Vilatimó	72
2104. A Sor Maria de Santa Cecília Coll i Bacardi	73
2105. A Fr. Robert Sala	74
2106. A Luis Albert	75
2107. A Francesc M. ^a Colomer	76
2108. A Salvador Vilarrúbias, C. M. F.	76
2109. A Josep Guitart	77
2110. A Bonaventura Grases i Hernández	78
2111. A Tomàs Carreras i Artau	78
2112. A Pere Santacana	79
2113. A J. Morera Mestre	79
2114. A Xavier Vergés	80
2115. A Eudald Muntades	81
2116. Al Rector de Rajadell	81
2117. Al P. F. Joaquim de Llavaneres, O. C.	82
2118. A Maria Roberta Ribatallada	83
2119. A Agustí Valls i Vicens	84
2120. A Josep M. ^a Pericas	86
2121. A Josep Dachs	86
2122. A Josep Dachs	87
2123. A Josep Dachs	88
2124. A Enric Prat de la Riba	88
2125. A Pere Santacana	89
2126. A Josep Dachs	90
2127. A Josep Dachs	91
2128. Josep Dachs	92
2129. A Agustí Bernaus i Serra	93
2130. A Pere Santacana	93
2131. A la Mare Superiora General de les Germanes carmelites de la Caritat	94
2132. A Joan Net	94
2133. A Dolors Vilaclara	95
2134. A Esperança Roca	95
2135. A Josep Puig i Cadafalch	97

2136. A Alexandre Carles i Abril	98
2137. Al Vicari Capitular de Girona	99
2138. A Àngel Ponti	100
2139. A Lluís Coll i Espadaler	100
2140. A Francesc Raspall	101
2141. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	101
2142. A Carme Mascaró	102
2143. A Esteve Canadell	103
2144. A Miquel Vilatimó	104
2145. A Lluís Millet	104
2146. A Pietat Renom	105
2147. A Pere Bolet, S. J.	105
2148. A Ramon Roma	106
2149. A Teresa Salvador Sivilla	107
2150. A Lluís Albert	107
2151. Als Col·legials de Roma Dou i Vilaplana	108
2152. A l'Abadessa de Valldonzella	108
2153. Al Bisbe de Solsona	109
2154. A Ignasi Casanovas, S. J.	110
2155. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa	111
2156. A Marian Codina	111
2157. A Gaietà Barraquer	112
2158. A Josep Alabern	112
2159. A Agustí Valls i Vicens	113
2160. A Francesc Viñas	114
2161. A Pere Vidal	116
2162. A Tomàs Carreras i Artau	117
2163. A Pere Santacana	117
2164. A l'Abadessa de Valldonzella	118
2165. A Francesca Bonnemaïson	119
2166. A Manuel Guasch	120
2167. A Francesc Raspall	121
2168. A Pere Santacana	121
2169. A Agustí Valls i Vicens	122
2170. A Carme Mascaró	123
2171. A Manuel Guasch	124

2172. A Agustí Bernaus i Serra	125
2173. A l'Ecònom de Sant Pau de Segúries	126
2174. A Regent de Sallent	126
2175. A José Hermida	127
2176. A Dolors Sert	127
2177. Al Governador Eclesiàstic de l'Arquebisbat de Tarragona	128
2178. A Leonci Soler i March	128
2179. A Jaume Collell	129
2180. A Jaume Collell	130
2181. A Josep Dachs	131
2182. A Josep Dachs	131
2183. A Narcís Sabadell	132
2184. Telegrama a Sa Santedat el Papa Benet XV	132
2185. A Jaume Collell	133
2186. A Josep Casabosch	133
2187. A Josep M. ^a Pericas	134
2188. Al Rector de Tous	135
2189. A Joan Llimona	135
2190. A l'Ajuntament de Vic	136
2191. Al P. Miquel d'Esplugues	137
2192. Als Novicis de la Companyia de Jesús de Gandia	137
2193. A Narcís Verdaguer i Callís	138
2194. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa	139
2195. A Francesc Matheu	139
2196. Al Rector de Tous	140
2197. A Carme Mascaró	140
2198. Al Rector de Rajadell	141
2199. A Pere Santacana	142
2200. Al Superior dels Col·legis dels Germans de les Es- coles Cristianes de Manlleu	142
2201. Als Rectors de la Ciutat de Manresa	143
2202. A Jaume Collell	145
2203. A Vicenç Nubiola	145
2204. A Ramon Nogués	146
2205. A Ignasi de Fontcuberta	146

2206. A Josep M. ^a Sert	147
2207. A Josefa Rossell	149
2208. A Francesc Puig	149
2209. A Ramon Bofill	150
2210. A Ricard Permanyer	150
2211. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa	151
2212. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya	151
2213. A Joan Badia	152
2214. Al Nunci Apostòlic de Madrid	153
2215. A Joan Ricart	154
2215 bis. A Saturnino Calleja Fernández	155
2216. A l'Abadessa del Monestir de Valldonzella	155
2217. A Agustí Valls i Vicens	156
2218. A Pietat Renom	157
2219. A Francesca Bonnemaison	157
2220. A Dolors Vilaclara	158
2221. A Emilio de Riquer	159
2222. A Josep M. ^a de Sagarra	160
2223. Al Regent de Sallent	160
2224. A l'Arxipreste d'Igualada	161
2225. A Manuel Guasch	162
2226. A Josep M. ^a Sert	162
2227. Al Rvnd. Sr. N. N. Prev.	163
2228. Al P. Joaquim de Llavaneres, O. C.	163
2229. A Josep M. ^a de Sagarra	164
2230. A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa	165
2231. A Josep Barba	165
2232. A Jaume Bofarull	166
2233. A Ramon Rucabado	166
2234. Telegrama al Cardenal Secretari d'Estat	167
2235. A Carme Mascaró	167
2236. A Francesc Raspall	168
2237. A Francesc Raspall	169
2238. A Pere Santacana	169
2239. A D. ^a M. ^a N. Religiosa Cistercenca de Valldonzella	170
2240. A Josep Ventura	170

2241. A Pere Santacana	171
2242. A la Superiora de les Salesses de Manresa . . .	172
2243. A Josep Barba	173
2244. A Sor D. ^a N. Religiosa del Císter del Monestir de Valldonzella	173
2245. A la la Superiora del Convent de Maria Reparado- ra de Manresa	174
2246. A Francesc Ragonesi	175
2247. A Dolors Vilaclara	175
2248. A Josep Deàs	176
2249. A Frederic Clascar	177
2250. A Gabriel Palau	177
2251. A Pere M. Amigó	178
2252. A Rafael Duran	179
2253. Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya . .	179
2254. Al P. Viceprovincial de la Companyia de Jesús .	180
2255. Al Secretari de la Diòcesi de Mallorca	180
2256. A Manuel Peypoch, S. J.	181
2257. A Josep Barba	181
2258. A Francesc Matheu	182
2259. A Leonci Soler i March	182
2260. A Robert M. Sala	183
2261. A Francisco Ragonesi	183
2262. A Valentí Vilaregut	184
2263. A l'Ecònom de Sant Llorenç Savall	185
2264. A Dolors Vilaclara	186
2265. A Joan Badia	186
2266. A Pere Pi	187
2267. A Paula Claramunt	187
2268. Al Nunci Apostòlic de Madrid	188
2269. A Ramon Nogués	189
2270. A Joan Badia	189
2271. A Celestino Ribera	190
2272. A Eudald Coma	191
2273. A Manuel Guasch i Estalella	191
2274. A Francesc Mas	192

2275.	A Antoni Alcover	192
2276.	Al P. Joaquim M. ^a de Llavaneres, O.C.	193
2277.	A Francesc Raspall	195
2278.	A Enric Prat de la Riba	195
2279.	A Francesc Raspall	196
2280.	A Josep Vallès	196
2281.	A Ramon Espadaler	197
2282.	A Joaquim Mercadal	197
2283.	Telegrama a Sa Majestat el Rei Alfons XIII	198
2284.	A Francesca Bonnemaïson	198
2285.	A Sa Altesa, la Senyora Duquessa de Vendôme, Enriqueta, Princesa de Bèlgica	199
2286.	Al Vicari Apostòlic de Tarapacà (Xile)	200
2287.	Al Rector d'Olzinelles	201
2288.	A Salvador Vilarrúbias, C.M.F.	201
2289.	A Josep Vendrell	202
2290.	A Sa Altesa, la Senyora Duquessa de Vendôme, Enriqueta, Princesa de Bèlgica	202
2291.	A Pere Santacana	203
2292.	A Josep M. ^a Pericas	204
2293.	A Pere Santacana	204
2294.	A Joan Badia	205
2295.	A Eudald Ferret	206
2296.	A Carme Mascaró	207
2297.	A Pere Bolet, S. J.	208
2298.	A Joan Badia	209
2299.	A Josep Soler	210
2300.	Al Director del Col·legi de Maristes de Santa Co- loma de Queralt	211
2301.	A Francesc Amigó	211
2302.	Al Dr. Pous	212
2303.	A Francesc Raspall	212
2304.	Al Rector de Taradell	213
2305.	A Ferran Palmés, S. J.	213
2306.	A Francesc Bergadà	214
2307.	Al Canonge Corbella	215

2308.	A Mn. Ramon Corbella	215
2309.	Telegrama a Sa Santedat el Papa Benet XV	215
2310.	Al Marquès de Oliver	216
2311.	A Ignasi Casanovas, S. J.	216
2312.	A Gaietà Barraquer	217
2313.	Al P. Guardià del Convent dels Caputxins de Manresa	217
2314.	A l'Abadessa de les Caputxines de Manresa	218
2315.	A Manuel Raventós	218
2316.	A Antoni Maura	219
2317.	A Ramon Corbella	220
2318.	A l'Abadessa de Valldonzella	220
2319.	A Josep M. ^a Vives	221
2320.	Al Superior de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona	222
2321.	A Pere Santacana	223
2322.	A Agustí Valls i Vicens	223
2323.	A Ramon Nogués	224
2324.	A Francesca Bonnemaïson	224
2325.	A Josep Recasens	225
2326.	A Donya Remei	226
2327.	A Sebastià Bonet	226
2328.	A Manuel Guasch	227
2329.	A la Senyora N. Bernadet de Furriols	228
2330.	A Josep Bonet	228
2331.	A Narcís Verdaguer i Callís	229
2332.	A Faustino Rodríguez San Pedro	229
2333.	A Bartomeu Carner	231
2334.	A Manuel Guasch i Estalella	231
2335.	A Pere Santacana	232
2336.	Al Nunci Apostòlic de Madrid	232
2337.	A Jaume Serra	233
2338.	A Josep Dachs	234
2339.	A Jaume Serra	235
2340.	A Jaume Bofill i Mates	236
2341.	A Josep Dachs	236

2342.	A Jaume Serra	237
2343.	A Antoni Rubió i Lluch	238
2344.	A Josep Dachs	238
2345.	A Josep Dachs	239
2346.	A Josep Dachs	240
2347.	A Josep Dachs	240
2348.	A Josep Llimona	241
2349.	A Josefina Ribera	242
2350.	A Josep Sala Bonfill	242
2351.	A Josep M. ^a Boix	243
2352.	A Pere Santacana	244
2353.	Al Prepòsit de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona	244
2354.	A Mateu Morist	246
2355.	A Pere Santacana	246
2356.	A Josep Dachs	247
2357.	A Josep Dachs	247
2358.	A Josep Dachs	248
2359.	A Pere Santacana	248
2360.	A Manuel de Chopitea	249
2360 bis.	Al cardenal Vico	249
2361.	A Antoni M. ^a Alcover	250
2362.	A Manuel Raventós	250
2363.	Al P. Guardià del Convent de Caputxins d'Igualdada	251
2364.	A Lluís Otzet	252
2365.	A Joan Badia	252
2366.	A Josep Torras	253
2367.	A Manuel Guasch i Estalella	353
2368.	Al Nunci Apostòlic de Madrid	354
2369.	A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic	255
2370.	A Sa Santedat el Papa Benet XV	256
2371.	A Josep Forn	257
2372.	Al Cardenal Secretari d'Estat	257
2373.	A Ignasi de Fontcuberta i de Sentmenat	258

2374. A Ramon Nogués	259
2375. A Agustí Valls i Vicens	260
2376. A Francesca Bonnemaison	260
2377. A l'Abadessa de Valldonzella	261
2377 bis. A la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat	261
2378. A Josefa Rossell	262
2379. A Manuel Guasch	263
2380. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Man- resa	263
2381. A unes Religioses	264
2382. A la Sra. Viuda Oliveda	264
2383. A l'alcalde de Vic	265
2384. A Francesc Mas	265
2385. A Ramon Nogués	266
2386. A Ramon Casadevall	266
2387. A Enric Prat de la Riba	267
2388. A Maria Anna Serra	268
2389. A Ramon Rucabado	268
2390. A l'Ecònom de Sant Feliu de Sabadell	269
2391. Al P. Antoni M. ^a de Barcelona, Caputxí	269
2392. A Fr. Manuel Marcos López	270
2392 bis. Al Cardenal Secretari d'Estat	271
2393. A Francesc Raspall	272
2394. A Josep Carner	272
2395. A Francesc de S. Permanyer	273
2396. A Josep Soler i Aloy	273
2397. A Pere Santacana	274
2398. A Joan Llimona	274
2399. A Gaietà Barraquer	275
2400. A Manuel Guasch	276
2401. Telegrama a Sa Majestat el Rei Alfons XIII	277
2402. A Francesc X. Vergés	277
2403. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Man- resa	278
2404. A Alexandre de Riquer	279

2405.	A Pere Lloses	279
2406.	A Manuel Guasch	280
2407.	A Ramon Nogués	281
2408.	A la Rvda. Mare Superiora del Monestir de Sales- ses de Manresa	281
2409.	Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya	283
2410.	Al P. Provincial dels Caputxins de Catalunya	283
2411.	Al P. Rupert de Manresa	284
2412.	A Frederic Clascar	284
2413.	285
2414.	A Josep Dachs	285
2415.	Al Majordom de Palau del Rei	286
2416.	A Josep Dachs	286
2417.	A Ramon (Corbella ?)	286
2418.	A (?)	287
2419.	Al Cardenal Secretari d'Estat del Papa	287
2420.	A Ramon Poncell	287
2421.	A Salvador...	288
2422.	288
2423.	289
2424.	Al Majordom de Palau del Rei	290
2425.	290
2426.	291
2427.	291
2428.	292
2429.	A Rupert M. ^a de Manresa	293
2430.	A Rupert M. ^a de Manresa	294
2431.	Als rectors regents de les Parròquies del Bisbat de Vic	294
2432.	A Rupert M. ^a de Manresa	295
2433.	Al Rector del Seminari Conciliar de Vic	296
2434.	A Antoni Maura	297
2435.	A Josep Serra i Cantarell	298
2436.	A Benjamín Miñana	299
2437.	Al Rector de Sant Joan de Vilatorrada	301
2438.	A Ramon R. Girón	301

2439. Al Rector de Balsareny	302
2440. A Lluís Albert	302
2441. Al Cardenal Secretari d'Estat del Vaticà	303
2442. Al Vicerector del Seminari Conciliar de Vic	304
2443. A Leopold Fonck, S. J.	305
2444. A l'Alcalde de St. Feliu de Torelló	307
2445. Al Provisor, Vicari General i Degà de la Catedral de Vic	307
2446. A Jaume Serra?	308
2447. A	309
2448. A Pere Closa i Miquel Ordeig	310
2449. Al Rector de Sant Quirze de Besora	311
2450. A l'Arxipreste de Borges Blanques	311
2451. A Josep Dachs	312
2452. A Lluís Brugada	313
2453. A Joaquín Jovani, del Col·legi Espanyol de Roma	314
2454. Al Fiscal de l'Audiència de Barcelona	314
2455. A Jaume Dachs i Sabatés, Degà del Capítol de Barcelona	315
Relació de corresponents	317

Darrers volums publicats:

177. ROBERT VALLVERDÚ I MARTÍ. **El tercer carlisme a les comarques meridionals de Catalunya.** 1996. 440 pp.
178. ANTONIA M. PERELLÓ FERRER. **L'arquitectura civil del segle XVII a Barcelona.** 1996. 544 pp.
179. JOAN CASANOVAS I CUBERTA. **Joan Casanovas i Maristany, president del Parlament de Catalunya.** 1996. 456 pp.
180. JOAN GANAU I CASAS. **Els inicis del pensament conservacionista en l'urbanisme català.** 1997. 570 pp.
181. CONXITA MIR, FABIÀ CORRETGÉ, JUDIT FARRÉ i JOAN SAGUÉS. **Repressió econòmica i franquisme: L'actuació del Tribunal de Responsabilitats Polítiques a la província de Lleida.** 1997. 496 pp.
182. **Actes del Colloqui Internacional Tirant lo Blanc,** a cura de Jean Marie Barberà. 1997. 488 pp.
183. **Epistolari de Josep Torras i Bages.** Vol. IV, a cura de Jaume Medina. 1997. 464 pp.
184. ASSUMPTA MUSET I PONS. **Catalunya i el mercat espanyol al segle XVIII: Els trágicners i els negociants de Calaf i Copons.** 1997. 322 pp.
185. LLUÍS TO I FIGUERAS. **Família i hereu a la Catalunya Nord-Oriental (segles X-XII).** 1997. 408 pp.
186. ROSER SOLÀ I MONTSERRAT. **L'Institut Industrial de Catalunya i l'associacionisme industrial des de 1820 a 1854.** 1997. 468 pp.
187. **Estudis de llengua i literatura en honor a Joan Veny.** Vol. I. A cura de Josep Massot i Muntaner. 1997. 462 pp.
188. **Les literatures catalana i francesa al llarg del segle XX.** Primer congrés internacional de literatura comparada. València, 15-18 d'abril de 1997. A cura de Claude Benoit, Ferran Carbó, Dolors Jiménez i Vicent Simbor. 1997. 440 pp.
189. ANDREA A. GARCIA I SASTRE. **Els museus d'art de Barcelona: Antecedents, gènesi i desenvolupament fins l'any 1915.** Pròleg d'Eduard Carbonell. 1997. 702 pp.